



Dokument nr. 15:11

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1501–1676

26. august - 30. september 2016

Innhold

Spørsmål

1501.	Fra stortingsrepresentant Karianne O. Tung, vedr. veginvesteringer, besvart av samferdselsministeren.....	11
1502.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. primærhelseteam, besvart av helse- og omsorgsministeren	11
1503.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. avtalespesialister i psykologi, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	12
1504.	Fra stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen, vedr. hvordan kvinner og menn behandles ved hjerteinfarkt, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	13
1505.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. opptak av lyd og bilde i norske rettssaler, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	14
1506.	Spørsmålet ble trukket.,	14
1507.	Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. miljødifferensierte bompengesatser, besvart av samferdselsministeren.....	15
1508.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. navneskifte fra Jernbaneverket til Bane Nor SF, besvart av samferdselsministeren.....	16
1509.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. sikkerhets- og beredskapsarbeidet i Jernbaneverket, besvart av samferdselsministeren	17
1510.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. underlivsundersøkelser av unge jenter, besvart av helse- og omsorgsministeren	18
1511.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. prosjektet E16 Olum – Eggemoen, besvart av samferdselsministeren	19
1512.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. beiteområder på Fosen, besvart av landbruks- og matministeren	20
1513.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide, vedr. konsekvens av innføringen av NBS, besvart av olje- og energiministeren	21
1514.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. slaveri på verft som bygger norske skip, besvart av næringsministeren.....	22
1515.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. omorganisering av Lånekassen, besvart av kunnskapsministeren	23
1516.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. midlene til foreldre-barn-sentrene, besvart av barne- og likestillingsministeren	24
1517.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. flyruter på Rørvik og Namsos lufthavn, besvart av samferdselsministeren.....	27
1518.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. ventid for familieinnvandringssøknader, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	28
1519.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. partnerdrap, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	29
1520.	Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Luftfartstilsynet, besvart av samferdselsministeren.....	30
1521.	Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. biokull, besvart av landbruks- og matministeren.....	31
1522.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. asylregninga i Sør-Varanger kommune, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	32
1523.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. oppvekstmiljøet og ungdomskriminaliteten Grønland i Oslo, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	33
1524.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. innsyn i dokumenter ang. helsen til asylanter, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	34
1525.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. ministermøtet for WTO-medlemmer, besvart av utenriksministeren	34
1526.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren.....	35
1527.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. grensekontroll, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	35

	side
1528. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. religions- og livssynsorganisasjonar, besvart av kulturministeren.....	36
1529. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. kompensasjon av kommuner for merutgifter ved opprettelse av asylmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	50
1530. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. friluftslivsområder, besvart av klima- og miljøministeren	50
1531. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. sentral godkjenning for byggenæringen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	51
1532. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. pleiepengeordning til pårørende av alvorleg sjuke born, besvart av arbeids- og sosialministeren	52
1533. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. asylbarn, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	53
1534. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. problemstillingene knyttet til luftfartens fremtid, besvart av samferdselsministeren.....	54
1535. Fra stortingsrepresentant Terje Breivik, vedr. videreførdling av eiga ressursar på gårdsbruk, besvart av finansministeren.....	54
1536. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. dagpengar, besvart av arbeids- og sosialministeren	55
1537. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. flyseteavgift, besvart av finansministeren	56
1538. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. Trandum transittmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	57
1539. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. kompensasjon for bortfall av arbeidsplasser i Flora og Sogn og Fjordane, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	58
1540. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. utflagging av datasystemet til Helse Sør-Øst til amerikansk IT-selskap, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	59
1541. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. språkutdanning, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	60
1542. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. dyrevelferd, besvart av landbruks- og matministeren.....	61
1543. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Hasselvika, besvart av olje- og energiministeren.....	62
1544. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. gratis utdanning til ikkje-EØS-borgarar, besvart av kunnskapsministeren	63
1545. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. regionreform, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	64
1546. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. togstrekningen Drammen - Kongsberg, besvart av samferdselsministeren.....	66
1547. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. utviklingskonsesjonar innan havbruksnæringa, besvart av fiskeriministeren.....	67
1548. Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. oppfølging av returnerte asylsøkere, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	68
1549. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. boligmarkedet, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	68
1550. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. sentralnettslinja fra Skillemoen til Skaidi, besvart av olje- og energiministeren.....	70
1551. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. skoletilbud til barn i mottak, besvart av kunnskapsministeren.....	71
1552. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. ventelister i Helse Sørøst, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	72
1553. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. langtidsplan for Helse Sørøst, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	73
1554. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. behandling nakkeskader, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	74

	side
1555. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. saksutredningen om konsesjonsloven, besvart av landbruks- og matministeren	75
1556. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Regelrådet, besvart av næringsministeren	76
1557. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. behandlingstid i UDI, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	77
1558. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. fravær i videregående skole, besvart av kunnskapsministeren	77
1559. Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. forbud mot heldekkende plagg, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	79
1560. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. avvik hos underleverandører, besvart av samferdselsministeren	80
1561. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. straffeprosesslova, besvart av justis- og beredskapsministeren	81
1562. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. handelsbarrierer for foredlede råstoffer, besvart av fiskeriministerens	81
1563. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. restråstoff fra fiske, besvart av fiskeriministerens	82
1564. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. såkalt "jomfrutesting" i norsk helsevesen, besvart av helse- og omsorgsministeren	83
1565. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. E39 Sandane-Byrkjelo, besvart av samferdselsministeren	84
1566. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. statstilskudd til studenthybler, besvart av kunnskapsministeren	85
1567. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. mandatfordeling og valgdistrikt, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	86
1568. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. norsk praksis når det gjelder retur til Afghanistan og Irak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	87
1569. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. norsk indirekte bistand til Clintonstiftelsen, besvart av utenriksministeren	88
1570. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. kjøretøy i politiet, besvart av samferdselsministeren	89
1571. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. enhetlig praktisering av dokumentasjonskravet som er innført for videregående elever i forbindelse med nytt fraværsreglement, besvart av helse- og omsorgsministeren	89
1572. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. innføringen av en fraværsgrense på 10 prosent i videregående skole, besvart av kunnskapsministeren	90
1573. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. en ny etikkinformasjonslov, besvart av barne- og likestillingsministeren	91
1574. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. kliniske studier Innlandet, besvart av helse- og omsorgsministeren	92
1575. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. osteoporose, besvart av helse- og omsorgsministeren	93
1576. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. minimumsgrense for antall elever i privatskular, besvart av kunnskapsministeren	95
1577. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. Rogfast, besvart av samferdselsministeren	96
1578. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. miljødifferensierte bompenger, besvart av samferdselsministeren	96
1579. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Statens vegvesen og sosial dumping, besvart av samferdselsministeren	97
1580. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. legevaktsleger, besvart av helse- og omsorgsministeren	98
1581. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. antibiotikaresistente infeksjoner, besvart av helse- og omsorgsministeren	100
1582. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. prisutviklingen på torskekvoter, besvart av fiskeriministerens	103

	side
1583. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. forholdet mellom fangst og eksport av torsk, besvart av fiskeriministeren.....	104
1584. Fra stortingsrepresentant Frank Bakke-Jensen, vedr. salg av sterkøl på Svalbard, besvart av helse- og omsorgsministeren	105
1585. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. sikkerhetssituasjonen i Afgahnistan, besvart av utenriksministeren	106
1586. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. LAR-behandling for gravide, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	106
1587. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. Mølnedammen i Saltdal kommune, besvart av olje- og energiministeren	108
1588. Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. kartleggingsprøver, besvart av kunnskapsministeren.....	108
1589. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. E39 Rogfast, besvart av samferdselsministeren.....	109
1590. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. Helse Sør Østs IKT-systemer, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	109
1591. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. lagring av steinmasse fra Rogfastutbyggingen, besvart av samferdselsministeren	111
1592. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. sikkerhetsbrudd ved Sellafeld, besvart av klima- og miljøministeren	112
1593. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. lav- og nullutslippskjøretøy, besvart av samferdselsministeren.....	112
1594. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. instruks gitt fra Regjeringen til UDI og UNE, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	113
1595. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. basestasjoner, besvart av samferdselsministeren.....	115
1596. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. sambandet Hasvik-Øksfjord til et riksvegferjesamband, besvart av samferdselsministeren	116
1597. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. forvaltning av laksefiske i Tanavassdraget, besvart av klima- og miljøministeren.....	117
1598. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. behandling av Nav, besvart av arbeids- og sosialministeren	118
1599. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. hemmelighold av dokument, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	118
1600. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. ny etikklov, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	119
1601. Fra stortingsrepresentant Marit Nybakk, vedr. en lukkede ytelsesbaserte pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse, besvart av forsvarsministeren.....	120
1602. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. henvisning av pasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren	120
1603. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. ei fylkesfordelt oversikt over talet på norske borgarar for kvart år etter 2000 medrekna 2016, besvart av finansministeren ..	122
1604. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. ulv, besvart av klima- og miljøministeren	127
1605. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. 24. konsesjonsrunde, besvart av olje- og energiministeren.....	128
1606. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. importen av gatehundar til Noreg, besvart av landbruks- og matministeren	129
1607. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. sikre Preikestolen, besvart av justis- og beredskapsministeren	130
1608. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. militære forbodssona i Herdlefjorden, besvart av forsvarsministeren	131
1609. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. antibiotikaresistens, besvart av helse- og omsorgsministeren	132
1610. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. naturskade, besvart av landbruks- og matministeren.....	135

1611.	Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. ulv, besvart av klima- og miljøministeren	136
1612.	Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. ID-avklaring og mulig statsborgerskap, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	137
1613.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. rekrutteringskvote for fiskere, besvart av fiskeriministeren	138
1614.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. fiskekvoter i Troms og Finnmark, besvart av fiskeriministeren.....	138
1615.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kvalifikasjonene til flyktninger, besvart av kunnskapsministeren.....	139
1616.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. nomineringen til 24. konsesjonsrunde, besvart av klima- og miljøministeren	141
1617.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. tregt bredbånd, besvart av samferdselsministeren.....	142
1618.	Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. fosterhjem, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	143
1619.	Fra stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien, vedr. regelverk og finansieringsordning for bibelskolene, besvart av kunnskapsministeren.....	144
1620.	Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. retten til spesialpedagogisk hjelp og til tegnspråkopløring i barnehage, besvart av kunnskapsministeren	145
1621.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. dommere og aksjer, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	146
1622.	Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. ordningen rundt fraværsgrensen i videregående skole, besvart av kunnskapsministeren.....	146
1623.	Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. rullebane, besvart av samferdselsministeren.....	147
1624.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. timebestilling av nytt pass via telefon, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	148
1625.	Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. felling av ulver i Norge, besvart av klima- og miljøministeren.....	149
1626.	Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. nominering frå oljeselskapa i den 24. konsesjonsrunden, besvart av olje- og energiministeren	149
1627.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. å outsource IKT-drift, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	151
1628.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. Frivillighet Norges arrangement Frivillighetsfest under Arendalsuka, besvart av kulturministeren	152
1629.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. lokalisering av et nytt regionkontor for kulturnæringssatsing, besvart av kulturministeren	160
1630.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. tabelloversikt over antall ansatte fordelt på de ulike departement og direktorater for årene 2013, 2014, 2015 og 2016, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	160
1631.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. Botanisk hage på Tøyen, besvart av kunnskapsministeren.....	164
1632.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. politikontaktenes rolle, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	164
1633.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. politiets responstid, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	165
1634.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. måltall for menneskehandelsaker, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	166
1635.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. oppholdstillatelse for ofre for menneskehandel, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	168
1636.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. møtepraksisen mellom dei fire regionale helseføretaka, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	169

	side
1637. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. medisiner i retur, besvart av helse- og omsorgsministeren	169
1638. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. sjømat i en global helse og matutfordring, besvart av fiskeriministeren	170
1639. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. fusjon mellom samskipnadene, besvart av kunnskapsministeren	171
1640. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. norsk helsearkiv, besvart av kulturministeren	172
1641. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Regelrådet sin uttalelse om å utrede saken om «plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser, besvart av kunnskapsministeren	173
1642. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. kommunane Rennesøy, Bokn og Kvitsøy, besvart av samferdselsministeren	173
1643. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. NAVs begrunnelse av enkeltvedtak, besvart av arbeids- og sosialministeren	174
1644. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. organisasjonsmodellen i NAV, besvart av arbeids- og sosialministeren	175
1645. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. rovdyr, besvart av klima- og miljøministeren	178
1646. Fra stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås, vedr. framdrifta på vegprosjektet E6 Vindåsliene - Korporals bru, besvart av samferdselsministeren	178
1647. Fra stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås, vedr. kollektivfelt på E6 Karihaugen - Olavsgård, besvart av samferdselsministeren	179
1648. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. nordmenn som havner i gjeldsuføre, besvart av finansministeren	179
1649. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. fastlege, besvart av helse- og omsorgsministeren	180
1650. Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. asylsøkere som «forsvant» fra mottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	182
1651. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. Lotteritilsynet, besvart av kulturministeren	183
1652. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. kongekrabbe, besvart av fiskeriministeren....	183
1653. Fra stortingsrepresentant Magne Rommetveit, vedr. ny bymiljøavtale for Bergen, besvart av samferdselsministeren	185
1654. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. behandling av krigsseilere, besvart av arbeids- og sosialministeren	185
1655. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. sosialhjelpsmottakere under 30 år, besvart av arbeids- og sosialministeren	187
1656. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. elbusser i Lillehammer, besvart av olje- og energiministeren	187
1657. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. partnervold- og drap, besvart av justis- og beredskapsministeren	188
1658. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. grensekontroll, besvart av justis- og beredskapsministeren	190
1659. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. humanitært initiativ på atomvåpen, besvart av utenriksministeren	191
1660. Fra stortingsrepresentant Marianne Aasen, vedr. samordna opptak, besvart av kunnskapsministeren	191
1661. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. Borgestadklinikken, besvart av helse- og omsorgsministeren	192
1662. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. porteføljen til Borgestadklinikken, besvart av helse- og omsorgsministeren	194
1663. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. helsehjelpen til "papirløse", besvart av helse- og omsorgsministeren	195
1664. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. kulturell boikott av Israel,	

	side
besvart av kulturministeren.....	196
1665. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. kommunenes høringsfrist, besvart av justis- og beredskapsministeren	197
1666. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. innhaldet og konklusjonane i Terskelstudien, besvart av forsvarsministeren	198
1667. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. engangsrapport for "median ventetid" og gjennomsnittlig "tid til tjenestestart" til og med andre tertial 2016 (august 2016), besvart av helse- og omsorgsministeren.....	201
1668. Fra stortingsrepresentant Ingrid Heggø, vedr. Studentsamskipnaden ved Høgskulen i Sogn og fjordane, besvart av kunnskapsministeren.....	201
1669. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiters, vedr. pasientens helsevesen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	202
1670. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. flypassasjeravgifta, besvart av finansministeren	203
1671. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. fylkesmennene og kommunereforma, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	203
1672. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. geriatri, besvart av helse- og omsorgsministeren	204
1673. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. livmorhalskreft, besvart av helse- og omsorgsministeren	206
1674. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. antibiotikastyringsprogrammer ved sykehusene, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	207
1675. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. likelønn, besvart av arbeids- og sosialministeren	208
1676. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. turistfiske, besvart av fiskeriministeren.....	209

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1501 - 1676) for sesjonen 2015-2016.**

Partibetegnelse:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne*

Andersen, Karin (SV)	1518, 1519, 1551, 1568, 1585, 1594, 1615,
Arnstad, Marit (Sp)	1543, 1567
Bakke-Jensen, Frank (H)	1584
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	1516
Bergstø, Kirsti (SV)	1652
Bollestad, Olaug V. (KrF)	1627, 1661, 1662
Breivik, Terje (V)	1535
Böhler, Jan (A)	1507, 1559
de Ruiten, Freddy (A)	1554, 1669
Eide, Rigmor Andersen (KrF)	1513
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	1569, 1570, 1587, 1623
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1582, 1583, 1613, 1614, 1675, 1676
Grande, Trine Skei (V)	1631
Greni, Heidi (Sp)	1523, 1524, 1599, 1650
Grung, Ruth (A)	1502, 1503, 1562, 1563, 1586, 1602, 1637,
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	1664
Gundersen, Gunnar (H)	1521
Hansson, Rasmus (MDG)	1526, 1530, 1573, 1590, 1605, 1616, 1625
Hareide, Knut Arild (KrF)	1626
Heggø, Ingrid (A)	1539, 1547, 1576, 1668
Henriksen, Kari (A)	1510, 1564
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	1600
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	1538, 1611, 1612
Kjenseth, Ketil (V)	1574, 1575, 1663, 1674
Klinge, Jenny (Sp)	1527, 1528, 1561, 1595, 1610, 1632, 1633,
Leirstein, Ulf (FrP)	1505, 1621, 1624
Liadal, Hege Haukeland (A)	1607
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1545, 1546, 1566, 1579, 1603, 1604, 1643,
Lysbakken, Audun (SV)	1515, 1533, 1571, 1572
Mandt, Sonja (A)	1618, 1620
Micaelsen, Torgeir (A)	1552, 1553, 1667
Myrli, Sverre (A)	1508, 1509, 1560, 1596
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1525, 1544, 1639, 1645, 1659, 1666
Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	1578, 1646, 1647
Nybakk, Marit (A)	1601
Nybø, Iselin (V)	1542, 1622
Pedersen, Helga (A)	1522, 1550
Pollestad, Geir (Sp)	1536, 1537, 1555, 1556, 1589, 1606, 1641,
Rommetveit, Magne (A)	1653
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	1514, 1634, 1635
Rotevatn, Sveinung (V)	1531, 1532, 1565

Sivertsen, Eirik (A)	1520, 1534
Skjelstad, André N. (V)	1512, 1517
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1577, 1591, 1592, 1630
Syversen, Hans Olav (KrF)	1549
Toppe, Kjersti (Sp)	1540, 1541, 1580, 1581, 1608, 1609, 1636,
Toskedal, Geir Sigbjørn (KrF)	1548
Trettebergstuen, Anette (A)	1628, 1629, 1651
Trøen, Tone Wilhelmsen (H)	1504
Tung, Karianne O. (A)	1501
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1640, 1648, 1658
Wøien, Anne Tingelstad (Sp)	1529, 1558, 1588, 1617, 1619
Aasen, Marianne (A)	1557, 1660
Aasland, Terje (A)	1593, 1597
Aasrud, Rigmor (A)	1511, 1598, 1655, 1656



Dokument nr. 15:11

(2015–2016)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1501

Innlevert 26. august 2016 av stortingsrepresentant Karianne O. Tung

Besvart 7. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Arve Kambe, leder av Stortingets Arbeid- og sosialkomite, uttalte i en debatt i Nyhetskanalen 25. august d.å. at "Arbeiderpartiet sluttet nesten å bygge veier".

Mener samferdselsministeren at dette er en presis og dekkende beskrivelse av veginvesteringene under regjeringen Stoltenberg II i perioden 2005-2013?»

Svar:

Det har vært en kraftig vekst i veisatsingen under dagens regjering. For første gang på tiår kuttes nå forfallet på veinettet, mens det under forrige regjering var en realnedgang i vedlikehold av infrastruktur de siste årene før regjeringsskiftet. Videre har bevilgninger til både planlegging og bygging av nye veier økt markert. Det gjennomføres også en veireform, for å få bygget veier raskere, bedre og billigere. Jeg har dog ikke hørt debatten som representanten Tung refererer til, og finner det ikke riktig å kommentere en løsrevet setning fra et debattprogram.

SPØRSMÅL NR. 1502

Innlevert 29. august 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 5. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I primærhelsemeldingen ble det vedtatt å prøve ut ulike former for primærhelseteam.

Kan jeg be ministeren gi en oversikt over hvilke team som er startet eventuelt hvilke som er planlagt å starte opp, en utfyllende informasjon om hva de enkelte pilotene skal prøve ut, hvilke aktører som er involvert i de ulike forsøkene og når vi kan forvente resultater av piloteringen?»

Svar:

I Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – Nærhet og helhet, foreslår regjeringen å utrede hvordan det kan legges til rette for primærhelseteam gjennom endringer i regelverk. Under Stortingets behandling av Primærhelsetjenestemeldingen sluttet komiteen seg til forslaget, jf. Innst. 40 S (2015-2016). Jeg jobber nå med å følge opp ulike tiltak foreslått i meldingen og av Stortinget under behandlingen av

denne. I prosessen har jeg god dialog med blant annet Legeforeningen, Sykepleierforbundet og en rekke ulike pasient- og brukerorganisasjoner. Når det gjelder primærhelseteam, vil Helsedirektoratet starte en utred-

ning av ulike modeller nå i høst med sikte på en pilot, men det er foreløpig ikke tatt en endelig beslutning om å gjennomføre en pilot eller hvordan en pilot eventuelt skal innrettes.

SPØRSMÅL NR. 1503

Innlevert 29. august 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 9. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Tildeling av driftshjemler til avtalespesialister i psykologi skjer hovedsakelig etter ansiennitetsprinsippet. Resultatet er at 9 av 10 avtale psykologer er lokalisert i Oslo vest. I Bergen har Psykologkontoret i Sentrum svært gode behandlingsresultater, de har mange pasienter, kort ventetid, men tilbudet står i fare fordi to av psykologene ikke får forlenget driftshjemler pga. lav ansiennitet.

Vil ministeren sørge for at helseforetakene stille andre krav enn ansiennitet ved tildeling av nye driftshjemler i psykologi?»

BEGRUNNELSE:

Klassekampen skrev i slutten av juli i år at 9 av 10 privatpraktiserende psykologer holdt til i Oslo Vest. Lik tilgang til helsetjenester er et viktig prinsipp i norsk helsepolitikk. Geografi og sosioøkonomisk påvirker tilgjengelighet. Ved fremtidig tildeling av nye driftshjemler burde bedre geografisk spredning vært vurdert.

Psykologkontoret i Sentrum består av 3 psykologer. De tilbyr et unikt behandlingsopplegg for et bredt spekter av lidelser. Modellen er utviklet gjennom 30 års klinisk erfaring og utvikling. De har korte ventetider, effektiv behandlingstider, svært mange pasienter og dokumentert gode behandlingsresultater. De har god kontakt med DPS og fastleger, der 37 har oversendt anbefaling.

Psykologikontoret i Sentrum tilbyr en effektiv tjeneste. Når det gjelder kapasitet er det bare to andre hjemler som har flere klienter, hhv 254 og 226 klienter. Snittet på de 102 øvrige hjemlene er 81 klienter.

De to nye psykologene som har fått opplæring i metodikken har vikariert i to ulike driftsavtaler, men det er en maks grense på tre år for slike vikarordninger.

Vikariatene løper ut i høst. Dersom de ikke kommer i betraktning ved tildeling av nye avtalehjemler, står tilbudet i fare for å forsvinne.

Helse-Norge trenger nyskaping, mangfold i tilbudet og god ressursbruk slik at flest mulig får god og rett helsehjelp. Tildeling av driftshjemler bør skje i en åpen konkurranse der kvalitet, behandlingsresultater, tilgjengelighet blir vektlagt, samt geografi, metodikk, eventuelt samlokalisering med andre relevante tjenester kan være aktuelle kriterier.

Svar:

Det er ikke ansiennitet som ligger til grunn for hvem som får tilbud av regionale helseforetak om å inngå driftsavtale som spesialist i klinisk psykologi. Slike forhold er regulert gjennom den rammeavtale som er inngått mellom de regionale helseforetakene og Norsk Psykologforening. I denne avtalen heter det bl.a. at driftsavtalen "skal tilbys søkeren som er best kvalifisert (kvalifikasjonsprinsippet). Det skal legges vekt på saklige kriterier. Med saklige kriterier menes bl.a. faglig kompetanse og erfaring, samarbeidsevner, personlig egnethet og evne til å drive selvstendig virksomhet."

Partene i rammeavtalen er enige om at regionalt helseforetaks beslutning om hvem som skal få tilbudet er å anse som et enkeltvedtak i henhold til forvaltningsloven. Som sådan kan vedtaket påklages dersom en søker skulle mene at regionalt helseforetak ikke skulle ha lagt til grunn kvalifikasjonsprinsippet. Det er Helsedirektoratet som er klageinstans.

Ordningen med driftsavtaler ble innført i 1998. De psykologer som før 1998 hadde etablert sin praksis og kunne praktisere for trygdens regning kunne selv velge om de skulle inngå driftsavtale med fylkeskommunen, som på den tiden hadde ansvaret for spesialisthelsetjenesten. I Oslo hadde et flertall av spesialistene praksiser i Oslo vest/sentrum. Spesialistene fikk beholde den geografiske plasseringen. Flere av disse spesialistene er nå i ferd med å avslutte sine praksiser. I den forbindelse har Helse Sør-Øst startet en prosess som skal bidra til å sikre likeverdige tjenestetilbud av spesialisthelsetjeneste innen psykisk helse, herunder et

geografisk likeverdig tilbud. Helse Sør-Øst har de siste to årene flyttet totalt 12 driftsavtaler innen klinisk psykologi (og 5 driftsavtaler i psykiatri) fra Oslo vest til Oslo øst.

Ved Psykologkontoret i sentrum, som er lokalisert i Bergen, fikk to psykologspesialister driftsavtale med Hordaland fylkeskommune i forbindelse med innføringen av ordningen med driftsavtaler i 1998. Siden 1. januar 2015 er det to vikarer (50 pst.) som har drevet pasientbehandlingen i den ene av disse to driftsavtalene. Bruken av vikar er regulert gjennom rammeavtalen. Det er imidlertid ikke slik at vikarene skal ha noen fortrinn når Helse Vest beslutter hvem som får tilbud av regionale helseforetak om å inngå driftsavtale som spesialist i klinisk psykologi – dette skal følge kvalifikasjonsprinsippet.

Den aktuelle driftsavtalen ved Psykologene i sentrum der de to vikarene arbeider er ikke utlyst da psykologen som har denne driftsavtalen ikke har sagt den

opp. Når en driftsavtale blir "ledig" er det naturlig at regionalt helseforetak vurderer både om og hvor den eventuelt skal videreføres. Det er således ingen garanti for at en eksisterende driftsavtale blir videreført, ei heller at den blir videreført på samme lokalisering som tidligere. Erfaringene fra Oslo viser i tydelighet viktigheten av dette.

Regjeringen vil øke antallet avtalespesialister og bruke avtalespesialistene mer. Nye rammeavtaler mellom de regionale helseforetakene og profesjonsforeningene ble virksomme fra årsskiftet. Gjennom avtalene vektlegges samarbeid mellom sykehusene og avtalespesialistene, slik at pasientene skal få en bedre helsetjeneste. I revidert oppdragsdokument av 30. juni fikk de regionale helseforetakene i oppdrag å lyse ut driftsavtaler for avtalespesialister i 2016, med sikte på at antall avtalte årsverk avtalespesialister i 2017 blir større enn i 2016.

SPØRSMÅL NR. 1504

Innlevert 29. august 2016 av stortingsrepresentant Tone Wilhelmsen Trøen

Besvart 5. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan ser helseministeren på at en nylig publisert norsk studie bekrefter at det også i Norge er kjønnsforskjeller i hvordan kvinner og menn behandles ved hjerteinfarkt, til tross for at retningslinjene anbefaler lik behandling, og hvordan kan helseministeren sikre at retningslinjene følges, og at norske kvinner får samme behandling som norske menn ved hjerteinfarkt?»

BEGRUNNELSE:

Tidligere studier i andre land har vist at det er kjønnsforskjeller i utredning og behandling ved hjerteinfarkt, til tross for at internasjonale retningslinjer anbefaler lik behandling av kvinner og menn. Basert på ferske tall fra Norsk hjerteinfarktregister har forskere, med Jarle Jortveit ved Sørlandet sykehus i spissen, undersøkt om det forelå slike forskjeller også i Norge. Totalt 26447 hjerteinfarkt inngår i studien i tidsrommet 2013-2014. Studien viser at det også i Norge er kjønnsforskjeller i utredning og behandling av hjerteinfarkt. Færre kvinner enn menn ble utredet med koronar angiografi ved akutt hjerteinfarkt og kvinner fikk sjeldnere enn menn anbefalt sekundærprofylaktisk medikasjon. Forskerne mener årsakene til kjønnsforskjellene ikke er kjent,

men at tilleggssykdommer og mulig større risiko for bivirkninger hos kvinner kan være medvirkende faktor. Ulike oppfatninger hos behandlede leger kan også ha hatt betydning for ulikheter i behandlingen. Studien påpeker altså forskjeller mellom norsk praksis og aksepterte behandlingsanbefalinger. Forskjeller som gjør at kvinner ikke opplever likeverdig behandling som menn ved hjerteinfarkt.

Svar:

Det skal være likeverdige helsetjenester i Norge uavhengig av kjønn. Tidligere studier har imidlertid vist at det er kjønnsforskjeller i utredning og behandling ved hjerteinfarkt, til tross for at internasjonale retningslinjer anbefaler lik behandling av kvinner og menn. Som representanten Trøen viser til, foreligger det en studie om samme tema som viser at færre kvinner enn menn ble utredet med koronar angiografi, og at kvinner i mindre grad enn menn ble anbefalt sekundærprofylaktisk medikasjon. Studien viser også at overlevelsen etter hjerteinfarkt i Norge ser ut til å være like god for kvinner som for menn.

Jeg mener denne studien er viktig for å få økt kunnskap om kjønnsforskjeller i pasienters tilgang til hel-

setjenester. I en artikkel på Oslo universitetssykehus' nettsider uttaler samtidig en av forfatterne av studien, Sigrun Halvorsen, at det ikke er grunnlag for å si at det er store forskjeller i behandlingen mellom kvinner og menn. Hun mener at alder og tilleggssykdommer er viktigere enn kjønn når det gjelder avgjørelsen om en pasient skal undersøkes med koronar angiografi eller ikke. Hun viser også til at kvinner får hyppigere bivirkninger av medikamenter enn menn, og at dette nok er hovedårsaken til at litt færre kvinner enn menn får behandling med enkelte medikamenter.

Helse- og omsorgsdepartementet arbeider for å øke kunnskapen om årsakene til forskjeller i helse- og tjenestetilbud mellom kvinner og menn. Kjønnaspektet skal ivaretas i forskningen som finansieres av Helse- og omsorgsdepartementet, og jeg syns det er positivt at det har kommet en studie som belyser kjønnsforskjeller i utredning og behandling av hjerteinfarkt. Dette viser

betydningen av å utvikle gode kvalitetsregistre, noe jeg er opptatt av. Jeg vil også nevne at Nasjonal kompetansetjeneste for kvinnehelse arbeider med kunnskapsformidling om kvinners helse i et livsløpsperspektiv. I perioden 2014-18 er hjerte- og karsykdom et av områdene kompetansetjenesten vil styrke innsatsen på når det gjelder kjønnsforskjeller i helse.

Mer generelt mener jeg vi må interessere oss for uberettiget variasjon i helsetjenesten, fordi det kan være et tegn på dårlig kvalitet. Stor variasjon utfordrer prinsippet om likeverdig tilgang til helsetjenester, og reiser spørsmål om riktig planlegging, prioritering og kvaliteten på tjenestene. De regionale helseforetakene er i oppdragsdokumentet for 2016 bedt om å redusere uberettiget variasjon. Variasjon blir også tema i den neste årlige stortingsmeldingen om kvalitet og pasientsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1505

Innlevert 29. august 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 2. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Det arbeides med å få på plass opptak av lyd og bilde i norske rettssaler. Dette vil være en viktig rettssikkerhetsreform. Frem til dette er på plass er det ønskelig for mange å kunne selv ta opp lyd. I dag har de fleste en smarttelefon hvor man enkelt, og uten å forstyrre rettsforhandlingene, kan ta opp lyd. Allikevel opplever mange at dommerne nekter at slikt opptak kan finne sted.

Hva tenker statsråden om dette?»

Svar:

Vi arbeider for å få på plass utstyr for lyd- og bildeopptak så snart som mulig. Som det fremgår av spørsmålet er innføring av lyd- og bildeopptak i norske rettssa-

ler fortsatt under utredning. Temaet vil blant annet bli vurdert av Straffeprosesslovutvalget som skal levere sin utredning 1. november 2016. Det inngår videre i en utredning av ny domstollov av Tron Løkken Sundet, som ble sendt på høring tidligere i år. Det er også avsatt to millioner kroner til et prøveprosjekt med lydopptak i en tingrett og en lagmannsrett i statsbudsjettet for 2016.

Utgangspunktet i dag er at lydopptak i retten er tillatt. Det kan være mange gode grunner til at parter ønsker å ta opp lyd under rettsaken. Etter domstolloven § 133 kan imidlertid retten nekte opptreden som forstyrrer forhandlingene eller krenker domstolens verdighet. Det er således opp til den rett som har en sak til behandling å vurdere om private lydopptak kan nektes i den konkrete saken.

SPØRSMÅL NR. 1506

«Spørsmålet ble trukket.»

SPØRSMÅL NR. 1507**Innlevert 30. august 2016 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 5. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Da Stortinget 3/5 vedtok å gi kommunene ny lov-hjemmel for lavutslippssoner, ble de i en enstemmig innstilling omtalt som "et viktig supplement til en mulighet for miljødifferensierte bompengetakster". Men departementet har sendt på høring en sentral forskrift hvor det i § 19 heter at det ikke skal være lov å innføre lavutslippssoner og miljødifferensierte bompengetakster i samme område.

Vil statsråden endre på § 19 i høringsutkastet - eller legge fram sak for Stortinget om at han ikke vil følge den enstemmige innstillingen?»

BEGRUNNELSE:

Da Oslo og Akershus fylkeskommuner og Statens Vegvesen forhandlet fram Oslopakke 3 på vårparten, var det en del av grunnlaget at man i tillegg til en viss miljødifferensiering av bompengetakstene, ville få mulighet til å innføre lavutslippssoner i tråd med Stortingets enstemmige vedtak og innstilling. Man trenger begge disse verktøyene for blant annet å dekke over halvparten av biltrafikken i Oslo som er intern og ikke går gjennom bompengeringen. Det er også denne trafikken som går i områder hvor overskridelsene av grenseverdiene for NO₂ og fint svevestøv er størst og flest.

Hvis forskriften hindrer at man kan innføre lavutslippssoner i Oslo, vil man altså mangle verktøyer til å påvirke en stor del av biltrafikken, og ikke ha mulighet til å få ned utslippene av NO₂ og fint svevestøv under grenseverdiene. Det samme vil gjelde andre storbyer hvor det er aktuelt å innføre miljødifferensierte bompengetakster, som Bergen og Trondheim. Slik vil den foreslåtte § 19 i den sentrale forskriften i praksis gjøre det umulig å innføre lavutslippssoner der det trengs mest - og der vi trenger det for å innfri kravene i ESA-domstolens dom mot Norge for gjentatte brudd på grenseverdiene for NO₂ og fint svevestøv, særlig i Oslo og andre byområder. Dette er klart i strid med Stortingets enstemmige innstilling og vedtak om dokument 8:35 L (2015-2016) - og hele intensjonen og begrunnelsen for forslaget. Departementet fikk fullmakt til å utforme en forskrift, men denne kan selvsagt ikke bryte med grunnleggende innhold i Stortingets behandling.

Videre heter det i den sentrale forskriftens forslag til § 3 at virkeområdet for lavutslippssoner kun skal omfatte biler som bruker diesel eller biodiesel. Dette er også i strid med Stortingets enstemmige innstilling hvor det heter at "lovhjemmelen vil gjelde norske og utenlandske kjøretøy som blir drevet frem med motor,

herunder personbil, varebil, buss, lastebil, moped og motorsykkel". Det vil hindre arbeidet med å få ned den lokale forurensningen av fint svevestøv, dersom ikke bensinbiler kan omfattes. Eldre modeller av disse har også betydelige NO₂-utslipp.

Det er meget uheldig at man i forslaget til forskrift på sentrale punkter som § 3 og § 19 legger opp til å bryte med Stortingets enstemmige vedtak og innstilling. Det er viktig at statsråden klargjør hvordan han stiller seg til dette før regjeringen fatter endelig vedtak om den sentrale forskriften.

Svar:

Høringen på utkast til sentral forskrift om lavutslippssoner for biler er nettopp avsluttet, og høringskommentarene oppsummeres nå. Av respekt for høringsinstansene vil jeg gjerne få gjennomgå kommentarene før jeg uttaler meg om § 19 bør endres. Jeg ber om forståelse for dette.

SPØRSMÅL NR. 1508**Innlevert 30. august 2016 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 8. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I nyhetssak 24. august kommer det fram at det nye infrastrukturforetaket i jernbanesektoren, Bane NOR, har brukt 545 000 kr for å utvikle nytt navn og logo. Kan statsråden gjøre rede for de forventede totale kostnadene ved å skifte navn fra Jernbaneverket til Bane Nor SF, inkludert nytt navn på alle stasjoner, bygninger, biler og maskinpark mv. Det bes videre opplyst anslag for totale kostnader ved navneskiftet for øvrige enheter i sektoren.

Mener statsråden dette er god anvendelse av skattebetalernes penger?»

Svar:

Jernbanen skal spille en nøkkelrolle i å løse transport- og miljøutfordringene i Norge. Gjennom økte investeringer og bedre tilbud skal flere velge å bruke jernbanen til pendling og godstransport. Bevilgningene til jernbanesektoren har økt markert de siste årene. For første gang på tiår reduseres nå forfallet på jernbanen og det investeres stortilt i nye strekninger og materiell. I inneværende statsbudsjett brukes over 21 milliarder kroner på jernbanen, en økning på om lag 7 milliarder kr siden regjeringsskiftet. Jeg er svært opptatt av at disse midlene benyttes effektivt.

For å få mer igjen for pengene og en tydeligere ansvarsdeling, la Regjeringen derfor fram forslag til reform av sektoren (Meld. St. 27 (2014-2015) På rett spor) våren 2015, hvor man legger opp til en bedre struktur i jernbanesektoren. Statlig eierskap og kontroll ligger fortsatt til grunn for det meste av aktiviteten. I ny organisering videreføres mesteparten av dagens jernbaneverk som et statsforetak som også får ansvar for eiendommene i sektoren gjennom at ROM Eiendom AS overføres fra NSB. Virksomhetene togmateriell, togvedlikehold og salg og billett overføres fra NSB til tre selskap eid av Samferdselsdepartementet. Dette gjøres for å legge til rette for like konkurransevilkår og rimelige etableringshindringer for togoperatørene i de kommende konkurranser om persontogtrafikk.

Det påløper naturlig nok noen kostnader når man endrer strukturer og fornyer profileringen. Tilsvarende skjedde under forrige regjering da Avinor gjennomførte en endring i sin profil. Jernbaneinfrastrukturforetaket Bane NOR SF (Bane NOR) opplyser at de totale forventede kostnadene til grafisk design og profilering ved opprettelsen av Bane NOR er 36,5 millioner kroner, fordelt på 545 000 kr i utvikling av nytt navn og logo/grafisk profil, 6 millioner kroner til utrulling i 2016 og 15 millioner kroner i hhv. 2017 og 2018 knyt-

tet til bl.a. nye skilt på bygninger, på digitale flater og på merkantilt materiell. Bane NOR understreker at anslagene for utrulling i 2017 og 2018 er usikre. Bane NOR opplyser videre at uniformer og arbeidstøy vil bli skiftet ut naturlig og derfor ikke vil representere en økt kostnad.

Jernbanedirektoratet opplyser at kostnadsramme på avtale om utvikling av visuell identitet for Jernbanedirektoratet er på omlag 1 million kroner. Kostnadene for visuell identitet kan fastslås når overordnet visuell identitet er besluttet og kan ikke estimeres/anslås på nåværende tidspunkt.

To av selskapene som skal skilles ut fra NSB er etablerte selskaper: ROM Eiendom AS og Mantena AS. NSB opplyser at det ikke er planlagt noen kostnader til reprofiling av disse selskapene. Det vil være opp til nye styre og ledelse å avgjøre om selskapene skal reprofileres.

Salgs- og billetteringsselskapet er et nyopprettet selskap. NSB opplyser at de har gjennomført aktiviteter knyttet til utvikling av navn og profil til dette selskapet. Dette arbeidet er ikke sluttført. NSB opplyser videre at det ikke er utviklet noe nytt navn for materiellselskapet. NSB legger heller ikke opp til at at togparken reprofileres nå. Det vil være opp til nytt styre og ledelse å avgjøre om selskapet skal reprofileres.

Jernbanereformen gjennomføres for å oppnå en mer effektiv og mer kundeorientert sektor. Jeg har litt til at styrene vurderer kostnader knyttet til reprofiling opp mot andre formål, og holder seg innenfor en hensiktsmessig ramme. Regjeringen legger til grunn at gevinstene ved reformen langt vil overstige dens kostnader.

SPØRSMÅL NR. 1509**Innlevert 30. august 2016 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 8. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Dagens Næringsliv satte i juni og juli i år søkelys på sikkerhets- og beredskapsarbeidet i Jernbaneverket.

Hva er statsrådens vurdering av de opplysninger som kom fram i disse artiklene, og hva har statsråden gjort og hva vil han gjøre for å sørge for at praksisen i Jernbaneverket på sikkerhets- og beredskapsområdet holder høy nok standard?»

BEGRUNNELSE:

I et intervju med Dagens Næringsliv 11. juli i år uttaler direktør Erik Johnsen i Statens jernbanetilsyn at "Denne rapporten bekrefter det vi har påpekt i våre tilsynsrapporter de siste årene. Vi konstaterer at Jernbaneverket har en del avvik på smått og stort". Til DN uttaler statsråden 12. juli at han er "fornøyd med at jernbanedirektør Elisabeth Enger har bestilt en rapport for å forbedre beredskapen".

Svar:

I jernbanen har sikkerheten alltid toppprioritet. Regjeringen har vært opptatt av å sette jernbaneinfrastrukturen bedre i stand. Dagens regjering har om lag doblet satsingen på fornyelse, slik at forfallet på jernbanen har blitt redusert for første gang på lenge. Økte bevilgninger gjør at Jernbaneverket er i stand til å oppgradere infrastrukturen, noe som er grunnleggende for at jernbanen skal være et trygt transportmiddel.

Reportasjene i Dagens Næringsliv var, slik jeg har forstått det, i stor grad basert på informasjon fra Jernbaneverkets interne revisjonsrapporter. Disse interne rapportene er jernbanedirektørens styringsverktøy, og ikke en del av styringsdialogen mellom Samferdselsdepartementet og Jernbaneverket. Dersom det fremkommer forhold i disse som departementet bør være kjent med, legger jeg til grunn at Jernbaneverket videreformidler slik informasjon.

Når det gjelder noe av det som fremkom, opplyser Jernbaneverket at etaten ikke har manglet beredskapsplaner, men at etaten imidlertid har manglet gode beredskapsanalyser som grunnlag for beredskapsplanene. Det nye beredskapsregimet som nå er etablert, har en systematisk og strukturert metodikk for hvordan beredskapsanalyser og planverk skal være. Videre opplyser Jernbaneverket at det er innført ny øvelsesmetodikk for å sikre at det går en rød tråd fra beredskapsanalyser til lærings- og forbedringsaktiviteter, noe som skal gjøre at det øves realistisk og bidrar til en riktig dimensjonering av beredskapen. Jernbaneverket opplyser også at

det er tett dialog med Statens jernbanetilsyn om dette temaet.

Sikkerhetsarbeidet er videre organisert gjennom tilsyn med at Jernbaneverket og andre jernbanevirksomheter følger de krav lover og regelverk stiller til driften. Dette er Statens jernbanetilsyns oppgave, og tilsynet har i den senere tid også fått oppgaven med å følge opp jernbanevirksomhetenes arbeid mot blant annet terror. Krav til sikring mot terroranslag og andre uønskede tilsiktede handlinger fremgår nå av en egen forskrift fastsatt av Statens jernbanetilsyn.

Samferdselsdepartementets selvstendige oppfølging av sikkerhetsarbeidet skjer først og fremst gjennom tildelingsbrev, etatsstyringsmøter og øvrig etatsstyringsdialog, samt egne halvårslige kontaktmøter med etater og selskaper om samfunnssikkerhet. Som en konkret oppfølging av artiklene i Dagens Næringsliv har jeg hatt et felles møte med jernbanedirektøren og direktøren for Statens jernbanetilsyn. Dette møtet bekreftet at det er en god dialog mellom Jernbaneverket og Statens jernbanetilsyn om sikkerhetsrelaterte spørsmål, noe som gir et godt grunnlag for å videreføre og der det er mulig, bedre den høye sikkerheten på det norske jernbanenettet.

Avslutningsvis vil jeg understreke at jeg er fornøyd med at Jernbaneverket er opptatt av kontinuerlig forbedring i sitt sikkerhetsarbeid, og nettopp bruker revisjoner aktivt i dette arbeidet. Det er min klare forventning at arbeidet med sikkerhetsrelaterte spørsmål fortsatt har meget høy prioritet hos Jernbaneverket og øvrige jernbanevirksomheter.

SPØRSMÅL NR. 1510**Innlevert 30. august 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 6. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I media fremkommer det opplysninger som kan oppfattes som om det skjer underlivsundersøkelser av unge jenter i den hensikt å sjekke om "jomfruhinnen" er intakt.

Er det leger i Norge som utfører denne type underlivsundersøkelser, og hvis ja, vil statsråden straks instruere leger om at generelle underlivsundersøkelser hvor hensikten er å gi opplysninger til foresatte om jentenes "jomfruelighet" ikke er forenlig med legepraksis og skal opphøre og at slik praksis kan medføre inndragning av lisens?»

BEGRUNNELSE:

Slike undersøkelser mangler medisinsk indikasjon og å ha en praksis som støtter opp under foreldres kontroll av jenters seksualitet er uetisk og uforenlig med forvarlig og etisk legepraksis.

Svar:

Jenter som vokser opp i Norge skal ha frihet til å elske den de vil, frihet til å bestemme over egen kropp og frihet til å ta selvstendige valg. Dette er sentrale verdier i vårt samfunn. Dersom jenter føler seg presset til å gjennomføre undersøkelser for å bekrefte at hun fortsatt er jomfru, innebærer dette en alvorlig begrensning av unges frihet som er uforenlig med disse verdiene.

Hvilke oppgaver som helsetjeneste og leger skal utføre, og hvordan det skal prioriteres mellom de ulike oppgavene, er basert på avveininger av hva som er helsefaglig forsvarlig og etisk akseptabelt. Dette følger dels av formelt regelverk i form av lover og forskrifter, dels av de årlige bevilgningene over statsbudsjettet og dels av politiske beslutninger og føringer. Like viktig er helsepersonells egne vurderinger av hva som er forsvarlig utfra faglige og yrkesetiske vurderinger. Underlivsundersøkelser for å bekrefte om jenter er jomfru har ingen medisinsk indikasjon og er ikke å anse som helsehjelp i henhold til helselovgivningen. Helsetjenesten og leger skal ikke bruke ressurser på undersøkelser med et slikt formål. Ingen kan kreve å få denne type undersøkelse utført hos en lege og jeg legger til grunn at leger uansett vil finne det etisk svært problematisk å foreta en gynekologisk undersøkelse med et slikt formål.

Helsepersonelloven regulerer leger og annet helsepersonells yrkesutøvelse. Av lovens formålsbestemmelse i § 1 fremgår det at loven blant annet skal bidra til tillit til helsepersonell og helse- og omsorgstje-

nesten. Av lovens § 4 fremgår videre at helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. Jeg forventer derfor at tilsynsmyndighetene vil foreta en vurdering opp mot blant annet helsepersonelloven dersom de blir kjent med saker om leger som tilbyr eller utfører denne type undersøkelser.

Som jeg har sagt innledningsvis er frihet til å elske den du vil, frihet til å bestemme over egen kropp og frihet til å ta selvstendige valg, sentrale verdier i vårt samfunn. Barn og unge, kvinner og menn, har rett til et liv uten vold og alvorlige frihetsbegrensninger. Tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet er uforenlig med disse verdiene. Dersom leger foretar underlivsundersøkelser av unge jenter i den hensikt å undersøke om de fortsatt er jomfru, så er dette en krenkelse av deres integritet, deres privatliv og deres seksualliv. Leger i Norge skal ikke foreta undersøkelser som har et slikt formål.

Nåværende handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016) ble lansert i februar 2013 og Regjeringen arbeider for tiden med en ny handlingsplan. Forhold knyttet til alvorlige begrensninger av unges frihet og streng sosial kontroll vil også være tema i denne planen.

SPØRSMÅL NR. 1511**Innlevert 30. august 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 8. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Når vil prosjektet E16 Olum – Eggemoen bli forelagt Stortinget for endelig beslutning om utbygging?»

BEGRUNNELSE:

Ny E16 mellom Olum og Eggemoen i Oppland er en viktig del av den ytre «ring 4» på Østlandet. Dagens veg er utdatert som hoved ferdselsåre.

Prosjektet er omtalt i flere stortingsmeldinger, og er gitt høy prioritet i gjeldende NTP.

Allerede i 2012 ble det gitt prinsipiell tilslutning til bompengefinansiering.

Reguleringsplaner for hele strekningen, inklusive tilknytningsarm til Jevnaker, ble vedtatt tidlig i 2015.

Til tross for dette er prosjektet ennå ikke forelagt Stortinget gjennom utbyggingsproposisjon.

Ved årsskiftet 2015/16 ble det gitt ny lokalpolitisk tilslutning til bompengefinansiering. Det gjelder også Jevnaker kommune på tross av stor lokal bekymring over at prosjektet medfører bom på eksisterende veger. Jevnaker ønsker derfor at den endelige bompengeordningen blir innrettet slik at belastningen på lokalsamfunnet blir akseptabel.

Fylkeskommunene har gitt alle nødvendige garantier og finansiering gjennom sitt bomselskap.

Før Stortinget behandler saken skal regjeringen ifølge gjeldende ordning gjennomføre en ny kvalitetssikring (KS2).

Ifølge foreliggende opplysninger er dette ennå ikke gjennomført.

Statsråden har i mange sammenhenger uttrykt at planarbeidet må organiseres slik at gjennomføringen kan skje raskere. I denne saken ser det ut til at det er i statsrådets departement som forsinker framdriften.

Svar:

I NTP 2014-2023 er det prioritert statlige midler til å starte byggingen av ny E16 på strekningen Eggemoen – Jevnaker – Olum, forutsatt tilslutning til et opplegg for delvis bompengefinansiering av prosjektet.

Forslag til bompengeopplegg har vært til behandling i berørte kommuner og fylkeskommuner. Både Buskerud og Oppland fylkeskommuner har fattet vedtak i tråd med forslaget fra Statens vegvesen. Jevnaker kommune legger imidlertid i sitt vedtak blant annet til grunn et passeringstak på 30 passeringer som skal gjelde samlet for alle fire bomstasjonene i systemet. Ringesaker kommune har fattet vedtak om at de vil følge Jevnaker kommune.

Gjeldende retningslinjer for passeringstak tilsier at passeringstak skal gjelde for hver enkelt stasjon. For både å sikre økonomien i prosjektet og sikre at belastningen på lokalbefolkningen kan bli akseptabel, er det nødvendig å gå grundig gjennom hvilke deler av Jevnaker kommune sitt vedtak som kan gjennomføres.

Når Jevnaker kommune, til forskjell fra Buskerud og Oppland fylkeskommune, har valgt å vedta et bompengeopplegg som ikke har støtte i gjeldene retningslinjer for bompengeprojekter vil det nødvendigvis utløse behov for et arbeid med hvordan kommunens ønsker kan løses på en best mulig måte. Samferdselsdepartementet arbeider for at saken skal kunne legges frem for Stortinget så fort som mulig. Dette krever imidlertid at ekstern kvalitetssikring av prosjektet (KS2) skal være gjennomført og at bompengeopplegget tilstrekkelig avklart.

La meg for ordens skyld minne om at regjeringen i statsbudsjettet for 2016 foreslo bevilgninger for å redusere bompengeandelen i veiprosjekt, i tråd med tenkningen regjeringen fremla i bompengereformen som Stortinget behandlet sommeren 2015. Regjeringen fikk ikke flertall for bevilgningen til bompengekutt, hvor blant annet representanten Aaseruds parti stemte imot. Regjeringen jobber nå med andre løsninger som vil redusere bompengbelastningen for næringslivet og folk flest.

SPØRSMÅL NR. 1512**Innlevert 30. august 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 7. september 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til at de sørsamiske reindrifssamene som taper omfattende beiteområder i forbindelse med vindkraftutbyggingen på Fosenhalvøya, får tilgang til andre beiteområder?»

BEGRUNNELSE:

Stoltenberg regjeringen og statsråd Borten Moe, godkjente reguleringsplanene for vindkraftutbyggingen på Fosenhalvøya i 2013, og så dermed bort fra innsigelsene som det daværende områdestyret for reindriften i Nord-Trøndelag hadde fremmet mot utbyggingen. Dette fordi realiseringen av utbyggingen medfører at en omfattende andel av vinterbeiteområdene til Sørfosen siidaen vil gå tapt. Anslagsvis vil utbyggingen av Storheia vindkraftpark alene medføre at 30 % av siidaens totale vinterbeiteressurser går tapt.

Når det nå er klart at utbyggingen realiseres i henhold til reguleringsplanene som daværende statsråd Borten Moe godkjente, vil dette medføre et betydelig tap av næringsgrunnlag for de berørte reindrifssamene. For å bidra til å opprettholde den sørsamiske reindriften, vil det være hensiktsmessig å sikre de berørte reindrifssamene alternative arealer. I Sør-Trøndelag har reindriften begrensede beiteområder. Denne minoriteten har igjennom de siste 200-300 år blitt systematisk forfulgt og drevet bort fra sine tradisjonelle beiteområder. På 1800 tallet med vold, og på 1900 tallet via rettsprosesser, før nyere forskning klargjorde hvilken historisk tilstedeværelse de hadde hatt i områdene.

I NOU 2007:14, dokumenteres det i kapittel II pkt. 6.2, hvordan sørsamiske reindrifsutøvere ble fordrevet fra «Gauldalsviddene» ved bruk av vold i 1810. De drev de reindrift ved Elgsjøen i dagens Forollhogna nasjonalpark. 40-50 lokale bevæpnede bønder kom opp til boplassen og det meste av reinflokken ble nedslaktet og reindrifsutøverne fordrevet fra området. Det finnes derfor historisk sterke bevis for sørsamisk reinbeiterett i bl.a. dette området, samt i andre områder i Sør-Trøndelag og nord i Hedmark og Oppland, som ligger utenfor dagens reinbeiteområde.

En naturlig løsning på problemene som oppstår ved vindkraftutbyggingen på Fosen, vil kunne være at de berørte reindrifssamene blir tildelt erstatningsarealer andre steder i Sør-Trøndelag, hvor reindrifssamer tidligere har blitt fordrevet fra området.

Svar:

Olje- og energidepartementet gav i klagevedtak av 26. august 2013 konsesjon til mellom anna Storheia vindkraftverk på Fosen. I klagevedtaket vart det gjort ei grundig vurdering av den samiske folkegruppa sitt folkerettslege vern og vindkraftverket si tyding for sørgruppa i Fosen reinbeitedistrikt. Her vart det slege fast at utbygging ikkje var folkerettsstridig, og at utbygginga ikkje var til hinder for vidare rekningsssvarande drift.

Det vart gjennomført konsultasjonar mellom sørgruppa i Fosen reinbeitedistrikt og Olje- og energidepartementet førvedtaket om konsesjon. Under desse konsultasjonane foreslo sørgruppa ei rekkje avbøtande tiltak ved ei utbygging av Storheia vindkraftverk.

Olje- og energidepartementet sette fleire av dei tiltaka som vart føreslege av sørgruppa som vilkår for konsesjonen, slik som rydding av flytt- og trekkleier, elektronisk merking av rein og strømforsyning til gjetterhytter. Utbygger skal og finansiere mindre sperregjerde ved dei mest kritiske områda, dersom dette blir funne høveleg i detaljplanlegginga og det blir gitt godkjenning etter reindriftslova.

Reindriften er vidare meint å bli involvert i arbeidet med miljø-, transport- og anleggsplan for vindkraftverket, som vert vedteke av NVE i etterkant av vedtaket om konsesjon. Slik plan er per i dag ikkje endeleg vedteke av NVE.

Der kor ein planlegg ulike tiltak, må omsynet til dei interessene som vert råka handsamast i ein samla prosess knytt opp mot det aktuelle tiltaket, og etter dei reglane som gjeld for slike tiltak. Dette gjeld òg spørsmålet om eventuelle kompenserande areal.

SPØRSMÅL NR. 1513**Innlevert 30. august 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Andersen Eide****Besvart 6. september 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«En konsekvens av innføringen av NBS er at produksjonsselskap må avhende kritiske komponenter i verdiskapingstjenesten og mister kontrollen over vedlikehold, feilretting og reinvestering. Ved feil vil nettselskap prioritere der de får kilekostnader. Produksjonsselskaper er ikke i ordningen og risikerer nedprioritering av feil på anlegg som helt eller delvis er til for å få strøm inn på nettet.

Vil statsråden be NVE om å utrede konsekvensene for produksjonsselskapene ved innføring av nettavregningsområder?»

BEGRUNNELSE:

Som en konsekvens av innføring av NBS er det blitt skjerpet fokus på definisjonen av hva som er nettselskap. Videre har dette ført til at det er opprettet nettavregningsområder for å håndtere rapporteringsplikten. Utveksling av kraft inn/ut av et nettavregningsområde skjer der to nettselskaper møtes, et nettselskap og et produksjonsselskap eller tilknyttede abonnenter. Den skjerpede definisjonen har ført til endringer for selskap som eier overføringsnett. Uavhengig om det er rene produksjonslinjer, distribusjonsnett, regionalnett osv. så blir en definert som nettselskap med de krav som stilles til et nettselskap dersom en eier slike anlegg. Konsekvensen er at produksjonsselskap må avhende nettanlegg, og i flere tilfeller også krafttransformatorer. Dette er kritiske komponenter i verdiskapingstjenesten for en kraftprodusent. Kraftprodusenter mister kontrollen over vedlikehold, feilretting og reinvestering av disse komponentene. Ved feil vil nettselskap sette inn innsatsen der de får kilekostnader.

Produksjonsselskaper er ikke inne under den ordningen. Ved større feil der det kreves mye ressurser vil et kraftselskap måtte vente til det passer nettselskapet å rette feil på anlegg som helt eller delvis kun er til for å få strøm levert inn på nettet. Så lenge kraftselskapene har hatt kontroll på de komponenter de mener er vesentlige og nødvendig for å sikre at de får produsere har dette vært greit. Med det nye regelverket der produsenter må avhende viktige anlegg for sin verdiskaping, og mister kontroll på kritiske komponenter er situasjonene endret.

Svar:

Nordisk balanseavregning (NBS) er et prosjekt for å harmonisere og sentralisere regulerkraftavregningen i Norge, Sverige og Finland. Hensikten er å tilrettelegge

for et felles sluttbrukermarked for strøm. Innføring av NBS med nettavregningsområder verken skjerper eller lemper på definisjonen av nettselskap, og medfører ikke at et produksjonsselskap er forpliktet til å avhende nettanlegg, transformatorer eller andre kritiske komponenter knyttet til kraftproduksjonen.

Nettvirksomhet anses som et naturlig monopol, og er på denne bakgrunn sterkt regulert. Formålet med reguleringen er å sørge for at nettselskapene har rettigheter, plikter og insentiver som sikrer en samfunnsmessig rasjonell utvikling av kraftsystemet, inkludert et ønsket nivå på forsyningssikkerhet. Blant annet fastsetter Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) årlige inntektsrammer for hvert nettselskap, og regulerer deres tillatte inntekt. Denne økonomiske reguleringen er utformet med sikte på å gi nettselskapene insentiver til å bygge, drive og utvikle nettet sitt på en kostnadseffektiv måte.

I spørsmålet hevdes det at produksjonsselskaper risikerer å bli nedprioritert ved avbrudd fordi produsentene ikke er omfattet av KILE-ordningen. KILE-ordningen er en del av den økonomiske reguleringen, og innebærer at den tillatte inntekten til nettselskapet reduseres dersom nettkundene opplever avbrudd. Dette gir selskapene insentiver til hurtig gjenoppretting av forsyningen.

KILE-ordningen gjelder sluttbrukere, og ikke kraftprodusenter. Annet regelverk skal sikre produsentenes rettigheter med tanke på forsyningssikkerhet. Dersom et nettselskap venter uforholdsmessig lenge med å rette opp feil som berører en nettkunde (sluttbruker eller kraftprodusent), kan dette være mulige brudd på regler om driftssikker stand, opprettholdelse av funksjonalitet, beredskapsmessige hensyn, nøytralitet og ikke-diskriminering som følger av konsesjonsvilkårene i energilovforskriften. Disse pliktene gjelder både ovenfor kraftprodusenter og sluttbrukere, og uavhengig av om produsenter eier nett eller ikke.

Beredskapsforskriften skal sikre at energiforsyningen opprettholdes og at normal forsyning gjenopprettes på en effektiv og sikker måte i og etter ekstraordinære situasjoner. Dette gjelder også for alle nettkunder, både kraftprodusenter og sluttbrukere. Forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet stiller blant annet krav til at ved avbrudd skal full forsyning gjenopprettes uten ugrunnet opphold, og dette gjelder også kraftforsyningen inn til kraftprodusenter.

På bakgrunn av dette mener jeg det ikke nå er behov for å be NVE om å utrede konsekvenser for produksjonsselskapene av innføring av nettavregningsområder. Samtidig er departementet opptatt av at vi til

enhver tid har et effektivt og hensiktsmessig ramme-

verk som legger til rette for god forsyningssikkerhet for energi.

SPØRSMÅL NR. 1514

Innlevert 31. august 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 7. september 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Teknisk Ukeblad har den siste tida avslørt korleis norske skip har blitt bygd ved bruk av nordkoreanske tvangsarbeidarar på polske verft.

Kva vil næringsministeren gjere for å hindre at norske selskap direkte eller indirekte nyttar slavearbeidarar i sine verksemdar?»

GRUNNGJEVING:

Ein rapport frå Leiden University i Nederland har slått fast at dei nordkoreanske arbeidarane i Polen er tvangsarbeidarar, og at pengane verfta betalar for arbeidet deira hamnar tilbake til det nordkoreanske regimet i Pyongyang. Mellom anna gjeld dette skip frå Kleven, GC Rieber, Ulstein og Artic Shipping. Konfrontert med opplysningane hevdar selskapa at dei ikkje var kjent med at skipa deira vert bygd ved hjelp av nordkoreanske tvangsarbeidarar.

Vidare er det avslørt at Det norske Veritas har delt ut minst 140 sveitsercertifikat til nordkoreanske tvangsarbeidarar på dei polske verfta. Selskapet stadfestar desse opplysningane.

Dei nordkoreanske arbeidarane er leigd inn til dei polske verfta gjennom eit selskap ved namn Armex. Selskapet har tett band til det menneskerettsfiendte diktaturet i Nord-Korea. Brorparten av dei tilsette i firmaet er nordkoreanarar, og i 2016 var så mange som 39 av dei 44 tilsette i firmaet frå Nord-Korea.

I følge rapporten frå Leiden Asia Center (ved Leiden University i Nederland), mottar ikkje dei nordkoreanske tvangsarbeidarane løn utover minimale beløp som skal rekke til øl og sigarettar. Dei får ikkje lov å gå fritt rundt i Polen under tida dei oppheld seg i landet og får heller ikkje eigne arbeidskontraktar. Dessutan vert arbeidarane utsett for farleg arbeid, utan å få klede eller utstyr som kan reknast som trygt.

Det er urovekkande at desse verksemdene uforvarande kan nytte seg av slavearbeidarar, utan det blir oppdaga eller varsla om på eit tidlegare tidspunkt. Norske styresmakter si oppfølging av denne saka bør sørge for at slike saker ikkje oppstår i framtida.

Svar:

Eg deler uroa over påstandane om uakseptable tilstandar ved einskilde polske verft. Dette er ei sak som departementet tek på alvor. Brot på grunnleggjande arbeidstakarrettar er under kvar omstende ikkje akseptabelt. Polen, andre EU-land og andre handelspartnarar må sørgje for forsvarlege arbeidsforhold i eige land. Eg føreset dessutan at norske selskap følgjer opp samfunnsansvaret hos leverandørane, heime så vel som ute.

Den norske modellen for arbeidslivet er basert på høg tillit mellom styresmakter, arbeidsgivarar og arbeidstakarar. Tillitsforholdet - og at vi tek eit felles ansvar for å skape verdier - er grunnpilarar i det norske samfunnet. Det er også noko av bakgrunnen for konkurranseevna vår på verdsmarknadene. Det norske samfunnet forventar evne hos selskapa til å ta ansvar.

I fleire av marknadene utanlands der norske selskap er aktive, kan standardar og rettar avvike frå eit ønska nivå. Norske selskap kan ved nærværet sitt medverke til ein positiv utvikling gjennom å setje høye standardar tilpassa det einskilde land.

Norske statlege eksportfinansieringsinstitusjonar deltek i finansieringa av norske leveransar til bygging av fartøy ved utanlandske verft. Nærings- og fiskeridepartementet har tatt kontakt med GIEK og Eksportkreditt Norge og blir heldt orientert om denne saka. GIEK og Eksportkreditt Norge følgjer saka tett. Dei informerer om at i den grad det kjem nye søknader om finansiering til prosjekter ved verft der det er mistanke om tvangsarbeid, vil dei krevje at det blir gjennomført uavhengige tredjepartsvurderingar av arbeidsforholda.

Regjeringa har ei heilt klar forventning om at selskapa, uansett om dei er privat eller offentleg eigd, skal vareta samfunnsansvaret sitt i samband med aktivitetane sine i utlandet. Dette inneber blant anna at dei skal sørgje for tilbørleg aktsemd, det vil seie gjere det dei kan for å sikre at produksjon skjer under akseptable tilhøve og at arbeidarane får ei lønn dei kan leve av. Blir selskapa merksame på forhold som er under kva vi vil oppfatte som akseptable, forventar regjeringa at selskapa gjer det dei kan for å betre situasjonen.

Den norske regjeringa forventar at alle norske selskap med internasjonal verksemd legg ILO sine kjernekonvensjonar om organisasjonsfridom, avskaffing av tvangsarbeid, barnarbeid og diskriminering til grunn for verksemda si. ILO sine kjernekonvensjonar skal vere ein minimumsstandard for selskapa, og selskapa bør følgje opp at dei blir overhaldne overfor underleverandørar i leverandørkjeda si.

Eg vil også nemne andre globale køyreregjar innanfor samfunnsansvar som Noreg har slutta seg til, blant anna OECD sine retningslinjer for fleirnasjonale selskap og dei rettleiande prinsippa frå FN for næringsliv og menneskerettar. For sistnemnde lanserte regjeringa ein eigen handlingsplan i 2015, med orientering om kva prinsippa går ut på og eigne punkt med tiltak frå styresmakta for å følgje dei opp. Mellom anna er det oppretta en tverrdepartemental arbeidsgruppe som

ser på behovet for å følgje opp internasjonale vedtak og som skal sikre ei koordinert oppfølging av handlingsplanen blant departementa og andre statlege aktørar.

For det offentlege sin del nemner den nye lova for innkjøp frå det offentlege i § 5 om miljø, menneskerettar og andre samfunnsomsyn at offentlege oppdragsgjevarar skal ha egna rutinar for å fremje respekt for grunnleggande menneskerettar ved offentlege innkjøp der det er risiko for brot på slike rettar.

Eg vil understreke at regjeringa har god kontakt med næringslivet og sivilsamfunnet blant anna gjennom forum som regjeringa sitt konsultasjonsorgan for samfunnsansvar - KOMpakt. Der har ivaretaking av samfunnsansvar i leverandørkjeda vore tema. Vi ønskjer å fortsetje med dette gode samarbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1515

Innlevert 31. august 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 8. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden følge opp anbefalingene fra styret i Lånekassen om nedleggelse av kontorstedene i Ørsta, Tromsø og etter hvert Bergen, og mener statsråden at en slik sentralisering av statlige arbeidsplasser er i tråd med regjeringens politikk?»

BEGRUNNELSE:

Lånekassen betjener over 1 million kunder over hele Norge og i utlandet. De er representert på ulike steder i Norge. Kontorstedene ligger i geografisk nærhet til flere av landets utdanningsinstitusjoner, og har på den måten god anledning til å følge opp kundene gjennom fysisk tilstedeværelse og manuell kundebehandling. Lånekassen tilbyr på denne måten også statlige arbeidsplasser i flere distrikter. Styret i Lånekassen har på styremøtet 26. august vedtatt å oversende kunnskapsministeren forslag om endringer i Lånekassens geografiske kontorstruktur. Styrets forslag innebærer å legge ned kontorene i Ørsta, Tromsø og etter hvert i Bergen. Det er i styrets arbeid lagt et premiss om at endringen som følge av omorganiseringen ikke skal berøre kontorstedene i Oslo og Trondheim.

Lånekassen er en digital virksomhet der selvbetjening er hovedkanalen for deres kunder. Saksbehandlingen blir stadig mer automatisert, og omfanget av

manuell behandling er betydelig redusert de siste årene og skal reduseres ytterligere. I en virksomhet som har digital kundebehandling som ett av sine hovedsatsningsområder, vil geografisk lokalisering av kontorsteder være underordnet virksomhetens mulighet til å videreutvikle kvaliteten på tjenestene og for å bygge opp bærekraftige fagmiljøer. Begge deler blir av styret i Lånekassen gitt som viktige mål for omorganiseringen. I tillegg vises det til behovet for økt kostnadseffektivitet.

Å miste arbeidsplasser er alvorlig for de det gjelder, og det er et viktig politisk mål at det skal finnes arbeidsplasser for mennesker med høyere utdanning også i distriktene og i andre byer enn Oslo. Verdien av å opprettholde flere statlige arbeidsplasser utenfor hovedstadsområdet er ikke synliggjort som en del av vurderingsgrunnlaget til styret, selv om det gis gode argumenter for at digitaliseringen av tjenestene gir store muligheter nettopp for dette.

Svar:

Å tilby brukervennlige og effektive tjenester gjennom økt digitalisering og automatisk saksbehandling er en sentral del av Lånekassen sin strategi, og i tråd med regjeringens mål om en effektiv offentlig sektor.

Lånekassen har i dag kontor på seks steder i Norge. Ved flere av kontorene er oppgavene som utføres i all hovedsak knyttet til manuell saksbehandling. Økt automatisering og digitalisering har vært viktige effektmål for de omfattende IKT-investeringene som er gjort gjennom LØFT-programmet som ble avsluttet i 2015. Behovet for manuell saksbehandling vil bli lavere i framtida 26. august 2016 fattet styret i Lånekassen et enstemmig vedtak om å oversende en anbefaling til Kunnskapsdepartementet om å endre kontorstrukturen i Lånekassen.

Styret i Lånekassen har foreslått at tallet på kontor blir redusert fra seks til tre på sikt. To av kontorene, Tromsø og Ørsta, er foreslått avvirket innen 1. januar 2020. Lånekassen foreslår videre at kontoret i Bergen gradvis avvirkles gjennom ansettelsesstopp og at kontoret etter hvert blir underlagt et av de andre kontorene. I tillegg er det en sentral del av forslaget at antallet medarbeidere som driver manuell saksbehandling i

Oslo reduseres kraftig, fra om lag 60 årsverk til om lag 25-30 årsverk.

Forslaget skal nå behandles i Kunnskapsdepartementet. Det er for tidlig å konkludere på hva som blir den endelige kontorstrukturen. Jeg er glad for at Lånekassen på eget initiativ vurderer hvordan de best kan organisere virksomheten for å sikre effektiv drift og best mulig tjenester til elever, studenter og tilbakebetalere i framtida. Det er viktig å sikre at de betydelige midlene som er investert gjennom LØFT-programmet gir de forventede effektene knyttet til kortere saksbehandlingstid og flere interaktive tjenester.

Samtidig er det viktig for regjeringen å sikre en fordeling av statlige arbeidsplasser som bidrar til å utvikle robuste arbeidsmarkeder over hele landet. Arbeidet med å lokalisere nye og eksisterende arbeidsplasser utenfor Oslo skal forsterkes. Dette hensynet vil også være sentralt for meg i vurderingen av dette forslaget.

SPØRSMÅL NR. 1516

Innlevert 31. august 2016 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold

Besvart 16. september 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Statsråden har tidligere uttalt at hun vil følge godt med på utbetalingen av Stortingets bevilgning til de ideelle foreldre-barn-sentrene, jf. bl.a. Dokument nr. 15:1178 (2014-2015).

Mener statsråden nå at Sebbelow Stiftelse og Kirkens Bymisjon/Familiehuset Nanna-Marie har fått tildelt midlene for 2015 og at også hittil i 2016, slik at driften er sikret i henhold til intensjonen med tildelingen?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bevilget midler øremerket de fem ideelle foreldre-barn-sentrene i budsjettene for 2015 og 2016, samt ekstra midler i RNB for 2016. Intensjonen med tildelingene er å sikre driften ved alle disse fem sentrene. Midlene til de to sentrene i Oslo ble fordelt mellom bydelene i Oslo kommune, og de var øremerket til kjøp av plasser på de sentrene for foreldre og barn, og de skulle komme i tillegg til Oslo kommunes ordinære budsjett til denne type tiltak. Begge de to sentrene i Oslo er godkjent for inntak både fra Oslo kommune og resten av landet. Regjeringen har ansvar for at Stortingets bevilgning gjennomføres i tråd med intensjonene.

I Oslo kommune er det bydelene som foretar den faglige vurderingen av behovet til barn og deres familier, og har ansvar for kjøp av barneverntiltak. Midlene er derfor overført til bydelene. Midlene er av Stortinget øremerket kjøp av plasser ved Sebbelow og Nanna Marie, og det må kunne forutsette at bydelene følger Stortingets føringer for bruken av midlene.

Svar:

Det er svært viktig for meg at alle barn som har en vanskelig omsorgssituasjon skal få hjelp. Det er barnas beste som skal avgjøre hvilket tiltak barnet skal få. Senter for foreldre og barn er et spesialisert hjelpetiltak for de yngste, mest risikoutsatte barna.

Det er barneverntjenestene i kommunene som vurderer om et barn har behov for tiltak eller ikke, og hvilke tiltak som er best egnet til å møte det enkelte barns behov, og som eventuelt anbefaler opphold på et senter for foreldre og barn. Behovet for plasser vil derfor avhenge av barneverntjenestenes etterspørsel etter tiltaket.

Statens ansvar for senter for foreldre og barn

Bufdir har ikke bistandsplikt på tilbud i senter for foreldre og barn, slik de har på institusjon. Etatens ansvar for senter for foreldre og barn består i å fordele eksisterende døgnplasser i sentrene. Videre følger det av barnevernloven § 9-4 at Bufetat skal dekke den del av kommunens utgifter til opphold som overstiger en fastsatt egenandel. I tilfeller der formålet med oppholdet i hovedsak er utredning, skal Bufetat gjøre en konkret vurdering av nødvendigheten av at utredningen foretas i sentre for foreldre og barn. Der Bufetat mener det er nødvendig med utredning i et senter, er Bufetat økonomisk ansvarlig for oppholdet.

For å bidra til at flere risikoutsatte sped- og småbarn skal få et mer målrettet tilbud, har vi i høringsnotatet Kvalitets- og strukturreform i barnevernet – om forslag til endringer i barnevernloven foreslått endringer i tilbudet. Ett av forslagene er å tydeliggjøre og lovfeste statens ansvar for å tilby spesialistutredninger av sped- og småbarn. Departementet vil i løpet av høsten vurdere konsekvensene av høringsforslaget, blant annet hvordan dette vil påvirke etterspørselen fra kommuner etter spesialistutredninger av sped- og småbarn.

Innst. 14S (2014-2015) – kjøp av plasser i fem ideelle sentre for foreldre og barn

I Innst. 14S (2014-2015) bevilget Stortinget 35 mill. kroner til kjøp av plasser fra fem navngitte foreldre og barn sentre. Videre står det i innstillingen at det særlig er et behov for å styrke foreldre og barn tiltak i region Midt og Nord.

Det er i hovedsak to innkjøpere av plasser i senter for foreldre og barn, Bufdir og Oslo kommune. I tillegg kan kommuner kjøpe plasser i sentrene og finansiere dette selv. For at barn både i Bufetat og Oslo sitt innkjøpsområde skulle få økt tilgang til plasser, ble midlene fordelt etter hvor mange sentre det var i hvert innkjøpsområde.

I Oslo kommune er det barneverntjenestene i de ulike bydelene som vurderer behovet for plasser, og som har finansieringsansvaret ved bruk av plassene. Oslo kommunes andel av midlene ble derfor fordelt til bydelene. Oslo kommune kjøpte plasser for 13,2 mill. kroner i 2015. Dette var en økning på 3,5 mill. kroner fra 2014. Behovet for plasser tilsvarte derfor ikke hele bevilgingen til Oslo kommune i 2015 utover nivået i 2014. De foreløpige regnskapstallene viser at det ble kjøpt plasser for 5,6 mill. kroner første halvår 2016, en økning på 300 000 kroner fra første halvår 2015.

Statens kjøp av tjenester er regulert i Lov om offentlige anskaffelser. Loven skal bidra til økt verdiskapning og sikre mest mulig effektiv ressursbruk ved offentlig anskaffelser basert på forretningsmessighet og likebehandling. For å kunne kjøpe plasser fra de ideelle sentrene gjennomførte Bufetat en anbudskonkurranse for de sentrene som lå innenfor Bufetats geografiske ansvarsområde. I forkant av anbudskonkur-

ransen ble det gjennomført en kartlegging av behovet i regionene. Denne kartleggingen tilsa at behovet for plasser var størst i regionene sør, nord og midt. Region vest hadde allerede en avtale med ett senter i regionen, og behovet her ble innlemmet i konkurransen. Konkurransen ble gjennomført sommeren 2015. Det ble inngått avtale om faste plasser for alle plasser som ble tilbudt, og kontrakten trådte i kraft 1. juli 2015. Kontraktsbeløpet tilsvarte Bufetats andel av bevilgningen. Kontrakten varte frem til 31.12.2015, med opsjon på uttak av hele eller deler av antallet plasser i 1+1 år. I perioden 1.7.2015 – 31.12.2015 tilsvarte kjøpene alle plasser som ble tilbudt i konkurransen, som også samsvarer med antall plasser sentrene er godkjent for. Bufdir tok ut opsjonen på avtalen på deler av plassene i 2016. Tildelingen på 21,6 mill. kroner skulle da fordeles på faste plasser fordelt over hele året, ikke bare 6 måneder som i 2015. Bufdir inngikk derfor avtale om kjøp av garanterte plasser i de tre sentrene i 2016 som utgjør i overkant av 50 prosent av plassene.

Bufetat inngikk i denne anbudskonkurransen avtale om kjøp av faste plasser basert på behovsundersøkelsen. Etterspørselen etter plasser vil variere gjennom året, både på grunn av variasjon i behov for døgnopphold, geografiske beliggenhet og tilbudet i de ulike sentrene. En garanti om kjøp av plasser gir en sikkerhet til sentrene, men samtidig er det en risiko for at plassene blir stående ubrukt ved lav etterspørsel. I 2015 stod 3 garanterte døgn ubenyttet i Aglo, 58 døgn ubenyttet i Vilde og 141 døgn ubenyttet på Solstrand. Fram til 31. juli 2016 har Bufetat kjøpt 30 ubenyttede døgn i Vilde og 7 ubenyttede døgn på Solstrand. I samme periode kjøpte Bufetat 468 døgn mer enn de garanterte døgnene fra Aglo.

I tillegg til å fordele plasser i de private sentrene, skal Bufdir fordele plasser i statlige sentre for foreldre og barn. Fra 2014 til 2015 var det en økning i kjøp fra private sentre på 2 845 oppholdsdøgn, fra 3 798 til 6 643. I samme periode var det en reduksjon på 664 oppholdsdøgn i statlige sentre.

Innst. 400S – (2015-2016) – kjøp av tjenester gjennom Bufdir

Etterspørselen fra barneverntjenestene i Oslo tilsvarte ikke Stortingets bevilgning. Stortinget har derfor i Innst. 400 S (2015-2016) bevilget ytterligere 7 millioner til kjøp av tjenester gjennom Bufdir fra de ideelle foreldre- og barnsentrene. Departementet forstod innstillingen slik at Bufdir primært skulle kjøpe plasser fra de to sentrene i Oslo.

Bufetats kjøp av tjenester må gjennomføres i henhold til bestemmelsene i Lov om offentlige anskaffelser. Forutsetningene om forretningsmessighet og mest mulig effektiv ressursbruk innebærer blant annet at en konkurranse ikke kan tilpasses en eller flere leverandører. Loven skal sikre like konkurransevilkår blant

aktørene på markedet, og sørge for at den offentlige oppdragsgiveren tildeler kontrakt til den leverandøren med det beste tilbudet. En direkte tildeling til de to sentrene i Oslo tilfredsstiller ikke lovens formål, fordi det ikke nødvendigvis er disse leverandørene som har det beste tilbudet. En konkurranse som lyses ut til alle aktørene, men som tilpasses de to sentrene i Oslo vil også stride mot anskaffelsesloven og formålet med regelverket. En eventuell konkurranse må derfor lyses ut til alle private sentre for foreldre og barn.

Anskaffelsesloven stiller også et krav til at kjøpene skal være forretningsmessige. Dette innebærer at behovet for plasser skal være til stede ved kjøp. Bufdir har i liten grad benyttet seg av plasser i sentrene som ligger i Oslo. En kartlegging Bufdir gjorde før anbudskonkurransen i 2015 viste også at region øst ikke hadde behov for flere plasser i sentre for foreldre og barn enn det som allerede finnes i statlige tiltak. Dette betyr at en slik anskaffelse ikke kan begrunnes med behov for økt kapasitet, og vil ikke oppfylle kravet om forretningsmessig kjøp. Bufdir kan derfor ikke tilpasse konkurransen bare for Sebbelow og Nanna-Marie.

I innstillingene fra Stortinget ble det presisert at midlene skulle brukes til kjøp av tjenester/ plasser. Hvis Bufetat mener at det er nødvendig med utredning i et senter for foreldre og barn, betaler kommunen en egenandel for oppholdet. Kommunenes egenandel er den samme som før. De økonomiske insentivene til kommunene til å velge foreldre og barn-sentre framfor andre tiltak, har derfor ikke blitt påvirket av tildelingen av midler fra Stortinget.

Kjøp av plasser framover – i 2016 og 2017

Etter at Stortinget bevilget ytterligere 7 millioner til kjøp av tjenester fra sentrene, og bedt departementet vurdere å overføre midlene fra Oslo kommune til Bufdir, har Bufdir vurdert hvordan en eventuell ny anbudskonkurranse kan gjennomføres. For å kunne kjøpe plasser eller tjenester fra sentrene må Bufdir utlyse en konkurranse for alle aktørene på markedet. En mulighet er å utlyse konkurranse om økning i kjøp i 2016 med en totalramme på 7 millioner. Dette må da innrettes som en rammeavtale der direktoratet kan benytte seg av avtalen fortløpende når behov oppstår. Ut fra behovssituasjonen i dag vil tildelingen skje på bakgrunn av pris, og kvalitetskravet vil være godkjenning. Bufetat benytter ikke alle de garanterte døgnene de har kjøpt fra sentrene i dag. Det vil også ta tid å gjennomføre en anbudskonkurranse. Det er derfor sannsynlig at behovet ikke tilsvarer hele den økte bevilgningen på 7 millioner.

Stortinget har bedt departementet vurdere om midlene som i dag er bevilget til Oslo kommune bør overføres til Bufdir fra 2017, jf. Innst. 400 S (2015-2016) om revidert nasjonalbudsjett 2016. Departementet vil komme tilbake til dette i Prop. 1S (2016-2017). Forut-

satt at midlene overføres, kan det samtidig eller separat med konkurransen om rammeavtalen for 7 millioner for 2016 kunngjøres en konkurranse for 2017 med hele landet som innkjøpsområde. Bufdir vil da henvende seg til regionene for å få en behovsvurdering. Tildeling av plasser med betalingsgaranti vil være basert på dette behovet, pris, kvalitet og geografisk beliggenhet. Gitt dagens situasjon vurderes det som sannsynlig at det vil kunne gis kjøpsgaranti for bevilgningen på 36 mill. per år. Det er imidlertid en risiko for at behovet for plasser ikke er tilstrekkelig til at Bufetat i tillegg kan kjøpe det antall plasser som tilsvarer kjøp i 2014, utover de garanterte plassene. Bufetat vil dermed inngå rammeavtaler om resterende plasser, og gjøre avrop på denne rammeavtalen ved behov.

Direktoratet har ikke bistandsplikt på opphold i senter for foreldre og barn, men skal fordele eksisterende plasser i de ulike sentrene. Departementet vil presisere for direktoratet at fordeling av plasser skal gjøre ut fra en faglig vurdering av kvalitet og barns behov, uavhengig av om sentrene er statlige eller private.

Avsluttende merknader

Det er viktig for meg at statens ressurser brukes for å gi et best mulig tilbud til de barna som har behov for hjelp av barnevernet, og at tildelte midler brukt etter Stortingets intensjon og i tråd med anskaffelsesregelverket. Det er barneverntjenestene i kommunen som vurderer om et opphold i senter for foreldre og barn er et riktig tiltak for det enkelte barn. Tilbudet i sentrene varierer når det gjelder målgruppe, oppholdstid, pedagogikk, kompetanse og innhold. Det er derfor viktig med samarbeid mellom kommunen og Bufetat for å finne det beste tiltaket og senteret for det enkelte barn.

SPØRSMÅL NR. 1517**Innlevert 31. august 2016 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 5. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta initiativ til at næringslivet og befolkningen for øvrig sine ønsker om regularitet og rutetider blir hensyntatt i sluttforhandlingene om nye avtaler for flyruter på Rørvik og Namsos lufthavn for perioden 2017-2020?»

BEGRUNNELSE:

Venstre har med uro sett på den nye anbudsutlysningen for flyruter i Nord-Norge der flyplassene i Rørvik og Namsos er inkludert. Vi har forstått at samferdselsministeren mener at kapasiteten på flyrutene til og fra Namsos og Rørvik vil øke fra 2017. Det er vel og bra. Venstre mener likevel det er rom for forbedring i rutetilbudet som det er lagt opp til. Spesielt gjelder dette at tidtabellene det er lagt opp til i anbudsdokumentene er for dårlige og lite tilpasset næringslivets og befolkningens forøvrig behov. For eksempel vil det være vanskelig å gjennomføre dagmøter i Oslo med reise fra Rørvik. Tiden i Oslo sentrum ser ut til å bli redusert fra 8 timer til 3,5 timer i de nye anbudsdokumentene. Det blir dermed ofte nødvendig å bruke to dager på ærend som man tidligere kunne gjennomføre på en dag. Like alvorlig er det at det ikke vil være mulig å sende for eksempel servicepersonale opp fra Oslo til industrien i Namdalen på dagbesøk.

Ytre Namdal er en region med sterk vekst, spesielt innen fiskeri- og havbruk. Venstre mener det er viktig at det legges til rette for utvikling og at regionens potensial kan utnyttes videre. Gode samferdselstilbud, inkludert velfungerende flyruter, er en viktig forutsetning for slik utvikling. Venstre er glade for at det nå ser ut til å være tre selskap som har lagt inn tilbud på rutene i Nord-Norge, men mener det er viktig at rutetidene gjenspeiler de ønsker og behov som næringslivet og befolkningen ønsker seg lokalt. Fra Namdalen har det kommet en rekke innspill om tilpassinger som bør gjøres i det nye rutetilbudet. Venstre ber om at Statsråden i sluttforhandlingene om nye flyruter legger vekt på disse innspillene.

Svar:

Samferdselsdepartementet lyste 2. juni 2016 ut ny konkurranse om drift av regionale ruteflygninger i Nord-Norge i perioden 1. april 2017 - 31. mars 2022. Departementet sikrer gjennom dette et tilbud på de flyrutene som ikke er bedriftsøkonomisk lønnsomme å drive. Som for fjorårets utlysning av ruteflygninger i Sør-Norge, ble det gjort en del endringer i denne ut-

lysningen for å sikre et bedre og mer markedstilpasset rutetilbud.

Setekapasiteten på flyrutene til og fra Namsos og Rørvik øker fra 1. april 2017, samtidig som setekravet er satt på årsbasis istedenfor på ukesbasis. Rutetidene er basert på krav til transportstandard som Møreforskning og TØI har utformet i sin rapport om regionale ruteflygninger i Nord-Norge fra 2015. Gjennom transportstandardkriteriene sikrer vi korrespondanse til hovedstad og internasjonalt flytilbud via regional lufthavn, tilgang til by med regionsykehus, sted med utvidet helsetilbud og til fylkesadministrasjonen. Det er videre blitt utarbeidet standarder for første landing og siste avgang på de flyplassene det er krav om ruteføring til. Standarden er delt inn i grønn (god), og gul (tilfredsstillende). Av utlysningen følger det at flyrutene både fra Rørvik og Namsos skal ha grønn standard. Vi har samtidig satt krav om at ruteføringa skal sikre korrespondanse med flyruter til og fra Oslo. Det er fullt mulig å ha møte i Oslo, med tur-retur samme dag.

Jeg vil understreke at de fastsatte rutetidskravene er minstekrav som operatørene må forholde seg til, og departementet har i konkurransegrunnlaget fastsatt krav om at operatøren skal ta hensyn til publikumsetterspørselen. Det er i tillegg viktig å påpeke at kontraktene med flyselskapene er nettokontrakter, hvor flyselskapene får beholde inntektene. Det er flyselskapene selv som har mest og best informasjon om hvordan rutetidene kan optimaliseres for å imøtekomme etterspørselen, samtidig som nettokontraktene gir incentiv for å gjøre nettopp det. Vi har derfor gitt flyselskapene mest mulig fleksibilitet innenfor rammene av de rutetidskravene vi har satt.

Ytre Namdal er en viktig næringsregion, og jeg ønsker å legge til rette for utvikling av regionen gjennom et godt samferdselstilbud. Jeg mener at de fastsatte kriteriene i utlysningen vil bidra til å sikre et godt og markedstilpasset flytilbud fra Namdalen i perioden 1. april 2017 - 31. mars 2022.

SPØRSMÅL NR. 1518**Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 14. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«UDI opplyser nå på sine hjemmesider om at det er 14 måneders ventetid for intervju i forbindelse med familieinnvandringsøknader i Oslo Politidistrikt.

Synes statsråden dette er akseptabelt, og hvis ikke, hvilke konkrete tiltak er og vil bli iverksatt for å få ventetiden vesentlig redusert?»

BEGRUNNELSE:

I Sivilombudsmannens uttalelse 2015/201 av 02.06.2016 uttrykkes det at det er «uheldig at behandlingstiden er så vidt ulik i førstelinjen, avhengig av hvilket politidistrikt eller hvilken utenriksstasjon som forbereder saken», og videre at «det overordnede ansvaret for å sørge for å få ned og utjevne saksbehandlingstiden i førstelinjen ligger hos Justis- og beredskapsdepartementet, for så vidt gjelder politiet...». Det henvises også spesifikt til at «Oslo politidistrikt i en lengre periode har hatt opptil åtte måneders ventetid.»

Disse åtte månedene har i mellomtida blitt til 14 måneder ifølge informasjon tilgjengelig på UDI sine hjemmesider («saksbehandlingstidskalkulatoren»). Likevel svarte statsråden 12.08.16 på spørsmål fra Marianne Aasen at «Det er ifølge POD i dag ikke mulig å produsere tilstrekkelig presis statistikk over ventetid i politiet hva gjelder søknader om familiegjenforening hvor politiet er bedt av Utlendingsdirektoratet (UDI) om å intervjuer aktuelle personer som ledd i saksbehandlingen.» Det opplyses i svaret at tiltak er iverksatt i Oslo politidistrikt, men ingenting om at ventetiden på tidspunktet spørsmålet ble besvart var økt til 14 måneder, noe som tør være kjent for statsråden da UDI samtidig hadde informasjon om dette på sine hjemmesider.

TV2 skriver 18.08 d.å. at hundrevis av midlertidige ansatte i UDI kan miste jobben i ved årsskiftet. De tillitsvalgte i UDI uttaler ifølge TV2 at disse kan jobbe med andre oppgaver, f.eks. familiegjenforening, mens UDI-direktør Frode Forfang sier det er stor sannsynlighet for at de midlertidige stillingene forsvinner. Det synes altså som om det finnes tilgjengelige menneskelige ressurser som kunne vært tenkt brukt til å forkorte ventetiden for intervju i Oslo Politidistrikt.

Svar:

Oslo politidistrikt opplyser at det å utrede grunnlaget for vedtak i UDI om familiegjenforening er arbeidskrevende. Det må blant annet forberedes og gjennomføres intervjuer og gjennomføres vandelssjekk av aktuelle personer, og det skal gjennomføres kartleg-

gingssamtaler for å avdekke mulig tvangsekteskap. I tillegg kommer at det ofte må skaffes kvalifisert tolk. Det hender også at personer som skal intervjues avlyser eller unnlater å møte til intervju. Dette tar naturlig nok noe tid.

Politidistriktet viser videre til at deres kapasiteter og ressurser til dette arbeidet særlig det siste året, har vært under betydelig press, ikke minst har dette sin årsak i belastningen som den ekstraordinært store økningen i antall migranter til Norge i 2015 førte med seg. Da ble ressursene omdisponert til andre oppgaver.

For så vidt gjelder den aktuelle ventetiden i Oslo politidistrikt for familiegjenforenings-sakene, opplyser politidistriktet nå på spørsmål fra meg at den reelle ventetiden kan gå opp i 11 måneder, og at den fryktes å kunne bli lenger.

Jeg legger til grunn at Oslo politidistrikt iverksetter de tiltak som det er mulig å få på plass for å forkorte saksbehandlingsforløpet i denne typen saker, og selv vurderer hvilke tiltak som er mest hensiktsmessige.

Jeg vil her legge til at denne opplysningen ikke forelå i materialet som ble mottatt fra politiet da svaret på skriftlig spørsmål nr. 1424 fra stortingsrepresentant Marianne Aasen ble utformet. Jeg har derfor også sendt et tilleggssvar på spørsmål nr. 1424.

SPØRSMÅL NR. 1519**Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 9. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Norge er igjen rystet av en antatt alvorlig partnerdrapssak, og gjennom media har det kommet frem at offeret forsøkte å anmelde partneren dagen før drapet. Det er også kommet frem at politiet i den aktuelle saken ikke tok i bruk verktøyet SARA som skal hjelpe til med risikoanalysen av slike henvendelser. Partnerdrap av kvinner sto for omtrent 40 % av drapssakene i 2015.

Hva vil Justisministeren gjøre for å sikre at kvinner blir tatt på alvor av politiet og får beskyttelse at slike drap kan forhindres?»

BEGRUNNELSE:

I Kirkenes ble en kvinne og barn drept av partner i forbindelse med et samlivsbrudd. Det har kommet frem i media at hun tok kontakt med politiet, og ønsket å anmelde partner dagen før hun, og deres felles barn, ble drept. Det har også kommet frem at politiet i denne konkrete saken ikke tok i bruk verktøyet SARA (Spousal Assault Risk Assessment Guide), selv om flere av risikofaktorene var til stede.

Alle landets politidistrikter skal nå ha tatt i bruk verktøyet SARA for bedre å kunne vurdere risikoen for ytterligere vold. Tove Smaadahl, som er daglig leder ved Krisesentersekretariatet og har jobbet med vold mot kvinner og vold i nære relasjoner i nærmere tre ti år uttalte til Dagbladet:

«At politiet ikke tok i bruk SARA-verktøyet og heller ikke gikk videre med saken i form av en anmeldelse, er tjenesteforsømmelse.[...]».

Kripos sin drapsoversikt viser at i fjor ble ni kvinner drept av sin partner eller tidligere partner. Det var nesten 40 % av alle drapssakene i Norge i 2015.

På bakgrunn av håndtering av denne saken fremstår det derfor som usikkert om politiet prioriterer slike saker og har den kompetansen som kreves for å avverge partnerdrap i alle politidistriktene.

Kvinner som bryter ut av forhold skal kunne gjøre det og samtidig være trygge. Spesielt i tilfeller når de har henvendt seg til politiet en eller flere ganger.

Vi vil derfor be om en redegjørelse fra Statsråden om hva han må gjøre for å sørge for at politiet tar slike saker på alvor, prioriterer dem og bruker faglig kompetanse, slik at flere slike saker kan avverges.

Svar:

Det er viktig å redusere omfanget av vold og drap i nære relasjoner. Dette er et viktig satsningsområde for

regjeringen. Nyere forskning viser også at det er mulig å forbygge partnerdrap bedre enn i dag.

Vi har iverksatt en rekke tiltak for å styrke politiets arbeid med å beskytte utsatte for vold i nære relasjoner de senere årene. Innføringen av risikovurderingsverktøyet SARA er et slikt tiltak. SARA er en viktig og helt nødvendig «nyvinning» for norsk politi i arbeidet mot vold i nære relasjoner. Utgangspunktet for SARA er at det allerede har funnet sted en handling som omfattes av en eller flere definisjoner av vold. Deretter utføres det risikovurderinger i forhold til spørsmål om besøksforbud og andre trygghets- og sikkerhetstiltak, straffettslige reaksjoner, prøveløslatelser og tiltak iverksatt av kriminalomsorgen.

I 2015 forelå sluttrapport fra den treårige partnerdrapsstudien finansiert av Justis- og beredskapsdepartementet. Funnene i studien underbygger betydningen av å bruke

strukturerte risikovurderingsverktøy som SARA. Departementet har derfor gitt entydige signaler hva angår bruken. I tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet for 2016 fremgår det at politiet skal ta i bruk risikovurderingsverktøy, hvorav SARA og PATRIARK er nevnt eksplisitt. Tilsvarende signaler er gitt i Politidirektoratets disponeringsskriv til politi- og lensmannsetaten.

Fra Politidirektoratet har jeg fått opplyst at det fortsatt gjenstår en del for å få en optimal situasjon hva angår implementering av SARA. Flere distrikter melder at de ikke har tilstrekkelig kapasitet til å gjøre fullstendige SARA-vurderinger på saker som fremstår som «ikke alvorlige». I flere distrikter er SARA godt implementert på enkelte driftsenheter, mens det ved andre driftsenheter fortsatt er store utfordringer. Årsakene til dette ser først og fremst ut til å være at det ikke avsettes nok tid og ressurser til arbeidet. Politidirektoratet vil fortsatt følge distriktene tett på dette feltet, særlig de distriktene der det ennå ikke fungerer optimalt.

I tillegg til bruk av risikovurderingsverktøy er det vesentlig at politiet har god kunnskap om de særskilte kjennetegnene ved vold i nære relasjoner. De tette båndene mellom offer og gjerningsperson kan bidra til at få vil anmelde, at mange blir værende i volden over år og at offeret selv føler skyld og skam knyttet til voldsutøvelsen. Uten god kunnskap om slike forhold vil politiet kunne overse viktige signaler og ikke være i stand til å tilby adekvat hjelp.

Som et ledd i gjennomføring av nærpoltireformen og intern organisering av de nye politidistriktene er det presisert fra departementets side at det skal være egne fagmiljøer for kriminalitetsbekjempelse innenfor

økonomisk kriminalitet, menneskehandel, vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep i alle politidistrikter. Dette for å sikre egne og sterke fagmiljøer på disse områdene. Når det gjelder spørsmålet om kompetanse om risikofaktorer spesielt og vold i nære relasjoner mer generelt vil jeg ta opp spørsmålet med Politidirektoratet for å klargjøre eventuelle behov for styrket kompetanse på dette området.

I tillegg til å øke kunnskapen og kompetansen innad i politiet er det vesentlig å legge til rette for godt samarbeid mellom etatene. Informasjonsdeling er et viktig virkemiddel for å forebygge i bredt perspektiv.

Partnerdrapsstudien viste at det i alt for liten grad fant sted informasjonsdeling mellom ulike etater og at det er et behov for å understreke at avvergeplikten også gjelder der voksne er ofre.

Etter innspill fra blant andre Kriesesentersekretariatet har jeg også tatt initiativ til å sette ned en gruppe som vil få i oppdrag å gjennomgå et antall partnerdrapssaker. Hensikten er at erfarne fagfolk skal vurdere flere saker i sammenheng. Gjennom sitt arbeid vil gruppen opparbeide kompetanse og vil ha et større grunnlag for sammenligning og systematisk analyse, enn den enkelte tilsynsmyndighet.

SPØRSMÅL NR. 1520

Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen

Besvart 8. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Mener statsråden at de vurderinger som framkommer i Luftfartstilsynets tertialrapporter, årsrapporter mv for 2014 og 2015 om ressurs situasjonen i tilsynet og dermed tilsynets evne til å gjennomføre de oppgaver de er pålagt, ikke er relevant informasjon for Stortinget når de årlige statsbudsjettene ble behandlet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til statsrådets svar på spørsmål 1453. Statsråden svarer ikke på dette. I stedet vises det blant annet til at Stortinget er informert om at det er gjennomført benchmarking av tilsynets virksomhet. Det er derfor grunnlag for ytterligere spørsmål om saken.

Det grunnleggende, og opplagte, er at Stortinget som bevilgende myndighet er avhengig av at informasjonen fra departementene er av høy kvalitet for å opplyse saken tilstrekkelig. Spørsmålet i denne saken er om Stortinget ville fattet de bevilgningsvedtak som ble gjort knyttet til Luftfartstilsynets budsjetter for 2015 og 2016, dersom Stortinget var gjort kjent med de bekymringer som varsles i tilsynets tertial- og årsrapporter. Spørsmålet er videre hvorfor ikke statsråden valgte å opplyse om dette i saksframlegget for Stortinget.

Relevant i denne sammenheng er blant annet årsrapporten for 2014, lagt fram første halvår 2015, hvor det framkommer at:

«Det har altså oppstått en utilsiktet ubalanse med hensyn til oppgaver/aktiviteter kontra driftsmidler. Samtidig har det

oppstått en utilsiktet dreining av ressursbruken mot regelverksarbeid sett i forhold til tilsyn.

For å kunne følge utviklingen i luftfarten og eventuelt sette inn målrettede tiltak er det nødvendig med en styrking av budsjettet. Konsekvensene av å videreføre 2015 budsjettrammen til 2016 vil bli at nødvendig utvikling blir vesentlig bremsset, og at Luftfartstilsynets evne til å gjennomføre tilsynsaktiviteter i en luftfart i sterk endring blir utfordret. Deltagelse i internasjonale prosesser vil også kunne bli påvirket negativt.»

For egen del ville jeg vurdert disse opplysningene som høyst relevante for behandlingen av tilsynets budsjett for 2016.

Arbeiderpartiet mener at det også for tilsynenes del må underlegges krav om effektiv ressursbruk. Men i lys av de utfordringer tilsynet har med en sektor i betydelig endring, stiller jeg spørsmål om hvor klokt det er å skulle gjennomføre krevende effektiviseringsprosesser nå med den ressurs situasjonen luftfartstilsynet opplever.

Effektivisering og omstilling har også en kostnad, blant annet dersom det tas grep for økt digitalisering i virksomheten. Tilsynet skriver i sin årsrapport for 2016 at «En videreføring av flate budsjettrammer vil ikke gi rom for å investere i det omfang og tempo som vi anser nødvendig, og dermed blir gevinstrealisering forsinket med flere år. Vi kan også komme til å oppleve resultater av utviklingstrekk som vi ikke har kapasitet eller kompetanse til å overskue eller ta tak i tilfredsstillende.» Statsråden fremhever i sitt svar at det er flertall for en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform på

Stortinget. Jeg skal i denne omgang ikke polemisere over resultatene av regjeringens arbeid på dette området. Men jeg stiller spørsmål ved om ikke Stortinget i oppfølgingen av denne reformen, burde vært informert om at manglende midler til tilsynet vil forsinke effektiviseringsprosessen og dermed gevinstrealiseringen ved de tiltak som er planlagt.

Svar:

Jeg er opptatt av at Stortinget skal ha tilgjengelig all relevant informasjon når det tar stilling til statsbudsjettet. Luftfartstilsynet orienterte departementet i etatsstyringsdialogen i desember 2013 om flat budsjettutvikling samtidig med økt oppgaveportefølje. Luftfartstilsynet viste da til at dersom budsjettbehovet ikke ble imøtekommet, ville evnen til å føre tilsyn, adgangskontroll og regelverksutvikling bli redusert over tid. I sin presentasjon av virksomheten i 2014 orienterte luftfartsdirektøren i etatsstyringsmøte i januar 2015 om at virksomhetstilsynene var utført i henhold til krav og planer, og at Luftfartstilsynet ikke hadde avdekket alvorlige avvik. Luftfartstilsynet har også gjennom

hele min periode som statsråd meddelt at de vurderer at flysikkerheten er tilfredsstillende.

Dersom det hadde vært ansett et særskilt behov for økte bevilgninger så ville Stortinget blitt orientert om det i budsjettproposisjonen. Jeg viser nedenfor til det som ble rapportert til Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettene for 2015 og 2016.

I Prop. 1 S (2014-2015) ble Stortinget orientert om at arbeidet med flysikkerhet blir prioritert og at tilsynsaktivitet innenfor områdene flyplass og flysikring vil prioriteres. I budsjettforslaget for 2015 ble det lagt opp til en bevilgningsmessig økning til Luftfartstilsynets aktivitet innenfor området innlands helikoptersikkerhet, jf. oppfølgingen av "Sikkerhetsstudie innlands helikopter". I Prop. 1 S (2015-2016) ble Stortinget orientert om at sikkerheten i norsk luftfart for kommersiell trafikk ligger i verdenstoppen, men at ulykkesfrekvensen fortsatt var for høy innenfor innlands helikoptertrafikk. Luftfartstilsynet hadde gjennom 2014 økt innsatsen for å effektivisere driften.

I 2017 har jeg lagt vekt på Luftfartstilsynets innmeldte behov for midler til sitt digitaliseringsarbeid og vil komme tilbake til Stortinget med en omtale av dette i budsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1521

Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen

Besvart 7. september 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Norge har høye klimaambisjoner. Skal vi nå dem, må også fokuset være rettet mot å finne fram til de mest rasjonelle og kostnadseffektive tiltakene og iverksette dem effektivt. Skogen binder allerede nær halvparten av Norges utslipp og jordbruket har også betydelige muligheter til å bli en positiv bidragsyter i klimakampen. Biokull er ett eksempel.

Vil statsråden bidra til at biokull blir spilt inn som et mulig og svært kostnadseffektiv klimatilstand som vil styrke både skogens og jordbrukets rolle i klimaløsningen?»

BEGRUNNELSE:

Jordbruk er bragt inn i klimadebatten. Det reageres sterkt i mange miljøer på at utslipp fra kuas fordøyelsessystem som er en del av naturens naturlige kretsløp, sidestilles med menneskeskapt utslippskilder. Jordbruket skal selvfølgelig ta sin del av klimainnsatsen, men

da er det også viktig at jordbrukets betydelige potensial til å bli en positiv bidragsyter til binding av CO₂, er med i diskusjonen. Med økt velstand, øker også kjøttforbruket. Det blir både passivt og er neppe noen realisme i å forsøke å løse verdens klimautfordring gjennom mindre produksjon av rødt kjøtt i Norge.

En viktig del av verdens klimakamp er å finne effektive måter å fange CO₂ på. Innen kvotepliktige sektorer har systemet med omsetning av utslippskvoter vist seg så effektivt at systemet kritiseres for å ha for romslige totalutslipp slik at kvoteprisen er blitt for lav. Jordbruket er ikke en del av kvotepliktig sektor, men det betyr ikke at man ikke skal ta lærdom av at insentiver faktisk fungerer. Industrielle karbonfangstprosjekter ala Mongstad krever milliardsatsing og resultatene er høyst usikre. I internasjonal sammenheng er skog allerede et viktig satsingsområde for CO₂-fangst, bl.a. gjennom regnskog der også Norge er en betydelig bidragsyter. Men også her hjemme kan skog- og jordbruk være viktige bidragsytere til å fange og lagre CO₂

om vi evner å se de mulighetene som ligger i at fotosyntesen har gitt oss en CCS-teknologi, helt gratis.

Norsk skogbruk binder i dag ca. halvparten av norske utslipp, men denne "CCS-fabrikken" må også stimuleres og skjøttes om den skal fortsette å fungere optimalt og ved å utvide perspektivet kan den kanskje bidra ennå mer. En måte å binde CO² på i skogsammenheng er å produsere biokull for lagring eller bruk og det er her koblingen til jordbruket kommer inn.

Det antydes nå fra forskningen at biokull ikke bare er velegnet til å lagre CO², men ved å pløye det ned i jorda så økes også jordas produksjonsevne med opp til 10 %. Dermed kan biokull også være en viktig innsatsfaktor for å forbedre produksjonsevnen i jordbruket. For samfunnet vil da jordbruket også snarere kunne bli en bidragsyter til å avlaste presset på andre sektoren enn å bli diskutert som et problem, selv. Utfordringen er imidlertid åpenbar. Det finnes ikke noen kobling som gjør at de øvrige sektorer, kan bidra til at jordbruket tar i bruk biokull og til at skognæringen produserer biokull.

Et pilotprosjekt som analyserer potensialet i biokull som en del av klimaløsningen og som også ser på hvilke insentiver og koblinger mellom de forskjellige aktørene som skal til

for å realisere potensialet, bør være av stor interesse. Et framtidig marked med biokull vil kunne bli et stort skritt i riktig retning for klima. Spørsmålet er derfor om Statsråden vil ta initiativ til å få i gang et slikt pilotprosjekt, for eksempel gjennom å bringe temaet inn i forhandlingene med jordbruksorganisasjonene enten i klimatilpassingssamtalene eller i jordbruksforhandlingene.

Svar:

Eg meiner det er viktig at vi i jordbrukssektoren held fram arbeidet med å leggje til rette for utslippskutt per

produserte eining, samstundes som vi legg til rette for auka matproduksjon der det er marknadsrom for det. Jordbruket står i dag for om lag 8 pst. av Noregs klimagassutslepp. Utsleppa frå jordbruket har gått betydeleg ned sidan 1990 (11 pst.), samstundes som produksjonen har auka.

Eg fekk overlevert rapporten Landbruk og klimændringer i februar 2016. Rapporten synar til at det er eit potensial for å redusere utsleppa frå jordbruket med inntil 15-20 pst. innan 2030 utan at norsk matproduksjon blir svekka. Rapporten peiker på at dei viktigaste strategiane for å redusere klimagassutsleppa frå jordbrukssektoren vil vere knytt til endra konsum og samansetning av matforbruket, og reduksjon i utsleppa innanfor same produksjonsvolum gjennom å optimalisere produksjonen. I tillegg må det arbeidast for å redusere utslepp av CO² frå jord og fossil energibruk i landbruket. Lagring av biokull i jord er eit av fleire tiltak som er omtalt i rapporten.

Klimautfordringane i landbrukssektoren er komplekse og det er påvist betydelige kunnskapsbehov. Arbeidet med å følgje opp rapporten og vidareutvikle eit betre kunnskapsgrunnlag er i full gang.

I dette arbeidet er det lagt særleg vekt på utvikling av kunnskap om mellom anna lagring av karbon i jord, der lagring av karbon i form av biokull er eit sentralt emne. Andre viktige område det blir arbeidast med, er reduksjon av metan- og lystgassutslepp. Det er samstundes viktig med betre økonomiske berekningar av kostnader ved ulike klimatiltak i jordbruket, slik at dei tiltak ein set inn er kostnadseffektive. På bakgrunn av slike vurderingar vil eg når dei føreligg, vurdere om dette er naturleg å ta med i vidare dialog med avtalepartane i jordbruksavtalen.

Eg legg elles opp til at problemstillingar knytt til klima og jordbruksproduksjon vil bli omtalt i den kommande meldinga om jordbrukspolitikken.

SPØRSMÅL NR. 1522

Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 7. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å komme til enighet med Sør-Varanger kommune om asylregninga fra sist høst?»

BEGRUNNELSE:

Da det store antallet asylsøkere ankom Norge fra Russland over grensa på Storskog sist høst så var norske statlige myndigheter dårlig forberedt, og det tok flere uker før tilstrekkelig med ressurser fra UDI, PU og andre statlige etater var på plass. I mellomtiden tok Sør-Va-

ranger kommune ansvar på vegne av storsamfunnet, blant annet ved å opprette ankomstmottak i Fjellhallen. Dette kostet penger, og i ettertid har det oppstått en uenighet mellom UDI og Sør-Varanger kommune om drøye 8 millioner kroner som kommunen ikke får refundert. Kommunen har nå stevnet staten v/UDI for å få tilbakebetalt dette beløpet.

Dersom kommunen ikke får refundert sin asylregning, vil det trolig medføre kutt i grunnleggende kommunale tjenester. Det er ikke usannsynlig at det også vil ha betydning på denne kommunens - og andre kommuners - evne og vilje til å stille opp neste gang det er en krise.

Jeg vil derfor be statsråden redegjøre for hvorvidt hun har foretatt seg noe i sakens anledning, eller hva hun vil gjøre for å komme til enighet med Sør-Varanger kommune.

Svar:

Da det store antallet asylsøkere ankom Norge fra Russland over grensa på Storskog sist høst så var norske stat-

lige myndigheter dårlig forberedt, og det tok flere uker før tilstrekkelig med ressurser fra UDI, PU og andre statlige etater var på plass. I mellomtiden tok Sør-Varanger kommune ansvar på vegne av storsamfunnet, blant annet ved å opprette ankomstmottak i Fjellhallen. Dette kostet penger, og i ettertid har det oppstått en uenighet mellom UDI og Sør-Varanger kommune om drøye 8 millioner kroner som kommunen ikke får refundert. Kommunen har nå stevnet staten v/UDI for å få tilbakebetalt dette beløpet.

Dersom kommunen ikke får refundert sin asylregning, vil det trolig medføre kutt i grunnleggende kommunale tjenester. Det er ikke usannsynlig at det også vil ha betydning på denne kommunens - og andre kommuners - evne og vilje til å stille opp neste gang det er en krise.

Jeg vil derfor be statsråden redegjøre for hvorvidt hun har foretatt seg noe i sakens anledning, eller hva hun vil gjøre for å komme til enighet med Sør-Varanger kommune.

SPØRSMÅL NR. 1523

Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 7. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Etter et nylig besøk på Grønland i Oslo sentrum, uttrykte statsråden bekymring for oppvekstmiljøet og ungdomskriminaliteten i området. Statsråden sier at mange innvandrerfamilier bor trangt, og derfor vandrer unger helt ned i 8-årsalderen gatelangs.

Hvilken sammenheng mener statsråden det er mellom mangel på gode fritidstilbud/lavterskel tilbud i nærmiljø og det å gå gatelangs?»

Svar:

Jeg besøkte Oslo Politidistrikt og Grønlandsområdet 17. august 2016, etter medieoppslag om blant annet økt kriminalitet i området. Politiet uttrykte i møtet med meg bekymring knyttet til utviklingen her.

Det er ingen entydig sammenheng mellom mangel på fritidstilbud/lavterskeltilbud i nærmiljø, og det å gå gatelangs. Vi ser nå en bekymringsfull utvikling i et område, hvor utfordringene er sammensatte, både når det gjelder boforhold, oppvekstsvilkår og kriminalitetsutvikling. En slik situasjon krever flere ulike tiltak

som virker sammen for å skape et bedre bo- og oppvekstmiljø og å snu den negative utviklingen.

Jeg har invitert byrådslederen i Oslo, Raymond Johansen, til et møte slik at vi sammen kan vurdere hvilke tiltak som kan bidra til å løse utfordringene.

SPØRSMÅL NR. 1524**Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 7. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvorfor nekter statsråden å gi innsyn i dokumentet som omtaler mulige trusler mot helsen ved økte asylankomster, når det er av allmenn interesse å bli kjent med fakta om dette?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden sier (ABC Nyheter, 26.08.16) at ingenting i dokumentet tilsier at asylsøkere som kommer til Norge utgjør en fare for folkehelsen. Jusprofessor Jan Fridtjof Bernt er kritisk til helseministerens begrunnelse for avslag til innsyn i dokumentet, og sier i samme sak at han er i tvil om lovligheten i graderingen.

Svar:

Jeg er opptatt av åpenhet i forvaltningen og synes det er fint at representanten setter offentlighet på dagsorden.

Det aktuelle dokumentet inneholder i hovedsak en oversikt over aktørbilde og status i prosesser i forbin-

delse med økte asylankomster fra de fleste departementenes områder. Det er ikke noe i dokumentet, eller i informasjon vi ellers har, som tilsier at asylsøkere som har kommet til Norge utgjør noen fare for folkehelsen. Det beror på en misforståelse at dokumentet omtaler mulige trusler mot helsen ved økte asylankomster.

Rent konkret består dokumentet av en e-post fra Helse- og omsorgsdepartementet samt en e-post og et vedlegg fra Justis- og beredskapsdepartementet. Alle disse er gradert "fortrolig" i henhold til beskyttelsesinstruksen § 4 tredje ledd.

Et dokument som er gradert etter beskyttelsesinstruksen kan bare nedgraderes av den etat som har foretatt graderingen, jf. beskyttelsesinstruksen § 5 nr. 4. Helse- og omsorgsdepartementet har nå nedgradert sin e-post og innvilget innsyn i denne. Justis- og beredskapsdepartementet vurderer p.t. nedgradering av deres e-post og vedlegg. Når Justis- og beredskapsdepartementets konklusjon foreligger, vil Helse- og omsorgsdepartementet på nytt vurdere å gi innsyn i disse delene av dokumentet.

SPØRSMÅL NR. 1525**Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 9. september 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Kva er dagsorden for det uformelle ministermøtet for WTO-medlemmer den 21. og 22. oktober, kva for gjester er invitert, og kva er bakgrunnen for dagsorden og prioriteringa av gjester?»

Svar:

Bevaring og styrking av WTO er fremste handelspolitiske interesse for Noreg. Etter fleire år der framdrifta i WTO-forhandlingane ikkje har vore som ønskt, gav ministerkonferansen i Nairobi i desember 2015 opning for nytenking. For å vinne fram er det ein føresetnad å halde det politiske engasjementet oppe.

Derfor har eg invitert ei rekke handelsministrar til Noreg. På dagsorden står framtida til WTO. Føremålet er å leggje grunnlag for vidare forhandlingar. Initiati-

vet er ei naturleg forlenging av posisjonen Noreg har som ein sterk forkjempar for det multilaterale handelssystemet. Gruppa er breitt sett saman og inkluderer utviklingsland og industriland, ulike regionar samt representantar for dei store u-landsgrupperingane.

SPØRSMÅL NR. 1526**Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 8. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Innføring av miljødifferensierte bompenger slik som fortsatt i Oslopakke 3-avtalen krever endringen i veglova. Som statsråden er kjent med er det i revidert avtale om Oslopakke 3 datert 5.6.2016 lagt til grunn at de nye takstene kan innføres 1.3.2017.

Kan statsråden orientere om status for arbeidet med de nødvendige lovendringene, og anslå tidspunkt for når Stortinget kan vente en lovproposisjon til behandling?»

Svar:

Samferdselsdepartementet arbeider med høringsnotatet om endring i veglova § 27 som skal legge til rette for at byene kan ta i bruk miljødifferensierte takster innenfor bompengesystemet. Arbeidet med lovforslaget er i slutfasen. Samferdselsdepartementet arbeider for at høringsnotatet kan sendes på offentlig høring så

snart som mulig i høst. Høringsfristen skal normalt være 3 måneder, men kan kortes ned dersom det er viktig å fremme saken for Stortinget tidligere.

Parallelt med arbeidet med lovforslaget, er det satt i gang et arbeid i Vegdirektoratet for å legge til rette for at AutoPASS teknisk kan differensiere takstene ut fra de ulike typene kjøretøy sine miljøegenskaper. Både det tekniske systemet og lovhomeelen må være på plass før det kan åpnes for miljødifferensiering i Oslo. Samferdselsdepartementet ga Vegdirektoratet i juni i oppdrag om å klargjøre for miljødifferensierte bompenger i AutoPASS-systemet. Vegdirektoratet arbeider nå med en detaljert tids- og arbeidsplan for endringene i AutoPASS, som vil bli lagt fram for departementet i slutten av september.

Departementet har som målsetting å legge fram lovforslaget Stortinget så snart som mulig etter at den offentlige høringen og nødvendige prosesser er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1527**Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 9. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Deler statsråden Elvenes sin analyse av den store grensekryssande kriminaliteten inn til Noreg og av at politiet i Noreg aldri har vore så pressa, og vil statsråden vurdere å innføre ein fungerande grensekontroll for å få kontroll på den grensekryssande kriminaliteten?»

GRUNNGJEVING:

Høgres representant i justiskomiteen, Hårek Elvenes, skriv i Nationen 01.09.2016 at politiets utfordringar aldri har vore større. Han skriv òg at kriminaliteten no «krysser landegrensene med lysets hastighet». Senterpartiet har mange gongar peikt på at manglande personkontroll ved grensene er eit stort problem, men fleirtalet på Stortinget har ikkje ønska å gjeninnføre passkontrollen for reisande frå Schengen-området. Dette trass i at mobil kriminalitet aukar og at yttergren-

sene til Schengen mange stader lek som ein sil. Fri flyt av folk har som ein konsekvens fri flyt av kriminalitet, og no er situasjonen at ein både manglar kontroll med kven som held til i Schengen-området og kven som reiser til landet vårt.

Svar:

Jeg tar som utgangspunkt at spørsmålet forutsetter at Norge på permanent basis gjeninnfører personkontroll på våre indre grenser. I så fall vil vi måtte tre ut av Schengen-samarbeidet.

Spørsmål om dette ble senest besvart fra min side i forbindelse med representantforslag 8:61 (2015-2016) satt frem av Senterpartiets stortingsrepresentanter Jenny Klinge, Per Olaf Lundteigen og Liv Signe Navarsete. I den forbindelse viser jeg til mitt skriftlige svar til Stortingets justiskomite av 08.04. d.å. Her fremholdt jeg bl.a. følgende:

«Allerede da Schengenkonvensjonen ble fremforhandlet i 1990 var det klart dette ville føre til behov for tiltak for å bekjempe både grenseoverskridende kriminalitet og illegal innvandring. Derfor inneholder Schengen-regelverket en lang rekke bestemmelser som utgjør kompensierende tiltak. Her er reglene om og kravene til personkontroll ved ytre grenser helt sentral. I tillegg kommer etableringen av et nært operativt politi- og rettslig samarbeid og samarbeid om visumspørsmål.»

I mitt innlegg i Stortingsdebatten den 8. juni i år pekte jeg på de mange negative konsekvensene som vil inntre for Norge, herunder ikke minst for vår evne og vår kapasitet til å bekjempe nettopp grensekryssende kriminalitet, dersom vi går ut av Schengen-samarbeidet.

Særlig er det grunn til å peke på at vi ikke lenger vil kunne benytte Schengen informasjonssystem, SIS. Dette vil innebære en betydelig svekkelse av det nære og effektive samarbeidet med politiet i de øvrige Schengenlandene som vi i dag nyter godt av. Ved å utveksle informasjon gjennom dette elektroniske systemet oppnår vi betydelige gevinster i arbeidet med å bekjempe grensekryssende kriminalitet og begrense illegal innvandring.

La meg legge til at en uttreden fra Schengensamarbeidet også fratar politiet og utlendingsmyndighetene i Norge muligheten til å benytte det elektroniske registret Visa informasjonssystem, VIS som gir svært nyttig informasjon om de som søker visum til Norge. Tilsvarende vil politiet tape muligheten til å benytte systemet

Eurodac, som gir informasjon i tilknytning til fingeravtrykk av asylsøkere i Norge. Også informasjonen fra det såkalte Prumsamarbeidet med bl.a. DNA-opplysninger fra andre lands myndigheter vil falle bort utenfor Schengensamarbeidet.

Jeg pekte i debatten i Stortinget også på at en posisjon utenfor Schengen vil føre med seg store kostnader.

Videre understreket jeg at Norge som deltaker i dette internasjonale samarbeidet må bidra til å skape et velfungerende Schengen-system. Vi deltar aktivt i alle diskusjoner som gjelder utviklingen av Schengen-samarbeidet for at dette fortsatt skal være et viktig europeisk verktøy i kampen mot kriminalitet og illegal innvandring.

Jeg mener fortsatt at dette er veien å gå. Schengen-landene må samarbeide tett for å løse de utfordringene som migrasjonspresset har ført med seg, ikke minst når det gjelder personkontroll og overvåking av de ytre grensene. Innsatsen mot kriminalitet som flytter seg over grensene er også et viktig anliggende.

Derfor arbeider EU nå systematisk for å få på plass regler og rutiner som skal sikre forbedret og mer likartet grensearbeid i Europa. Grensekontrollbyrået Frontex skal få et oppdatert mandat og et større ansvar for å bistå og samarbeide med nasjonale myndigheter hva gjelder grensekontroll. Dessuten skal det innføres nye rutiner for intensivert personkontroll av alle som reiser inn og ut av en Schengen-yttergrense for på en mer effektiv måte å bekjempe internasjonal terrorisme.

SPØRSMÅL NR. 1528

Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 9. september 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Kor mykje støtte er dei siste åra blitt utbetalt til ulike religions- og livssynsorganisasjonar frå stat og kommune for medlemmer utan norsk statsborgarskap totalt og fordelt på organisasjon og/eller livssyn/religion?»

GRUNNGJEVING:

Religiøse organisasjonar utanfor Den norske kyrkja får støtte frå staten og kommunane som omtrent tilsvarende dei budsjetterte løyvingane til Den norske kyrkja frå høvesvis staten og kommunane per medlem. Støtta blir gjeve for kvart medlem, og organisasjonen må gje opp fødselsnummeret til dei det blir kravd tilskot for.

Fødselsnummera skal kontrollerast, og det skal undersøkjast om nokon er medlem av fleire organisasjonar (eller både medlem av Den norske kyrkja og éin eller fleire organisasjonar). Men det vert ikkje kontrollert for statsborgarskap.

Svar:

Tilskottsordningane for trus- og livssynssamfunn utanom Den norske kyrkja har heimel i lov, jf. lov 13. juni 1969 nr. 25 om trdomssamfunn og ymist anna (heretter trussamfunnslova) og lov 12. juni 1981 nr. 64 om tilskott til livssynssamfunn. Ordninga tek sikte på økonomisk likebehandling av trus- og livssynssamfunn.

na i Noreg. Trus- og livssynssamfunn kan krevje eit årleg tilskott per medlem frå staten og frå kommunar der det bur medlemmer, som om lag svarar til dei budsjetterte utgiftene til Den norske kyrkja per medlem. Satsen for tilskott per medlem blir rekna ut ved at statens og kommunens budsjetterte utgifter til Den norske kyrkja blir delt på talet på medlemmer i kyrkja.

Trus- og livssynssamfunna har rett til statstilskott for norske statsborgarar som er busette i Noreg og i utlandet, og for utanlandske statsborgarar som er busette i Noreg. Dei får kommunale tilskott for norske og utanlandske statsborgarar som er busette i ein norsk kommune.

Trussamfunnslova § 7 fyrste ledd lyder: «Den som ikkje er norsk riksborgar og heller ikkje har bustad i riket, vert ikkje rekna for å høyra til norsk trudomsamfunn etter denne lov.»

I lov om tilskott til livssynssamfunn § 5 fyrste ledd er det mellom anna slått fast at «[t]ilskott kan berre krevjast for medlemmer som er norske riksborgarar eller som har bustad i riket, ...»

Ein tilsvarande regel gjeld dessutan for medlemskap i Den norske kyrkja. I lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke er det slått fast følgjande i § 3 nr. 1: «Bare person som er bosatt i riket og norsk statsborger bosatt i utlandet kan være medlem av Den norske kirke.»

Trus- og livssynssamfunna må kvart år sende inn ei liste med fødselsnummer for medlemmene som dei krev tilskott for. Brønnøysundregistra kontrollerer lista opp mot Det sentrale folkeregisteret, medlemsregisteret for Den norske kyrkja og medlemslistene til dei andre trus- og livssynssamfunna. Formålet med kontrollen er å sikre eit mest mogleg korrekt grunnlag for utbetaling av tilskott. Mellom anna blir det kontrollert om medlemmene er norske statsborgarar eller busette i riket.

Kvart år slettar Brønnøysundregistra alle medlemslister og personopplysingar før ny kontroll vert gjennomført. Slettinga er pålagt Brønnøysundregistra i forskrift om registrerte og uregistrerte trossamfunn § 5 fjerde ledd og forskrift om tilskott til livssynssamfunn § 3 femte ledd.

På grunn av den nemnde slettinga er det ikkje mogleg å rekne ut kor stort tilskott trus- og livssynssamfunn utanom Den norske kyrkja har fått for medlemmer utan norsk statsborgarskap i dei føregåande åra.

Den årlege kontrollen av trus- og livssynssamfunna sine medlemslister skjer i to rundar, ein på våren og ein på hausten. Den andre runden av årets kontroll er ikkje fullført enno.

Eg har henta inn tal frå Brønnøysundregistra som viser kor mange medlemmer utan norsk statsborgarskap som vart klarert for utbetaling av tilskott etter den fyrste kontrollrunden i 2016. Tala vil kunne stige noko etter at den andre kontrollrunden er ferdig seinare i haust (i 2015 steig det samla talet på tilskottsteljande medlemmer med nær 9 000 etter den andre kontrollrunden).

Meir enn 780 trus- og livssynssamfunn har kravd tilskott i 2016. Ifølge dei foreløpige tala frå Brønnøysundregistra har samfunna samla sett 614 317 statleg tilskottsteljande medlemmer. Av desse er 184 327, eller 30 %, utan norsk statsborgarskap.

Samfunna har totalt 603 169 kommunalt tilskottsteljande medlemmer. Av desse er 184 189, eller 30,5 %, utan norsk statsborgarskap.

I 2016 er satsen for utrekning av statstilskott til trus- og livssynssamfunna 472 kroner per medlem. 184 327 medlemmer utan norsk statsborgarskap kan dermed gje ei samla utbetaling av statstilskott på 87 millionar kroner i 2016.

Samfunn som får statstilskott, skal i tillegg få kommunale tilskott. Kvar kommune fastset sin eigen tilskottssats, og Kulturdepartementet har ikkje oversikt over desse. Generelt sett vil summen av kommunale tilskott til eit trus- eller livssynssamfunn være omtrent like stor som, eller litt større, enn statstilskottet til samfunnet.

Vedlagt følgjer ei oversikt som viser kor mange tilskottsteljande medlemmer utan norsk statsborgarskap dei respektive trus- og livssynssamfunna har. Dei nær 380 samfunna som har færre enn 10 tilskottsteljande medlemmer utan norsk statsborgarskap, er av personvernomsyn utelatne frå oversikta.

Brønnøysundregistra kan ikkje gje tal på medlemmer utan norsk statsborgarskap fordelt på religion eller livssyn. Men vedlegget viser at dei seks samfunna med flest tilskottsteljande medlemmer utan norsk statsborgarskap, er kristne trussamfunn. Dei seks trussamfunna har til saman 121 180 av dei 184 327 statleg tilskottsteljande medlemmene utan norsk statsborgarskap.

Vedlegg til svar: Se neste side.

Navn	Statlig tilskotstøtjeljande utan norsk statsborgarskap	Kommunalt tilskotstøtjeljande utan norsk statsborgarskap
OSLO KATOLSK BISPEDØMME	76165	76135
SVENSKA KYRKAN I NORGE	20553	20536
DEN KATOLSK KIRKE I MIDT NORGE TRONDHEIM STIFT	9794	9791
DEN ISLANDSKE EVANGELISKE- LUTHERSKE MENIGHET I NORGE	6408	6385
TROMSØ STIFT DEN KATOLSK KIRKE I NORD-NORGE	4574	4573
DEN FINLÄNDSKA EVANGELISK-LUTHERSKA FÖRSAMLINGEN I NORGE	3686	3685
BUDDHISTFORBUNDET	2539	2538
DET ISLAMSK FELLESSKAP BOSNIA OG HERZEGOVINA	1977	1977
JEHOVAS VITNER	1826	1826
HUMAN ETISK FORBUND	1681	1681
HELLIGE OLGA MENIGHET-DEN RUSSISKE ORTODOKSE KIRKE	1452	1451
DET NORSKE BAPTISTSAMFUNN	1284	1283
DET SERBISKE ORTODOKSE KIRKESAMFUND I NORGE HL VASILJE C	1270	1270
TAWFIQ ISLAMSK SENTER	1245	1244
DAR EL EMAN ISLAMIC CENTER	1113	1109
THE ANGLICAN CHAPLAINCY IN NORWAY	1036	1036
DEN GRESKE ORTODOKSE MENIGHET EVANGELISMOS TIS THEOT	935	935
ISLAMSK OPPLÆRINGS SENTER	833	830
BERGEN MOSKE	752	752
BRUNSTAD CHRISTIAN CHURCH	667	667
DEN ERITREISK KOPTISK AMANUEL KIRKE I KRISTIANSAND	637	637
ISLAMIC CULTURAL CENTRE NORWAY	607	605
CENTRAL JAMAAT-E AHL-E SUNNAT NORWAY REGD.	605	604
DEN RUMENSKE ORTODOKSE MENIGHET KRISTI HIMMELFART OG	596	596
ISLAMSK SENTER FOR NORD NORGE	587	587
IMAM BEDIUZZEMAN CAMII	574	574
DEN RUMENSKE ORTODOKSE MENIGHET I OSLO DE HELLEGE MAR	556	555
DET ISLAMSK FORBUNDET	541	539
SYVENDEGAS ADVENTISTKIRKEN - DEN NORSKE UNION	537	537
DET MUSLIMSK SAMFUNNET I TRONDHEIM THE MUSLIM SOCIET	527	526
ALBANSK ISLAMSK KULTURSENTER	521	521
HELLIGE ANNA MENIGHET - DEN RUSSISKE ORTODOKSE KIRKE	499	498
KRISTI ÅPENBARINGSMENIGHET DEN RUSSISK-ORTODOKSE KIRKE	484	484
DEN ERITREISKE ORTODOKSE TEWAHEDO KIRKE DEBRE IYESUS I B	464	464

DEN TYRKISK ISLAMISKE UNION	410	410
MASJID AL-HUDA	395	395
BUSKERUD OG VESTFOLD MUSLIMSKE TROSSAMFUNN	392	392
ISLAMSK KULTURSENTER NORDLAND	388	388
MUSLIM FORUM SANDNES	381	381
THAI BUDDHISTFORENINGEN TRONDHEIM	375	375
SALAHADDIN SENTER	373	373
SANATAN MANDIR SABHA	368	368
FLORØ ISLAMISK KULTURSENTER	367	367
NOR KULTURSENTER	365	365
WAT BODHI-DHAMM BUDDHISTFORENING I NORGE	365	365
DEN ERITREISKE ORTODOKSE SAINT MICHAEL KIRKE I TRONDHEIM	363	363
HAMMERFEST ISLAMISKE SENTER	355	355
UIGHURSK ISLAMSK KULTURSENTER	349	349
CENTRAL JAM-E-MOSQUE WORLD ISLAMIC MISSION NORWAY	349	348
WAT BUDDHAPAS SAMFUNN I HAUGESUND	341	341
EVANGELISCHE GEMEINDE DEUTSCHER SPRACHE IN NORWEGEN	341	341
ÅLESUND JAMIII ISLAMSK SENTER	337	337
HELLIGE DEMETRIOS AV THESSALONIKI	337	337
DEVALAYAM I ROGALAND	336	336
AL-RAHMA ISLAMIC SENTER	328	328
BADAR ISLAMSK KULTUR SENTER	324	324
ROMSDAL ISLAMISK KULTUR SENTER	316	316
ALBANSK TROSSAMFUNN OG KULTURSENTER I NORGE	295	295
DET NORSKE MISJONSFORBUND	280	280
KRISTENSAMFUNNET I NORGE	278	278
DEN EVANGELISK LUTHERSKE FRIKIRKE	278	278
DEN ERITREISK ORTODOKSE MENIGHET I BUSKERUD	274	274
JESUS IS LORD JESUS ER HERRE	266	266
THE MUSLEM CULTURAL CENTER LILLEHAMMER	264	263
MUSLIMSK UNION I AGDER	262	262
TELEMARK ISLAMSK TROSSAMFUNN	262	262
PESHAWA TRO- OG KULTURSENTER	258	258
ISKCON NORGE	258	258
DEN ERITREISKE KOPTISKE KIRKE I NORGE	256	256

ISLAMIC EDUCATION CENTER	252	252
ISLAMSK KULTURFORENING	252	252
HEDMARK ISLAMISKE KULTUR SENTER	251	250
BUDDHIST WATPAHBODHIDHAMM DRAMMEN	249	249
ERITREISK ST. KIDANE MIHRET TEWAHDO ORTHODOKSES KIRKEN	249	249
AL TAWBA ISLAMISK SENTER	248	248
DEN ETIOPIISKE ORTODOKSE KIRKE I NORGE	244	244
MUSLIMSK TROSSAMFUNN NORD-TRØNDELAGE	244	244
TSJETSJENSK ISLAMSK KULTURSENTER BART	241	232
GURDUARA SRI GURU NANAK DEV JI	239	239
DET ISLAMISKE FORBUNDET I BUSKERUD	236	234
DEN RUMENSKE ORTODOKSE MENIGHET I STAVANGER DE HELLIG	230	230
ISLAMISK KULTURSENTER I GJØVIK	218	218
DET ALBANSKE KULTUR OG TROSSAMFUNN I NORGE	217	217
DET MUSLIMISKE KULTURSENTERET I AUST-AGDER	215	215
FALAH-UL-MUSLIMEEN	214	214
TRONDHEIM MEVLANA KULTUR FORENING	212	212
HADELAND ISLAMISKE KULTURSENTERET	211	211
MINHAJ UL QURAN INTERNATIONAL NORWAY	201	201
MENIGHETEN I FILADELFIA	200	200
SØNDRE NORSTRAND MUSLIMISKE SENTER	198	197
MOSS ISLAMISK SENTER	197	197
OSLOS SAIED ALSJOHADA HOSSEINIE	196	196
DEN ERITREISKE ORTODOKSE MENIGHET I ROGALAND	195	195
METODISTKIRKEN I NORGE	194	193
DET ISLAMISKE KULTURSENTER I OSLO	191	191
AL-RAHMA ISLAMIC CENTER BÆRUM	189	189
BAHA'I-SAMFUNNET I NORGE	187	187
PRAKAS PUTHTHADHUM	184	184
CENTER RAHMA	183	183
BERGEN HINDU SABHA	181	181
SHRI GURU NANAK NIWAS	178	178
NORGES HINDU KULTUR SENTER	178	177
AL-HUDA ISLAMISK SENTER	177	177
ST MARY'S MENIGHET	176	176

BERGEN MUSLIMSKE FORENING	174	173
HELLIGE IRINA MENIGHET	171	171
ALNOR	171	171
DEN RUMENSKE ORTODOKSE MENIGHETEN I HAUGESUND DEN H	170	170
SOMALISK TROSSAMFUNNET I NOTODDEN	168	168
JAMAACATA AHLISULUUK WALCISHQI I NORGE	166	166
DET ISLAMSKES KULTURSENTER I DRAMMEN	162	162
ORTODOKS TROSKAP I MØRE-ROMSDAL (OTIMR)	161	161
AHMADIYYA MUSLIM JAMA'AT	160	157
DEN AFGHANSKE MOSKEEN	159	154
FJELLREGION ISLAMIC KULTUR SENTER	158	158
ELVERUM ISLAMIC CENTER	156	156
KAWTHER AL-NABI	156	154
RINGSAKER ISLAMISKE KULTURSENTER	154	154
DEN ORTODOKSE KIRKE I NORGE - HELLIGE NIKOLAI MENIGHET	152	152
HINDU SANATAN MANDIR	152	152
KONGSBERG ISLAMSK KULTURSENTER	147	147
ROGALAND ISLAMSK FELLEFORENING	147	147
DET ISLAMSKES SAMARBEIDSSENTERET I NORGE (DISSN)	142	142
LIVING WORD BIBLE CENTER	141	141
MAROKKANSK TROSSAMFUNN	140	140
EELAM TAMILAR SANGAM	139	139
DET LEVANGER TROSSAMFUNN	138	138
DET ISLAMSKES KULTURSENTER I STAVANGER	138	138
MENBERE LEUL ST. MICHAEL ETHIOPIESKE ORTODOKSE TEWAHED	138	138
FØRDE ISLAMSKES SENTER	136	136
BUDDHIST BODHIYAN FORENING	134	134
ISLAMIC CENTER OG AKTIVITETSHUS OSLO	131	131
DET TYRKISKE TROSSAMFUNNET I DRAMMEN OG OMEGN	130	130
ST. GEORGS ORTODOKSE, KRISTNE KIRKE	127	127
ERITREISK TEWAHDO ORTODOKS MEDHANEALEM KIRKE I ASKER	122	122
ANJMAN FLAH UL-MUSLEMIN	121	121
DET NORSKE DHAMMAKAYA SAMFUNN	120	120
MASJID DARUSSALAM NORGE	118	118
STORD ISLAMISK KULTURSENTER	117	117

ANJUMAN MUSLEMIN	117	117
ISLAMSK KULTURSENTER GRIMSTAD	117	117
MASJID BILAL	116	116
DARU SALAM ISLAMIC CENTRE	113	113
DET ALBANSKE KULTUR- OG TROSSAMFUNN I ØSTFOLD	113	113
THE AMERICAN LUTHERAN CONGREGATION	112	112
STEINKJER LIV OG TROSSAMFUNN	111	111
ERITREISKE ORTODOKSE TEWAHEDO KIRKE ABUNE TEKLEHAYMAN	110	110
AHLEBAIT SENTER I TRONDHEIM	110	110
ISLAMIK KULTURSENTER KONGSVINGER	110	110
NORGES SAIVITE HINDU KULTUR SENTER	107	107
GHOUSIA MUSLIM SOCIETY	106	103
ST. GEORGE DEN ETIOPISK ORTODOKS TEWAHEDO KIRKE I TROND	106	106
OROMISK MUSLIMSK SAMFUNN I NORGE	106	104
HORTEN ISLAMISK SENTER	105	105
HUMANISTFORBUNDET	103	103
MUSLIMSK KULTUR SENTER	101	101
RESALAT ISLAMSK OG KULTURELT SENTER (RIKS)	101	101
MASJID ELSSALAM I NORD ROGALAND	101	100
WAT THAI TOTEN BUDDHISTFORENING	100	100
TYRKISK ISLAMSK UNGDOMSFORENING	100	100
HAMWATAN ISLAMSK OG KULTURELL FORENING	100	100
DET MOSAISKE TROSSAMFUND	100	100
SOMALI TROSSAMFUNN I TØNSBERG	100	100
KURDISK ISLAMSK TROSSAMFUNN I SARPSBORG	99	98
BILAL MOSKE ISLAMSK KULTURFORENING	98	98
MO I RANA ISLAMISK KULTURSENTER	97	97
DET ISLAMISKE SAMBAND I BERGEN	96	96
EBENEZER EVANGELISKE KIRKE	95	95
DEN ISLAMISKE MOSKEEN I NAMSKOS	95	95
TELEMARK ISLAMSK FORENING I SKIEN	95	95
ISLAMISKE KURDISKE FORENING I DRAMMEN	94	94
DET NORSKE IMAM ALI SENTER	90	90
ISLAMSK KURDISKE TRO SENTER	90	90
ANJUMAN ISLAHUL MUSLEMEEN OF ROGALAND	89	89

FULL GOSPEL CHURCH I NORGE	88	88
ANJUMAN-E-HUSSAINI NORWAY	88	88
AL HIDAYA KULTURSENTER	88	88
THE MUSLIM ASSOCIATION ROGALAND	88	88
Oslo Kristne Senter	87	87
DEN ERITREISKE ORTODOKSE KRISTEN ABUNE TEKLEHAYMANOT K	86	86
DEN ISLAMISKE FORENING	86	85
WAQF NORDMØRE	86	85
ERITREAN ORTHODOX TEWAHDO KIRKE PÅ HAMAR	85	84
RUSSISK ORTODOKSE HELLIGE TRIFON MENIGHET I SØR-VARANGE	85	85
VESTERALEN ISLAMISKE SENTER	85	85
NOR MUSLIM SOCIETY SANDNES	85	85
STAVANGER INTERNATIONAL CHURCH	84	84
SANDEFJORD ISLAMISKE SENTER	84	84
MUHHIBAN-E-AHLIL BAIT CENTRE OSLO	83	82
MINHAJ UL QURAN INTERNATIONAL DRAMMEN	82	82
MUSLIM SENTER FURUSET OSLO NORWAY	82	82
MEDHANIE-ALEM ORTODOKSE KRISTNE KIRKE	80	80
NAQUSHBAND BAZIM E	80	80
ERITREAN ORTHODOX TEWAHDO	78	78
JESUS CHURCH	77	77
DEN ETIOPISK ORTODOKS TEWAHEDO MEDHANEALEM KIRKE	76	76
AFGHANSK FORENTE SAMFUNNET I TRONDHEIM	75	75
GRONG ISLAMISKE TROSSAMFUNN OG KULTURSENTER	75	75
AL-NOOR ISLAMIC CENTRE	74	74
DEN THAILANDSKE BUDDHISTSAMFUNN I NORD NORGE	74	74
INTERNATIONAL MISSION THE GRACE OF GOD	73	73
ØSTFOLD TYRKISKE MUSLIMERS TROSSAMFUNN	71	71
ANJUMAN-E-ISLAHUL MUSLIMEEN OSLO	71	71
ORKDAL INTEGRERING OG KULTUR SENTER	71	71
DET AFGANSKE TROSSAMFUNN I VESTFOLD	71	71
ROGALAND MUSLIM SOCIETY	69	69
DET ARMENSKE APOSTOLISKE KIRKESAMFUNN	68	68
MASJID-E QUBA AHL-E SUNNAT ASKER NORWAY	68	68
KIDIST MARIAM KOPTISK ORTODOKSE MENIGHET NARVIK	68	68

SARPSBORG SOMALISKE ORGANISASJON	67	67	67
PINSEMENIGHETEN BETEL, TRONDHEIM	66	66	66
AL-REDHA ISLAMISK SENTER	66	66	65
AFGHANSK ISLAM OG KULTUR SENTER	66	66	66
LOFOTEN ISLAMSK KULTURSENTER	66	66	66
IHYAUSSUNNA CENTER	65	65	65
HØNEFOSS ISLAMSK SENTER	65	65	65
THAILANDSKE BUDDHIST MEDITASJONS TROSSAMFUNN AGDER	64	64	64
ST. MARIA ETIOPISK ORTODOKS TEWAHEDO MENIGHET KRISTIAN	63	63	63
HOSAINIE CHAHARDAH MASOM (A)	61	61	61
DET VIETNAMESISKE BUDDHIST & KULTUR SENTER I ØSTFOLD	61	61	61
AFGHANERES KULTURELLE OG ISLAMISKE FORENING I BUSKERUD	61	61	61
DRAMMEN TYRKISKE ISLAMISKE MENIGHET	61	61	61
ALMUNTADAR SIJAMUSLIMSKE SENTER	60	60	60
SUNNDAL MUSLIMISK TROSSAMFUNN (SMT)	60	60	60
DET ISLAMISKE KULTURSENTER I GRENLAND	59	59	59
ABU AL-FADEL ISLAMISK KULTURSENTER	58	58	58
TAUHEED ISLAMIC CENTRE	58	58	58
OVERCOMERS CHAPEL	56	56	56
DEN ORTHODOKSE TEWAHEDO MENIGHET I LEVANGER	56	56	56
SKEDSMO MUSLIMKULTUR SENTER	55	55	55
PINSEKIRKEN I BÆRUM	55	55	55
TINN MUSLIMSKEFORENING	55	55	55
KIDANE MIHRET ERITREISK ORTODOKS KIRKE	54	54	54
VEST-TELEMARK MUSLIMSKE TRUDOMSSAMFUNN	53	53	53
ISLAMIC SOLIDARITY SOCIETY ISS	51	51	51
MUSLIM CULTURE CENTER	51	51	51
NORD GUDBRANDAL ISLAMISKE KULTURSENTER	50	50	50
FILADELFIA	50	50	50
ALBANSK ISLAMISK KULTUR OG TROSSAMFUNN I KRISTIANSAND.S	49	49	49
KULTURHUSET YEZIDIENE I NORGE	48	48	48
CREDOKIRKEN	47	47	47
ENGELÉN MIKAEL ORTODOKSE KRISTNE KIRKE	47	47	47
ÅLESUND HINDU KULTUR SENTER	47	47	47
YEWONGEL BREHAN CHURCH	47	47	47

ABA GEBRE MENFES QUDUS ORTODOKSE KRISTNE KIRKE	47	47
DET ISLAMISKE SENTRET NORGE	46	46
ERITREISK ORTODOKS TEWAHEDO MEDHANI ALEM KIRKE I HARST	46	46
FRELSESARMEEN	43	43
ALTA ISLAMISK FORENING	42	42
INTERNASJONALE ISLAMISKE SENTERET	42	42
AQSA TROSAMFUNN	40	40
DET ISLAMISKE KULTURSENTER I N E	40	40
KARISMAKIRKEN	39	39
MASJIDELSALAM	38	38
DEN ERITREISKE ORTODOKSE TEWAHDO KIDIST DINGEL MARIAM	38	38
AL-IHSAN ISLAMISKE KULTURSENTER, LILLEHAMMER	38	38
PINSEMENIGHETEN SION MOLDE OG OMEGN	37	37
LØRENSKOG MUSLIM SENTER	37	37
GRACE BELIEVER CHURCH	37	37
HALDEN ISLAMSK FORENING	37	37
ANJUMAN-E-ISLAHUL MUSLIMEEN	37	37
FILADELFIAMENIGHETEN VENNESLA	37	37
OROMO EVANGELICAL CHRISTIAN CONGREGATION IN TRØNDELA	36	36
DIAMANTVEIBUDDHISME KARMA KAGYU- LINJEN, DKKL	36	36
SHRI VAISHNAV MANDIR OSLO	36	36
NORDIC CHINESE CHRISTIAN CHURCH IN OSLO	35	35
IMAM MEHDI SENTER	35	35
SAFA SENTER	35	35
ASKER SOMALISKE MUSLIMSKE SAMFUNN	35	35
PINSEKIRKA FLEKKEFJORD	34	34
RAKKESTAD MUSLIM KULTUR FORENING	34	34
DEN ETIOPIISKE ORTODOKSE TEWAHEDO KIRKE NORD- OG VEST E	33	33
ELSALAM FORENING I INDERØY	33	33
BETEL	33	33
KULTUR OG TROSAMFUNN MENHEC	33	33
ANJUMAN FALAH UL MUSLIMEEN	32	32
DET ISLAMISKE KURDISKE FORBUNDET	31	31
MUSLIMSK SAMFUNN MYSEN	31	31
PINSEKIRKEN TABERNAKLET	31	31

NORGES HINDU RELIGIOUS SERVICE SENTER	30	30
MINHAJ-UL-QURAN INTERNATIONAL ROGALAND	30	30
ETHIOPIAN EVANGELICAL CHURCH IN OSLO	30	30
FILADELFIKIRKEN DRAMMEN	30	30
ST. URAEL DEN ETIOPISEKKE ORTODOKSE KIRKE I HEDMARK	30	30
AL-SADEK CENTRE	30	30
STIFTELSEN KRISTEN TJENESTE	29	29
FILADELFIAMENIGHETEN	29	29
BERGEN SINGH SABHA GURDWARA	29	29
ISLAMISK SENTER I KRAGERØ	28	28
HOLISTISK FORBUND	28	28
DET EVANGELISK-LUTHERSKE KIRKESAMFUNN	28	28
AL GHADIR ISLAMISKE KULTUR FORENING	28	28
SHALOM COVENANT EVANGELICAL CHURCH (SCEC)	28	28
FAMILIEFORBUNDET FOR VERDENSPRED OG ENHET	28	28
VESTBY PINSEMENIGHET	27	27
INTRO	27	27
ØSTFOLDKIRKEN	27	27
NORSK SPIRITUALISTISK TROSSAMFUNN	27	27
BETEL EVANGELISKE KIRKE I BODØ	27	27
DEN ETIOPISEKKE MUSLIMSKE TROSSAMFUNN	26	26
SALT BERGENSKIRKEN	26	26
WAT PAH SAENGHDHAMM FORENING	26	26
BØ PINSEMENIGHET	25	25
KRISTENT FELLESKAP I BERGEN	25	25
AL- GHADIR ISLAMSK SENTER I ØSTFOLD	25	25
DEN ETIOPISEKKE ORTODOKSE TEWAHEDOKIRKEN I TROMSØ	24	24
PINSEKIRKEN	24	24
YARI TROSSAMFUNN	24	24
DET ALEVITISKE TROSSAMFUNN I NORGE	23	23
DEN ERITREISKE EVANGELISK LUTHERSKE KIRKE I NORGE	23	23
SALEMKIRKEN OSLO	23	23
THE ISLAMIC CULTURE SOCIETY BUSKERUD OG VESTFOLD	21	21
NYTT LIVS SENTER	21	21
SENTERKIRKEN EIKER	21	21

AGAPEKIRKA	21	21
GUDS MENIGHET ØRSNES	20	20
ISLAMSK SENTER VESTFOLD	20	20
GETHEMANE GARDEN FELLOWSHIP INTERNATIONAL	20	20
BETANIA DEN FRIE EVANGELISKE FORSAMLING	20	20
LIVETS SENTER	20	20
PRESBYTERIAN-METHODIST CHURCH	20	20
JESUS POWER MINISTRY INTERNATIONAL	19	19
KINGDOM OF GOD-LIGHT OF CHRIST CHURCH	19	19
PINSEMENIGHETEN GILGAL KRISTIANSSAND	19	19
NUR UL QURAN INTERNATIONAL	19	19
PINSEMENIGHETEN KLIPPEN	19	19
AL- AMIR SENTER	19	19
TROSSAMFUNNET JAMIA ISLAMIA	18	18
IRAKISK TROSSAMFUNN I.T.S.	18	18
HOPE FOLLO KRISTNE MENIGHET	18	17
FILADELFIA ASKIM	18	18
DET MUSLIMSKE TROSSAMFUNNET I AGDER FYLKENE	18	18
KVEKERSAMFUNNET, THE RELIGIOUS SOCIETY OF FRIENDS (QUAK	18	18
ASSELAM CENTER	17	17
HINDU MAMANRAM ROGALAND	17	17
NORWAY INTERNATIONAL FELLOWSHIP	17	17
PINSEKIRKEN	17	17
OSLO VINEYARD KRISTNE FELLESSKAP	17	17
LIVETS SENTER HAMAR	17	17
DET MOSAISKE TROSSAMFUNN I TRONDHEIM	16	16
ÅSATRUFELLESSKAPET BIFROST	16	16
BERGEN INTERNATIONAL MINISTRIES	16	16
ALKAWTHER ISLAMSENTER Raed Ali Sebhan	16	16
MOLDE HINDUISTISKE TROSSAMFUNN	16	16
STIFTELSEN SENTERMENIGHETEN	16	16
MENIGHETEN FILADELFIA, LILLESAND	16	16
PINSEMENIGHETEN BETEL - HJARTDAL	15	15
STRAND PINSEMENIGHET KLIPPEN	15	15
PINSEKIRKEN TABERNAKLET SKIEN	15	15

PINSEMENIGHETEN BETEL LOFOTEN	15	15
LA COMPASSION KIRKE	15	15
VICTORIOUS FAITH MINISTRIES INTERNATIONAL	15	15
SENTRUMKIRKA	14	14
ISLAMSK KULTUR & UTDANNINGSSENTER NORGE	14	14
KIRKEN I DALEN	14	14
SENTRUMKIRKEN	14	14
INTERNATIONAL CHRISTIAN FELLOWSHIP (ICF)	14	14
BETEL KIRKE INNHERRED	13	13
IGLESIA INTERNACIONAL REMANENTE NORUEGA	13	13
THE WAY	13	13
LYNGDAL PINSEMENIGHET	13	13
MUSLIMSK KULTURSENTER ASKIM	13	13
KRISTKYRKJA PÅ STORD	13	13
PINSEMENIGHETEN EVANGELIESALEN BERØA	13	13
ÅLESUND KRISTNE SENTER	13	13
BETANIA PINSEMENIGHET	13	13
KRISTKYRKJA I FLORØ	13	13
SYKKYLVEN VINEYARD	13	13
SION PINSEKIRKE	12	12
FILADELFIA MOSS	12	12
FILADELFIAMENIGHETEN	12	12
PINSEKIRKA FILADELFIA ÅLESUND	12	12
MENIGHETEN BETEL HAGA	12	12
MASJID NUUR	12	12
THE CHRISTIAN FAITH GOSPEL CHURCH	12	12
KAVKAZ CULTURE CENTER OF NORWAY	12	12
DEN ORTODOKSE KIRKE I NORGE HELLIGE HALLVARD MENIGHET	12	12
PINSEKIRKEN FILADELFIA	12	12
KRISTENT FELLESKAP	12	12
PINSEMENIGHETEN SALEM	11	11
DEN FRIE EVANGELISKE FORSAMLING MENIGHETEN	11	11
PINSEKYRKJA I VOLDA	11	11
FILADELFIAKIRKEN SARPSBORG	11	11
DARUL ULLOOM OSLO	11	11

[illegible]

SPØRSMÅL NR. 1529**Innlevert 1. september 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 6. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Flere kommuner har samvittighetsfullt fulgt pålegg og anmodninger fra regjering og byråkrati og har lagt ned mye arbeid og store ressurser i å legge til rette for mottak av flyktninger og asylsøkere i sin kommune. Nå legger UDI ned flere mottak.

Hvordan har regjeringen tenkt å kompensere kommunene for de merutgifter disse har hatt for å tilrettelegge for flyktning- og asylankomstene?»

BEGRUNNELSE:

Opprettelse av flyktning- og asylmottak medfører store utfordringer for mange kommuner. Mange har hatt betydelige utgifter for å blant annet tilpasse skolene til økte elevtall, ruste opp den kommunale helsetjenesten og tilpasse sosiale tjenester for de ankomne. Nå legges mange mottak ned. Dette gir utfordringer for økonomien til mange kommuner. Det er viktig at kommunene ikke straffes økonomisk for å følge de pålegg og anmodninger som kommer fra statlige myndigheter.

Svar:

Tilstrømmingen av asylsøkere i fjor høst var langt større enn Norge har opplevd tidligere og den skjedde over svært kort tid. Kommunene tok et stort ansvar for å bi-

dra til å løse denne utfordrende situasjonen. Jeg ønsker å gi honnør til kommunene og andre aktører i lokalsamfunnet for den ekstraordinære innsatsen de gjorde i denne situasjonen.

Mottakssystemet skal være fleksibelt og kostnads-effektivt, og kapasiteten må tilpasses behovet. Lave asylankomster så langt i 2016 gjør det nødvendig at antall mottaksplasser reduseres.

Kommuner med asylmottak kompenseres for lov-pålagte oppgaver, gjennom tilskudd til vertskommuner for asylmottak. Tilskuddet gir kompensasjon til kommunene for utgifter til helse, barnevern, tolker og administrasjon i forbindelse med drift av mottak i kommunen. Vertskommunetilskuddets grunnsats for kommuner med asylmottak og årssats per plass i ordinære mottak ble økt med om lag 20 pst. i 2016. Kunnskapsdepartementet har også et eget tilskudd for grunnskoleopplæring.

Vertskommunenes utgifter evalueres jevnlig. Beredningsutvalget for utlendingsforvaltningen skal i 2016 gjennomføre en kartlegging av hvorvidt dagens vertskommunetilskudd dekker kommunenes faktiske utgifter til tjenestetilbud knyttet til mottakene. Kartleggingen vil være ferdig i slutten av november 2016. Regjeringen og KS er enige om fremdriftsplanen. Regjeringen vil på grunnlag av resultatene i kartleggingen vurdere behov for endringer i tilskuddet.

SPØRSMÅL NR. 1530**Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 8. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Regjeringen startet i 2014 opp et femårig prosjekt med mål om at alle kommuner skal ha kartlagt og verdsatt sine friluftslivsområder innen 2018. Dette kan bli et viktig tiltak for å hindre nedbygging av områder som er viktige for trivsel, folkehelse og naturopplevelser, samtidig som arealforvaltningen forenkles for politikere og utbyggere.

Hvor mange kommuner er ferdige, hvor har mange har startet og hvor mange har besluttet planer som gjør

at de vil ha kartlagt og verdsatt sine friluftsområder innen 2018?»

Svar:

Status er at 80 kommuner er ferdige med kartleggingen og verdsettingen, og at 100 kommuner er i gang med arbeidet. Det forventes at om lag 90 nye kommuner starter arbeidet i løpet av 2016. Ved å legge dette til grunn, vil 270 kommuner (ca. 55 %) være i gang eller ha gjennomført arbeidet ved utgangen av 2016.

Det er fylkeskommunene som leder arbeidet i de enkelte fylker. Det foreligger prosjektplaner fra alle fylker, som inkluderer oppstart og gjennomføring i de resterende kommuner. Målsettingen som er satt fra de enkelte fylkeskommunene er at alle resterende kom-

muner enten er i gang eller er ferdig innen utgangen av 2018. Enkelte fylker har kommet senere i gang enn andre med arbeidet, og har derfor meldt fra at det trolig blir nødvendig med et ekstra prosjektår for å bli ferdig.

SPØRSMÅL NR. 1531

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 12. september 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Når tar statsråden sikte på å få på plass ei ny heilskapleg sentral godkjenning for byggenæringen, som vil gjere det lettare for forbrukarane å velje seriøse byggeaktørar?»

GRUNNGJEVING:

Norsk byggenæring er trua av aktørar som bryt krav på eit godt og trygt arbeidsmiljø. Ei undersøking utført av Skatteetaten i januar 2011 viste at heile 20 pst. av alle nordmenn innrømme å ha kjøpt svarte teneste. Blant dei er byggetenestar overrepresentert. I 2015 kunngjorde statsråden at ei ny sentral godkjenningsordning vil bli innført i 2016, og statsråden ble sitert i Aftenposten på at «Vi vinner ikke kampen mot svart arbeid uten å ha forbrukerne med oss. Myndigheter, bransjen og forbrukere må stå sammen». Underteiknande støtta statsrådens intensjon om å betre transparensen i byggenæringa, men registrerar at det i dag enno ikkje finnes ei heilskapleg sentral godkjenningsordning som gjer det mogeleg for brukarane å sjekke handverkarar i samtid. Med tilstrekkeleg finansiering finnast det smarte teknologiske løysningar som gjer det mulig for forbrukarane å velje seriøse aktørar. Som det blei understreka i regjeringas eiga rapport «Enkel å være seriøs» (Innst. 359L 2014/2015) er dei fleste forbrukarane interessert i å få oppdrag utført av truverdege aktørar. Diverre gjer vanskeleg tilgjengeleg informasjon det utfordrande å velje seriøse firma. Ved å ta leiinga med sikte på eit sentralt godkjenningssystem, som kan utgjere innhaldet i ein varsla handverkarportal, kan statsråden slå eit viktig slag for den norske byggenæringa og forbrukaren. Kvar dag utan ei slik ordning tapar begge grupper til føremon for den svarte økonomien.

Underteiknande ber difor statsråden å snarast mogeleg lansera ei heilskapleg sentral godkjenningsordning som også gjer det enklare for forbrukaren å velje seriøse byggeaktørar.

Svar:

Som stortingsrepresentanten er både eg og regjeringa opptatt av at byggenæringa til dels er prega av problem med svart arbeid og sosial dumping. Regjeringa har derfor lagt fram ein strategi mot arbeidslivskriminalitet. I strategien er det ei rekkje tiltak som vil vere til hjelp for å fremje seriøsitet i byggenæringa. Eg har også bedt næringa om råd, og dei overrekte meg rapporten "Enkelt å være seriøs" hausten 2014. Fleire av tiltaka næringa foreslo er tatt med i regjeringa sin strategi, og fleire av tiltaka er gjennomført.

Eit tiltak som byggenæringa legg vekt på i rapporten, er at sentral godkjenning for føretak som vil ha ansvarsrett, vert endra slik at det også vert stilt krav til at føretaka betaler skatt mv. Forslag om slik lovendring blei behandla av Stortinget ved Prop. 131 L (2014-2015). Tiltaket er gjennomført. Reglane tredde i kraft 1. januar 2016, og vil etter kvart gjelde for dei om lag 15000 sentralt godkjende føretaka.

Eit anna tiltak som næringa er opptatt av, er at sentral godkjenning bør utvidast til også å gjelde føretak som er underleverandørar eller som leverer tenester i ROT-marknaden (ROT = rehabilitering, ombygging og tilbygg). Intensjonen med ei slik utviding, som dei kallar "modul 2", skal mellom anna vere å gjere det enklare for forbrukarane å finne fram til seriøse føretak. Dette skal også gje seriøse føretak eit fortrinn i konkurranse med føretaka som ikkje er seriøse.

For å gjere det enklare for forbrukarane å velje seriøst, samarbeider Kommunal- og moderniseringsdepartementet med Barne- og likestillingsdepartementet og Forbrukerrådet om å opprette ein såkalla "Handverkarportal", som skal gje forbrukarane nyttig informasjon ved førebuing av byggjeprojekt, og då også om val av handverkar. Portalen skal hente inn opplysningar frå kjelder som er direkte tilgjengelege, mellom anna sentral godkjenning.

Når det gjeld forslaget frå byggenæringa om ein "modul 2", vurderer departementet dette. Slik eg ser

det, er det framleis utfordringar med å innføre ei slik ordning no med dei føresetnadene næringa legg til grunn; særleg gjeld dette automatisk innhenting av opplysningar. Mellom anna er ikkje opplysningar om kvalifikasjonar tilgjengelege på ein slik måte at dei kan sjekkast automatisk. Det vil soleis ikkje vere mogleg i dag å lage ei slik ordning som næringa ønskjer seg.

Regjeringa arbeider vidare på brei front med tiltak mot arbeidslivskriminalitet. "Modul 2-liknande løysingar" som vil kunne vere effektive og samfunnsnyttige verkemiddel i dette arbeidet, vil framleis bli vurdert. Vi samarbeider med næringa for å finne gode løysningar. Eg kan understreke at regjeringa og eg tar kampen mot sosial dumping og svart arbeid på alvor.

SPØRSMÅL NR. 1532

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 5. september 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Når vil statsråden leggja fram eit nytt lovforslag som sikra pårørande av alvorleg sjuke born ei utvida og betre pleiepengeordning?»

GRUNNGJEVING:

Fleire pårørande med tunge omsorgsoppgåver har svært sjuke og pleietrengande born som har venta i fleire år på ei ny og betre pleiepengeordning. Hausten 2015 ble eit lovforslag om ei ny pleiepengeordning sendt på høyring. Som fleire høyringssvar påpeikte, ville forslaget føre til uheldige innstrammingar for fleire sårbare gruppe. Underteiknande er difor glad for at statsråden på bakgrunn av høyringssvara no føretar ei ny vurdering. Det er forventet at ny pleiepengeordning vil gje reelle forbetringar og tryggleik for denne gruppa, slik Kaasa-utvalet foreslår i NOU 2011:17 «Når sant skal sies om pårørend omsorg». For dei pårørande som står overfor store utmaningar med dagens praktisering av folketrygdlovens kapittel 9 er det ei hastesak å få på plass ein ny og betre ordning, slik det vart lova i Sundvollenerklæringa. Det er stor risiko for at foreldre som får gjentatt avslag på pleiepengar sjølv blir sjuke-meldt grunna store påkjenningar som følge av tung omsorgsbelastning. I 2014 kosta pleiepengar 488 milliardar kroner, ei nedgang på 2,5 pst. frå førre år, mens sjukepengar for vaksne utgjorde 32,3 milliardar kroner. Forholdstalet anslåast å vera på rundt det same nivået i dag. Det inneber at pleiepengar i dag anslagsvis utgjør mellom 1-2 prosent av norske trygdeordningar. Det er von at ei langt betre og utvida pleiepengeordning er ei god samfunnsøkonomisk investering, i tillegg til at den aukar livskvaliteten for alvorleg sjuke born og deira foreldre. Dei reelle offentlege utgiftene vil difor ikkje auke som eit resultat av ei god og raus ordning.

Svar:

Regjeringa sendte på høyring forslag til endringar i reglane for pleiepengar hausten 2015. Det kom inn mange høyringssvar. Mitt departement arbeider no med oppfølging av saka. Jamfør òg mitt svar til stortingsrepresentant Kirsti Bergstø på hennar skriftlege spørsmål nr. 1251 av 16. juni 2016.

Regjeringa tek sikte på å følgje opp saka så snart som mogleg, og eg vil gjere greie for dette i statsbudsjettet for 2017.

SPØRSMÅL NR. 1533**Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 14. september 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Statsråden har lagt frem et forslag om at omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere ikke lenger skal være en del av barnevernet. Statsråden argumenterer med at dette er en gruppe med andre behov, uten at det er klart om det er fordi barnevernet ikke klarer å ivareta de eller de har andre behov enn norske barn uten familie.

Mener statsråden at det finnes andre barn enn barn som søker asyl uten familie enn som bør få dekket sitt behov av andre enn barnevernet?»

BEGRUNNELSE:

Barne- og likestillingsdepartementet har lagt frem et lovforslag på høring hvor omsorgssenter for enslige mindreårige asylsøkere skilles ut fra barnevernloven, og at det gis en egen lov. I denne nye loven gjøres det mulig å senke kravene til blant annet antall ansatte, boareal og lavere kompetanse.

Dette er blitt kritisert av blant annet Fellesorganisasjonen som organiserer de barnevernsansatte og av Redd Barna som mener det er et skritt i feil retning.

Under Fafo-frokosten 29.10.15 sa Statsråden: «Alle barn som kommer til Norge er våre barn uansett hva slags oppholdsstatus de har.

Derfor er jeg glad for at barnevernet har et ansvar, som vi nå intensiverer». Det er derimot det motsatte som er foreslått nå.

Dette er en klar endring hvor barn som er uten familierelasjoner nå ikke skal bli ivaretatt under samme regelverk som alle andre barn i Norge, men i et eget regelverk for akkurat denne gruppen barn.

Svar:

Først og fremst vil jeg fremheve at alle barn som er i Norge skal ivaretas, uavhengig av om de er asylsøkere eller ikke. Forslag til ny lov om omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere gjelder kun regulering av et bo- og omsorgstilbud. Barna vil fremdeles være beskyttet av barnevernloven som gjelder for alle barn som oppholder seg i Norge. Enslige mindreårige asylsøkere skal altså ha den samme tilgangen på barneverntjenester som norske barn. Ved bekymring for en enslig mindreårig asylsøker, skal barneverntjenesten undersøke saken, og iverksette eventuelle barneverntiltak, som i andre barnevernssaker.

Også i dag er tilbudet til enslige mindreårige asylsøkere regulert særskilt, i et eget kapittel 5A i barne-

vernloven. Forslaget som er sendt på høring innebærer at dette bo- og omsorgstilbudet løftes ut av barnevernloven. Behovene til enslige mindreårige asylsøkere skiller seg til en viss grad fra behovene som søkes dekket i barnevernets ordinære institusjonstilbud. Barn som søker beskyttelse i Norge er en annen målgruppe enn barn som er plassert i barnevernets institusjoner. Enslige mindreårige asylsøkere som kommer til Norge har ulik bakgrunn hva gjelder motiver for reisen, alder, livserfaringer, opplevelser i opprinnelseslandet, samt under flukten. Noen av barna har flyktet fra krig og forfølgelse i sitt hjemland. For andre barn er reisen i hovedsak betinget av en søken etter bedre fremtidsmuligheter.

Enkelte av barna kan ha levd i en utrygg omsorgssituasjon i flere år, mens andre kan komme fra ressurssterke familier, med omsorgsfulle foresatte. På grunn av ulikhetene i gruppen kan det være grunner til å ha en differensiert tilnærming i oppfølgingsarbeidet, samt i bo- og omsorgstilbudet.

Kartlegging av barnets situasjon og behov kan bidra til å identifisere graden av sårbarhet. Kartleggingen er derfor viktig i vurderingen av hvordan barnet skal følges opp. Som del av kartleggingen skal omsorgssenteret vurdere hvilke oppfølgingstiltak som er nødvendige, for å ivareta barnets behov. Dersom barnet har behov for spesiell oppfølging, skal omsorgssenteret bidra til at barnet får nødvendig oppfølging fra andre tjenester, som eksempelvis nødvendig helsehjelp.

Jeg mener at det avgjørende må være at enslige mindreårige asylsøkere får et forsvarlig botilbud i asylsøkerfasen tilpasset deres behov, ikke at barneverninstitusjoner og omsorgssentre drives på samme måte.

Jeg vil understreke at Bufetat fortsatt skal ha ansvar for tilbudet og omsorgen for barna i sentrene. Barna skal få forsvarlig omsorg, og det skal stilles krav til kvalitet i tilbudet. For øvrig vil jeg henwise til høringsnotatet som i større detalj gjør rede for forslaget.

SPØRSMÅL NR. 1534**Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 8. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Statsråden uttalte i en debatt under Arendalsuken at han ønsket å få utredet problemstillingene knyttet til luftfartens fremtid.

Når vil statsråden oppnevne et slikt utvalg og hvordan vil han involvere arbeidslivets parter i arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

Luftfarten er en del av Norges infrastruktur og knytter både Norge sammen og åpner døren til verden. Vi flyr oftere enn tidligere og denne trenden vil øke i fremtiden. Dette skaper både store utfordringer for klimaet, men også for flyselskaper og deres ansatte i en bransje med tøff konkurranse. Derfor vil vi ha en aktiv luftfartspolitik.

Luftfartssektoren har gjennomgått en omfattende liberalisering som har ført til fallende billettpriser og større etterspørsel, mens arbeidstakernes vilkår stadig har blitt dårligere. Den voksende konkurransen setter den europeiske luftfarten under press og belastningen blir skjøvet over på de ansatte. I dag står vi overfor en sektor som stadig omstruktureres gjennom kreative tiltak som oppsplitting av selskaper, omfattende statsstøtte, skatteplanlegging, omgåelse av sosiale ordninger og sosial dumping.

Luftfarten er en viktig næring i Norge med mange tusen direkte ansatte og enda flere indirekte arbeidsplasser.

Dette taler for et behov for en nasjonal strategi for å møte utfordringene og finne bærekraftige løsninger.

Svar:

Samferdselsdepartementet publiserte 14. mars 2016 høringsnotat om "globalisering og øket konkurranse i sivil luftfart – utfordringer og mulige konsekvenser for norsk luftfart". Luftfartsnæringen var involvert i arbeidet med høringsnotatet og ga i den forbindelse synspunkter på konkurransesituasjonen og utfordringer mv. Formålet med høringsnotatet er å gi et delgrunnlag for å ta stilling til hvordan luftfarten i Norge kan og bør utvikles. Høringsnotatet tar for seg de ulike problemstillinger som globalisering og økt konkurranse reiser, både for flymarkedets utvikling og de ansattes arbeids- og lønnsvilkår. Høringsnotatet berører flere av de temaene som er nevnt i begrunnelsen for spørsmålet fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen.

Det har kommet mange gode innspill til høringen. Blant disse vil jeg trekke frem LOs to hovedanbefalinger om at det nedsettes et bredt og partssammensatt utvalg som skal konsekvensutrede forhold ved norsk luftfartsnæring, og at det legges frem en stortingsmelding om norsk luftfart. Videre etterlyser NHO Luftfart en samlet overordnet strategi for luftfartsnæringen, med en samlet gjennomgang av mulige tiltak for å styrke norsk luftfartsnæring i en stadig mer globalisert konkurransesituasjon.

Den gjennomførte høringen er en del av et større arbeid om utviklingen av norsk luftfart. Høringsinnspillene er svært viktig i dette arbeidet, og Samferdselsdepartementet er i gang med gjennomgangen av disse. Jeg vil i løpet av kort tid ta stilling til hva slags form det videre oppfølgingsarbeidet skal ha, aktørene i luftfarten vil bli involvert i dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1535**Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Terje Breivik****Besvart 9. september 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan regelverket knytta til videreførdling av eiga ressursar på gårdsbruk gjerast enklare?»

GRUNNGJEVING:

Slik Venstre forstår det inngår ikkje inntekt frå førdling av egne råvarer i berekning av jordbruksfrådrag. Det betyr at bønder må drive to næringsverksemdar, ein for drift av gården og ein særskilt for videreførdling dersom dei skal få jordbruksfrådrag. Slik vi

forstår dette bidreg det til unødige papirarbeid ved at bøndene må føre to ulike regnskap. Gardsrekneskapen har krav på jordbruksfrådrag, men det har ikkje foredlingsdelen. Ein må då til dømes kjøpe mjølk av seg sjølv for at gardsrekneskapen skal få inntekt, slik at ein får nytta jordbruksfrådraget. Ein må også fordele driftsmidler og kostnader mellom dei to produksjonane. Dette virkar komplisert og legg ikkje til rette for næringsverksemd og vidareforedling av eigne råvarar.

Slik Venstre forstår det vert og ulike produksjonar behandla ulikt. Ein frukt, egg eller grønsaksproduksjon med vask og pakking, kan til dømes seljast direkte til forbrukar utan at det krevst separat rekneskap og der inntekta gjev grunnlag for jordbruksfrådrag.

Slik Venstre forstår det er ysting og anna foredling på garden i Tyskland likestilt med anna landbruksproduksjon skattemessig. Slik produksjon kallas "urproduktion" i Tyskland.

Svar:

Om ei inntekt gir rett til jordbruksfrådrag, er nærare regulert i forskrift frå Finansdepartementet til skattelova (FSFIN) § 8-1-11. Som jord- og hagebruk er her mellom anna definert verksemd som ved bruk av jorda og/eller gjennom husdyrhald produserer mat eller fôr. Etter praksis går inntekt frå foredling og sal av foredla jordbruksprodukt (produkt frå jord- og hagebruk) ikkje inn i grunnlaget for jordbruksfrådraget. Det går altså

eit skilje mellom produksjon og førstehands omsetning av jordbruksprodukt på den eine sida, og foredling og omsetning av foredla produkt på den andre sida. Dersom ein jordbrukar driv foredling og /eller sal av varer som er produsert på garden, er det i utgangspunktet salsverdien av innsatsvarene ved alternativ omsetning i ordinære omsetningsledd som kan takast inn i grunnlaget for jordbruksfrådraget.

Avgrensinga som er gjort må ein sjå på bakgrunn av føremålet med jordbruksfrådraget då det blei etablert. Jordbruksfrådraget skulle kompensere for reduserte målprisar på produksjon av varer som var omfatta av jordbruksavtalen. Dette tilsa at vidareforedling i utgangspunktet ikkje blei omfatta.

I grunngevinga vert det vist til eit døme der skattytar driver to verksemdar og kjøp og sal mellom desse for å få jordbruksfrådrag for primærproduksjonen, i form av til dømes mjølk eller liknande. Det skal ikkje vere naudsynt for å oppnå jordbruksfrådrag. Det sentrale er at inntekter som gir rett til jordbruksfrådrag, vert skilte ut og ført særleg på Landbruksskjemaet for berekning av jordbruksfrådraget, og at bønder som har inntekter innanfor og utanfor jordbruksfrådraget, fører rekneskap på ein måte som er eigna til å skilje desse inntektene og kostnadane.

Særlege skatteordningar som jordbruksfrådraget vil skape problem med avgrensing. Dette må ein løysa i samsvar med føremålet og bakgrunnen for ordninga, ikkje med utvidingar som skaper nye problem med avgrensingar.

SPØRSMÅL NR. 1536

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 9. september 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Det er no nære at mange av dei som vart oppsagte i samband med fallet i oljeprisen no har gått på dagpengar i 2 år.

Kor mange ligg an til å nå maksimalgrensa med 2 år på dagpengar i perioda fram til nyttår og kva tanker har statsråden om å sikra pengar til livsopphald for desse?»

Svar:

Den registrerte arbeidsløysa tok til å auke i 2014, spesielt frå årsskiftet 2014-2015. Det er snart to år sidan.

I 2015 var det 11 700 personar som gjekk ut dagpengeperioden utan å ha kome i jobb, eller knappe tusen per månad. Det inneber at om lag ein og ein halv prosent av dagpengemottakarane i ein månad går ut maksimal dagpengeperiode. Omfanget i 2015 var litt lågare enn i 2014. Fram til ut juli i år var det om lag 700 fleire som hadde nådd maksimalgrensa enn til same tid i fjor. Ei framskriving frå Arbeids- og velferdsdirektoratet seier at det vil bli om lag 900 fleire i 2016 enn i 2015 når året er omme. Framskrivinga tek for gitt at avgongen frå arbeidsløysa vil vere den same i 2016 som den var i 2015. Dei nye tala fram til juli tyder på at vi kan få ei litt større auke – i storleiksordenen 1000-1200 personar fleire enn i 2015.

I statsbudsjettet for 2016 la regjeringa fram ein tiltakspakke på i alt 4 mrd. kr for å styrke sysselsetjinga i utsette regionar. For Arbeids- og sosialdepartementet gjaldt dette mellom anna ei auke i tiltaksnivået med 4 000 tiltaksplasser for ledige i 2016 samanlikna med saldert budsjett 2015. Ei løyving på 1000 fleire tiltaksplassar vart vedteke i samband med revidert nasjonalbudsjett for 2016. Det gjev rom for auka tiltaksinnsats og fremjar overgangen til jobb. Både 1. mai og 1. juli i år vart det gjort endringar i dagpengeregelverket slik at det har blitt lettare for arbeidslause å kombinere dagpengar med utdanning.

Eit fortsatt høgt tiltaksnivå i dei hardast ramma fylka vil framleis vere ein viktig del av politikken for å hjelpe ledige over i jobb.

Analysar både frå Arbeids- og velferdsdirektoratet og eksterne forskarar syner at mange langtidsledige er eldre og/eller har få kvalifikasjonar som er etterspurd på arbeidsmarknaden. Det er også mange innvandra i gruppa. Ein analyse som nyleg blei publisert frå

Frisch-senteret og Oslo Economics, og analyser frå Arbeids- og velferdsdirektoratet, har vist at garantiordninga for langtidsledige som vart etablert for 10 år sidan ikkje har vore til særleg nytte for å motverke langtidsledigheit.

Dei fleste høgt kvalifiserte som søker arbeid finn seg fort ein ny jobb, men det nye i fylka som er ramma av nedgangen i oljeaktiviteten det siste året er at ein del personar med relativt gode kvalifikasjonar er arbeidsløse over lang tid. Det er grunn til å tru at dei fleste av desse vil kunne kome seg i jobb når veksten i økonomien tek seg opp i 2017, i tråd med dei fleste prognosane for utviklinga.

Departementet er i gong med eit arbeid saman med Arbeids- og velferdsdirektoratet for å få eit meir korrekt bilete av bakgrunnen til dei som går ut dagpengeperioden. Med dette som grunnlag skal arbeidet føre til ei vurdering av korleis Arbeids- og velferdsetaten best kan følgje opp desse personane, slik at flest mogleg kan kome tilbake i jobb.

SPØRSMÅL NR. 1537

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 9. september 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kor mykje er innbetalt i flypassasjeravgift (flyseteavgift) til no og korleis fordeler dette seg på ulike selskap?»

GRUNNGJEVING:

Det er kome signal om at systemet kring flypassasjeravgifta er lite kjent i bransjen. Det er ei stor mengd selskap som flyg i og frå Noreg og for å sikre likeverdig konkurranse er det viktig at ein har eit effektivt system for innkrevjinga. Mykje kan tyde på at så ikkje er tilfelle no og at ein dermed ikkje har konkurranse på like vilkår.

Svar:

Det er rapportert inn og fastsett 290,2 mill. kroner i flypassasjeravgift per 5. september 2016. Dette fordelar seg med 162,5 mill. kroner for termin 6 (juni) og 127,7 mill. kroner for termin 7 (juli). Det er forventat at avgifta for termin 6 vil auke med om lag 1,5 mill. kroner og for termin 7 med om lag 20 mill. kroner. Dette som følgje av at nokre verksemdar har vært seine med

å rapportere, samt at enkelte oppgåver er tatt ut til kontroll. Samla er innbetalingane for dei to terminane om lag i tråd med det som er forventa.

Per 5. september var det 43 registrerte avgiftspliktige. Enkelte av desse registrerte avgiftspliktige er representant for (ei eller fleire) utanlandsk(e) verksemd(er) som utfører flygingar frå norsk lufthamn.

Flypassasjeravgifta er som alle andre særavgifter ei deklareringsavgift, dvs. at dei avgiftspliktige sjølve og uoppmoda skal berekne og betale rett avgift. Ved den fyrste fristen for rapportering blei Skatteetaten kontakta av flyselskap som ønskte avklaringar om regelverket og svar på praktiske spørsmål ved rapporteringa. Det var ikkje fleire spørsmål enn det som kan forventast med ei ny avgift. Skatteetaten er i ferd med å kontakte flyselskap som ikkje er registrert.

Korrigert svar 14. september 2016:

Eg viser til spørsmål nr. 1537 frå stortingsrepresentant Geir Pollestad og mitt svar 9. september. I mitt svar skrev eg følgjande:

«Per 5. september var det 43 registrerte avgiftspliktige.»

I ettertid er eg gjort merksam på at dei 43 registreringane berre representerer 22 ulike registrerte avgiftspliktige verksemdar. Av desse verksemdene er alle, unnateke ein, registrert for både innanlandsflyging og flyging til utanlandske lufthamner, som gjer 43 avgiftstilknytingar. I mitt svar av 9. september blei talet på

avgiftspliktige forveksla med talet på avgiftstilknytingar. Den rette formuleringa ville ha vore:

«Per 5. september var det 43 registrerte avgiftstilknytingar. Desse representerer 22 ulike registrerte avgiftspliktige verksemdar.»

SPØRSMÅL NR. 1538

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 7. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Aftenposten har den 01.09.16 en oversikt over barn som har blitt holdt fengslet på Trandum transittmottak i flere dager. I barnekonvensjonens artikkel 37 står det at fengsling og frihetsberøvelse for barn kun skal benyttes som "en siste utvei og for et kortest mulig tidsrom".

Er det at barn sitter fengslet på Trandum i perioder opptil 24 dager i tråd med våre forpliktelser etter barnekonvensjonen?»

Svar:

Dersom politiet har konkrete holdepunkter for at en utlending vil unndra seg et avslag på en asylsøknad eller et annet vedtak som innebærer at vedkommende plikter å reise ut av Norge, kan de pågripe og begjære fengsling av vedkommende for å gjennomføre tvangsretur. Det følger uttrykkelig av utlendingsloven at pågrepelse og fengsling ikke må være uforholdsmessig.

I saker som gjelder barnefamilier med mindreårige barn, kan ikke politiet holde familien pågrepet uten fengslingskjennelse lenger enn til dagen etter pågripelsen. Dersom det ikke er gjennomført uttransportering innen denne tid og politiet heller ikke velger å løslate familien, må saken legges fram for domstolen som prøver om det er grunnlag for fengsling. Når saken omfatter barn, gjelder det etter loven strengere krav enn i andre saker om at fengsling skal være nødvendig. Politiet innhenter også en uttalelse fra barnevernet.

Utlendingsloven har ingen særskilt regler om maksimal fengslingstid i saker om barn ut over de alminnelige fristreglene som gjelder i fengslingssaker. Heller ikke EMK eller barnekonvensjonen angir noen fiksert tidsgrense for hvor lenge barn eller barnefamilier kan holdes fengslet.

Politiet legger imidlertid stor vekt på at barn skal sitte pågrepet og fengslet i kortest mulig tidsrom, og statistikken viser at det bare er i en svært liten andel saker at barnefamilier sitter fengslet i mer enn tre døgn. I perioden 1. januar til 15. august i år satt fire barnefamilier fengslet i 4 til 7 døgn, mens bare to familier satt lenger enn dette, henholdsvis 19 og 24 døgn.

Det er med andre ord kun i saker hvor spesielle omstendigheter gjør seg gjeldende at politiet begjærer fengsling ut over noen få døgn. Det er domstolen som tar stilling til fengslingsspørsmålet og fengslingstidens lengde, og som vurderer den enkelte sak opp mot utlendingsloven og gjeldende folkerettslige regler, herunder barnekonvensjonen.

Jeg understreker at utlendingslovens regler om fengsling av barn ikke er nye, men er innført og utviklet under tidligere regjeringer. Vi ser at dette regelverket bør tydeliggjøres og forbedres på enkelte punkter, og vi arbeider nå med et forslag til lovendringer som vil bli sendt på offentlig høring før det fremlegges for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1539**Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 9. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Det er bestemt at politiets fellesteneste skal plasseres i Kristiansund og ikke i Drammen slik opprinnelig foreslått. Dette er positivt utifrå distriktsmessige omsyn, men negativt i forhold til Flora og Sogn og Fjordane som ikke får noko form for kompensasjon for bortfall av politidistriktet.

Kan ministeren nå gje ei klar melding om at også Sogn og Fjordane bør ha kompensasjon for bortfall av arbeidsplasser, og kan ministeren gje klarsignal for oppstart av nettvevd samlokalisering 110 sentralen i distrikt vest?»

GRUNNGJEVING:

Politidistriktet i Sogn og Fjordane er nedlagt og flytta saman med Hordaland politidistrikt.

Stortinget sitt vedtak i politireforma gjev retning for endring av naudmeldetenester med mål om samlokalisering saman med politiet sin operasjonssentral. I gjennomføringa av reforma ynskjer vi å medverke til godt resultat. Kommunane i Sogn og fjordane, Helse Førde, Fylkeskommunen og Alarmsentralen og stortingsbenken har komme med innspel til korleis samlokaliseringen av naudmeldetenestene kan gjennomførast. Vi ønskjer eit pilotprosjekt for samlokalisering virtuelt (nettvevd) med politiet sin operasjonssentral og brannmeldetenestene (110-sentralen) i Hordaland. Dette er presentert til ministeren, og er ikkje nokon omkamp om politidistriktet. Sentrale tema i pilotprosjektet er samvirkeeffektar, kostnader, sårbarheit, kapasitet vidareutvikle lokalkunnskap og kompetanse i staden for å bygge ned, organisasjonsutvikling og organisasjonskultur, der ein undersøker tiltak for å fremje samhandling på tvers av etatar og fysisk lokalitetar og å prøve ut tilgjengeleg teknologi. Som ministeren veit er det ein samla stortingsbenk som står bak å få på plass eit slikt pilotsystem og så vidt eg veit eit samla politisk miljø i komiteen og på stortinget som støttar dette.

Når nå Møre og Romsdal har fått kompensasjon i form av nye statlege arbeidsplassar, for at dei to politidistrikta som var i fylket er slått saman til eit, vil eg påstå at det minste vi i Sogn og Fjordane bør få på plass er eit prøveprosjekt som nemnt ovanfor. Proveprosjektet vil ha stor overføringsverdi for andre fylker/regioner og vere med på å bidra til at vi beheld kompetanse og arbeidsplassar i fylket vårt. Det bør sjølvsagt også vurdere å flytte andre statlege arbeidsplassar til fylket.

Svar:

Lokaliseringen av politiets fellestjeneste for lønn og regnskap til Kristiansund er ikke en kompensasjon for bortfall av statlige arbeidsplasser som følge av sammenslåing av de to politidistriktene som tidligere var plassert i Møre og Romsdal. Denne lokaliseringen er et ledd i å følge opp avtalen regjeringen inngikk med Venstre (datert 21. april 2016) om utflytting av statlige arbeidsplasser, herunder utarbeide plan for utflytting av eksisterende og nye statlige arbeidsplasser.

Det overordnede målet med nærpolitireformen er:

«Et nærpoliti som er operativt, synlig og tilgjengelig, og som har kapasitet og kompetanse til å forebygge, etterforske og påtale kriminelle handlinger og sikre innbyggernes trygghet. Det skal utvikles et kompetent og effektivt lokalt nærpoliti der befolkningen bor. Samtidig skal det utvikles robuste fagmiljøer som er rustet til å møte dagens og morgen dagens kriminalitetsutfordringer.»

Jeg har i oppdragsbrev til Politidirektoratet gitt følgende føringer:

«Det er viktig at kompetanse og politikraft spres i det enkelte politidistrikt. Det skal tas hensyn til at flere politidistrikter allerede har godt fungerende driftsenheter som er tilpasset geografiske forhold, kriminalitetsbilde, bosettingsmønstre mv.

Fagmiljøer innenfor eksempelvis kriminalteknikk, etterforskning av seksuelle overgrep, økonomietterforskning, spesielle beredskapsoppgaver og lignende kan plasseres andre steder enn der politidistriktets administrasjon er lokalisert. Det bør tas hensyn til allerede velfungerende ordninger samt retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenesteproduksjon.»

Jeg har tillit til at dette følges opp på en god måte gjennom implementeringen av nærpolitireformen. Fra departementets side vil dette bli fulgt opp nøye i styringsdialogen med Politidirektoratet.

Når det gjelder nettvevd samlokalisering av 110-sentralen i distrikt vest viser jeg til svaret jeg gav til Sogn og Fjordane fylkeskommune datert 21. juni 2016:

«Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) er av departementet gitt i oppdrag å samarbeide med Politidirektoratet om å gjennomføre samlokalisering av politiets operasjonssentraler og brannvesenets 110-sentraler. I denne forbindelse har DSB fattet vedtak om nye 110-regio-

ner. Jeg er kjent med at DSB har mottatt klage på vedtaket fra Sogn og Fjordane. I klagen er flere temaer nevnt, blant annet mener Sogn og Fjordane at de ikke har fått behandlet sin prosjektsøknad om virtuell samlokalisering. Klagen til DSB vil, dersom saken ikke blir løst, bli oversendt Justis- og beredskapsdepartementet til endelig avgjørelse. Jeg vil derfor ikke kunne involvere meg i saken på nåværende tidspunkt, da det

vil kunne rokke ved departementets habilitet i forbindelse med en eventuell klagebehandling her.»

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan involvere meg i saken før DSB eventuelt oversender saken til departementet for avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 1540

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 13. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden be Helse Sør-Øst avvente sine planer om utflagging av sentrale deler av IKT- virksomheten, vil foretaket pålegges å utrede alternativ drift i egenregi og vil statsråden involvere Stortinget i denne saken og i styringen av nasjonal samfunnskritisk IKT på helsefeltet?»

BEGRUNNELSE:

I NRK nyhetene 2. september kommer det frem at Helse Sør - Øst anbefaler å flagge ut datasystemet til Helse Sør- Øst til amerikansk IT- selskap. Tillitsvalgte frykter helsedata på avveie og tap av viktig kompetanse i Norge.

I dag har Sykehuspartner HF dette ansvaret. Saken er av stor prinsipiell betydning og gjelder kritisk infrastruktur knyttet til et av de viktigste datasystemene i Norge. Avgjørelse om utflagging av slik nasjonal kritisk infrastruktur må håndteres av statsråden. Å overlate deler av kritisk norsk infrastruktur på helsefeltet til store multinasjonale konsern er en så stor avgjørelse at dette ikke kan overlates helseforetakene og skje uten en opplyst politisk debatt. Saken må fram for Stortinget og helseforetaket må pålegges å utrede alternativ drift i egenregi.

Det er også et paradoks at dette skjer, samtidig som det nylig er opprettet et eget direktorat for e-helse, det er etablert et nasjonalt helseforetak for IKT, og alle de regionale helseforetakene har også store IKT-avdelinger.

Statsråden har forsvart den store økningen i helsebyråkrater med at det var nødvendig fordi det skulle etableres et IKT- direktorat.

Da fremstår utflagging av sentral IKT- infrastruktur som enda mer uforståelig.

Svar:

Som representanten Toppe sikkert er kjent med nå så vedtok styret for Helse Sør-Øst den 8. september at det inngås kontrakt med ekstern partner om modernisering av IKT-infrastruktur.

IKT-infrastruktur gjelder PC, telefoni, nettverk og datasentre, og er områder som har til felles at de i begrenset grad er spesifikke for helsesektoren og kan tilbys av eksterne aktører.

Sykehuspartner skal fremdeles være ansvarlig for den samlede IKT-leveransen mot helseforetakene i Helse Sør-Øst og vil være den formelle avtalepart med den eksterne partner.

Som følge av regnskapsmessige forhold knyttet til at deler av avtalen håndteres som finansiell leie vil dette forholdet behandles i eget foretaksmøte i Helse Sør-Øst RHF, før avtalen kan inngås.

Styrets beslutning bygger på utredninger som har pågått over en lenger periode, hvor et eksternt partnerskap innen IKT-infrastrukturmodernisering er sammenholdt mot en videre drift og modernisering i egen regi. Helse Sør-Øst har forsikret om at det er en forutsetning at avtalen ivaretar alle krav til informasjonssikkerhet og personvern i lov og forskrift. Avtalen setter videre krav om at alle datasentre skal stå i Norge, inkludert all lagring av pasientdata og krav til separasjon av helseforetakenes data.

Avtalen innebærer slik jeg har forstått, at om lag 150 av Sykehuspartners ansatte vil bli virkesomhetsoverdratt til ekstern partner.

Regjeringen bygger sin politikk på målet om en mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser og at flere private tjenestetilbydere kan bidra til å løse fellesskapets oppgaver.

Helse Sør-Øst opplyser at det bærende grunnlaget for om modernisering og fremtidig drift av IKT-infrastruktur i Helse Sør-Øst bør gjennomføres i egen regi eller med ekstern partner er kost-nytteanalyser. Helse

Sør-Øst mener at samarbeid med ekstern partner vil gi en lavere kostnad og en raskere modernisert IKT-in-

frastruktur, som i seg selv styrker pasientsikkerheten, samtidig som kvaliteten opprettholdes.

SPØRSMÅL NR. 1541

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 12. september 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kva prosess er det som ligg bak tildelinga av 30 mill. kr og kva vurderingar ligg bak avgjerda om å tildele Universitetet i Oslo forskingsmidlar utanom ordinære fordelingskanalar, over kva for post i statsbudsjettet vert dette finansiert, korleis vil han sikra at dette styrker klarspråkarbeidet både på bokmål og nynorsk og kva vil statsråden gjera for å sikra at alle jus-studentar i landet får eit tilsvarende tilbod som det ein her har finansiert for Oslo-studentane?»

GRUNNGJEVING:

I pressa har det gått fram at Kommunal og moderniseringsdepartementet har inngått ein avtale med Universitetet i Oslo om eit program for forskning og utdanning om «Klart språk i jussen». Det juridiske fakultet er tildelt 30 millionar kroner til dette prosjektet over ein tiårsperiode, som skal dekkja eit professorat og to forskarstillingar, og det går fram at dette skal inngå i undervisinga ved fakultetet.

Dette kan vera eit godt og viktig tiltak som kan bidra til å gje samfunnet betre regelverk og gjera det enklare for borgarane å få kunnskap om rettsreglar og rettslege spørsmål. Måten dette ser ut til å ha skjedd på ser likevel ut til å vera sterkt i strid med måten fordeling av midlar til høgare utdanning og forskning normalt skjer på, og reiser alvorlege spørsmål om forfordeling og om mangel på transparens og fagleg vurdering.

På heimesida til departementet står det at «Klart språk blir en del av jusutdanningen» og viser bilete av Statsråden og rektor ved Universitetet i Oslo som skriv under avtalen. Nå er det slik at Universitetet i Oslo utdannar om lag halvparten av landets juristar, ved sida av utdanningane i Bergen og Tromsø. Ei satsing på språkutdanninga for juristar burde klart ha omfatta alle institusjonane, ikkje berre ein som utdannar halvparten av juristane, dersom målet var å gje alle framtidige jurister ei betre språkleg skulering.

Det ligg også eit språkpolitisk element i dette ved at ein har favorisert det fakultet som har minst andel av nynorskstudentar, og veldig få tilsette som publi-

serer på nynorsk. Problemet med uklart og oppstylt juristspråk er i stor grad eit problem som har bakgrunn i gammalt embetsmannsspråk på riksmål eller bokmål. Nynorsk er eit klarare språk med mindre bruk av passivformer, men også nynorskbrukande juristar har bruk for støtte til utvikling av eit godt språk innanfor ein profesjon og tradisjon der bokmålet har vore så dominerande. Utviklinga av det nynorske rettsspråket er i stor grad knytt til Det juridiske fakultet i Bergen som nettopp fekk målprisen for sitt arbeid med nynorsk i rettsspråket.

Forskningsmidlar og midlar til høgare utdanning blir i Noreg tildelt av Kunnskapsdepartementet delvis gjennom basismidlar som er fordelte etter nøye vurdering og gjennom belønningsmidlar som institusjonane konkurrerer hardt om gjennom studiepoengproduksjon og forskingsresultat målt etter ulike parameter. I tillegg blir offentlege forskningsmidlar kanaliserte gjennom Noregs Forskringsråd som tildeler midlar på grunnlag av faglege vurderingar der forskarar frå ulike institusjonar konkurrerer om midlar. Stortinget har nyleg hatt ein grundig diskusjon om offentlig forskningsfinansiering på grunnlag av St. meld. nr. 18 (2014-2015) Konstrasjon for forskning.

Slik det framstår har ein i dette tilfellet tildelt midlar frå Kommunal og moderniseringsdepartementet direkte til Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, etter interne kontakter og drøftingar, heilt utanom det ordinære systemet, og utan ei vurdering av korleis ein på nasjonal basis ville kunne oppnå mest effekt av desse midlane. Det ser heller ikkje ut til at anbodssystemet for konkurranse om oppdragsforskning er fylgt. Ved at ein også finansierer utdanning skjer det også ei klar prioritering av fakultetet i Oslo både gjennom at dei får midlar utanfor det ordinære systemet og ved at studentane der får eit tilbod som dei andre jus-studentane i landet ikkje får.

Svar:

Sidan prosjektet "Klart lovspråk" starta opp i 2011, har Difi som leiar prosjektet, hatt kontakt med dei ulike ju-

ridiske utdanningsmiljøa. Mellom anna da Difi arrangerte ein stor lovspråkkonferanse, vart dei tre fakulteta i Tromsø, Bergen og Oslo inviterte til å halde innlegg. Universitetet i Oslo takka ja til invitasjonen.

I åra etter starten har Oslo-miljøet engasjert seg på ulike vis i arbeidet. Dei har teke initiativ til arrangement om klart lovspråk, dei har oppretta samarbeid mellom det juridiske og det språkfaglege miljøet (Institutt for lingvistiske og nordiske studie - ILN) ved UiO, og dei har medverka i ei referansegruppe i prosjektet. Samarbeidet med Det juridiske fakultetet som no er på plass, må difor sjåast i samanheng med denne utviklinga som har gått over tid.

Målet med prosjektet er å integrere klart juridisk språk som ein del av undervisninga, forskinga og formidlinga ved Det juridiske fakultetet (JUS). Dette er med andre ord ikkje ei forskingstildeling i tradisjonell forstand. Men når ein skal byggje opp eit nytt fagfelt i eit akademisk miljø, er forskning ein naturleg og viktig del av eit heile; undervisning, forskning og formidling. Utviklingsarbeidet vil og byggje vidare på samarbeidet med ILN.

Ein slik modell, der eit departement støtter utviklinga av eit felt innafor ein tidsavgrensa periode, er nytta i ei lang rekke tilfelle. Mellom anna då Arbeidsdepartementet gav finansiell stønad til Det juridiske fakultetet for å utvikle det arbeidsrettslege området.

Den årlege ramma i dette prosjektet er avgrensa: 3 mill. kroner per år. Det vil av den grunn ikkje vere klokt å spreie midlane ut på fleire miljø. Satsinga vert finansiert over kapittel 500, post 21. I intensjonsavtalen som no er inngått, tek KMD vanleg atterhald om den årlege budsjetthandsaminga.

Når det gjeld spørsmålet om prosjektet vil styrkje klarspråksarbeidet både på bokmål og nynorsk, er vi kjente med at Det juridiske fakultetet har høg kompetanse innafor nynorsk juridisk språk. I fakultetet sitt studiekvalitetsarbeid har baa språka ein naturleg plass – det vil dei også ha i klarspråksatsinga.

Fakultetet har orientert oss om at det er tett kontakt mellom dei juridiske fakulteta i Noreg. Dei har mellom anna institusjonalisert det gjennom halvårlege nasjonale fakultetsmøte. I desse møta informerer dei kvarandre om nyhende og diskuterer felles problem og tema som er av interesse for alle. I tillegg til dei tre juridiske fakulteta i Tromsø, Bergen og Oslo, er lærestader som tilbyr jusstudiar på lågare nivå òg med. Desse er Universitetet i Agder, Universitetet i Stavanger, Høgskulen i Lillehammer, Høgskulen i Buskerud og Vestfold, Høgskulen i Molde, Universitetet for miljø- og biovitenskap, Høgskulen i Sogn og Fjordane, og Universitetet i Nordland.

Gjennom denne møteplassen vil Det juridiske fakultetet i Oslo kunne informere dei andre lærestadene om klarspråksarbeidet. I tillegg er det grunn til å minne om at alle tilbod vil vere opne for alle studentar – uansett kor dei er registrerte. Fakultetet legg og ut podkastar av forelesingane. Det er òg aktuelt å arrangere seminar der alle forelesarar i landet vert spesielt inviterte.

Eg kjenner meg trygg på at arbeidet som Oslo-miljøet no skal i gang med, òg vil få verdi for andre studentar og studentane der. Som IKT-minister vil eg òg vere trygg på at nye, digitale læremiddel vil kunne gjere spreinga frå ein lærestad til ein annan endå enklare.

SPØRSMÅL NR. 1542

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 9. september 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Mener statsråden at dagens regelverk og virkemiddelapparat er tilstrekkelig for å hindre at folk som gjentatte ganger får reaksjoner mot seg som følge av brudd på dyrevernsloven, får fortsette med et utilfredsstillende dyrehold?»

BEGRUNNELSE:

Ulike medier har den siste tiden skrevet en, etter undertegnades syn, svært alvorlig sak i Sirdal hvor en

gårdbruker over en periode på over 10 år har hatt flere tilsyn av Mattilsynet. Saken er blant annet omtalt i Dalane Tidende og NRK Rogaland. Gårdbrukeren har hatt ulike dyr på gården og ved flere anledninger er det avdekket avvik. Avvikene går blant annet på manglende stell, foring, tilgang på drikkevann og lufting og gjelder storfehold, kaninhold, hundehold og hestehold. Senest i juli i år ble det funnet 13 tynne hester på gården, og gårdbrukeren ble pålagt å avlive en av hestene, en 22 år gammel ridehest som var svært utmagret. Gårdbrukeren har også to ganger blitt dømt for brudd på dyrevernsloven. På tross av dette har driften likevel

fortsatt, og storfeholdet er, etter hva jeg forstår, i dag registrert på ektefellen, som også tidligere er dømt for brudd på dyrevvernloven. Saken har skapt stort engasjement, blant annet fordi det er en sak som har pågått over lang tid uten at forholdene har bedret seg.

Svar:

Då den nye dyrevelferdslova kom i 2010, fekk Mattilsynet nye og til dels omfattande verkemiddel som dei kan bruke når det ligg føre brot på lova eller føresegner gjevne i medhald av lova. Det mildaste verkemiddelet som Mattilsynet nyttar ved små avvik, er påpeiking av plikt til å etterleve regelverket. Ved meir alvorlege avvik kan Mattilsynet fatte vedtak med pålegg om å endre forhold som er i strid med regelverket.

Viss pålegg ikkje vert etterlevd, har Mattilsynet fleire mogelegheiter, avhengig av kor viktig det er å få retta på forholda. Mattilsynet kan gje tvangsmulkt, ta dyr i midlertidig forvaring, avvikle dyrehald, legge ned forbod mot aktivitet, gje gebyr for brot på lova og melde brot til politiet.

Etter den tidlegare lova kunne til dømes dyreeigar berre få forbod mot aktivitet dersom det var nedlagt påstand om dette gjennom straffesak. No kan Mattilsynet gi forbod mot å eige, ha eller stelle dyr eller drive annan aktivitet med dyr gjennom forvaltningsvedtak.

Samla sett meiner eg at regelverket og dei verkemidla som Mattilsynet no har til rådighet etter dyrevelferdslova, gir tilsynet ei god og tilstrekkeleg "verktøykasse" i arbeidet med saker som gjeld dyrevelferd.

Det kan likevel vere praktiske utfordringar i oppfølginga av dyrevelferdssaker. Som elles i norsk forvaltning, skal ikkje Mattilsynet nytte strengare verkemiddel enn det som er naudsynt. Viss dyreeigar ikkje retter opp avvik, vil Mattilsynet bruke gradvis kraftigare verkemiddel. Som regel vil det ikkje vere grunnlag for å avvikle dyrehald som ein første reaksjon.

Mattilsynet si erfaring er at pålegg med frist for å rette opp avvik som oftast fører til at dyreeigar klarer å oppfylle lovas krav. Dei fleste greier å halde seg over grensa for det lovlege, mens andre fell tilbake under grensa igjen slik at det over tid blir gitt fleire pålegg, utan at forholda blir varig forbetra. Då kan avvikling av dyrehaldet vere nødvendig.

Har ein dyreeigar fått forbod mot aktivitet og dyra er overført til ein annan eigar, må Mattilsynet vurde om overføringa er reell eller om den gamle eigaren fortsatt har innverknad på dyras velferd. Har dyra det fortsatt dårleg, må Mattilsynet opprette sak mot den nye eigaren.

Tidlegare nytta Mattilsynet mykje tid på rettleiing for å prøve å halde dyrehald på den rette sida av regelverket. Eg er oppteken av eit effektivt tilsyn som nyttar naudsynte verkemiddel for å oppnå god dyrevelferd. Mattilsynet legg difor no vekt på å nytte strenge nok tiltak til rett tid. Dei erkjenner likevel at det er lettare å sjå i ettertid at ein kunne ha brukt kraftigare verkemiddel tidlegare.

Eg vil i min dialog med Mattilsynet legge vekt på at tilsynet må arbeide på ein slik måte at vi unngår unødige dyretragedier.

SPØRSMÅL NR. 1543

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 12. september 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden bidra til konstruktiv dialog mellom Statnett og grunneierne som berøres av den nye 420 kV linjetraseen på strekningen Åfjord-Snilldal?»

BEGRUNNELSE:

Statnett skal bygge 420 kV linje (Åfjord-Snilldal) over bnr. 138/8 og 138/12 i Hasselvika i Rissa kommune. Linja skal være ferdig i 2028, men traseen er fastlagt. Grunneier startet i 2005 planlegging av et hyttefelt,

men i 2007 ba Statnett om bygge- og delingsforbud. Traseen krysser det planlagte hyttefeltet - og det gjør det potensielt umulig for grunneieren å arbeide videre med prosjektet. Grunneier har bedt om et møte med Statnett, som har avslått å møte ham.

Svar:

Statnett har opplyst overfor departementet at god dialog med alle berørte grunneiere er prioritert. Dette gjøres blant annet gjennom brev, informasjonsmøter, åpne kontordager, dialog over telefon og en til en møter der

dette er ønskelig. På den måten legges grunnlaget for gode minnelige forhandlinger, noe Statnett har god erfaring med i de store ledningsprosjektene.

Statnett bygger nå ut første byggetrinn av ny 420 kV kraftledning Namsos-Surna i henhold til konsesjonsvedtak av august 2013. Første byggetrinn innebærer utbygging av strekningene Namsos-Åfjord og Surna-Snilldal. For byggetrinn to, Åfjord-Snilldal, er frist for idriftsettelse satt til 2028 slik det fremgår av vedtak av april 2015. Dette er grunneierne informert om gjennom brev fra Olje- og energidepartementet dattert 17. april 2015.

Statnett har også opplyst at foretaket ikke har innvendinger mot at grunneierne utvikler eiendommene sine så lenge dette ikke er i strid med konsesjonsvedtaket. Statnett vil være behjelpelig med påvisning av hvilke begrensinger som ligger i arealbruken i den vedtatte traséen.

Når det gjelder erstatning for økonomiske tap som følge av fremføring av ny ledning, vil det bli gjenstand for forhandlinger eller rettslig skjønn når prosjektet kommer til realisering.

SPØRSMÅL NR. 1544

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 13. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Kor mykje kostar det Noreg å tilby gratis utdanning til ikkje-EØS-borgarar?»

GRUNNGJEVING:

Ein studieplass kostar i gjennomsnitt 186 000 kroner i året (Nifu/Deloitte, 2015). Ifylgje statistikkbanken til NSD var det i vår 23 168 utanlandske studentar i Noreg. Ein stor del av desse kjem frå ikkje-EØS-land. I tillegg til kostnaden ved studieplassen får Noreg utgifter i form av subsidiering av studentbustader, kollektivtransport, støtte frå Lånekassen (etter tre år), helseutgifter og anna. Det er såleis grunn til å tru at kostnaden ved å tilby gratis utdanning til ikkje-EØS-borgarar kan vera svært stor. Det er i ålmenn interesse å få eit estimat på denne kostnaden.

Svar:

Spørsmålet som representanten Navarsete her tek opp er svært komplekst og ikkje mogleg å svare heilt preisist på. Eg vil i svaret forsøke å gi nokre vurderingar knytte til studieplassar, studiefinansiering og studentvelferd. Andre kostnader som t.d. kollektivtrafikk og helseutgifter knytt til studentar frå land utanfor EU/EØS, ligg under ansvarsområda til andre departement. Samla sett vil det derfor krevje ei eiga utgreiing for å kunne vise det totale kostnadsbildet.

I spørsmålet viser representanten til rapporten Hva koster en student? frå NIFU og Deloitte som Kunnskapsdepartementet fekk utarbeida i 2014. Formålet

var å gjennomføre ein analyse av korleis kostnadene ved universitet og høgskular fordeler seg på ulike delar av kjerneverksemda, for så å analysere forskjellar i kostnadsnivå mellom institusjonar og ulike studium. Analysen viser at kostnadene ved eit studium varierer mellom institusjonane og i første rekke avheng av kva institusjonstype studiet blir gitt ved og dei ressursane institusjonen kanaliserer til det enkelte studium. Analysen gir ikkje ei prisliste over kva ulike studium kostar og tek ei rekke atterhald om kostnadsbildet.

I 2015 var det registrert 25 685 utanlandske studentar ved norske universitet og høgskular. Av desse kom 11 774 frå land utanfor EU/EØS og 1 068 studentar som spesifikt var knytte til støtteordninga for studentar frå land på Vest-Balkan, i Øst-Europa og Sentral-Asia (kvoteordninga). Som representanten Navarsete er kjend med, skal denne ordninga fasast ut og erstattast med andre ordningar.

Når Kunnskapsdepartementet finansierer nye studieplassar, brukar det eit system der utdanningstilbod er plasserte i seks kategoriar. Desse spanner frå kategori A med 373 000 kroner til kategori F med 97 000 kroner, og dei er baserte på grove gjennomsnittsvurderingar for ulike type studium i sektoren. I kategori A ligg kliniske utdanningar som medisin, odontologi, veterinærutdanning m.fl., medan kategori F femner om teorifag og sosialfaglege utdanningar på lågare nivå. Dei andre utdanningane er plasserte i dei mellomliggende kategoriane. Dersom vi legg til grunn at Kunnskapsdepartementet tildeler studieplassmidlar for i underkant av 13 000 utanlandske studentar i kategori D, inneber det ein årleg kostnad på om lag 1,8 milliardar kroner. Legg vi til grunn kategori C, gir det en kostnad

på om lag 2,4 milliardar kroner. Eg minner samstundes om at når ein finansierer studieplassar inkluderer dette kostnader til forskingstid for dei tilsette samt drift, husleige o.a. for institusjonane.

Personar frå land utanfor EU/EØS-området som studerer i Norge har ikkje rett til utdanningsstøtte med mindre dei har ei viss grad av tilknytning til Noreg. Statens lånekasse for utdanning ga i 2015-16 støtte til i alt 3 613 studentar i høgre utdanning som er borgarar i land utanfor EU/EØS. 2 163 av desse har fått støtte fordi dei har opphald i Norge på grunnlag av beskyttelse, på grunn av sterke menneskelige omsyn, ekteskap eller sambuarskap med norsk borgar, eller fordi dei har fått opphald på grunn av familieinnvandring. Kostnaden ved støtte til dei 3 613 studentane var 162,7 millionar kroner til ulike stipend og rentestøtte samt ettergitte lån til kvotestudentar. Lånekassa utbetalte i tillegg 201,6 millionar kroner i lån.

1 068 av dei 3 613 studentane fekk støtte gjennom kvoteordninga. Utgiftene til kvotestudentane var i 2015-16 på 78 millionar kroner til ulike stipend, rente-

støtte samt ettergitte lån. Lånekassa utbetalte i tillegg 104,5 millionar kroner som lån. Nokre studentar med statsborgarskap frå land utanfor EU/EØS fekk støtte på grunnlag av tre års sjølvfinansiert utdanning i Noreg. I 2015-16 var dette 382 studentar. Utgiftene til desse studentane var 11,7 millionar kroner til stipend og rentestøtte. Lånekassa utbetalte i tillegg 34 millionar kroner som lån. Utgiftene til rentestøtte er usikre anslag baserte på estimerte tal.

I statsbudsjettet for 2016, Prop. 1 S (2015-2016) for Kunnskapsdepartementet og Innst. 12 S (2015-2016), vart det satt av om lag 800 millionar kroner til studentvelferd. Av desse var om lag 717 millionar kroner knytte til oppføring av studentbustader, kjøp og ombygging av eksisterande bygningsmasse samt rehabilitering av eksisterande studentbustader. Det er vanleg at studentsamskipnadene prioriterer internasjonale studentar i fordelinga av studentbustader. Dei resterende midlane knyter seg til finansiering av anna studentvelferd som også internasjonale studentar vil kunne ha nytte av i sin studiekvardag.

SPØRSMÅL NR. 1545

Innlevert 2. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 12. september 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Østfold, Buskerud, Vestfold og Akershus er av de fylkene som allerede har hatt forhandlingsmøter om fylkessammenslåing. Det fremgår av kommuneloven § 29 (3) at saksbehandlingsreglene i folkevalgte organer, herunder § 31 om møteoffentlighet, også gjelder «for andre folkevalgte organer», jf. § 29 (1). Etter min vurdering kan ikke slike forhandlinger mellom fylker (med politisk valgte forhandlingsutvalg) om ny fylkesstruktur og tilhørende forhandlingsdokumenter unntas offentlighet.

Hva er statsrådets vurdering?»

BEGRUNNELSE:

Jussprofessor Jan Fridthjof Bernt svarer i Kommunal Rapport 6. juni d.å. (<http://kommunal-rapport.no/bernt-svarer-kommunestruktur/2016/05/bernt-svarer-kan-ikke-lukke-forhandlinger-uten-eget-vedtak>) at kommuner ikke kan lukke forhandlinger om kommunesammenslåing om ikke kommunestyrene eksplisitt har vedtatt at forhandlingsutvalgene skal ha lukkede møter:

SPØRSMÅL: Mange kommuner forhandler om avtaler om sammenslåing. Forhandlingene foregår ofte bak lukkede dører, men noen forhandlingsutvalg – som i hovedsak består av politikere fra de ulike kommunene – har også vært åpne. Er det hjemmel i lovverket for å lukke denne type politiske møter etter ditt syn?

Bernt svarer

Vi har ingen særlige regler i kommuneloven om slike forhandlingsutvalg. Slike utvalg må imidlertid ses som «andre folkevalgte organer» etter kommuneloven § 29 nr. 3, slik at lovens regler om sammensetning av og saksbehandling i folkevalgte organer gjelder, så langt ikke kommunestyret eller annet oppnevningssorgan har fastsatt noe annet.

Det betyr at møteprinsippet i § 30 nr. 1 gjelder: «Folkevalgte organer behandler sine saker ... i møter» – med de unntak som er fastsatt i nr. 2 om adgang til fjernmøte eller skriftlig saksbehandling. Og her vil enhver samling der folkevalgte møtes for å bli informert om og eventuelt diskutere saker som et ledd i saksbehandlingen, anses som «møter» i lovens forstand, også

om andre – tilsatte i administrasjonen, andre folkevalgte eller andre privatpersoner eller representanter fra nabokommuner – deltar, og også om man kaller det for «seminar» eller liknende.

Hvis ikke kommunestyrene som har oppnevnt forhandlingsutvalget, har truffet særlig vedtak om at møtene i dette skal være lukket, vil utvalget bare kunne lukke møtene sine der ett av de særlige vilkårene i kommuneloven § 31 for lukking er til stede. Disse unntakene vil imidlertid være lite aktuelle her. De går i første rekke på saker der det vil komme fram opplysninger som er underlagt taushetsplikt, der sakens tema er en tilsatts tjenstemessige forhold, eller der særlige personvern hensyn tilsier det. I tillegg er det en unntaksadgang for saker der «hensynet til tungtveiende offentlige interesser tilsier det», men dette gjelder bare hvis det vil komme fram opplysninger som kunne vært unntatt fra innsyn etter offentlighetsloven om de hadde stått i et dokument. Dette unntaket tar særlig sikte på forhandlingssituasjoner der man ønsker å hindre at en forhandlingsmotpart får innsyn i forhandlingsstrategi og fortrolige opplysninger.

I vår sammenheng vil imidlertid ønsket om å skjerme mot innsyn i en forhandlingssituasjon ikke skyldes ønsket om å skjule sine kort for motparten, den eller de andre kommunene sitter jo i forhandlingsutvalget, men et ønske om å holde deler av prosessen skjult for egne velgere, for å unngå «politisk støy» som vanskeliggjør en sammenslåingsprosess. Og dette er ikke en lovlig begrunnelse for å treffe vedtak om lukking.

Kommunestyrene i de kommuner som forhandler, kan altså selv vedta at møtene i forhandlingsutvalget skal være lukket. Om det er legitimt og forstandig å stenge velgerne ute fra innsyn i disse prosessene, blir dermed en politisk vurdering.

Svar:

Jeg kan ikke ta stilling til den konkrete saken om forhandlingsmøtene mellom Østfold, Buskerud, Vestfold og Akershus, men kan si noe generelt om møteoffentlighetsreglene i folkevalgte organ og deres anvendelse på møter i forhandlingsutvalg. Synspunktene nedenfor er for øvrig tidligere meddelt både kommuner og fylkeskommuner. I tillegg er det på regjeringen.no publisert tolkningsuttalelser fra departementet, som gir uttrykk for at forhandlingsutvalg er omfattet av møteoffentlighetsreglene i kommuneloven.

Møtene i forhandlingsutvalg skal anses som møter i folkevalgte organ. Utvalgenes møter er dermed omfattet av reglene om møteoffentlighet i kommuneloven kapittel 6. Det innebærer at hovedregelen i § 31 nr. 1 gjelder. Den gir enhver rett til å være til stede i møter i folkevalgte organer, herunder møtene i forhandlingsutvalg.

Denne retten er ikke ubegrenset. Hvorvidt det foreligger en hjemmel til å lukke dørene, beror på en

vurdering av hvilken sak utvalget har til behandling. Dersom utvalget for eksempel behandler en sak om en enkelt arbeidstakers tjenstlige forhold, eller saker hvor det foreligger taushetsplikt etter lov, har utvalget en rettslig plikt til å vedta at møtet skal lukkes, jf. kommuneloven § 31 nr. 2 og 3. Det kan også være at utvalget behandler saker hvor det foreligger tungtveiende offentlige interesser for at dørene lukkes. Da kan møtet lukkes etter § 31 nr. 5, men bare så lenge det vil komme fram opplysninger som kunne vært unntatt offentlighet med hjemmel i offentlighetsloven. Selv om møteoffentlighetsreglene gjelder, vil altså forhandlingsutvalg i noen tilfeller ved behandlingen av visse sakstyper, kunne ha hjemmel for å lukke møtet.

Forhandlingsutvalg er ikke nevnt som et av organene i § 29 første ledd. Etter kommuneloven § 29 nr. 3 kan da kommunestyret eller fylkestinget vedta at bestemmelsene om møteoffentlighet i kapittel 6 ikke kommer til anvendelse. Kommunestyre og fylkestinget kan i slike tilfeller gi egne regler om møteoffentlighet. Dersom det ikke er bestemt noe annet ved oppnevningen, kommer kommunelovens regler om møteoffentlighet til anvendelse, og da må det som nevnt ovenfor foreligge en hjemmel for å lukke møtet.

Adgangen til å vedta avvikende regler for visse folkevalgte organer, er blant annet begrunnet i at ikke alle saksbehandlingsreglene passer så godt for det aktuelle organet utfra deres mandat og kompetanse. Det kan for eksempel være aktuelt med unntak for et organ med særlig karakter av å være utrednings-, samarbeids- eller forhandlingsorgan eller ha utpreget forretningsmessige oppgaver.

De enkelte kommunestyrene eller fylkestingene må selv ta stilling til om forhandlingsutvalgene som oppnevnes i forbindelse med kommune- eller regionreformen skal være unntatt møteoffentlighetsreglene.

SPØRSMÅL NR. 1546**Innlevert 5. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 9. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«På strekningen Gulskogen – Kongsberg er lokaltogtrafikken viktigst. Befolkning og folkevalgte i Øvre og Nedre Eiker forutsetter at en utbedring / ny trasé mellom Gulskogen og Hokksund medfører at lokaltogene stopper på både Hokksund, Steinberg og Mjøndalen stasjon.

Kan statsråden legge fram en beregning som viser hvilken hastighet og dermed hvilke krav til kurvatur som kan oppnås/er nødvendig når lokaltogene skal stoppe på disse tre stasjonene på strekningen Hokksund – Mjøndalen?»

BEGRUNNELSE:

Jernbaneverket planlegger utbedring av / ny trasé på strekningen Gulskogen – Hokksund slik at det kan kjøres minst to tog i timen på strekningen Gulskogen – Kongsberg.

Svar:

Siden spørsmålet i all hovedsak dreier seg om jernbaneteknikk, har jeg innhentet vurderinger fra Jernbaneverket for å belyse tematikken som tas opp.

Personmarkedet i regionen, og behovet til godstrafikken og fjerntogene utgjør grunnlaget for å vurdere dobbeltspor til Hokksund og raskere forbindelse videre til Kongsberg. I tillegg må strekningen også håndtere et betydelig antall arbeidstog til og fra driftsbasen på Hokksund og tog som skal hensettes. Det er summen av alle tog, og ikke bare lokalk markedet, som utløser et behov for økt kapasitet.

Hvilken dimensjonerende hastighet infrastrukturen planlegges for, er avhengig av flere forhold. Nytt dobbeltspor på InterCity-strekningene planlegges og bygges for hastigheter opp mot 250 km/t der det ut fra en kost/nytteanalyse er økonomisk forsvarlig. I det pågående planarbeidet på strekningen Gulskogen-Hokksund opplyser Jernbaneverket at det hovedsakelig vurderes 160 km/t på fri linje, og 100 km/t som dimensjonerende hastighet ved gjennomkjøring av stasjoner. Dimensjonerende kurveradius for blandet trafikk i 160 km/t er 1200 meter, men dette må også tilpasses lokale forhold. Ved utkjør fra en stasjon vil et persontog være oppe i 160 km/t etter ca. 2,5 km, og vil måtte begynne nedbremsingen mot neste stasjon snaut 2 km før. Dermed et nytt dobbeltspor på strekningen dimensjoneres for en hastighet på 160 km/t, vil det dermed være behov for endringer fra dagens linje. Det er også et poeng at det er betydelig dyrere å bygge tett inntil en linje

med trafikk enn et nytt dobbeltspor i god avstand. Et dobbeltspor vil videre kreve større bredde enn dagens enkeltspor, med følgende konsekvenser for bebyggelse langs sporet.

Den pågående kommunedelplanprosessen for dobbeltsporet skal belyse alle alternative muligheter så godt som mulig. Jernbaneverket opplyser at etaten vurderer flere traséalternativer med ulik grad av konflikt til landbruk, eksisterende bebyggelse, kulturværn og andre arealinteresser. Det er også ulik grad av kompleksitet og kostnad i forbindelse med kryssing av elvelandskap og veier. For at alle forhold skal bli godt belyst, og interesser skal kunne veies grundig mot hverandre, er det viktig at denne prosessen ikke låses for tidlig. Dette er i tråd med intensjonen og prosedyrer i en prosess etter plan- og bygningsloven.

Jernbaneverkets forslag til kommunedelplan og anbefaling vil bli klar før årsskiftet, og saken skal etter planen behandles i kommunene først del av 2017. Prosjektet vil kunne bli vurdert i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2018-2029.

SPØRSMÅL NR. 1547**Innlevert 5. september 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 9. september 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Regjeringa har etablert ei ordning med utviklingskonsesjonar innan havbruksnæringa. Ordninga skal bringa fram ny teknologi og nye løysningar. Iht. Fiskeridirektoratet har så langt berre eit av dei om lag 30 prosjekta som har søkt, fått tilsagn om løyve.

Vil det i vurderingane bli lagt vekt på og ev premiert dersom prosjektet er kopla opp mot leverandører innan andre sektorar, slik at ein stimulerer til samarbeid på tvers av ulike fagområder?»

GRUNNGJEVING:

Formålet med utviklingskonsesjonar er å legge til rette for innovasjon og utvikling av teknologi som kan føre til at miljø- og arealutfordringane i oppdrettsnæringa kan løysast. Dette kan til dømes være i form av konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, ustyrinstallasjon og fullskala prøveproduksjon. Noreg har høg kompetanse innan ulike sektorar når det gjeld havteknologi, til dømes innan maritim sektor og offshore. Eit samarbeid på tvers mellom ulike sektorar og fagområder vil kunne gje store synergier, og vil og kunne bidra til omstilling. Det er allereie kome inn søknader om over 200 løyver, fordelt på 30 ulike prosjekt. Berre eit prosjekt har så langt fått tilsagn, og det er Salmar sitt havmerd-prosjekt, som er utvikla basert på offshoreteknologi. Ved å "premiera" prosjekt der ein får ein "cross-over" mellom ulike sektorar og der fleire fagområder samarbeider kan den samla verdiskapinga i dei havbaserte næringane aukast.

Svar:

Formålet med utviklingskonsesjonar til akvakultur av laks, aure og regnbogeaure er å stimulere til auka be-
rekraft, ønska omstilling og innovasjon og auka samla verdiskaping i næringa. Konkret skal utviklingsløyve leggje til rette for eit teknologilyft i næringa ved at løyve til akvakultur vert tildelt prosjekt som inneber utvikling av nye teknologiske løysingar.

For å få tildelt utviklingsløyve blir det kravd at prosjektet inneber vesentleg innovasjon og vesentlege investeringar. Utgangspunktet er altså at dette er ei ordning som omfattar dei store prosjekta som næringa sjølv ikkje vil/kan ta risikoen ved å realisere på eiga hand.

Prosjekt som er omfatta av ordninga vil normalt krevje eit vesentleg arbeid hos utstyrsleverandørar og andre kompetente fagmiljø. Mange av løysingane i søknadene byggjer derfor også på samarbeid med an-

dre fagmiljø, slik som oljesektoren. Slikt samarbeid kan vere viktig for å bringe havbruksnæringa framover teknologisk. Eg er trygg på at utviklingsprosjekta vil gi auka verdiskaping, og at havbruksnæringa i sin søken etter nye prosjekt vil oppsøkje dei fagmiljøa som næringa meiner kan vere med på å utvikle ny teknologi. Ein søkjar vil likevel ikkje bli særskilt prioritert fordi eit slikt samarbeid har funnet stad, og det kan eg heller ikkje sjå at det skulle vere grunnlag for. Ordninga med utviklingsløyve er oppretta for å hjelpe til å løyse særskilde utfordringar som havbruksnæringa har, og det avgjerande er derfor kva løysingar som søkjaren presenterer for å hjelpe til å løyse desse, ikkje kven søkjaren har samarbeida med for å kome fram til løysinga.

Eg er elles heilt einig med representanten Heggø i at Noreg har høg kompetanse innan ulike sektorar når det gjeld havteknologi, for eksempel innan maritim sektor og offshore. Regjeringa har då også varsla at det skal utarbeidast ein eigen havstrategi der vi vil sjå nærmare på korleis vi kan utnytte dei store moglegheitene Noreg har innanfor dette området.

SPØRSMÅL NR. 1548**Innlevert 5. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal****Besvart 12. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Fra tid til annen får vi meldinger om at asylsøkere som har blitt sendt tilbake til sitt hjemland har blitt fengslet, torturert eller drept ved retur.

Har Norge rutiner for å sjekke hva som skjer med asylsøkere ved hjemsendelse, hvordan følges de sakene der det viser seg at de utsettes for forfølgelse opp gjennom vurdering av praksisendring i UDI/UNE og eventuelle justeringer hos Landinfo?»

Svar:

Som kjent er det Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) som tar stilling til søknader om beskyttelse (asyl), på bakgrunn av norsk regelverk og internasjonale konvensjoner som vi er forpliktet etter. UDI og UNEs viktigste jobb er å påse at ingen blir returnert fra Norge til forfølgelse, tortur eller umenneskelig behandling. I saker hvor det er tvil rundt retursituasjonen er det et innarbeidet asylrettslig prinsipp at tvilen skal komme asylsøkeren til gode. I tillegg til grundige vurderinger av søknaden i to instanser kan vedtak fra utlendingsmyndighetene bringes inn for prøving av domstolene.

Det hender at det kommer påstander om at en person som er returnert fra Norge har blitt utsatt for fengsling, menneskerettsbrudd eller i verste fall drap etter ankomst. Utlendingsmyndighetene legger stor vekt på å få klarlagt fakta etter å ha vurdert slike påstander så langt det praktisk er mulig, nettopp for å kunne etterprøve egen håndtering av saken. Norske utenriksstasjoner og/eller internasjonale organisasjoner med tilstedeværelse i det aktuelle landet vil i slike situasjoner kunne bistå med å innhente nærmere informasjon.

Så vidt meg bekjent er det så langt ikke bekreftet tilfeller hvor anførte hendelser etter retur kan knyttes til feilaktige vurderinger av asylsaken slik den var opplyst i Norge.

Helt generelt vil jeg nevne at kortvarige fengslinger kan skyldes det aktuelle landets behov for nærmere å kontrollere den returnertes identitet, slik at fengsling ikke er ensbetydende med at det skjer menneskerettsbrudd.

Norske myndigheter fører ikke rutinemessig kontroll med hva som skjer med returnerte asylsøkere etter retur. Våre internasjonale forpliktelser pålegger oss ikke å gjøre det. Vurderingen av om det foreligger et beskyttelsesbehov og kravene til rettsikkerhet i den enkelte sak forutsettes å være så gode at monitorordninger etter retur ikke skal være nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 1549**Innlevert 5. september 2016 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 13. september 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Det er stor innflytting til Oslo, noe som også gir et press på boligmarkedet. Prisene øker og det er behov for godt samspill mellom stat og kommune for å bidra til et marked der tilbud og etterspørsel er mer i balanse.

Hvilke tiltak mener statsråden at staten har bidratt med og bør bidra med fremover, enten som stat alene eller i samspill med kommunen, og hvilke virkemidler mener statsråden at Oslo kommune selv bør iverksette for å få en slik bedret balanse i boligmarkedet?»

Svar:

Regjeringens utgangspunkt er at de som ønsker det, skal kunne eie sin egen bolig. Når vi eier boligen vår, tar vi bedre vare på den. Det å eie er også bra for forutsigbarheten for den enkelte, og for å sikre et stabilt og godt bomiljø.

Avdempingen i boligprisveksten i fjor høst og i vinter er blitt etterfulgt av sterk vekst gjennom våren og sommeren. Husholdningenes gjeld vokser fortsatt raskere enn deres inntekter. Målt som andel av disponibel inntekt, har husholdningenes gjeld aldri vært høyere enn nå. Det er en fare for at utviklingen i boligpriser

og gjeld kan utløse eller forsterke et tilbakeslag i norsk økonomi.

Den høye veksten i boligprisene siden årtusenskiftet, må ses i sammenheng med sterk inntekt- og befolkningsvekst, lave renter og lett tilgang på lån i bankene. Også forventninger om videre prisvekst kan ha bidratt til å trekke opp boligprisene. Samtidig er det utfordringer på tilbudssiden av boligmarkedet.

Det er store regionale forskjeller i boligprisutviklingen. Mens boligprisene det siste året har steget med over 16 pst. i Oslo, har de falt med vel 6 pst. i Stavanger. Situasjonen i Oslo er et eksempel på hvor viktig det er å legge forholdene bedre til rette, slik at boligbyggingen kan skje raskere, enklere og til en lavere kostnad. Unødvendige regler og krav må fjernes eller forenkles, slik at vi kan få flere boliger inn i markedet.

Samtidig er det positive trekk. I første halvår i år ble det gitt tillatelse til å sette i gang bygging av 17.421 nye boliger. 16 prosent høyere enn i samme periode i fjor. Det høyeste tallet for et første halvår på hele 2000-tallet.

For å sikre helhet, sammenheng og gjennomføringskraft i boligpolitikken, har regjeringen samlet ansvaret for plan- og bygningsloven i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Vi har allerede gjennomført en rekke forenklinger i et uoversiktlig og omfattende regelverk. Vår strategi for boligmarkedet, som ble lagt fram i fjor, ga en oppsummering av gjennomførte og planlagte tiltak.

Noen av disse endringene er forenklinger i byggeteknisk forskrift, som innebærer at mindre leiligheter nå kan bygges flere hundre tusen kroner billigere enn før. Vi har også forenklet kravene til eksisterende bygg, slik at det er enklere å leie ut del av bolig enn tidligere.

Vi har innført flere tidsfrister for kommunene som behandler byggesaker, og strammet inn på muligheten for omkamper der sakene allerede er avgjort. Dette har vi gjort for at innbyggere og næringsliv kan gå raskere i gang med byggingen.

I Oslo er om lag hver femte bolig en sekundærbolig (tall fra 2014). Dette kan bidra til å presse prisene opp. På den annen side bidrar en høy andel sekundærboliger til et større tilbud av utleieboliger for de som ikke har anledning til eller ønsker å kjøpe egen bolig. Regjeringen har, i samarbeid med KrF og Venstre, gradvis redusert den skattemessige favoriseringen av sekundærbolig i formuesskatten. Formuesverdsettelsen av slike boliger er økt fra 50 pst. i 2013 til 80 pst. i 2016. Lavere formuesskattesats reduserer også den relative skattefavoriseringen av fast eiendom sammenlignet med andre investeringer. Videre har reduksjonen i skattesatsen på alminnelig inntekt fra 28 til 25 pst. ført til at rentefradraget får en lavere skattemessig verdi, og dermed isolert sett gjort det noe mindre gunstig å ta opp lån.

Regjeringen jobber også med nye tiltak for å fremme boligbyggingen. Før sommeren sendte vi forslag

til Stortinget om ytterligere forenklinger av plan- og bygningsloven. Særlig viktig er forslaget om at kommunene på en enklere og raskere måte enn i dag skal kunne endre eksisterende reguleringsplaner, for eksempel omdisponere områder fra næring til bolig, eller tillate større utnyttelse av arealet enn den opprinnelige planen legger opp til.

Bedre samordning av areal- og transport i og rundt de store byene er avgjørende for å få økt boligbyggingen. Kommunal- og moderniseringsdepartementet arbeider derfor for en helhetlig og bærekraftig utvikling i kollektivknutepunktene. Regjeringen vurderer også å sette tydeligere krav om høy arealutnytting, og at arealbruken må bygge opp under investeringer og tilrettelegging for kollektivtransport. Dette gjør vi gjennom å kople sammen byutviklingsavtaler og bymiljøavtaler for de ni største byregionene.

Regjeringen vil i løpet av høsten sende på høring forslag til nye bestemmelser i byggeteknisk forskrift. Byggreglene skal forenkles og forbedres, blant annet ved at vi fjerner krav eller lempes på krav. Regjeringens vil først og fremst gjelde boliger, og etter planen skal nye og enklere krav tre i kraft i 2017.

Det kan ta tid før tiltak på tilbudssiden virker. For å bidra til en mer bærekraftig utvikling i boliglånsmarkedet og i husholdningenes gjeld, fastsatte Finansdepartementet derfor nye forskriftskrav i fjor sommer. Forskriften gir klare krav til bankenes boliglånsskikk, samtidig som den gir bankene fleksibilitet til å utøve godt bankhåndverk.

Boliglånsforskriften skal i utgangspunktet gjelde frem til 31. desember 2016. Finansdepartementet ba i juni Finanstilsynet om å vurdere om forskriften har virket, og om den bør avvikles eller videreføres. Finanstilsynets analyse tyder på at forskriften har hatt en viss effekt på utlånsveksten, men samtidig har boligprisveksten og økningen i husholdningenes gjeld vært høy det siste året. Finanstilsynet foreslår derfor at forskriften endres og videreføres. Finansdepartementet har sendt Finanstilsynets forslag på høring med frist 24. oktober.

Det er viktig å understreke at det er kommunene som har ansvar for å tilrettelegge for en tilstrekkelig stor boligbygging. Kapasitet og effektivitet i den kommunale planleggingen, og evne til å vedta et tilstrekkelig antall ferdigregulerte boliger, er spesielt viktig. Dette gjelder selvsagt i alle pressområder, og ikke bare i Oslo. Situasjonen i Oslo synes imidlertid å være mer utfordrende og kompleks enn i andre byer per i dag.

Regjeringen har gjennomført flere tiltak for å få fart på boligbyggingen, og vi jobber med flere. Kommunerne, herunder Oslo, bør ta i bruk det handlingsrommet vi har skapt, og rydde opp i gamle planer, prioritere boligprosjekter og forenkle lokalt regelverk, jakte på tidstyver i byggesaksbehandlingen, jobbe sammen med utbyggerne og ta i bruk digitale verktøy.

Avslutningsvis vil jeg understreke at vi jevnt over har et godt boligmarked i Norge. Regjeringen vil prioritere videre arbeid med forenkling av byggeregler,

utvikling av gode digitale løsninger og effektivisere prosesser hvor myndighetene er involvert.

SPØRSMÅL NR. 1550

Innlevert 5. september 2016 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 12. september 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Hva vil statsråden foreta seg for å unngå forsinkelser på utbygginga av sentralnettslinja fra Skillemoen til Skaidi, og for å sikre snarlig beslutning om og utbygging av sentralnettslinje fra Skaidi til Varangerbotn?»

BEGRUNNELSE:

Av hensyn til forsyningssikkerhet og mulig ny næringsvirksomhet er det behov for å bygge ny sentralnettslinje fra vest til øst i Finnmark. I september 2014 vedtok styret i Statnett at det skulle bygges ny sentralnettslinje fra Balsfjord til Skaidi. I sommer har imidlertid Statnett varslet at de vil vente med beslutning av oppstart på den siste biten mellom Skillemoen og Skaidi, noe som har skapt stor bekymring for framdriften i prosjektet.

I tillegg drar beslutning om oppgradering av strekningen Skaidi-Varangerbotn ut i tid. Statnett har ennå ikke tatt en beslutning om hvordan utbygging av denne strekningen skal skje; seks år etter at utbygging av sentralnettslinjen mellom Skaidi og Varangerbotn ble forhåndsmeldt til NVE.

Det er også kommet signaler om at Statnett vil satse mer på såkalt systemvern som en mer omfattende og permanent ordning i nord. Dette innebærer at man kobler ut strøm til storforbrukere/industri for å hindre at sentralnettet bryter sammen. Med tanke på beredskap, forutsigbarhet for næringslivet og realisering av nordområdepolitikken må dette kunne sies å være et svært dårlig alternativ til utbygging av sentralnettet. Det er derfor også vesentlig å få bragt på det rene om regjeringen vil akseptere dette.

Svar:

Olje- og energidepartementet ga i april 2015 Statnett konsesjon til å bygge en ny 420 kV-ledning fra Balsfjord i Troms til Skaidi i Finnmark. Sommeren 2016 besluttet Statnett oppstart av Balsfjord-Skaidi. Foretaket opplyste at utbyggingen av de ulike delstrekninge-

ne av hensyn til HMS vil skje trinnvis, noe som medfører at samlet utbyggingsperiode strekkes noe ut i tid. Statnett ventet samtidig med beslutning om oppstart mellom Skillemoen og Skaidi. Dette skyldes primært forventet utvikling i kraftforbruket i området. Statnett har opplyst til departementet at foretaket vil ta stilling til denne delstrekningen senest 1-2 år fram i tid, og at en beslutning kan tas raskere dersom ny informasjon om forbruksutviklingen tilsier dette. Statnett legger opp til at videreføringen av strekningen skal tilpasses behovsutviklingen.

Regjeringen er opptatt av en sikker strømforsyning i nord som i hele landet for øvrig, og at strømmettet utvikles på en samfunnsmessig rasjonell måte. Det skal investeres betydelig i vår infrastruktur for strømmettet i årene fremover, og det er viktig at nettselskapene, herunder Statnett, står for en kostnadseffektiv og rasjonell nettutvikling.

Forhold som påvirker den samfunnsøkonomiske lønnsomheten i et prosjekt kan endre seg etter at konsesjon er gitt. I tilfeller hvor det er påviselig usikkerhet knyttet til behovet, kan fleksible nettløsninger redusere risikoen for feilinvesteringer. En mulighet kan være at nettløsninger bygges ut trinnvis, i takt med behovsutviklingen. Jeg mener det er fornuftig at Statnett tilpasser sine investeringsbeslutninger til behovsutviklingen.

Statnett meldte i juni 2010 en ny 420 kV ledning fra Skaidi til Varangerbotn. I oktober 2014 konkluderte foretaket at det ennå ikke er grunnlag for å søke om konsesjon til ledningen. Ledningen skulle bli vurdert i en samlet plan for fremtidig nettutvikling i nord. Statnett redegjorde i nettutviklingsplanen for 2015 at behovet for videre utvikling av nettet i nord er avhengig av endringer i forbruk og produksjon, og at utviklingen er usikker. Statnett har nå opplyst om at foretaket ikke har tilstrekkelig grunnlag til å fatte konseptvalg for nettsystemet i dette området.

Utbygging av transmisjonsnett er forbundet med store investeringskostnader og negative konsekvenser for natur og miljø i tillegg til andre arealinteresser. Det er nettkundene som betaler for investeringene i kraft-

nettet. Det er viktig at forutsetningene for at et tiltak er nødvendig belyses godt og at det redegjøres for hvilke faktorer som kan påvirke behovet over tid. Behov skal være dokumentert, og det skal komme klart fram hvilke behov som er prosjektutløsende, samt hvilke krav et tiltak må oppfylle for å svare på behovet på en tilfreds-

stillende måte. Det er Statnetts ansvar å utrede og vurdere hvorvidt det er et tilstrekkelig grunnlag for at det kan ta konseptvalg. Jeg legger vekt på at det også skal være sikker strømforsyning i vår nordligste landsdel. Dette vil også ligge til grunn i behandlingen av eventuelle konsesjonssøknader og konseptvalgutredninger.

SPØRSMÅL NR. 1551

Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 12. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Dagsavisen melder 5.9.2016 at 33 kommuner ikke har svart på Utdanningsdirektoratets utspørring om barn i mottak får den skolegangen de har krav på. Derfor er det ikke godt gjort at de ca. 750 barna, som bor i mottak i de kommunene som ikke har svart, faktisk får skolegang. At myndighetene ikke vet om barn som bor på mottak får skolegang eller ikke, er ikke akseptabelt.

Hva gjør statsråden for å sikre at disse barna får rettmessig skolegang?»

BEGRUNNELSE:

Barn i mottak har rett til skolegang som andre barn i Norge og Regjeringen må sikre at de får rettmessig skolegang.

Dette er barn med særlig sterkt behov for opplæring og et normalt barndomsliv.

Livet på flukt og i mottak er en ekstrem påkjenning for barn.

Veien inn i et normalt liv i det norske samfunn går gjennom skolen.

Svar:

I Norge har alle barn i grunnskolealder rett og plikt til grunnskoleopplæring. For barn som kommer til Norge gjelder retten til opplæring fra det tidspunkt det er sannsynlig at barnet skal være i Norge i mer enn tre måneder. Plikten inntreffer når barnet har oppholdt seg i landet i mer enn tre måneder. Kommunene har ansvaret for å oppfylle retten til opplæring for alle barn som bor i kommunen.

På bakgrunn av flyktningsituasjonen i fjor og økningen i antall barn i mottak, fikk Utdanningsdirektoratet i oppdrag å undersøke om barna som oppholdt seg i mottak fikk opplæring. I siste spørring var det over 80 prosent av kommunene med barn i grunnskolealder i

mottak som svarte, noe som er en stor forbedring siden første spørring. 98 prosent av asylsøkerbarna i de 142 kommunene som svarte i siste spørring fikk opplæring, én prosent fikk ikke opplæring og én prosent var ikke gjort rede for. Blant barna som ikke fikk opplæring, nevner mange at de ikke har hatt tid til å starte opplæringen som årsak. Dette kan i noen tilfeller henge sammen med at barna nylig er kommet til kommunen. Selv om det er noen kommuner som ikke har svart på undersøkelsen, legger vi til grunn at retten til opplæring i all hovedsak nå blir oppfylt også i disse kommunene.

Fylkesmannen har ansvaret for å kvalitetssikre svarene i samarbeid med Utdanningsdirektoratet. Der som fylkesmannen har grunn til å tro at barn ikke får oppfylt retten til opplæring, kan fylkesmannen føre tilsyn med kommunen.

SPØRSMÅL NR. 1552**Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 12. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I tertialrapporteringen til Helse Sør-Øst RHF for første tertial 2016 kommer det frem at det er 49 651 pasienter som har såkalt «åpen henvisningsperiode uten ny kontakt».

Er dette pasienter som kommer i tillegg til de 80 000 pasientene regjeringen tidligere har opplyst har såkalt «passert tentativ tid for kontakt» og som ikke er håndtert som planlagt, eller inngår disse 49 651 pasientene i grunnlaget på 80 000?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget ønsker mer informasjon om de reelle ventetidene pasientene opplever. Tidligere har regjeringen opplyst at de vil be Helsedirektoratet gjennomgå hvorfor brøken mellom pasienter som blir satt til videre utredning kontra pasienter som får en frist til behandling har endret seg kraftig. I tillegg har regjeringen opplyst om at det er vel 61 000 pasienter i Helse Sør-Øst som ikke er håndtert av sykehusene innenfor den (tentative) fristen sykehuset har lovet pasientene. Dette tallet har senere blitt oppjustert til vel 80 000 pasienter.

Det kan se ut som nå er enda flere pasienter som sykehusene ikke har tilstrekkelig kontroll med. I gruppen som opplyses har navnet «åpen henvisningsperiode uten ny kontakt», er det antagelig mange typer pasienter. Men det trenger ikke være mer enn en håndfull pasienter med alvorlige tilstander i gruppen, for å kalle det alvorlig at sykehusene ikke har tilstrekkelig kontroll og oversikt.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF opplyser at indikatorene "pasienter med passert tentativ tid til kontakt" og "antall pasienter med åpen henvisningsperiode, uten ny kontakt" brukes for å følge forløpet til pasienter som er til utredning, behandling eller oppfølging. Det er viktig å at alle avdelinger og poliklinikker har god oversikt over når pasienter som er i forløp skal tilbake til oppfølging på poliklinikker og avdelinger. Denne informasjonen ligger i det pasientadministrative systemet.

I mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1446 viste jeg til at det per 5. august var 61 906 pasienter der tentativ tid er passert i Helse Sør-Øst. Tallet omfatter pasienter henvist etter 1.1.2010. Videre opplyste jeg om at dersom en inkluderer pasienter henvist før 2010, dvs. pasienter med lange behandlingsforløp, viser foreløpige tall en økning på om lag 20 000. Helse Sør-Øst opp-

lyser at antall pasienter med åpen henvisningsperiode, uten ny kontakt var 48 400 per juli 2016.

De to indikatorene er ulike og kan ikke summeres.

Indikatoren "pasienter med passert tentativ tid til kontakt" er definert som antall nyhenviste pasienter og pasienter som allerede er i et forløp og der planlagt dato for neste kontakt er overskredet.

Til sammenligning viser indikatoren "antall pasienter med åpen henvisningsperiode, uten ny kontakt" pasienter der henvisningsperioden fortsatt holdes åpen uten at avtale om tid for oppfølging eller tentativ dato er registrert. Det kan i denne gruppen være pasienter som har avsluttet et behandlingsopplegg eller pasienter som skal ha videre oppfølging i spesialisthelsetjenesten. Felles er at avslutning eller videre oppfølging ikke er registrert i det pasientadministrative systemet. For å sikre at pasienter får ny planlagt kontakt tilknyttet aktuell henvisning ved sykehuset eller avsluttes korrekt i systemet, må sykehuset ta ut en egen rapport for å synliggjøre hvilke pasienter dette dreier seg om. Dette skal være en fast rutine, og indikatoren benyttes i den faste oppfølgingen i lederlinjen for å ha oversikt over status og sette inn forbedringstiltak og opplæring.

SPØRSMÅL NR. 1553**Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 14. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva hadde resultatutviklingen i Helse Sør-Øst RHF sin økonomiske langtidsplan vært samlet og år for år for den planlagte perioden dersom man hadde lagt de samme forutsetningene for produktivitetsvekst som de andre helseregionene bruker i sine tilsvarende planer og hva er begrunnelsen for at prognosen til Helse Sør-Øst er langt mer ambisiøs?»

BEGRUNNELSE:

Viser til behandlingen av Helse Sør-Øst RHF sin økonomiske langtidsplan som ble behandlet før sommeren. Helse Sør-Øst er landets klart største regionale helseforetak og planlegger store investeringer basert på resultatene det budsjetteres med i langtidsplanen. Jeg ønsker derfor departementets vurderinger av følgende forhold:

Forutsetningene som legges til grunn i HSØ sin budsjettering, er dobbelt så høye som i Helse Midt (blant annet produktivitetsvekst). Et annet eksempel er Vestre Viken HF som allerede er et av landets mest effektive helseforetak hvor HSØ nå planlegger en ny effektiviseringseffekt på over 10 prosent de neste 5 år årene.

Jeg ønsker også at departementet gir Stortinget sin vurdering av i hvilken grad risikoen ved denne type svært ambisiøs budsjettering er tilstrekkelig vurdert og hva slags tiltak Helse Sør-Øst ser for seg at skal utløse produktivitetsvekst over det dobbelte av det som planlegges ved sykehus andre steder i landet.

Jeg ber om at departementet om nødvendig gjør de nødvendige avgrensningene og evt. begrunner disse for å kunne svare skikkelig.

Jeg ønsker resultatrisikoen beregnet dersom følgende forutsetninger legges inn (hver for seg i egne regneark) til erstatning for HSØ sine:

- gjennomsnittlig produktivitetsvekst for samme periode for alle landets helseregioner
- Helse Midt sine prognoser produktivitetsvekst

Svar:

De regionale helseforetakene skal innenfor de økonomiske rammene bevilget av Stortinget hvert år imøtekomme de kravene som blir gitt i oppdragsdokument og foretaksmøter. De regionale helseforetakene får én økonomisk ramme som de disponerer til både drift og investeringer for å møte disse kravene.

De regionale helseforetakene utarbeider årlig rullende økonomiske langtidsplaner for å kunne planlegge hvordan de skal kunne møte framtidige krav og tilby god pasientbehandling i framtiden. De økonomiske langtidsplanene viser de økonomiske konsekvensene av strategiske mål og er ikke bindende for det enkelte budsjettår. Det er derfor større usikkerhet i de økonomiske langtidsplanene enn i de årlige budsjettene.

I planen tar de regionale helseforetakene bl.a. hensyn til og gjør forutsetninger om befolkningsutvikling, utvikling og sammensetning av bemanning, og medisinsk og teknologisk utvikling for å møte framtidige behov for spesialisthelsetjenester. Driften må også tilpasses slik at de har økonomiske bæreevne på nødvendige investeringer. De økonomiske langtidsplanene hviler også på de regionale helseforetakenes egne forutsetninger om bevilgninger i framtidige statsbudsjett.

Regionale helseforetak har et helhetlig ansvar innenfor sine tilgjengelige økonomiske rammer til investeringer og drift. Alle regionale helseforetak har behov for å investere innen bygg MTU og IKT. En prioritering av investeringsområdet innebærer en dreining fra drift til kapital. En slik dreining vil ved bruk av regnskapsprinsippet helseforetakene er underlagt, gi positive driftsresultater, selv om kontantregnskapet går i balanse.

En dreining fra drift til kapital innebærer at driften må effektiviseres. Alle regionene har derfor lagt inn tiltak for å forbedre driften i planperioden. Mens Helse Sør-Øst i sin økonomiske langtidsplan viser til en ønsket DRG-produktivitetsvekst, så viser Helse Midt-Norge i langtidsplan til en generell effektivisering i driften på 1 % årlig. Slike størrelser kan ikke sammenlignes. Videre er det stor variasjon i effektivitet mellom helseforetak innad i regionene og regionene vil samlet sett bli mer effektive dersom de mindre effektive sykehusene utnytter ressursene like godt som de meste effektive sykehusene.

De fire regionale helseforetakene står alle overfor større investeringsprosjekter og må ha en driftsøkonomi til å kunne bære investeringene. Helse Midt-Norge har som nevnt i sin økonomiske langtidsplan lagt til grunn "en generell effektivisering av driften på 1 % hvert år i langtidsbudsjettperioden". Dette innebærer en større vekst i de årlige resultatene enn i Helse Sør-Øst.

Alle regionale helseforetak har siden 2012 hatt positive resultater i driften. Regnskapene viser imidlertid at regionene har ulik resultatgrad, det vil si hvor stor andel resultatet utgjør av driftsinntektene. Helse Sør-Øst har i perioden 2012-2015 hatt en resultatgrad på

halvannen prosent, mens de øvrige regionene i samme perioden i gjennomsnitt har ligget på om lag det dobbelte. Helse Sør-Øst var også den regionen som sist kom i økonomisk balanse og fikk positive driftsresultater, men regionen er den eneste regionen som enda ikke har gjen vunnet tapt egenkapital fra perioden

2002-2011. Helse Sør-Øst hadde, med unntak fra 2010, negative resultater i denne perioden. I perioden 2017-2020 har tre av fire regionale helseforetak planlagt å bedre det økonomiske handlingsrommet gjennom økte positive resultater:

Økonomisk resultat	Budsjett	Økonomisk langtidsplan			
(beløp i mill. kroner)	2016	2017	2018	2019	2020
Helse Sør-Øst	745	937	1 074	1 303	1 494
Helse Vest	312	382	405	463	482
Helse Midt-Norge	189	304	534	743	949
Helse Nord	361	364	328	298	288
SUM	1 607	1 987	2 341	2 807	3 213

Helse Sør-Øst står for omlag 54 % av de offentlige utgiftene til spesialisthelsetjenesten og har gjennom hele planperioden en stabil andel av alle de fire regi-

onenes planlagte positive resultater, ca. 46 %. Dette indikerer at Helse Sør-Øst ikke planlegger med større krav til effektivisering enn de øvrige regionene.

SPØRSMÅL NR. 1554

Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 14. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden forklare hva som er den faglige begrunnelsen for at nakkeutløst kjeveleddsdysfunksjon er ekskludert fra det tverrfaglige strakstiltaket ved Haukeland Universitetssykehus og hvor disse pasientene som har behov for en tverrfaglig utredning i spesialisthelsetjenesten av både kjeveledd og nakke, skal henvises for utredning og/eller behandling?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge evalueringsrapporten fra Rambøll mener pasientorganisasjonen at tiltaket ikke er utformet for pasienter med invalidiserende kjeveleddsdysfunksjon. Landsforeningen for Nakkeskadde (LFN) har deltatt med brukerrepresentanter i arbeidet med oppdragsdokument 1.3.2012 siden oppstarten. De har nå fått opplyst at strakstiltaket ved Haukeland Universitetssykehus har fått departementets godkjenning for at personer med nakkeutløst kjeveleddsdysfunksjon ikke skal være en del av det tverrfaglige strakstiltaket ved sykehuset.

Svar:

Jeg viser til mitt svar til representanten Ruiter 31.8.2016, hvor jeg innledningsvis redegjorde for tildelingsbrevet til Helsedirektoratet for 2012 og hvordan oppgaven blir ivarettatt gjennom tilbudet ved Helse Bergen HF.

Jeg refererte til at i tildelingsbrevet for 2012 fra Helse- og omsorgsdepartementet fikk Helsedirektoratet følgende oppdrag:

”Sammen med regionale helseforetak iverksette nødvendige tiltak for å styrke tilbudet om utredning og behandling av personer med invalidiserende Temporomandibulær dysfunksjon (TMD), herunder utarbeide veileder for behandlingsforløp for personer med TMD.”

Tilbudet ved Helse Bergen HF er i forståelse med oppdraget som i sin tid ble gitt av Helse- og omsorgsdepartementet, en flerfaglig tjeneste, der pasientene også vurderes for om det er behov for behandling, inkludert kirurgi, og eventuelt tilbys dette. Tidligere var tilbudet til disse pasientene for fragmentert og preget

av lite tverrfaglighet og samhandling. Nå er det etablert et nasjonalt opplegg på Haukeland sykehus med god og solid flerfaglig kompetanse for pasienter med alvorlige tilstander.

Representanten spør om den faglige begrunnelsen for at nakkeutløst kjeveleddsdisfunksjon er ekskludert fra det tverrfaglige strakstiltaket ved Haukeland. Spørsmålet er blitt forelagt Helsedirektoratet som skriver:

"Innholdet i opplegget og sammensetningen av den tverrfaglige behandlergruppen ved Strakstiltaket for TMD er drøftet og avklart i en bredt sammensatt referansegruppe nedsatt av Helsedirektoratet. I denne referansegruppen satt brukere, representanter fra alle fagmiljø i RHFene som gir behandling til pasientgruppen, representanter fra primærhelsetjenesten og universitetsmiljø, samt svenske fagpersoner".

Helsedirektoratet legger til at:

"representanter fra pasientorganisasjoner" har ment at nakkeproblemer også fullt ut skulle utredes av Strakstiltaket, noe som ved flere anledninger er påpekt ligger utenfor avgrensningen til oppdraget. Dersom det ved utredning og undersøkelse kan være grunn til å mene at problemene knyttet til plager fra kjeveleddsregionen kommer av nakkeproblemer vil pasienten måtte henvises til relevant fagavdeling ved et sykehus. Bakgrunnen for dette er at det kreves en annen kompetanse enn den som legges til grunn for utredning og behandling av TMD-lidelser. Det er kjent fra vitenskapelig litteratur at det ved TMD-plager ikke er uvanlig at pasienter har samtidige andre plager som nakke-/ryggplager, generelle muskelpager og hodepine. Tilbudet ved Haukeland er

innrettet spesielt for utredning og behandling av TMD-problematikk, jfr oppdragsbrevet fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2012".

Ifølge Helsedirektoratets redegjørelse er det altså faglige grunner til at pasientforløpet for pasienter med plager fra kjeveleddsregionen som kan ha sin årsak i nakkeproblemer vil omfatte flere avdelinger enn kun Strakstiltaket.

Helsedirektoratet redegjør videre for omfanget av slike tilfeller og hvilke pasientgrupper en henvisning til spesialister utenfor Strakstiltaket kan omfatte:

"Strakstiltaket mottok de første henviste pasientene i aug. 2013. Strakstiltaket informerer den 7.9.16 at av 60 ferdig utredede pasienter, så har 12 pasienter (eller 20 %) selv oppgitt traume mot og symptomer fra hode/ansikt inkludert nakkesleng, påkjørsel bakfra, andre trafikkulykker og andre traumer. I de tilfeller der opplysninger og funn ved utredningen tyder på nakkeproblematikk, vurderer det tverrfaglige teamet ved Strakstiltaket om pasientens plager/symptomer kan ha sammenheng med mulige skader i nakken. Dersom opplysninger og funn gir grunn til å mene at slik sammenheng foreligger, vil pasienter henvises til relevant fagavdeling som f. eks. nevrokirurgisk, nevrologisk eller ortopedisk avdeling for nærmere vurdering og eventuell behandling".

Slik det fremkommer av denne redegjørelsen er det ikke slik at pasienter med nakkeskader ekskluderes fra Strakstiltaket, men at de etter utredning i Strakstiltaket av medisinskfaglige grunner henvises til relevante fagmiljøer for videre behandling av sine nakkeproblemer.

SPØRSMÅL NR. 1555

Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 12. september 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Regelrådet har gitt rødt kort til kvaliteten på saksutredningen om konsesjonsloven som nå er på høring.

Vil statsråden trekke tilbake høringen og sørge for at den oppfyller de kravene som ligger i utredningsinstruksen eller vil statsråden kjøre saken videre på sitt ideologiske liberalistiske grunnlag?»

Svar:

Stortinget behandla 16. februar 2016 Innst. 153 L (2015-2016) frå Næringskomiteen. Innstillinga gjaldt regjeringa sitt lovforslag i Prop. 124 L (2013-2014) om endringar i konsesjonslova (oppheving av priskon-

troll). Stortinget vedtok å sende lovforslaget attende til regjeringa.

Samtidig blei regjeringa bedt om å kome attende til Stortinget med ei rekkje ulike forslag til endringar i konsesjonslova, odelslova og jordlova.

Spørsmålet frå representanten Pollestad gjeld Regelrådet si uttale knytt til høyring av mellom anna desse forslaga til endringar. Forslaga vart sendt på høyring i juni med høyringsfrist 26. september 2016.

I uttalen sin har Regelrådet peika på at høyringsnotatet ikkje oppfyller punkt 2.1 i Utredningsinstruksen. Regelrådet har i samband med dette peika på at det er utfordrande å greie ut om eller berekne verknaden av ein del av forslaga, men etterlyser likevel ei utgreiing av moglege verknader. Regelrådet har spesielt peika på at:

"Nullalternativet, samt flere alternative tiltak burde vært belyst, eventuelt burde argumenter for hvorfor ikke andre alternativer er aktuelle blitt diskutert. Virkningene burde vært beskrevet og tallfestet så langt som mulig, eventuelt burde det vært tydeliggjort hvorfor dette ikke var mulig. Utredningen mangler en samlet vurdering av om forslagenes nyttevirksomheter veier opp for deres kostnadsvirkninger, og dermed om tiltaket er samfunnsøkonomisk lønnsomt eller ikke."

Eg har merka meg uttalen frå Regelrådet og vil gå grundig inn i den i samband med oppsummering av høyringa før saka fremmast for Stortinget.

Eg vil leggje til at vedtaka Stortinget gjorde 16. februar i år inneber at eg har fått eit oppdrag frå Stortinget. Min intensjon er å leggje til rette for å gjennomføra oppdraget. Høyringsprosessen vil samla sett òg gi bidrag til å sikre Stortinget eit solid fundament for eventuelle lovendringar.

SPØRSMÅL NR. 1556

Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 13. september 2016 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Regelrådet har i følge deira eigen nettstaden avgitt uttale i 8 saker. I tre av desse er saka så dårleg utgreidd at regelrådet har gitt raudt kort.

Vil dette få konsekvensar for vidare handsaming av sakene eller er Regelrådet berre ein byråkratisk PR-gimmick frå regjeringa?»

Svar:

Regelrådet er eit forvaltningsorgan underlagt Nærings- og fiskeridepartementet. Rådet er sett saman av representantar frå næringslivet og academia og har ei fri og sjølvstendig rolle, og departementet har ingen instruksjonsrett i faglege spørsmål.

Ansaret for handsaminga av dei tre sakene representanten Pollestad viser til, ligg hjå andre statsrådar. Eg går difor ikkje inn på desse konkrete tilfella, men svarer meir generelt på spørsmålet om korleis kritiske merknader frå Regelrådet kan handterast.

Føremålet med Regelrådet er at det skal medverke til at næringslivet ikkje vert tynga med uturvande byrder gjennom nytt eller endra regelverk. Regelrådet vart etablert som eit tiltak for å sikre betre etterleving av utgreiingsinstruksen. Rapportar frå Riksrevisjonen (2013) og Direktoratet for forvaltning og IKT (2012) har peikt på at det ofte er manglar ved avgjerdsgrunnlaget, spesielt har det vist seg at konsekvensane for næringslivet sjeldan er tilstrekkeleg kartlagt. Rapporten frå Difi studerte forslag frå åra 2001, 2002, 2008 og 2009, medan ein i rapporten til Riksrevisjonen såg på åra 2011–12. Så problemet er langt frå nytt. Difor har regjeringa tatt tak i problemet, først ved å revidere instruksen der noko av det viktigaste var å gjere krava til kva ei utgreiing skal innehalde, meir tydelege. Deretter

såg vi på tiltak for å auke etterlevinga av instruksen. Regelrådet er det viktigaste tiltaket i så måte. Rådet skal kontrollere at framlegg om nye reglar som er relevante for næringslivet, er tilstrekkeleg greidde ut – i samsvar med instruksen. Rådet kjem med rådgjevande fråsegner til høyringsforslag.

Representanten Pollestad tek opp kva følgjer det får når Regelrådet meiner at eit forslag ikkje er tilstrekkeleg greidd ut. Eg vil her peike på at rådet kjem med sine merknader i høyringsrunden, altså før regjeringa og Stortinget endeleg handsamar saka. I oppfylginga av slike merknader kan ansvarleg departement eller etat kome med ei ny utgreiing, eventuelt tilleggsutgreiing, eller så kan ein gå inn på merknadene når ein legg fram det endelege forslaget, slik at avgjerdsgrunnlaget vert betre i siste runde.

Regelrådet er eit budsjettmessig lite tiltak som kan vise seg å ha god positiv effekt. Erfaringane frå andre land med tilsvarande organ er gjennomgåande gode. Regelrådet har nett starta opp, men det har etter mi meining allereie tydeleg markert seg i tråd med mandatet og intensjonane bak etableringa. Eg trur at resultatet etter ei tid vert ei klår betring i kvaliteten på utgreiingane.

SPØRSMÅL NR. 1557**Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen****Besvart 13. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Var ministerens opplysninger om 3 måneder for å avklare hvilke søknader som trenger ytterligere opplysninger feil?»

BEGRUNNELSE:

Som svar på skriftlig spørsmål av 5. august opplyser innvandrings- og integreringsministeren 12. august at UDI gjennomgår innkomne søknader innen tre måneder for å avklare hvilke søknader som trenger ytterligere opplysninger. I ettertid har UDI på sine nettsider endret informasjon om hvor lang tid det vil ta fra søknad leveres til man får opplysninger om hva som skjer videre med søknaden. På disse nettsidene opplyses det nå at dette tar 6 måneder. Undertegnende forstår nå at tiden som ministeren opplyste om i realiteten knytter seg til et mål, snarere enn hvor lang tid det faktisk tar å avklare hvilke søknader som trenger ytterligere opplysninger.

Svar:

I mitt svar til spørsmål nr. 1425 til skriftlig besvarelse opplyste jeg om at Utlendingsdirektoratet (UDI) gjennomgår innkomne søknader i løpet av tre måneder for å avklare hvilke søknader som trenger ytterligere opplysninger.

Jeg har forelagt spørsmål nr. 1557 for UDI, som nå opplyser at de i løpet av tre måneder gjennomgår alle saker for å vurdere hvilke saker som trenger ytterligere opplysninger, med unntak av en portefølje fra Afrika der man ikke har kommet ned til tre måneders behandlingstid.

Etter mitt forrige svar justerte UDI informasjonen på sine nettsider fra tre til seks måneder for saker fra flere land for å ta høyde for denne ene porteføljen. UDI arbeider for økt forutsigbarhet for søkerne og så presis informasjon som mulig. UDI gjennomgår derfor opplysningene om saksbehandlingstid én gang i måneden, og justerer tidene i tråd med faktisk brukt tid. En slik tidsangivelse vil likevel kun være veiledende, siden den aldri vil kunne fange opp alle saker. UDI opplyser at det nå gis noe ulik informasjon for flere land på nettsidene og at de vil endre dette ved å angi tre måneder, som i dag i hovedsak er realiteten. UDI opplyser videre at det vil bli satt inn ekstra ressurser til å gjennomgå den nevnte porteføljen som tar lengre tid, slik at spørsmålet om det skal innhentes ytterligere opplysninger også i disse sakene blir vurdert i løpet av tre måneder.

SPØRSMÅL NR. 1558**Innlevert 6. september 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 15. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Etter skolestart rapporteres det om konsekvensene av innføringen av nytt regelverk for fravær i videregående skole. Elever uten behov for medisinsk behandling strømmer til fastlegene for å få legeerklæringer for sykdom som ikke krever behandling.

Hvilke prosesser har departementet gjennomført med berørte parter som allmennlegene, helsesøstre og sykepleierforbundet, og på hvilken måte har statsråden fulgt opp komiteens flertall som påpeker behovet for mer myndighet og utøvelse av skjønn tillagt den enkelt skole?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget gjorde i juni 2016 følgende vedtak:

"Stortinget ber regjeringen oppheve forskriften om en fraværsgrense på ti prosent i enkeltfag i videregående opplæring og i dialog med sektoren utarbeide et nytt regelverk for fravær."

Den nye forskriften om fravær fører til at legene får mindre tid til å ta seg av pasienter som trenger medisinsk behandling. Det er også leger som avviser elever som ønsker legeerklæringer eller hybelelever som har fastlege i en annen kommune.

Elevene ønsker å dokumentere sitt fravær fra dag en for ikke å risikere å stå med vitnemål med udokumentert fravær.

Dagens regelverk er uklart og skaper ulik praksis og ulik behandling av elevenes fravær. Samtidig er det uheldig at forskriftsendringen er effektivt når stortingsflertallet uttrykkelig har bedt regjeringen om å oppheve forskriften og erstatte den i tråd med flertallsmerknaden.

I Stortingets innstilling ble statsråden bedt om å gå i dialog med sektoren, skrote 10 % fraværsgrense og utforme forslag til nytt regelverk.

Flertallet i komiteen skriver også at:

"Flertallet frykter at de mange og detaljerte bestemmelsene med unntaksordninger og spesialbestemmelser vil gi mye ekstra byråkrati i skolene.

Flertallet mener mer myndighet og skjønn med fordel kan tillegges den enkelte skole. Tillit og delegering reduserer byråkrati og kontrollsystemer og gir rom for fornuftig gjennomføring på den enkelte skole."

Svar:

Elever i videregående opplæring har i utgangspunktet en plikt til å møte opp til opplæringen. Fra og med skoleåret 2016–2017 gjelder det også en fraværsgrense. Hvis en elev har mer enn ti prosent udokumentert fravær i timene i et fag, vil han eller hun som hovedregel ikke kunne få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i faget.

Det er viktig å understreke at ti prosent er en grense for hvor mye elevene kan være borte uten å skaffe dokumentasjon. Fraværsgrensen gjør det med andre ord ikke nødvendig å skaffe dokumentasjon på fraværet, heller ikke på sykefravær, dersom man ikke overstiger grensen på ti prosent.

Stortinget ba i juni om en oppheving av fraværsgrensen i videregående skole slik grensen da var utformet. Regjeringen ble bedt om å utarbeide et nytt regelverk i dialog med sektor. Flertallet i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen mente blant annet at mer myndighet og skjønn med fordel kunne tillegges den enkelte skole. I gjeldende regelverk er derfor en grense på ti prosent udokumentert fravær supplert med en skjønnsbestemmelse. Skjønnsbestemmelsen kan for eksempel brukes dersom en elev har en vanskelig hjemmesituasjon. Skjønnet er lagt til rektor. Dersom rektor mener at fraværårsaken gjør det klart urimelig at grensen på ti prosent skal gjelde, kan eleven likevel få karakter hvis det udokumenterte fraværet i faget ikke er høyere enn femten prosent. Denne løsningen ble utarbeidet i dialog med organisasjonene i sektor før den ble fastsatt.

Jeg mener allmennlegene og helsesøstrene ikke er gitt nye oppgaver i forbindelse med de nye fraværsgre-

glene. Det har likevel oppstått enkelte spørsmål i forbindelse med innføringen av fraværsgrensen, og både Landsgruppen av helsesøstre i Norsk sykepleierforbund og Den norske legeforening har deltatt på møter i Kunnskapsdepartementet for å få informasjon om og diskutere de nye reglene. Det er viktig at fraværsgrensen ikke får utilsiktede, uheldige konsekvenser, og jeg er opptatt av å ha en god dialog med helsevesenet også fremover. Jeg har derfor avtalt et nytt møte med Den norske legeforening senere i år, når fraværsgrensen har vært praktisert noe lenger av skolene.

Jeg er ikke enig i at det fastsatte regelverket er uklart. Det er naturlig at det oppstår enkelte spørsmål når det skal tas i bruk nye regler, og jeg har derfor lagt vekt på at rundskriv og annet veiledningsmateriale skulle være tilgjengelig så tidlig som mulig. Det er viktig at elevene opplever at de blir behandlet likt uavhengig av hvor i landet de bor og hvilken skole de går på.

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteen ga i juni også uttrykk for at et nytt regelverk for fravær burde ledsages av følgeforskning og evalueres nøye etter tre år. Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å etablere en slik følgeevaluering. Direktoratet er også bedt om å utrede og vurdere en nærmere plikt for skolene til å følge opp elever med høyt fravær. Det vil i tillegg bli nedsatt en arbeidsgruppe med representanter fra organisasjonene som skal lage en veileder for hvordan skolene kan jobbe best mulig for å øke elevenes tilstedeværelse.

SPØRSMÅL NR. 1559**Innlevert 7. september 2016 av stortingsrepresentant Jan Böhler****Besvart 13. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Da et tverrpolitisk utvalg i Agenda-rapporten gikk inn for bl. a et nasjonalt forbud mot niqab og burka i skolen, svarte politisk ledelse i innvandrings- og integreringsdepartementet at dette er "helt på linje med hva Regjeringen ønsker"(Aftenposten 11/8). Da undertegnede spurte kunnskapsministeren om det samme i spørretimen 19/11 2014, svarte han at dette er en del av skolenes ordensreglement og må fastsettes lokalt.

Vil statsråden ta initiativ til å endre regjeringens politikk på dette punktet og støtte et nasjonalt forbud?»

BEGRUNNELSE:

Ved noen høyskoler og videregående skoler i fylker som Oslo, Østfold, Akershus og Telemark har det til tider oppstått konflikter rundt bruk av heldekkende plagg som niqab og burka. I en rekke tilfeller har skoleeier lokalt grepet inn og bestemt at slike plagg ikke kan brukes, fordi det gjør det vanskelig å kommunisere i undervisningen.

Det er gledelig at et tverrpolitisk Agenda-utvalg med sentrale politiske representanter fra Ap, KrF, V, SV og SP har kommet fram til at vi ikke bør la den enkelte skole slite med disse konfliktene når de dukker opp, men lage nasjonale regler, slik at alle har det samme å forholde seg til. Hvis en slik felles regel innføres, vil det også bli mindre rom for press på jenter fra ekstreme fundamentalistiske krefter om at de skal bruke slike plagg.

Når det gjelder vurdering av religionsfrihet og menneskerettigheter i forhold til et forbud mot heldekkende plagg i skolen, vises det til en dom i Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen fra 2014, hvor disse og beslektede spørsmål ble drøftet.

Der ble det slått fast at hensynet til å leve sammen, integreres, ha dialog og kommunikasjon er overordnet, og at forbud mot heldekkende plagg ikke anses som diskriminerende.

Svar:

Regjeringens politikk på integreringsfeltet er å finne i Meld. St. 30 (2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk. Meldingen slår fast at tros- og livssynsmangfold øker behovet for å fremme dialog og respekt mellom tros- og livssynstradisjoner. Dette gjelder alle grupper i samfunnet.

Når det gjelder heldekkende plagg som niqab og burka er dette et lite problem i skolesammenheng og på andre offentlige institusjoner. I den grad slik praksis

skaper utfordringer finner den enkelte kommune eller den enkelte offentlige instans lokale løsninger, i noen tilfeller også forbud. Eksempelvis har Oslo kommune innført et forbud mot plagg som helt eller delvis dekker elevenes ansikt.

Forbud som er begrunnet i et saklig formål som er nødvendig og ikke uforholdsmessig inngripende vil ikke være i strid med diskrimineringslovverket eller tros- og livssynsfriheten.

Det finnes med andre ord et handlingsrom lokalt som fungerer i de tilfeller utfordringer oppstår. Regjeringen vil derfor ikke, på det nåværende tidspunkt, innføre et nasjonalt forbud mot niqab og burka i skolen.

Når det gjelder andre religiøse symboler fremgår det av Meld. St. 30 at regjeringen vil sette i verk tiltak for å motvirke kulturelle og religiøse praksiser som kan hindre barn og unge i å delta i ulike aktiviteter på skolen og i fritiden. De siste årene har Stortinget ved flere anledninger drøftet bruk av religiøse plagg og symboler i skolen, arbeidslivet og i det offentlige rom. Det politiske flertallet har hittil avvist et generelt forbud mot religiøse hodeplagg, men har støttet at religiøse hodeplagg ikke skal brukes i politiet.

SPØRSMÅL NR. 1560**Innlevert 7. september 2016 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 15. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I Byggeindustrien 31. august står det å lese at Jernbaneverkets prosjektorganisasjon for utbyggingen av Follobanen har avdekket flere avvik hos underleverandører. Tidligere er det avdekket lignende avvik ved Ryfast-prosjektet.

Hva mener statsråden er grunnen til at dette forekommer i så stort monn, og hvilke grep vil han sette i verk for at regler om minstelønn, pålagt hviletid og maksimalt antall arbeidstimer blir overholdt ved de mange store infrastrukturprosjektene i Norge?»

Svar:

Regjeringens store økning i bevilgningene til både drift/vedlikehold og investeringer innen samferdsel åpner for høy aktivitet og dermed mange nye aktører i bransjen. Det er derfor viktig med en hensiktsmessig kontrollvirksomhet både for å sikre arbeidstakernes rettigheter, og at ulike selskap konkurrerer på like vilkår. På dette området skjer det nå veldig mye, og de statlige etatene gjør selv en omfattende jobb for å avdekke juks og lovbrudd. Jeg mener derfor det blir feil tilnærming å snakke som om at man først nå skal gjøre grep. For meg handler det om å videreføre og forsterke det gode arbeidet som er i gang.

Jeg minner om at problemene som er avdekket i stor grad handler om resultatene fra kontrollarbeid som etatene selv gjør. Jernbaneverket opplyser at de selv har gått ut med opplysninger til bygg.no om et pågående revisjonsarbeid, og at det gjennom dette er avdekket brudd på kontraktsbestemmelser om lønns- og arbeidstidsbestemmelser hos underentreprenører på Follobaneprosjektet.

For å bekjempe brudd på lønns- og arbeidsvilkår innen bygge- og anleggsbransjen i Norge, er det nødvendig at myndigheter, byggherrer og bransjeforeninger står sammen om dette. Oppdragsgiver skal følge de føringer som følger av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter og sikre at alle leverandører følger norsk lov. Statens vegvesen og Jernbaneverket opplyser at de sammen med bransjen jobber aktivt med forebyggende tiltak og strengere kontroll for å motvirke sosial dumping og har bl.a. utviklet verktøy for gjennomføring av kontroll både innen utbygging, drift og vedlikehold.

Samferdselsetatene vil i tiden framover satse ytterligere på å bygge opp spisskompetanse innen oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår for å være best mulig rustet til å avdekke eventuelle brudd på kontraktens bestemmelser innenfor disse feltene. Statens vegve-

sen har opprettet regionale arbeidsgrupper som skal bistå prosjektene i arbeidet mot sosial dumping. Gjennom etatens handlingsplan mot sosial dumping vil de evaluere igangsatte tiltak og vurdere behovet for nye og forbedrede tiltak. Follobaneprosjektet har en egen LO-koordinator for å følge med på lønns- og arbeidsvilkår. For ytterligere å forsterke innsatsen mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er Jernbaneverket i ferd med å etablere en samarbeidsavtale med Skattedirektoratet. Jernbaneverket har også implementert et nytt leverandørevalueringssystem som vil bidra til å luke ut useriøse aktører i kvalifisering før tildeling av kontrakt.

Statens vegvesen etablerer en erfaringsdatabase der det samles erfaringer fra tidligere oppdrag. Dette vil være et viktig tiltak for å kunne bruke erfaringer fra tidligere prosjekter mer systematisk enn det vi har gjort fram til nå, samtidig som det vil være et bidrag til utvikling av entreprenørene.

Det offentlige har et ansvar for å være tydelige på krav til lønns- og arbeidsvilkår. Samferdselsdepartementets inntrykk er at Jernbaneverket og Statens vegvesen tar utfordringene i bransjen på alvor.

SPØRSMÅL NR. 1561**Innlevert 7. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 9. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Ser statsråden at Høgsterett si avgjerd 30. august 2016, HR-2016-1833-A, gjer det naudsynt å endra straffeprosesslova for å sikre effektiv etterforsking av straffesaker?»

Svar:

Jeg har merket meg Høyesteretts avgjørelse 30. august 2016 (HR-2016-1833-A) i straffesak om grov kroppsskade. Høyesterett kom der til at straffeprosessloven

§ 157 ikke gir politiet hjemmel til ved tvang å bruke fingeren til den siktede til å få tilgang til innholdet i hans mobiltelefon.

Jeg vil vurdere om avgjørelsen foranlediger lovendringer. Det er viktig for regjeringen at politiet har de nødvendige virkemidler til effektivt å kunne etterforske straffbare handlinger. Det er naturlig at en vurdering av behovet for lovendringer tas i tilknytning til arbeidet med ny straffeprosesslov, et arbeid departementet påbegynner så snart Straffeprosesslovutvalget avgir sin utredning. Utvalget har fått frist til 1. november.

SPØRSMÅL NR. 1562**Innlevert 7. september 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 14. september 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Det er ønskelig med økt videreforedling av fiskeråstoffer i Norge. Hordafor omgjør biprodukt fra oppdrett til ressurs og lager proteinkonsentrat av restråstoff fra havbruk og fiske. Et bærekraftig eksportprodukt. Det ulogiske er at fiskeolje, fiskemel og biogassubstrat har 0 % toll inn til EU mens proteinkonsentrat skal ha 9,7 % toll.

Hva vil ministeren gjøre for å stimulere til mer bærekraftig sirkulær økonomi, motvirke konkurransevridning og redusere handelsbarrierer?»

BEGRUNNELSE:

Hordafor er et biproduktselskap i Austevoll. De står for en bærekraftig produksjon som gjør avfall fra en næring om til ressurs i en annen næring. Et godt eksempel på sirkulær økonomi.

Ved å håndtere biprodukt fra oppdrett, har de gjort avfall til ressurs og skaper verdier av hele fisken. Norge eksporterer proteiningredienser til fôr både fra fiskeri og oppdrett.

Mens fiskeolje, laksolje, fiskemjøl, laksemjøl og biogassubstrat har 0 % toll inn i EU, så mener EU sine tollmyndigheter at proteinkonsentrat (FPC) skal ha 9.7 % toll. Hordafor har problemer med å forstå hvorfor FPC ikke blir behandlet likt med de andre "nye"

produkter fra havbruk som laksemel og laksolje. De er blitt definert sammen med mer avanserte foredlede produkter (tilskudds fôr 23.09).

De forstår heller ikke hvorfor fiskemel fra pelagisk næring skal ha 0 % toll og FPC fra havbruk 9.7 % toll.

EU er ikke tjent med dette. De trenger rimelige råvarer til fôrproduksjon og for Norge er det positivt med mer eksport.

Det hadde derfor vært hensiktsmessig å få på plass tollfritak for hele denne produktgruppen.

Svar:

Jeg vil takke stortingsrepresentant Grung for spørsmålet om videreforedling av fiskeråstoff i Norge. Arbeidet med å øke videreforedling av fiskeråstoff og stimulering av den sirkulære økonomien favner flere tiltak og strategier. Vi har en rekke generelle ordninger som er rettet mot hele bredden av næringslivet, som for eksempel som Etablerertilskuddet, Skattefunn og BIA (Brukerstyrt innovasjonsarena). Disse kan brukes av gründere og andre aktører innenfor sirkulærøkonomien. Her vil vi kontinuerlig kartlegge hvordan nye aktører bruker ordningene i virkemiddelapparatet og vurdere hvilke virkemidler som er best egnet. Regjeringen skal også legge fram en bioøkonomistrategi høsten 2016.

Regjeringen har i Meld. St. 10 (2015-2016) En konkurransekraftig sjømatindustri understreket at vi ønsker god ivaretagelse av all fangst og restråstoff. Regjeringen har fått i oppgave av Stortinget å utarbeide en strategi for bruk av alt restråstoff/biprodukt og insentivordning for ilandføring av hele fisken. Arbeidet med strategien er godt i gang og jeg har blant annet fått mange nyttige innspill, også av Hordafør, på et eget innspillsmøte under Norfishing i Trondheim i august.

Jeg vil i arbeidet med strategien se på alle mulige tiltak som kan bidra til økt ilandføring og verdiskaping av restråstoff, herunder også spørsmål knyttet til markedsadgang og handelsbarrierer.

Stortingsrepresentanten viser til et eksempel på utfordringene næringen kan møte, både når det gjelder tollsatser og tollklassifisering. Her vil jeg påpeke at norske myndigheter følger internasjonale konvensjoner når det gjelder eventuelle endringer av tollklassifisering og at både EUs tolltariff (Den Kombinerte Nomenklatur) og Norges tolltariff begge er basert på den samme nomenklaturen som inngår i den internasjonale konvensjonen om Det Harmoniserte System. Det betyr også at klassifisering av det nevnte produkt vil være den samme i Norge og i EU.

SPØRSMÅL NR. 1563

Innlevert 7. september 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 14. september 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Å ta vare på hele fisken er god utnytting av marine ressurser. Det er bærekraftig, lønnsomt og god samfunnsøkonomi. Hordafor har utviklet teknologi, logistikk for ensilering ombord i fiskebåter og markedet skriker etter produktene, men fiskebåtene har for liten lagringsplass. Fra 2014 har de installert ensileringsanlegg på fem båter.

Hvordan kan ministeren i samarbeid med fiskerinæringen og resten av verdikjeden bidra til å få fortgang i ilandføring av restråstoff?»

BEGRUNNELSE:

Hordafor har i over 30 år arbeidet med å få ensilering om bord i fiskefartøy. De bruker erfaringene fra ensilering på land, og flyttet konseptet om bord i fiskebåter for å håndtere uutnyttede marine ressurser som kan sikre norsk oppdrettsnæring videre bærekraftig vekst.

Hordafor har samarbeid med mange små og store fiskemottak. I 2010 kjøpte de 1500 tonn restråstoff fra hvitfisk og det er forventet at de i 2016 skal håndtere 40 000 tonn. Det er store tall, men det store volumet er det som blir kastet over bord, eller ufisk.

Fra 2014 har Hordafor installert ensilering anlegg om bord i 4 fiskebåter og den 5 er på gang.

Rederiene gir positive tilbakemeldinger. Lave investeringer, ingen ekstra lønnskostnader, bedre lønnsomhet og en bidrar til et bærekraftig fiskeri, men de mangler lagringskapasitet.

Færøyene tilbyr høyere kvoter som kompensasjon for de som tar biprodukt med seg til lands. Andre alternativer som kan vurderes er:

- gunstige finansieringsordninger for å tilpasse fiskeflåten til å ta hele fangsten til lands,
- redusere det høye kravet til innovasjonsnivå i MTO,
- skattefritak på inntekten fra restråstoffet
- fordelingskvoter for de som tar vare på restråstoffet
- se på regelverket

Svar:

Jeg deler stortingsrepresentant Grung sitt syn om at det å ta vare på hele fisken er god utnytting av marine ressurser. Regjeringen har i Meld. St. 10 (2015-2016) En konkurransekraftig sjømatindustri understreket at vi ønsker god ivaretagelse av all fangst og restråstoff og at målet på sikt er at all fangst skal ilandføres. Det ligger imidlertid ikke til rette for et generelt påbud om ilandføring av alt restråstoff i dag. Fiskeflåten er foreløpig ikke i stand til å ivareta råstoffet på en god måte og landindustrien er heller ikke i stand til å ta imot dette alle steder i dag.

Regjeringen har fått i oppgave av Stortinget å utarbeide en strategi for bruk av alt restråstoff/biprodukt og en insentivordning for ilandføring av hele fisken. Arbeidet med strategien er godt i gang, og jeg har blant annet fått mange nyttige innspill, også av Hordafør, på et eget innspillsmøte under Norfishing i Trondheim i august. Jeg er opptatt av at næringen må få fleksibilitet og handlingsrom til selv å vurdere hvordan restråstoff-

fet bør utnyttes på en best mulig måte. Jeg vil i arbeidet med strategien se på alle mulige tiltak som kan bidra til økt ilandføring og verdiskaping fra restråstoff, herunder også at vi ikke har reguleringer som hindrer at

verdifullt biologisk materiale blir tatt vare på og utnyttet. Jeg takker i den sammenheng også for innspillene fra stortingsrepresentant Grung.

SPØRSMÅL NR. 1564

Innlevert 7. september 2016 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 15. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Viser til spørsmål av 30.8.2016, om såkalt "jomfrutesting" i norsk helsevesen. Svaret av 6.9.2016, sak 15:1510, gir ikke svar på de spørsmål jeg har stilt. Men i innlegg i medier bekrefter ministeren at dette forekommer i Norge.

Hvor lenge har statsråden kjent til denne praksisen, hvilke tiltak er satt i verk for at den stoppes, forebygges, hva er omfanget, har tilsynsmyndighetene behandlet slike saker og hvilke reaksjoner har tilsynsmyndighetene i så fall satt i verk?»

Svar:

Som representanten viser til oversendte jeg 6. september 2016 mitt svar på representantens forrige spørsmål i saken. Bakgrunnen er mediesaker om at unge jenter eller deres pårørende har etterspurt underlivsundersøkelser for å bekrefte at de er jomfru. Leger har også stått fram i mediene og fortalt at de blir kontaktet av jenter som ønsker slike undersøkelser.

Jeg ser ingen grunn til å trekke disse historiene i tvil. Ut fra enkelthistoriene som har kommet fram, ser det ut til at det har funnet sted hos enkelte leger og ikke på sykehus.

Helsepersonell skal ut fra sine faglige kvalifikasjoner vite at underlivsundersøkelse av den såkalte jomfruhinnen ikke vil kunne bekrefte eller avkrefte om en jente eller kvinne har hatt samleie. Dersom helsepersonell til tross for dette foretar slik undersøkelse med et slik formål, vil dette etter departementets oppfatning være i strid med helsepersonellovens forsvarlighetsplikt og dermed et brudd på lovbestemmelsen, jf. nærmere om dette nedenfor.

Jeg har merket meg at lederen for Rådet for legeetikk, Svein Aarseth, er like tydelig som meg på at dette er et overgrep og at det ikke skal forekomme. Det er jeg tilfreds med. Jeg vil imidlertid invitere Legeforeningen og Landsgruppen av helsesøstre, Norsk sykepleierforbund, til et møte for å diskutere denne saken og hvor-

dan vi kan bidra til holdningsendringer blant helsepersonell og befolkningen for øvrig når det gjelder denne problemstillingen. Departementet vil også utarbeide et rundskriv hvor gjeldende regelverk tydeliggjøres overfor helse- og omsorgstjenesten og helsepersonell.

Helsepersonelloven regulerer leger og annet helsepersonells yrkesutøvelse. Loven inneholder ingen bestemmelse som eksplisitt forbyr leger å utføre undersøkelser som mangler medisinsk begrunnelse. Jeg viser imidlertid til lovens formålsbestemmelse i § 1 hvor det fremgår at loven blant annet skal bidra til tilitt til helsepersonell og helse- og omsorgstjenesten. Av lovens § 4 fremgår videre at helsepersonell skal utføre sitt arbeid i samsvar med de krav til faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp som kan forventes ut fra helsepersonellens kvalifikasjoner, arbeidets karakter og situasjonen for øvrig. Som nevnt innledningsvis vil underlivsundersøkelse av den såkalte jomfruhinnen for å bekrefte eller avkrefte om en jente eller kvinne har hatt samleie, etter departementets oppfatning være i strid med helsepersonellovens forsvarlighetsplikt og vil dermed et brudd på lovbestemmelsen. Undersøkelser for å kontrollere unge kvinners seksualliv og privatliv strider også mot kravet om at helsepersonell skal opptre omsorgsfullt.

Denne saken illustrerer en utbredt misforståelse om at jenter har en jomfruhinne som dekker skjeden. Det som kalles jomfruhinne er ikke en hel hinne, men en elastisk hudfold (hymenalfolden). Hos et mindretall av kvinner kan hudfolden få en rift som gir blødning ved første samleie. Hos de fleste gir ikke første samleie noen synlig skade på hudfolden. Det er derfor ikke mulig å bekrefte eller avkrefte hvorvidt noen har hatt samleie ved å gjennomføre en underlivsundersøkelse av hudfolden og omkringliggende vev. Dette gjelder ikke bare for voksne og jenter som har kommet i puberteten. Det gjelder også i stor grad små jenter under pubertetsalder. Normalvariasjonen er stor og det er også mulig å skade den såkalte jomfruhinnen ved uhell, lek, bruk av tampong og en rekke andre måter enn vaginalt samleie.

Helsepersonell skal ut fra sine faglige kvalifikasjoner vite at underlivsundersøkelse av den såkalte jomfruhinnen ikke vil kunne bekrefte eller avkrefte om en jente eller kvinne har hatt samleie. Slik departementet vurderer det vil derfor en slik undersøkelse med et slikt formål være i strid med helsepersonellovens forsvarlighetsplikt.

I den grad helsepersonell også utferdiger attest etter å ha gjennomført slik undersøkelse, vil dette av samme grunner også være i strid med helsepersonellovens § 15 om at helsepersonell som utsteder attester skal være varsom, nøyaktig og objektiv. Attester skal med andre ord være faglig korrekte. Som nevnt er det ikke mulig å bekrefte eller avkrefte hvorvidt noen har hatt samleie gjennom å vurdere den såkalte jomfruhinnens utseende ved en underlivsundersøkelse.

Representanten stiller også spørsmål om omfanget av denne type undersøkelser i den norske helsetjenesten. Det er av ulike grunner vanskelig å si noe sikkert om omfanget av denne praksisen. Som følge av representantens spørsmål har jeg vært i kontakt med tilsynsmyndighetene. Tilbakemeldinger derfra tyder på at tilsynsmyndighetene ikke har hatt til behandling tilsynssaker mot leger eller annet helsepersonell for å ha tilbudt eller utført denne type undersøkelser. Jeg er i tvil om vil være mulig å kunne fastslå det eksakte omfanget gjennom ytterligere undersøkelser eller kartlegging. Som jeg tidligere har påpekt forventer jeg at tilsynsmyndighetene foretar en vurdering opp mot helsepersonelloven dersom de blir kjent med saker om helsepersonell som tilbyr eller utfører denne type undersøkelser. Selv om hver sak vil måtte vurderes konkret er det generelt slik at brudd på helsepersonelloven kan medføre administrativ reaksjon overfor helsepersonellet i form av advarsel eller tilbakekall av autorisasjon.

Jeg vil nå se på ulike tiltak for å få slutt på denne praksisen. Et av dem er å diskutere problemstillingen med legene og helsesøstrene. Et annet er utarbeidelse

av et rundskriv hvor regelverket tydeliggjøres. Målet med begge deler er å heve kunnskapen og bevisstheten om dette både blant helsepersonell og i befolkningen for øvrig. Dette er imidlertid en utfordring som ikke kan løses av helsetjenesten alene. Som jeg viste til i mitt svar til representanten av 6. september 2016 ble nåværende handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet (2013-2016) lansert i februar 2013. Regjeringen jobber for tiden med en ny handlingsplan mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse som skal legges frem denne vinteren. Forhold knyttet til alvorlige begrensninger av unges frihet og streng sosial kontroll vil også være tema i denne planen. Dersom jenter føler seg presset til å gjennomføre undersøkelser for å bekrefte at hun fortsatt er jomfru, innebærer dette en alvorlig begrensning av unges frihet og en uakseptabel form for sosial kontroll.

Jeg mener at dagens regelverk er tilstrekkelig til å reagere overfor leger eller annet helsepersonell som tilbyr eller utfører denne type undersøkelser. Hvis vi ved lov skal innføre eksplisitte forbud mot nærmere bestemte handlinger som vi mener er krenkende, kan dette oppfattes som at andre krenkende handlinger er lovlig helt til også disse forbys ved lov. Derfor bør vi ikke begynne med en ny praksis der alt leger ikke skal gjøre i møte med pasienten er listet opp i lov eller forskrift, men bygge på de generelle og gode reglene som er i helsepersonell loven, og de verdiene, etikken og god faglig praksis som den norske helsetjenesten skal være styrt av. I stedet stiller vi tydelige krav til dem om at de skal utøve yrket sitt på en forsvarlig og omsorgsfull måte. Underlivsundersøkelse av unge jenter i den hensikt å bekrefte om hun fortsatt er jomfru strider mot alt den norske helsetjenesten er og alt den norske helsetjenesten skal være. Slik undersøkelse er ikke helsehjelp. Det er ikke forsvarlig og det er ikke omsorgsfullt. Det er derimot en krenkelse av unge norske jenter.

SPØRSMÅL NR. 1565

Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 15. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjere greie for korleis merknaden frå Transport- og kommunikasjonskomiteen i Innst. 13 S (2015-2016) om utbetring av flaskehalsar på strekninga E39 Sandane-Byrkjelo har blitt fylgt opp?»

GRUNNGJEVING:

Strekninga E39 Sandane-Byrkjelo er ei viktig hovudfartsåre i Sogn og Fjordane og på Vestlandet, men har eit stort behov for utbetring av farlege og forseinkande

flaskehalsar. Dette vart heldigvis partia på Stortinget samde om under handsaminga av årets statsbudsjett:

"Komiteen har merket seg behovet for utbedring av strekningen Sandane-Byrkjelo på E39. Komiteen ber regjeringen arbeide for at planarbeidet ferdigstilles slik at utbedring av flaskehalsar kan igangsettes. Komiteen ber regjeringen vurdere å prioritere midler til planlegging av prosjektet."

Venstre var svært glade for å få på plass denne merknaden. Men så langt synest lite å ha skjedd. I skriftleg svar til representanten Karianne O. Tung (Dokument nr. 15:566 (2015-2016))sa statsråden i februar at:

"Jeg forventer tilbakemelding på dette i Statens vegvesens tertialrapport per 30. april 2016. Jeg har imidlertid allerede fått opplyst at det er satt av midler med sikte på å starte

planleggingen for de største flaskehalsene på den aktuelle strekningen i løpet av 2016."

Spørsmålet er kor saka står no.

Svar:

Statens vegvesen opplyser at det i 2016 er sett av vel 1 mill. kr til å gjennomføre eit forprosjekt for områda med dei to største flaskehalsane på strekninga, Gullkista og Jarbu. Arbeidet så langt har avklart at det må byggjast tunnelar både ved Gullkista og Jarbu, noko som er svært kostnadskrevjande. Det blir no vurdert om det er mogeleg å redusere kostnadene samstundes som vegstandarden blir tilfredsstillande. Prioritering av eventuelle tiltak på strekningane må avklarast gjennom arbeidet med Nasjonal transportplan 2018-2029.

SPØRSMÅL NR. 1566

Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 15. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Høgskolen i Sørøst-Norge og studentsamskipnaden har over mange år tilrettelagt for bygging av studenthybler i Kongsberg sentrum hvor kostnadene i kommunen er størst. Antall studenthybler i Kongsberg kommune er redusert fra 140 i 2013 til 87 i 2016.

Vil statsråden gi Kongsberg samme tilskuddssats som Drammen, for å gi økt mulighet for studentsamskipnaden til å bygge boliger i Kongsberg sentrum, slik at studentsamskipnaden oppnår minstemålet om 20 pst. dekningsgrad av egne hybler til sine studenter på Kongsberg?»

BEGRUNNELSE:

Kunnskapsdepartementet fastsetter de øvre kostnadsrammene for tilskudd ved oppføring av studentboliger. Det gis et fast tilskudd pr. hybelenhet på kroner 300 000 i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Tromsø, Drammen, Kristiansand og Bodø og kroner 240 000 i landet for øvrig. Øvre totale kostnadsramme for prosjektene er kroner 800 000 i Oslo, Bergen, Trondheim, Stavanger, Tromsø, Drammen, Kristiansand og Bodø og kroner 700 000 i landet for øvrig.

Svar:

Departementet har et godt og tett samarbeid med studentsamskipnadene og Husbanken om oppføring og forvaltning av studentboliger. Jeg er ikke kjent med at Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge har tatt opp med departementet at den gjeldende tilskuddssatsen vanskeliggjør studentsamskipnadens mulighet til å føre opp studentboliger i Kongsberg.

Denne regjeringen har mer enn doblet innsatsen når det gjelder midler til studentboliger de to siste årene sammenlignet med den gjennomsnittlige årlige fordelingen under den forrige regjeringen.

Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge ble gitt tilsagn om tilskudd til 255 hybelenheter over statsbudsjettet for 2016, og 180 av disse skal benyttes i prosjekt på Kongsberg. Jeg legger til grunn at studentsamskipnaden i samarbeid med kommunen kommer frem til gode løsninger slik at tilskuddene kan bli realisert til studentboliger så snart som mulig.

SPØRSMÅL NR. 1567**Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 13. september 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Grunnloven § 57 slår fast at «Riket inndeles i 19 valgdistrikter.» Av valgloven § 11-1 framgår det at hvert fylke utgjør et valgdistrikt. Stortinget vedtok i juni d.å. sammenslåing av Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylker til Trøndelag fylke, med virkning fra 1. januar 2018.

Gitt samme folkemengde som per andre kvartal 2016 og at Trøndelag er henholdsvis ett og to valgdistrikt i 2021, hva ville vært endringene i mandatfordelingen mellom de ulike valgdistriktene sammenlignet med mandatfordelingen ved 2013-valget?»

BEGRUNNELSE:

I Prop. 130 LS (2015–2016) omtales hvilke endringer som må gjøres i valgloven for at Grunnlovens bestemmelse om 19 valgdistrikter fortsatt skal ivaretas etter vedtak om å opprette Trøndelag fylke. Det vises til at regjeringen i god tid før stortingsvalget i 2021 vil fremme en proposisjon om endringer i valgloven. Et annet alternativ vil være å endre Grunnlovens bestemmelse om at det i Norge skal være 19 valgdistrikter.

Svar:

Våren 2020 skal departementet med hjemmel i Grunnloven § 57 og valgloven § 11-3 foreta fordeling av stortingsmandater på valgdistrikter, og meddele dette til Stortinget. Denne mandatfordelingen vil få virkning ved stortingsvalget i 2021. Data som skal ligge til grunn for denne beregningen foreligger ikke på nåværende tidspunkt. I tillegg til endringer i innbyggertall, vil også kommunesammenslåinger på tvers av fylkesgrensene kunne påvirke mandatfordelingen. Det er dermed ikke mulig å gi et korrekt og sikkert svar på spørsmålet representanten Arnstad stiller på nåværende tidspunkt.

I tillegg til antall valgdistrikter, regulerer Grunnloven også antall utjevningsmandater, og slår fast at det skal være 19 utjevningsmandater, et fra hvert valgdistrikt. Dersom en skulle ønske å endre Grunnlovens regler om antall valgdistrikt, må en også vurdere å endre antall utjevningsmandater og hvordan de fordeles mellom valgdistriktene.

Representanten Arnstad ber også om beregninger på hva mandatfordelingen vil kunne bli dersom Trøndelag fylke utgjør ett valgdistrikt, uten å klargjøre hvilke øvrige forutsetninger som skal gjelde, og hvordan øvrig inndeling i valgdistrikter skal være. I et tenkt eksempel der antall valgdistrikter reduseres til 18, og

der Trøndelag fylke utgjør et valgdistrikt, må det også avklares hvor mange utjevningsmandater det skal være og hvordan disse skal fordeles.

Eventuelle simuleringer av mandatfordeling vil dermed være usikre, og vil avhenge av en rekke forutsetninger. En hypotetisk mandatfordeling, uten at grunnlagsdata er klare, vil kunne skape gale forventninger. Etter min vurdering bør derfor departement ikke foreta slike simuleringer. Forutsetningene for mandatfordelingen fremgår imidlertid tydelig av valgloven, og det står enhver fritt til å foreta egne beregninger. Departementet har heller ikke tilgang på data som ikke er allment tilgjengelige.

Stortinget har gitt sin tilslutning til en regionreform med mål om rundt 10 nye folkevalgte regioner, som skal tre i kraft 1.1.2020. Dette betyr at det vil være store endringer i fylkesstrukturen ved stortingsvalget i 2021. Jeg vil fremme en proposisjon om ny regional struktur våren 2017. Her vil det redegjøres for ulike alternative måter å gjennomføre stortingsvalget i 2021, med utgangspunkt i de prinsipper som gjelder i valgordningen til stortingsvalg.

SPØRSMÅL NR. 1568**Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 15. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«I svar på skriftlig spørsmål 1276 sier statsråden at norsk praksis når der gjelder retur til Afghanistan og Irak nå er i samsvar andre land i Europa. Faktiske tall fra det europeiske asylbyrået EASO viser at Norge har mye strengere praksis enn resten av EU og at statsrådens svar derfor ikke stemmer. Norge gir opphold til 10 % av irakere, mot 60 % i resten av Europa. 47 % av afghaneren får opphold i EU, mot 25 % i Norge.

Hvorfor er norsk praksis nå strengere enn andre europeiske land?»

BEGRUNNELSE:

I Klassekampen den 5. september 2016 melder de at tall fra det europeiske asylbyrået EASO viser at Norge nå har en strengere praksis enn resten av EU ved returer til Irak og Afghanistan. Norge gir opphold til 10 % av irakere, mot 60 % i resten av Europa. 47 % av afghaneren får opphold i EU, mot 25 % i Norge.

I et skriftlig spørsmål fra juli i år svarer statsråden følgende på spørsmål om

«UDI har i løpet av det siste året hatt en grundig gjennomgang av sikkerhetssituasjonen i Afghanistan og praksis for asylsøkere derfra. Direktoratet konsentrerte seg særlig om hvilken rettslig terskel som skal gjelde ved vurderingen av om sikkerhetssituasjonen i et område er så alvorlig at enhver fra dette området vil ha krav på beskyttelse.

Gjennomgangen viste at UDI har lagt en lavere terskel til grunn enn hva relevante rettskilder, herunder praksis fra Den europeiske menneskerettsdomstolen (EMD), andre lands praksis og EUs statusdirektiv skulle tilsi. UDI har som følge av dette besluttet å heve terskelen for når et område i Afghanistan skal anses som generelt utrygt. Det er derfor ikke en endring av faktagrunnlaget som er årsaken til at flere afghanske enslige, mindreårige asylsøkere nå vil kunne få avslag på søknaden om beskyttelse.»

Det virker merkelig at andre lands praksis skal være gjeldende for norsk praksis, når fasit viser at norsk praksis er mye strengere enn europeisk praksis.

Det er heller ingen forhold på bakken i Afghanistan som skulle tilsi at forholdene der er blitt tryggere nå enn før, tvert imot.

Direktør ved Prio uttalte senest mandag 5. september at Afghanistan er blitt farligere. Dette er en vurdering som ikke henger sammen med Norges holdning til hvor trygt eller ikke trygt det er i Afghanistan.

Svar:

Det er verken mulig eller et mål i seg selv at Norge skal ha en asylpraksis som er lik den som føres i alle andre europeiske land. Det sentrale for Regjeringen er at norsk praksis er i overensstemmelse med nasjonalt regelverk, internasjonale konvensjoner som Norge er bundet av, relevant rettspraksis og andre sammenliknbare lands praksis. Som kjent er det store forskjeller i Europa hva gjelder asylsystemer, fagkompetanse og erfaring. Norsk utlendingsforvaltning har høy kompetanse både når det gjelder landkunnskap og asylrettslige vurderinger. Andre lands praksis er primært interessant for Norge dersom landene har systemer som er sammenliknbare med det norske og landene etter vår vurdering holder samme faglige nivå som Norge.

EASO-statistikken spiller hele Europa, og her vil det naturlig kunne være noen forskjeller i håndteringen av asylsøkere. Samtidig er det ikke alltid slik at innvilgelsesprosenten er en god målestokk for å si noe om praksis. Landene i Europa mottar asylsøkere fra ulike opprinnelsesland, ulike områder i samme opprinnelsesland og ulike grupper i samfunnet (forskjeller i kjønn, alder, helse osv.). Det er ikke gitt at de med størst beskyttelsesbehov er de som tar den lange veien til Norge. EASO-tallene er for øvrig avgrenset i tid og vil derfor påvirkes både av hvor mange saker landene har behandlet og hvilke prioriteringer landene gjør. UDI er av Justis- og beredskapsdepartementet pålagt å prioritere behandlingen av asylsøknader som ligger an til avslag. En slik prioritering vil gi høye avslagstall for noen grupper i gitte perioder.

Når det gjelder Afghanistan og Irak foretok Justis- og beredskapsdepartementet i vår en grundig gjennomgang av norsk asylpraksis sammenliknet med noen utvalgte europeiske land. Gjennomgangen fokuserte på de objektive vurderinger landene gjør av hvilke områder som anses som trygge/utrygge, hvilke grupper som er særlig utsatte for overgrep og muligheten for internflukt. Gjennomgangen viste høy grad av sammenfallende vurderinger av beskyttelsesbehovet for søkere fra Irak og Afghanistan. De mindre forskjellene vi fant tilsier ikke at det skulle bli noe vesentlig utslag på innvilgelsesprosenten, forutsatt at søkerne i de aktuelle landene har en relativt lik profil. Jeg føler meg derfor trygg på at norsk praksis for disse to landene er i samsvar med andre europeiske land som det er naturlig å sammenligne med.

For øvrig vil jeg vise til mitt svar av 17. juni d.å. på skriftlig spørsmål nr. 1276 om UDIs endring av asylpraksis for Afghanistan. I den forbindelse vil jeg presisere at svaret ikke berørte norsk Irak-praksis. Re-

presentantens henvisning til dette medfører derfor ikke riktighet. Som det fremgår av nevnte svar har UDI hevet den rettslige terskelen som skal gjelde ved vurderingen av om sikkerhetssituasjonen i et område er så alvorlig at enhver fra dette området vil ha krav på beskyttelse. Ved å heve terskelen er mange av de områdene som tidligere ble ansett som generelt utrygge

i Afghanistan ikke lenger vurdert slik, noe som igjen innebærer at det i større grad enn tidligere foretas en individuell vurdering av søkerens beskyttelsesbehov. Endringen har gitt Norge en asylpraksis for Afghanistan som sammenfaller bedre med praksis i de land vi sammenligner oss med.

SPØRSMÅL NR. 1569

Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 16. september 2016 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Det pågår en debatt og et fokus mot presidentvalget i USA. Fra flere hold er det reist spørsmål om norsk indirekte bistand til Clintonstiftelsen. UD har gjennomgående benektet at det gis bistand selv om det finnes påstander om det motsatte.

Er Utenriksministeren bekymret for at UD's handlinger og påstått støtte til Utenriksministerens foretrukne kandidat i det amerikanske presidentvalget, kan skape diplomatiske komplikasjoner om en annen kandidat enn fru Clinton skulle vinne valget?»

BEGRUNNELSE:

Mitt utgangspunkt er at det amerikanske presidentvalget er noe de får ta seg av i USA. Samtidig er det ikke tvil om at hvem som velges vil ha betydning for de land som ønsker at USA fortsatt har en ledende rolle, ikke minst innen NATO og frihandel. Personlig er jeg glad jeg ikke har stemmerett i USA denne gangen, da jeg anser begge kandidater som krevende. Den norske linjen har vært å overlate dette valget til USA, og jeg ble derfor en smule overrasket da jeg så Utenriksministerens støtte til en av de to kandidatene. Når det videre kommer frem at norsk støtte direkte eller indirekte er gitt en stiftelse som styres og drives av en av kandidatene, blir jeg bekymret. Jeg opplever dette som unorsk og uklokt. Jeg ser derfor frem til Utenriksministerens svar om hvordan han ser på verden om hans ikke foretrukne kandidat skulle vinne.

Svar:

Samarbeidet med Clintonstiftelsen ble innledet i 2007, ikke minst som et resultat av Stoltenberg-regjeringens ønske om å prioritere helse som en del av utviklingspolitikken. Stiftelsen har hatt et særlig fokus på be-

kjempelse av hiv/aids og reduksjon av barnedødelighet og mødredødelighet, noe som faller nært sammen med norske prioriteringer. Det samme gjør klimatiltak i utviklingsland, som har vært et annet viktig felt i samarbeidet mellom Clintonstiftelsen og Norge.

Eksterne gjennomganger viser at samarbeidet har gitt gode resultater. Innenfor helse har støtten i hovedsak gått til å forbedre mødre- og barnehelse i land som Malawi, Nigeria, Etiopia, Liberia og Tanzania, til livsviktige medisiner og til utdanning av helsearbeidere. Samarbeidet om fornybar energi har resultert i mindre bruk av diesel og i lokale arbeidsplasser og reduserte utslipp av klimagasser.

Målsettingen med samarbeidet med Clintonstiftelsen har vært den samme som for all annen norsk bistand: å skape utvikling og bekjempe fattigdom. Norske bistandsmidler har vært brukt til å finansiere konkrete aktiviteter i utviklingsland, og er blitt vurdert på samme måte som all annen bistand.

Denne regjeringen har fulgt opp tradisjonen med ikke å ta stilling til hvem som bør bli USAs president. Samtidig har det vært nødvendig å kommentere enkeltuttalelser som strider med regjeringens utenrikspolitiske grunnsyn, blant annet knyttet til NATO-solidaritet og artikkel 5. Uavhengig av valgutfallet vil Norge fortsette det nære og svært gode samarbeidet med USA.

SPØRSMÅL NR. 1570**Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 15. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden ta et initiativ til en dispensasjon fra relevante forskrifter slik at definerte kjøretøy i politiet gis unntak fra forskriftskravene ved behov?»

BEGRUNNELSE:

Politiets kjøretøy, både uniformerte og sivile, reguleres av den såkalte «bilinstruksen» («bestemmelser om kjøretøyforvaltningen i politiet») som er et rundskriv (nr. 2012/010) fra Politidirektoratet. Bilinstruksen er fastsatt i medhold av Politidirektoratets instruksjonsmyndighet, jfr. lov av 4. august 1995 nr. 53 § 29 om politiet, og godkjent av Arbeids- og administrasjonsdepartementet 16. mars 1999. I tillegg reguleres politiets kjøretøy av de alminnelige regler for veitrafikk og de særskilte regler for statens kjøretøy. Blant annet gjelder «alminnelige bestemmelser om bruk av statens motorvogner», fastsatt ved kgl. res. av 11. desember 1981 (jfr. Statens personalhåndbok, pkt. 10.21), når annet ikke er fastsatt i bilinstruksen.

I endel tilfeller vil det kunne være fornuftig at politiet ved anskaffelse av kjøretøy får en dispensasjon fra gjeldende forskriftsverk av operative og/eller økonomiske grunner.

Det har forekommet samøvelser mellom svensk og norsk politi, der svensk politi har blitt hindret fordi svenske politibiler ikke oppfyller særnorske kjøretøyskrav.

Svar:

Godkjenning av kjøretøy, også politiets, reguleres av forskrift om godkjenning av bil og tilhenger til bil ("bilforskriften"), jf. forskriftens § 5 jf. § 24. Bilfor-

skriften gjennomfører EUs typegodkjenningsdirektiv 2007/46/EF om godkjenning av kjøretøy.

Hovedregelen er at nasjonal godkjenning skal følge de kravene som stilles i typegodkjenningsdirektivet. Det finnes både spesielle og generelle hjemler for å gi dispensasjon fra disse kravene, innenfor rammene av unntaksvilkårene og EØS-retten. Hvor vidt dispensasjon bør gis må vurderes konkret for hvert enkelt tilfelle.

For politiets kjøretøy gir nevnte direktiv en særskilt unntaksregel om at godkjenning etter direktivets krav er valgfritt dersom kjøretøyet er konstruert og bygd for politiet. Regelen er implementert i bilforskriftens § 5, 6. ledd, og innebærer at vi nasjonalt kan velge å heller godkjenne disse kjøretøyene etter forskrift om tekniske krav og godkjenning av kjøretøy, deler og utstyr ("kjøretøyforskriften"). Kjøretøyforskriften oppstiller mer lempelige krav på visse tekniske områder og har følgende også egne dispensasjonshjemler.

Samferdselsdepartementet har nylig lagt til grunn denne særskilte unntaksregelen i en sak hvor Politiets Fellestjenester var klager. Saken gjaldt politiets kjøretøy og søknad om dispensasjon fra krav i typegodkjenningsdirektivet. Departementets vedtak følger vedlagt dette svaret, og redegjør nærmere for bruken av denne unntaksmuligheten.

Vedlegg til svar:

Klage på vedtak om dispensasjon fra krav til godkjenning av frontbøyle.

Lenke til vedlegget:

<https://www.stortinget.no/dok15-201516-1570-vedlegg>

SPØRSMÅL NR. 1571**Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 15. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil helse- og omsorgsministeren ta initiativ til å utforme en instruks for legene, i samarbeid med kunn-

skapsministeren, for å sikre enhetlig praktisering av dokumentasjonskravet som er innført for videregående elever i forbindelse med nytt fraværsreglement?»

BEGRUNNELSE:

Innføringen av en fraværsgrense i videregående skole på 10 prosent i fag, medfører stor usikkerhet og stress hos elevene, og allmennlegene fortviler over fulle ventetider med «småsyke» elever som trenger legeerklæring. Tid som legene mener bør brukes til andre pasienter. I mediedebatten har det framkommet eksempler på at elever ikke får time hos legen, før de evt. har nådd 10 prosent grensen. Det er der i mot uklart hva som regnes som 10 prosent grensen for å få halvårsvurdering med karakter. For elever som skal ha fag med et årstimetall på 56 timer, så vil grensen for udokumentert fravær være på 5 klokketimer i året, i følge Utdanningsdirektoratets informasjon. Deler vi skoleåret opp i to like store deler, vil det vil i så fall bety at elever ikke kan være borte mer enn 2,5 klokke (150 min) i halvåret, for å kunne få halvårsvurdering med karakter. I informasjonen fra utdanningsdirektoratet er det ikke beskrevet hvordan beregningen av fravær skal gjøres ved halvårsvurdering med karakter. I følge Allmennlegeforeningen er det ikke sendt ut informasjon til legene om hvordan legene skal forholde seg til disse nye oppgavene de er påført.

Svar:

Jeg har tiltro til at Kunnskapsministeren håndterer spørsmål knyttet til dokumentasjon av fravær i den videregående skolen på en god måte. Samtidig er jeg

opptatt av at fastlegenes tid brukes best mulig. Mediebildet viser at det er behov for bedre informasjon til både skolene, elevene og fastlegene om den nye fraværsgrensen. Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet samarbeider nå om slik informasjon.

Sett fra mitt ståsted, som ansvarlig for helse- og omsorgstjenestene, er dette i hovedsak et spørsmål om riktig prioritering av knappe ressurser og om å yte nødvendig helsehjelp. Det finnes allerede en rekke lover, forskrifter og annet regelverk som gir generelle føringer for hvordan leger, i dette tilfellet særlig fastleger, skal ivareta sine ulike oppgaver, hvordan de skal prioritere sitt tjenestetilbud og hva som skal til for å yte et forsvarlig tjenestetilbud. Jeg er opptatt av at fastleger og annet helsepersonell foretar gode prioriteringer når de skal behandle pasienter som oppsøker dem. Riktig prioritering av egne ressurser til det beste for pasientene er et kontinuerlig arbeid som alle i den offentlige helsetjenesten må jobbe med. Innføring av fraværsgrensen i videregående opplæring endrer etter min vurdering ikke spørsmålet knyttet til prioritering. Ettersom de generelle reglene for prioritering i tjenesten fanger opp problemstillinger som skulle dukke opp, ser jeg ikke behovet for å utarbeide noen særskilt instruks knyttet til dokumentasjon for fravær i videregående opplæring.

Når det gjelder spørsmålet om beregning av fravær for å få halvårsvurdering med karakter, viser jeg til skriftlig spørsmål nummer 1572 som besvares av Kunnskapsministeren.

SPØRSMÅL NR. 1572

Innlevert 8. september 2016 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 16. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Er det riktig, slik kunnskapsministeren hevdet i Dagsnytt 18, at elever kan være borte i to uker, før de trenger dokumentasjon fra lege, for ikke å miste halvårsvurdering med karakter i fag med kun 56 årstimer, og vil dette være i tråd med retningslinjene til skolene, slik at regelverket praktiseres likt i alle skoler?»

BEGRUNNELSE:

Innføringen av en fraværsgrense på 10 prosent i fag, medfører stor usikkerhet og stress hos elevene, og allmennlegene fortviler over fulle ventetider med «småsyke» elever som trenger legeerklæring. Tid som legene

mener bør brukes til andre pasienter. Kunnskapsministeren sa på Dagsnytt 18, 5.sept.2016, at elever i videregående skole kan være borte fra skolen i en uke, og dersom skolene ikke har fagdager i denne tiden, så kan de enda til være borte i to uker, uten at udokumentert fravær overstiger 10 prosent fraværsgrense for timer i fag. Konfrontert med et sitat fra Elevorganisasjonen, der de mener at elever står i fare for å miste retten til halvårsvurdering med karakter etter 2 timers fravær i de minste fagene, så svarte Kunnskapsministeren at dette var helt feil. For elever som skal ha fag med et årstimetall på 56 timer, så vil grensen for udokumentert fravær være på 5 klokketimer i året (5,6 timer for å være nøyaktig), i følge Utdanningsdirektoratets informasjon. Deler vi skoleåret opp i to like store deler, vil

det vil i så fall bety at elever ikke kan være borte mer enn 2,5 klokke (150 min) i halvåret, for å kunne få halvårsvurdering med karakter. Hvordan beregningen for fravær knyttet til halvårsvurdering med karakter, er lite omtalt i Utdanningsdirektoratets rundskriv og info.

Svar:

Fraværsgrensen innebærer at dersom en elev har mer enn ti prosent udokumentert fravær i et fag, vil hun eller han som hovedregel ikke kunne få halvårsvurdering med karakter eller standpunktkarakter i faget. Fraværsgrensen skal beregnes ut fra det fastsatte timetallet i hvert enkelt fag. For halvårsvurderingen skal fraværsgrensen beregnes med utgangspunkt i det timetallet som er fastsatt for første termin, mens det for standpunktkarakteren skal beregnes med utgangspunkt i det totale timetallet i faget det skoleåret.

Innledningsvis vil jeg påpeke at jeg i Dagsnytt 18 5. september i år refererte til antall fraværsdager før elever ikke får standpunktkarakter. Fraværsgrensen gjelder både halvårsvurdering med karakter og standpunktkarakter, men det er standpunktkarakteren som er den avsluttende vurderingen i faget og som skal påføres vitnemålet.

Når det gjelder beregningen vil jeg påpeke at det er mange ulike skoleruter og timeplaner, og det er ingen fasit på hvordan et skoleår eller en skoleuke ser ut. Det

er derfor ikke mulig for meg å si nøyaktig hvor mange dager elever kan være borte uten at fraværsgrensen får konsekvens. Man kan likevel si noe generelt ved å ta utgangspunkt i det årstimetallet som fremgår av den ordinære fag- og timefordelingen.

De minste fagene i videregående opplæring har et årstimetall på 56 timer. Mange skoler gir undervisningen i økter på 45 minutter, ofte omtalt som skoletimer. Et fag med et årstimetall på 56 timer vil da i så fall ha 74 skoletimer i året (74,66 timer). Dersom man tenker at faget fordeles jevnt ut over skoleåret, vil elevene ha to skoletimer per uke i de minste fagene. Hvis man legger til grunn at faget fordeles likt på første og andre termin, vil det være 37 skoletimer per halvår. Fraværsgrensen for halvårsvurderingen beregnes da med utgangspunkt i ti prosent av 37 skoletimer. Med utgangspunkt i dette vil en elev som har en uke fravær, fremdeles være innenfor fraværsgrensen for første termin. Med to uker fravær, vil eleven ha oversteget fraværsgrensen i de minste fagene for første termin. Eleven vil likevel være godt innenfor fraværsgrensen i faget totalt sett.

Det er viktig å presisere at en elev som ikke får halvårsvurdering med karakter vil ha mulighet til å forbedre oppmøtet sitt og likevel få standpunktkarakter i faget. Selv om fraværsgrensen for første termin er oversteget, vil eleven likevel ha rett til å følge undervisningen og til å få underveisvurdering i faget. Manglende halvårsvurdering vil heller ikke påvirket nivået på standpunktkarakteren.

SPØRSMÅL NR. 1573

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 16. september 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Stortinget viser til miljøinformasjonsloven som modell for en ny etikkinformasjonslov. Da Bondevikregjeringen utredet miljøinformasjonsloven, var det et bredt utvalg med jurister og representanter fra nærings-, frivillig sektor, presse, forbrukerorganisasjoner og arbeidstakerorganisasjoner.

Ser statsråden behovet for et tilsvarende utvalg for utredning alle juridiske, etiske, handelspolitiske og konkurransemessige sider av etikkinformasjonsloven?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i juni:

Stortinget ber regjeringen utrede og vurdere å fremme forslag til lov om åpenhet om produksjonssteder og etikkinformasjon om vareproduksjon til forbrukere og organisasjoner, jf. Dokument 8:58 S (2015–2016) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Anne Tingelstad Wøien, Une Aina Bastholm og Geir Jørgen Bekkevold om oppretting av lov om etikkinformasjon.

Svar:

Forslaget om å utrede en lov om etikkinformasjon knytter seg først og fremst til forbrukeres rett til informasjon om hvor og hvordan varene de kjøper blir laget. Jeg mener det er viktig at forbrukere har en reell mulighet til å ta informerte valg når de handler, og at

slik informasjon kan være relevant for mange forbrukere.

Stortingets anmodningsvedtak ble fattet den 13. juni, og jeg er i gang med å utarbeide en plan for den utredningen Stortinget har bedt om. Denne planen er ikke klar ennå. Jeg vil holde Stortinget informert på egnet måte om utviklingen i arbeidet.

I arbeidet med å utrede en lov om etikkinformasjon, anser jeg at det må tas stilling til juridiske, etiske, handelspolitiske og konkurransemessige spørsmål.

Som stortingsrepresentanten påpeker, vises det i innstillingen (Innst. 384 S (2015-2016)) til miljøinformasjonsloven som et eksempel på en lov som gir forbrukerne rett til å etterspørre informasjon om varene de kjøper. Jeg er oppmerksom på dette, og vil ta arbeidet med miljøinformasjonsloven i betraktning i oppfølgingen av anmodningsvedtaket.

Jeg vil understreke at Regjeringen ønsker å forenkle regelverk og rapporteringskrav for næringslivet. Det vil være viktig at utredningen svarer på om ny lovgivning er veien å gå på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1574

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 15. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvor stor andel av Helse Sørøst RHF sitt forskningsbudsjett går i 2016 til Sykehuset Innlandet HF og hvor mange av de 48 kommunene i Oppland og Hedmark deltok i kliniske studier i 2015?»

BEGRUNNELSE:

HelseOmsorg21-strategien slår fast at det er «et betydelig behov og potensiale for økt omfang av forskning og innovasjon i helse- og omsorgstjenestene». Endring i demografiske forhold gjør at kommunene vil stå overfor store utfordringer for å møte morgendagens helse- og omsorgsbehov.

I de kommende tiårene vil en større andel av helse- og omsorgstjenestene utføres i kommunene, sykdomsbildet vil bli mer sammensatt og pasienter vil bli tidligere utskrevet fra sykehusene.

Norge har forpliktet seg til en målsetting om å redusere for tidlig død av ikke-smittsomme kroniske sykdommer med 25 % innen 2025. Det vil måtte legges større vekt på helsefremmende arbeid, rehabilitering og folkehelseperspektivet. For best mulig å møte disse utfordringene må det satses systematisk og målrettet på kvalitets- og kompetanseutvikling, og det må gjennomføres nødvendige strukturelle tiltak for å legge til rette for økt forskningsaktivitet og innovasjon.

Det er en betydelig skjevhet i ressursbruken innenfor helse- og omsorgsforskningen. For spesialisthelsetjenesten ble det i statsbudsjettet for 2014 øremerket til sammen 628 mill. kroner til forskning i regi av de regionale helseforetakene (RHF). I tillegg velger flere RHFer å finansiere en ytterligere forskningsaktivitet

innenfor de ordinære budsjetttrammene, samt at de deltar i kliniske studier i samarbeid med eksterne aktører. Tilsvarende finansiering av forskning i kommunesektoren eksisterer ikke. Som en konsekvens av dette er det også naturlig å tro at spesialisthelsetjenesten «drar fra» i form av økende andel personell med formell forskningskompetanse. En manglende finansiering av forskning i kommunesektoren gir interesse- og verdikonflikter som også kan ha etiske implikasjoner.

I tillegg til en svært stor skjevhet i FoU-innsatsen mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten, er det også en geografisk skjevhet i innsatsen i og med at det er de regionale helseforetakene med universitetssykehus som står for den største delen av forskningen i spesialisthelsetjenesten. Oppland og Hedmark, i spesialisthelsetjenesten organisert som Sykehuset Innlandet HF, får en relativt liten andel av de øremerkede midlene. Det regionale forskningsfondet er magert og kommunene deltar i svært liten grad i kliniske studier og forskning.

Paradokskalt, men heldigvis, har regionen en av de største private aktørene innen kliniske studier i allmennhelse i hele Norge, M3 Helse AS, i sin midte.

Antall kliniske studier med medikament-utprøving er mer enn halvert de 20 siste årene i Norge. Mens medikamentbruken er mer enn doblet. I samme periode har vi gjennomført fastlegereform, sykehusreform og samhandlingsreform i det offentlige. Innsatsen i sykehussektoren har økt fra vel 50 mrd. kr i 2002 til 140 mrd. kr i 2016.

Svar:

Forskning er en av helseforetakenes fire lovpålagte oppgaver. Hovedformålet med forskning i helsetjenesten er å bidra til høy kvalitet i pasientbehandlingen. Forskning i helseforetakene finansieres både gjennom basistilskuddet til de regionale helseforetakene og et eget øremerket tilskudd til forskning som fordeles de regionale helseforetakene basert på forskningsresultater. I tillegg finansieres forskning gjennom eksterne finansieringskilder, herunder Norges forskningsråd, EU og industrifinansiert forskning.

Jeg har fått opplyst fra Helse Sør-Øst RHF at Sykehuset Innlandet i sine budsjetter for 2016 har avsatt ca. 43 mill. kroner til forskning. I tillegg kommer forskningsmidler fra eksterne kilder. De siste tilgjengelige tallene som inkluderer eksterne forskningsmidler, er fra Nordisk institutt for studier av innovasjon, forskning og utdanning (NIFU) sin kartlegging av ressursbruk for 2014. Da var ressursbruken til forskning ved Sykehuset Innlandet 57,4 mill. kroner, noe som utgjorde 0,8 % av totale driftsutgifter ved helseforetaket. Til sammenligning var gjennomsnittet av ressursbruk til forskning for alle helseforetak uten universitetsfunksjoner og private, ideelle sykehus 1,0 %. Den totale ressursbruken til forskning i Helse Sør-Øst var i 2014 på 2 047 mill. kroner. Sykehuset Innlandets andel av ressursbruken til forskning i Helse Sør-Øst var på 2,8 %.

Representanten Kjenseth peker på nedgangen i kliniske studier de siste tjue årene. Jeg deler representantens bekymring for denne nedgangen. Regjeringen har et mål om at flere norske pasienter skal få tilgang til utprøvende behandling, og regjeringen har derfor gjennom Legemiddelmeldingen og oppfølgingen av HelseOmsorg21-strategien gjennomført en rekke tiltak som legger til rette for dette. Fra 2016 er det etablert et eget program for klinisk behandlingssforskning i de regionale helseforetakene. Formålet er å finansiere nasjonale kliniske multisenterstudier med deltakelse fra alle de regionale helseforetakene. Vi har også annonsert at vi vil etablere en nasjonal database over kliniske

studier i de regionale helseforetakene. Dette vil gi økt informasjon og oversikt over kliniske studier i spesialisthelsetjenesten. Denne databasen er fremdeles under utvikling.

Når det gjelder Sykehuset Innlandet, rapporterer teknologioverføringsselskapet i Helse Sør-Øst, Inven2, at det i 2015 ved de seks sykehuslokalisasjonene i helseforetaket var inngått i alt 39 avtaler knyttet til industrifinansierte kliniske studier (Hamar 12, Lillehammer 11, Kongsvinger 7, Gjøvik 4, Tynset 3, Elverum 2) med deltakelse av pasienter fra mange kommuner i området. Siden enkelte studier utføres ved flere lokalisasjoner er antallet unike studier noe lavere enn 39. Sykehuset Innlandet var i 2015 blant de helseforetak i Helse Sør-Øst utenom universitetssykehusene med størst aktivitet knyttet til oppdragsfinansierte kliniske studier. I tillegg finansierer Norges forskningsråd 7 prosjekter der Sykehuset Innlandet er partner. Alle disse er kliniske studier. Det finnes i dag ingen rapportering som gir oversikt over kliniske studier som pågår den kommunale helse- og omsorgstjenesten eller hvor mange pasienter bosatt i de to fylkene som deltar i kliniske studier i andre helseforetak.

Representanten Kjenseth peker videre på at det er stor ulikhet i ressursinnsatsen når det gjelder forskningsinnsatsen innenfor forskning i spesialisthelsetjenesten og de kommunale helse- og omsorgstjenestene. For å legge til rette for økt forskning i de kommunale helse- og omsorgstjenestene vil Regjeringen i tråd med føringer i regjeringens handlingsplan for oppfølging av HelseOmsorg21-strategien bygge et kunnskapssystem for forskning rettet mot de kommunale tjenestene. Viktige tiltak vil bl.a. være etableringen av et kommunalt bruker- og pasientregister. Gjennom de tre helseforskningsprogrammene i Forskningsrådet, som er finansiert av Helse- og omsorgsdepartementet, er det lagt til rette for finansiering av forskning rettet inn mot kunnskapsbehov i kommunene. Jeg er også kjent med at HelseOmsorg21 rådet har forskning i den kommunale helse- og omsorgssektoren som et av sine viktige oppfølgingsområder.

SPØRSMÅL NR. 1575

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 15. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke sykehus i Oppland og Hedmark (Sykehuset Innlandet HF) tilbyr bentetthetsmåling for å avdek-

ke benskjørhet, i hvilket omfang gjøres dette i de to fylkene og hvordan har utviklingen vært de siste fem årene?»

BEGRUNNELSE:

Benskjørhet (osteoporose) er en stille sykdom der tap av beinkalk kan skje uten å gi symptomer. Ved senere stadier kan sykdommen føre til brudd i håndledd, hofte eller ryggrad. Dette fører til smerter og reduserer bevegelighet. Benskjørhet skyldes ubalanse i reproduksjonen av skjelettet.

Skandinaviske kvinner har større forekomst av benskjørhet enn andre grupper, og sykdommen rammer oftest kvinner i overgangsalderen. I Skandinavia har Norge høyest forekomst. Tall fra Folkehelseinstituttet viser at 100.000 norske kvinner lider av benskjørhet.

Forebygging av brudd som skyldes osteoporose er mulig gjennom blant annet kosthold, vitamintilskudd (vitamin D), fysisk aktivitet og legemiddelbehandling. Dette kan potensielt spare samfunnet for unødvendige kostnader, og ikke minst den enkelte pasient for unødig smerte, lidelse og tap av livskvalitet.

Risiko for benskjørhet kan lett måles og avdekkes i tester av bentetthet. Flere metoder er godkjent, men det krever måleutstyr. Her virker det å være store geografiske forskjeller i både henvisningspraksis fra fastleger, hvilke målemetoder som tilbys og i hvilken grad offentlige sykehus i det hele tatt tilbyr slike målinger. Enkelte private røntgenfirmaer tilbyr slike målinger samtidig med mammografiundersøkelse. Enkelte private legesentre tilbyr også slike målinger. Felles for de to sistnevnte er at det må skje på eget initiativ og betales av den enkelte.

En norsk doktorgradsavhandling fra 2012 viste at bruk av legemidler mot osteoporose er lav i forhold til det antatte behovet for legemiddelbehandling. Antall nye brukere ser ut til å synke og også her er det store geografiske variasjoner i forskrivning av medisiner.

Forekomsten av brudd som skyldes benskjørhet i Norge er blant de høyeste som noen gang er rapportert og vokser for hvert år. Sammenstilt med store geografiske forskjeller i henvisningspraksis for bentetthetsmålinger, mangel på måleutstyr i offentlige helseinstitusjoner og ulik bruk av legemidler for å forebygge benskjørhet, er det en sterk indikasjon på at vi ikke har en nasjonalt koordinert innsats for å forebygge mer. Mens vi altså bevilger stadig mer - til å reparere mer.

Svar:

Jeg er enig med representanten Kjenseth i at forebygging og behandling av benskjørhet er en viktig oppgave i norsk helsevesen. Måling av bentetthet kan være et viktig grunnlag for å gi mennesker med benskjørhet adekvate råd og behandling. Som representanten er inne på er et sunt kosthold, inkludert å sørge for tilstrekkelig inntak av vitamin D, viktig for å unngå svekkelse av benbygningen. Utilfredsstillende vitamin D-status er påvist blant eldre og blant enkelte innvan-

drergrupper, og mange nordmenn har lave blodnivåer av vitamin D i vinterhalvåret. Det arbeides kontinuerlig med å formidle kostråd. Vi bør spise mer fisk, særlig fet fisk som inneholder vitamin D. Det deles ut gratis D- vitamindråper til spedbarn av ikke-vestlige innvandrere. Videre har myndighetene tillatt berikning med vitamin D til margarin, smør og ekstra lett lettmeik. Det anbefales også å ta tran.

Det er dessuten dokumentert at regelmessig fysisk aktivitet forebygger hoftebrudd. Dette gjelder særlig vektbærende fysisk aktivitet som for eksempel spaserer, dans, jogging og styrketrening. Legemidler kan også være viktig for å forebygge brudd hos pasienter med osteoporose og andre risikofaktorer.

Dette er blant annet behandlet i Folkehelsemeldingen, Meld. St. 19 (2014-2015):

"Et stort antall hofte-, ryggvirvel- og håndleddsbrudd skyldes osteoporose. Antallet vil øke med flere eldre i befolkningen. Legemidler kan forebygge nye osteoporotiske brudd, men et mindretall bruker slike legemidler. Lav vekt og fysisk inaktivitet er risikofaktorer for osteoporose. Det samme er dårlig vitamin D-status, kortisonbehandling, røyking og høyt alkoholinntak. Tilførsel av vitamin D og kalsium i ung alder er viktig for normal skjelettutvikling. Levevaner som kosthold og fysisk aktivitet i oppveksten og gjennom livsløpet er viktig for skjeletthelse".

Legemidler til behandling av osteoporose refunderes på blå resept. Tall fra Reseptregistret viser at det har vært en økning i antall brukere av legemidler med effekt på benstruktur og mineralisering fra 58565 brukere i 2011 til 61766 brukere i 2015.

I Sykehuset Innlandet utføres bentetthetsmåling for å avdekke benskjørhet ved avdeling for bildediagnostikk ved Sykehuset Innlandet, Elverum og ved Revmatismesykehuset på Lillehammer.

For å besvare representantens spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

Avdeling for bildediagnostikk i Elverum utfører bentetthetsmålinger for pasienter hjemmehørende i Oppland og Hedmark, men har ifølge Helse Sør-Øst flest pasienter fra Hedmark. Avdelingen startet med slike målinger i 2011. Det har vært en jevn økning i antall undersøkelser fra 2012.

Oversikt over bentetthetsmålinger foretatt ved Sykehuset Innlandet HF, Elverum.

2012	2013	2014	2015	2016 tom august
666	1128	1380	1768	924

Revmatismesykehuset utfører også bentetthetsmålinger på pasienter fra både Oppland og Hedmark, men har ifølge Helse Sør-Øst flest pasienter fra Oppland.

Oversikt over bentetthetsmålinger foretatt ved Revmatismesykehuset

2012	2013	2014	2015	2016 tom august
1024	1218	1234	1312	1031

SPØRSMÅL NR. 1576

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø

Besvart 16. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Fjaler kristne skule starta opp med kun to elevar.

Meinar statsråden at ein skule med kun to elevar kan tilby faglig god nok kvalitet eller ser statsråden behov for ei minimumsgrense forantal elevar ved oppretting av nye privatskular?»

GRUNNGJEVING:

I november i fjor fekk Fjaler Kristne Skule AS godkjenning frå Utdanningsdirektoratet for å starte kristen privatskule. Oppstartinga vart utsett, då skulen i august berre hadde ein elev som ville byrje der. I førre veke fekk skulen ein elev til, og skulen har no starta drift og undervisning med to elevar.

Elevar lærer både av lærarane og av medelevar, og på ein så liten skule vil både dei formelle og uformelle lærekreftene vera avgrensa. Få lærarar skal ta seg av mange fag, og lærarane har få kollegaer å utvikle undervisninga saman med.

Elevane på si side har få medelevar å lære av. Sjølv om Fjaler Kristne Skule skal lokaliserast saman med Dale videregående skule, vil elevane sitt sosiale mil-

jø vera mykje meir avgrensa enn det som er normalt i norsk skule. Dette kan påverke elevane sin trivsel, men og utviklinga av deira samarbeidsevner, ein ferdighet som er viktig for å lukkas vidare i livet. Vil også påpeike at ei nedre grense på 6 elevar er framtrekt i debatten kring samanslåing/nedlegging av offentlige skular. Og så vidt eg veit er det sett ei grense på 15 elevar ved skulen i løpet av tre år, men det er liten grunn til å tru at tilbodet i Fjaler plutselig skal bli svært populært, og at elevtalet vert mangedobla.

Eg vil også påpeike det samfunnsøkonomiske ved ein skule med to elevar, i tillegg til sosial og faglig god nok kvalitet.

Arbeiderpartiet meiner at alle barn, uavhengig av bakgrunn, skal sikrast lik rett til god utdanning og er difor mostandar av endringa av privatskulelova. Regjeringa har opna for fleire privatskular, og utan eit nedre krav til elevtal vil retten til god utdanning for alle kunne verte ytterligare svekka, og det er ingen tent med. Aller minst elevane.

Svar:

Friskolelova § 2-2 siste ledd, fastset krav til minste elevtal ved godkjente friskolar. Det følgjer av føresegna at dersom ein skole har færre enn 15 elevar tre år i samanheng, fell godkjenninga bort. Eg vil vise til at føresegna om minste elevtal blei innført med verknad frå 1. juli 2007. I Ot.prp. nr. 37 (2006-2007) blei forslaget om innføring av føresegna blant anna grunngitt slik:

«Av hensyn til å få et visst læringsfellesskap og sosialt elevfellesskap, et faglig miljø for lærerne, økonomisk bæ-

rekraftig drift ved den enkelte skole og bedre utnyttelse av statlige administrative ressurser[...].».

Ein ny frittstående skole vil i mange tilfelle ha behov for byggje opp talet på elevar over noko tid, og det har hittil ikkje vore vurdert å innføre krav til eit fast minste elevtal allereie ved oppstart av skolen. Fjaler Kristne skule AS blei hausten 2015 godkjent etter friskolelova for inntil 90 elevplassar. For å behalde godkjenninga må skolen i løpet av tre skoleår byggje opp elevtalet sitt til minst 15.

SPØRSMÅL NR. 1577

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 19. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I en pressemelding fra Samferdselsdepartementet 26. februar 2016 konstaterte statsråden at Rogfast vil forelegges Stortinget høsten 2016. Stavanger Aftenblad avslører 9. september at regjeringen ikke klarer å leve på egne løfter.

Når kan en forvente at saken om Rogfast forelegges Stortinget?»

BEGRUNNELSE:

I pressemeldingen fra Samferdselsdepartementet 26. februar 2016 skriver statsråden at «forslag til utbygging- og finansieringsplan for prosjektet kan legges fram for Stortinget i løpet av høsten 2016.» Tilbake-meldingen fra de berørte kommuner er at deres del av arbeidet er gjennomført i rekordfart, og det er dermed

Samferdselsministeren som fremstår som den store proppen for videre fremdrift. I Rogaland er en bekymret for fremdriften for Rogfast prosjektet og etterlyser svar fra statsråden på når en kan forvente at saken forelegges Stortinget.

Svar:

Arbeidet med ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjektet E39 Rogfast er nå i slutfasen. Som jeg allerede har kommunisert i media, jobber jeg fortsatt i tråd med timeplanen jeg har varslet tidligere. Med mindre det kommer opp forhold gjennom KS2 som det vil kreve tid å få avklart, vil proposisjon om Rogfast bli fremmet i løpet av høstsesjonen 2016. Jeg kan dermed ikke se at representanten Tvedt Solberg har rett i at det er avslørt noe fra Aftenbladets side.

SPØRSMÅL NR. 1578

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjølmo Nordås

Besvart 16. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Lenge har det vært kjent at luftforurensningen i hovedstaden til tider er så farlig at mennesker med hjerte-

og luftveissykdommer må holde seg innendørs. Hvert år dør 185 mennesker bare i Oslo som direkte følge av luftforurensning. Det haster med effektive virkemidler.

Er ministeren enig i at livreddende tiltak er viktig, og hvorfor kan ikke miljødifferensierte bompenger kombineres med lavutslippssoner hvis det bidrar til betydelig forbedring av luftkvaliteten i Oslo?»

Svar:

Høringsforslaget på utkast til sentral forskrift om lavutslippssone for biler inneholdt en begrunnelse for hvorfor det ikke ble foreslått at permanente miljødifferensierte bompenger skulle kunne kombineres med lavutslippssoner.

Jeg viser for øvrig til mitt skriftlige svar 5. september 2016 på Jan Bøhlers spørsmål nr. 1507. Her viste jeg til at høringen nettopp var avsluttet, og at høringskommentarene oppsummeres nå. Av respekt for høringsinstansene ba jeg om å få gjennomgå kommentarene før jeg uttaler meg om § 19 (om forholdet mellom lavutslippssoner og miljødifferensierte bompenger) bør endres. Jeg ber derfor på nytt om forståelse for dette.

La meg samtidig minne om at det under rødgrønn regjering ble forelagt fra Statens vegvesen et forslag til

"dieselfrie soner", som mange medier omtalte det. I en NTB melding 02.10.2012 står det at Senterpartiets daværende statsråd "avviser Vegdirektoratets forslag som ville gjort det dyrt å kjøre diesebil i storbyene.

– Vi kommer ikke til å godkjenne slike ordninger, sier statsråden til NRK.

Arnstad viser til at det allerede i dag finnes mange tiltak kommunene kan sette inn for å redusere biltrafikken, som for eksempel kjøprising og tidsdifferensiering av bompenger." og "Marit Arnstad mener imidlertid at det viktigste tiltaket for å redusere bilbruken i byene er å få flere til å reise kollektivt."

La meg derfor minne om at dagens regjering, sammen med KrF og Venstre i Stortinget, har økt bevilgningene til jernbanen med rundt 50 %. Bevilgningene til belønningsordningen for kollektivtrafikk i de største byene ligge langt høyere enn planlagt i NTP, hvor en by som Oslo nå får ca. fire ganger høyere bevilgninger enn snittet de siste to årene under rødgrønn regjering. Disse prioriteringene reflekterer at dagens stortingsflertall mener arbeidet med å få bedre byluft er svært viktig.

SPØRSMÅL NR. 1579

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 19. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvilke krav til lønn, diett, reise og opphold Statens vegvesen stiller til sine entreprenører og deres underentreprenører ved anbudskonkurranser for vegbygging og vegvedlikehold i Norge, hvilke andre krav Statens vegvesen stiller for å unngå sosial dumping, og hvordan Statens vegvesen i så fall sikrer at disse kravene overholdes?»

BEGRUNNELSE:

Statens vegvesen er i dag hovedentreprenør for veibygging og vedlikehold i Norge. Til dette arbeidet hyrer Statens vegvesen inn store entreprenører. Disse entreprenørene leier inn sine underentreprenører ved anbud.

Svar:

Det er viktig for regjeringen å sikre en sunn og rettferdig konkurranse i entreprenørmarkedet. Vi må sikre at skattebetalernes penger brukes best mulig samti-

dig som bedrifter og arbeidstakere ivaretas på en god måte. Det er for meg viktig at det er de beste bedriftene som vinner, og at juksemakere avsløres og utelukkes fra konkurranse. Vi har god og tett dialog med Staten Vegvesen om problemstillingene som reises i dette spørsmålet, og jeg opplever at Statens Vegvesen både tar det på alvor og gjør viktige grep for å styrke deres oppmerksomhet rundt tema. Det gjelder også for Nye Veier.

Til første delen av spørsmålet, dvs. hvilke krav Statens vegvesen stiller til entreprenører og underentreprenører for å unngå sosial dumping, vil jeg vise til at vegvesenets kontrakter følger forskrifter og håndbøker. Det innebærer at lønns- og arbeidsvilkår i allmenngjorte og landsomfattende tariffavtaler skal følges i alle kontrakter. Lønns- og arbeidsvilkår omfatter i denne sammenheng bestemmelser om minste arbeidstid, lønn, herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg, ulempetillegg, og dekning av utgifter til reise, kost og losji, i den grad slike bestemmelser følger av gjeldende tariffavtale.

Dersom det avdekkes uoverensstemmelser med gjeldende tariff, skal avvikene håndteres i samsvar med kontraktens sanksjonsbestemmelser. Sanksjonsbestemmelsene er bygd opp trinnvis der kontraktspart gis mulighet til å rette opp de avvik som eventuelt er avdekket. Dersom avvikene ikke rettes opp innen angitte frister, blir sanksjoneringen trappet opp. I ytterste konsekvens kan kontrakt bli hevet. Ved gjentatte brudd på kontraktbestemmelsene om lønns- og arbeidsvilkår, kan entreprenøren bli utelukket fra framtidige kontrakter med Statens vegvesen.

Kravene som stilles i kontrakt med Statens vegvesens kontraktspart skal videreføres i kontrakter med eventuelle underentreprenører.

I tillegg til de kontraktsfestede kravene om lønns- og arbeidsvilkår stiller Statens vegvesen krav til referanser fra tilsvarende arbeider. Krav til HMS-kort fra dag 1, er også ett krav som bidrar til ryddighet og ordnede lønns- og arbeidsvilkår siden kortutsteder sjekker at man er registrert i nærmere angitte offentlige registre. Et annet tiltak som bidrar til bedre styring og kontroll av underentreprenører er kravet om maks to ledd under Statens vegvesens sin kontraktspart, noe som også kan ha en gunstig effekt for å unngå sosial dumping.

Når det gjelder det andre spørsmålet om hvordan Statens vegvesen sikrer at kravene overholdes, gjøres det gjennom valg av seriøse entreprenører og aktiv oppfølging ute på prosjektene. Lokalt samarbeider Statens vegvesen etter behov med Arbeidstilsyn og skattemyndighetene. På overordnet nivå har Statens vegvesen i tillegg dialog med partene i arbeidslivet, DIFI og andre offentlige byggherrer for å forbedre kontrakter, prosedyrer og praksis.

Statens vegvesens prosjektledere på bygge-, drifts og vedlikeholdskontrakter har ansvar for å sikre lønns-

og arbeidsvilkår ved sine prosjekt. De har et støtteapparat internt, organisert i hver region, som kan bistå under kontroller. Dersom det er behov for ytterligere kompetanse og ressurser, har Statens vegvesen inngått en rammeavtale sammen med Oslo kommune for utførelse av kontroller. Hvordan Statens vegvesen kontrollerer og følger opp lønns- og arbeidsvilkår er nedfelt i prosedyrer og sjekklister for kontroll av lønns- og arbeidsforhold.

Vegvesenet gjør flere ting for å sørge for at kravene overholdes. Etaten har fem hovedsatsingsområder for dette i dag, valg av seriøse entreprenører, utførelse og omfang av kontroll, kompetanseheving, støtteapparat og samarbeid med myndigheter og partene i arbeidslivet.

Statens vegvesen arbeider med å etablere en erfaringsdatabase der man samler erfaringer fra tidligere oppdrag. Dette vil være et viktig tiltak for å kunne bruke erfaringer fra tidligere prosjekter mer systematisk enn det som har vært gjort fram til nå, samtidig som det vil være et bidrag til utvikling av entreprenører.

Statens vegvesen skal øke omfanget av kontroller og sikre at kontrollene blir mer enhetlige. Statens vegvesen har våren 2016 forbedret verktøyet for kontroller, slik at både ansvar og grense for sanksjoner er tydeligere klargjort. Det satses på mer systematisk opplæring og økt aktivitet i støtteapparatet.

Statens vegvesen vil også fortsette samarbeidet med myndigheter, partene i arbeidslivet og andre byggherrer, særlig Jernbaneverket.

Tidlig neste år planlegger Statens vegvesen en grundig evaluering av hovedsatsingsområdene og iverksatte tiltak. Dersom det viser seg at noen av dagens tiltak ikke har hatt forventet effekt, vil etaten foreslå nye og forbedrede tiltak for å styrke vernet mot sosial dumping.

SPØRSMÅL NR. 1580

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 20. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan departementet opplyse om antall og andel legevaksleger som henholdsvis har allmennlegekompetanse, annen kompetanse og/eller er under spesialisering og hvor mange som er engasjert fast og som vikarer, og hvordan dette fordeler seg på landets 19 fylker og dersom disse svarene ikke foreligger vil departementet igangsette en kartlegging?»

BEGRUNNELSE:

I høringsnotat: Krav om at leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal være spesialist i allmennmedisin eller under spesialisering oppgir regjeringen på side 7:

I følge Helsedirektoratets siste årsverk statistikk for leger i helse- og omsorgstjenesten var om lag 57 prosent av fastlegene spesialister i allmennmedisin. I

tillegg kommer om lag 20-25 prosent som er under spesialisering i allmennmedisin. Basert på usikre anslag er trolig om lag 80 prosent av 4500 fastleger spesialister i allmennmedisin eller under spesialisering. Økningen i andelen spesialister blant fastlegene har den senere tid flatet ut. I absolutte tall er det stadig en økning i antallet spesialister blant fastlegene, men på grunn av mange nye fastleger de senere årene har andelen fastleger som er spesialister gått noe ned. Statistikken over antallet spesialister i allmennmedisin tilknyttet øvrige kommunale helse- og omsorgstjenester er ikke like god som for kommunale fastleger. Trolig er tallene nokså like, ettersom det ofte er fastlegene som utfører andre allmennlegeoppgaver i kommunen i bistillinger.

Spørsmålsstilleren mener det ikke kan innføres nye kompetansekrav basert på antagelser.

Det er like viktig å ha presis informasjon om personell i øvrig kommunal helse- og omsorgstjeneste, herunder legevakt, som i fastlegestillinger. Høringsnotatet åpner også for unntaksordning for 2 måneders vikariater og da er det av avgjørende betydning å vite hvor stor andel vikarene i dag utgjør.

Svar:

Jeg er enig med representanten i at det er viktig å ha oversikt over situasjonen i hele allmennlegetjenesten, det vil si over legeressursene i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Men jeg er uenig i at vi ikke har tilstrekkelig oversikt til å kunne foreslå at alle leger som skal arbeide i den kommunale helse- og omsorgstjenesten bør være spesialister i allmennmedisin eller under spesialisering. Selv om vi i dag ikke har like gode data på alle områder, er dette et felt vi følger nøye med på. Som jeg skriver i høringsnotatet om spesialistutdanning, er det gjerne de samme legene som utøver fastlegevirksomhet som utfører andre allmennlegeoppgaver i kommunen og som vi ønsker at i størst mulig grad skal delta i legevakt. Som en del av fastlegeavtalen kan kommunen pålegge legen å delta i andre allmennlegeoppgaver, for eksempel i sykehjem eller i helsestasjon. Fastlegen plikter også å delta i kommunalt organisert legevaktstjeneste.

Representanten etterspør spesielt en oversikt over antall og andel av leger med ulik kompetanse som deltar i legevakt. Vi har til nå ikke hatt en fullstendig systematisk registrering av kompetanse hos legevaktleger. De data som finnes er basert på refusjonskrav til Helseøkonomiforvaltningen (Helfo). Ettersom det de siste årene har vært åpnet for at den enkelte kommune kan stå som avsender av refusjonskrav for legevaktarbeid, har det i registeret vært mange såkalt "uidentifiserte leger", og informasjonen både om antall unike leger som deltar i legevakt og om hvilken kompetanse disse legene har, har vært begrenset.

For å få med informasjon om behandlende legevaktleger, er meldingsformatet til Helfo endret, og

kommuner og legevakter er bedt om å påføre navn på utførende lege på refusjonskrav som sendes Helfo fra 1.1. 2016. Det er gitt en endelig frist til 1.1. 2017 for å få dette på plass.

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) publiserer årlig Årsstatistikk fra legevakt basert på refusjonsdata til Helfo. Et metodisk problem knyttet til registrering av legers deltakelse i legevakt har vært det stadig økende antallet "uidentifiserte leger". I 2015 ble 55,5 pst. av alle legevaktkontakter med identifiserte vaktleger utført av fastleger mot 45,3 pst. året før. 21,3 pst. av kontaktene med identifiserte leger ble utført av spesialist i allmennmedisin. Denne statistikken vil altså bli mer fullstendig fra og med 2016.

Når det gjelder antallet vaktleger, vil dette variere fra år til år avhengig av legevaktorganisering og hvor mange legevaktleger det enkelte legevaktdistrikt har til disposisjon som kan dele på vaktene. Uttrekk gjort av Helfo i september 2016 viser at 5067 leger ble registrert med refusjonskrav for legevakt i 2015, og at det hittil i 2016 er registrert 4723 utøvende leger i legevakt.

I forbindelse med arbeidet med ny akuttmedisinforskrift var det behov for kunnskap om hvilken kompetanse vaktlegene hadde. Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin gjorde en kartlegging av "lege på vakt i går kveld" (2012) som Helsedirektoratet bearbeidet. Beregningene viste at rundt 55 pst. av legevaktene ble dekket av fastleger, rundt 5 pst. av sykehusleger/godkjente spesialister, rundt 20 pst. av turnusleger og rundt 20 pst. av forskjellige typer vikarer, hvorav halvparten ble ansett å ikke være kvalifiserte til å ha selvstendig legevakt uten bakvakt. Sammen med turnuslegene ble det lagt til grunn at rundt 30 pst. av legevaktene ble dekket av leger som ikke oppfylte de minimumskrav til kompetanse departementet mente var en forutsetning for god kvalitet i legevaktstjenesten.

Representanten etterspør blant annet informasjon om situasjonen i fylkene. I arbeidet med ny akuttmedisinforskrift var det også ønskelig å få et bilde av hvordan kompetansen fordeler seg utover i landet, med tanke på mulige konsekvenser for rekruttering av leger til små- og utkant-kommuner. Helsedirektoratet med bistand fra Nklm vurderte at den beste kompetanseindikatoren var spesialitet i allmennmedisin. Basert på data fra Helfo fra 2010 viste analysen en tydelig tendens til at spesialiseringen blant fastlegene økte med størrelsen og sentraliteten på kommunen. Utviklingen fra 2006-2011 viste at spesialister i allmennmedisin utførte en stadig mindre andel av legevaktarbeidet. Relativt sett tok spesialister i de minste kommunene en større andel av legevaktene enn spesialister i sentrale strøk. Dette kan forklares med at legevakt er mer integrert i øvrig allmennlegevirksomhet i små- og utkantkommuner. Dataene viste at nedgangen i vakttdeltakelse blant spesialister i allmennmedisin var størst i de minste kommunene. Det var følgelig små- og ut-

kantkommuner som ville få størst utfordringer når det skulle stilles nasjonale krav til grunnkompetanse for å ha selvstendig legevakt uten bakvakt.

Dette tok jeg hensyn til da forskriften ble fastsatt våren 2015. Det ble vedtatt en overgangsordning på tre år fram til 1. mai 2018 for kravet til grunnkompetanse for lege. Denne løsningen ble valgt etter høringsrunden fordi store deler av kommunesektoren og KS var bekymret for kostnader, gjennomførbarhet og bærekraft i tjenesten spesielt dersom kravet til grunnkompetanse for lege ble for strengt.

Akuttmedisinforskriften inneholder også en unntaksbestemmelse som vil være aktuell å benytte etter overgangsperioden. Unntaksbestemmelsen harmonerer/må ses i sammenheng med tilsvarende bestemmelser i forskrift om veiledet tjeneste for allmennleger og forslaget i forskrift om kompetansekrav for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten som representanten viser til.

Når det gjelder bruk av vikarer i fastlegeordningen, viser fastlegestatistikken fra Helsedirektoratet/Helfo at rundt 4 pst. av fastlegepraksisene hvert kvartal er betjent av vikar. I tillegg kommer vikarer ved fravær i kortere perioder som dekkes ved kollegiale fraværssordninger. Også fastlegelister uten fast lege betjenes oftest av en vikar. Disse hjemlene ligger ofte i distriktkommuner med rekrutteringsutfordringer, og vikariatene er ofte kortvarige. Ved utgangen av første kvartal 2016 var 1,2 pst. av fastlegehjemlene uten fast lege.

Representanten er bekymret for at det foreslås nye kompetansekrav ut fra for dårlig kjennskap til kompetansesituasjonen. Jeg mener gjennomgangen over nett-

opp viser at vi har den nødvendige oversikt, og at vi med forslaget om spesialistutdanning som nå er sendt på høring, tar høyde for de ulike rammevilkår i forskjellige deler av landet vårt.

Kommunene og legevaktene er nå i full gang med å tilpasse seg de nye kompetansekravene i akuttmedisinforskriften. Nye kurs i akuttmedisin og volds- og overgrepshåndtering utlyses i høst. Jeg har også gitt Helsedirektoratet i oppdrag, i dialog med KS, å følge med på i hvilken grad bestemmelsene i akuttmedisinforskriften etterleves, med spesiell vekt på kompetanse- og personellutviklingen og på prosesser og tiltak i kommunene. Oppdraget har frist 31. januar 2018.

Som et ledd i dette oppdraget planlegger Helsedirektoratet og Nklm å utføre en kartlegging rundt årsskiftet 2016/2017 av status ved legevaktene når det gjelder grunnkompetanse og gjennomføring av kurs. Helsedirektoratet opplyser at det også pågår kartlegginger i flere kommuner og i Telemark fylke.

Som det går fram foran, er det i Norge gjerne de samme allmennlegene som deltar i fastlegevirksomhet, legevaktarbeid og som utfører andre allmennlegeoppgaver i kommunen. God kompetanse hos disse legene er viktig for kvaliteten i tjenestene. Forslaget som nå er sendt på høring med krav om at leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten skal være spesialister i allmennmedisin eller under spesialisering, harmonerer med krav som allerede stilles i akuttmedisinforskriften og vil på sikt bidra til å styrke både fastlegeordningen og legevakttjenesten og kvaliteten på andre allmennlegeoppgaver.

SPØRSMÅL NR. 1581

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 27. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvor mange pasienter innlagt ved norske sykehus har hatt antibiotikaresistente infeksjoner fordelt på de siste fem årene, hvor mange har mistet livet på grunn av dette og hvor mange har reist fra Norge til utlandet for å gjennomføre tannbehandling de siste fem årene og er det registrert antibiotikaresistente infeksjoner som følge av slike behandlingsreiser?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålet om spredning av antibiotikaresistens som følge av sykehusopphold og behandlingsreiser til utlandet har igjen fått økt oppmerksomhet.

De faglige advarslene mot å legge til rette for ikke-medisinsk begrunnede behandlingsreiser til utlandet har lenge vært sterke.

I forbindelse med innføringen av pasientrettighetsdirektivet i Norge i 2014 pekte Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet og Legeforeningen på risiko knyttet til antibiotikaresistens og behandlingsreiser. De fleste

andre land har større forekomst av antibiotikaresistens enn Norge.

Svar:

Antibiotika er nødvendig for moderne medisinsk behandling. Økende bruk av antibiotika har ført til motstandsdyktige bakterier som representerer en alvorlig global helsetrussel.

Også i Norge er utviklingen negativ, selv om vi har mindre omfang av motstandsdyktige bakterier enn mange andre land.

Representanten Toppes første spørsmål gjelder hvor mange pasienter innlagt ved norske sykehus som har hatt antibiotikaresistente infeksjoner fordelt på de siste fem årene.

Antibiotikaresistente infeksjoner omfatter infeksjoner med en rekke forskjellige bakterier. Noen av disse er meldepliktige gjennom Meldingssystem for smittsomme sykdommer (MSIS). MSIS administreres av Folkehelseinstituttet, og gjennom MSIS har vi overvåking og obligatorisk meldeplikt av flere antibiotikaresistente bakterier. Både bærerskap (kolonisering) og klinisk infeksjon er nominativt meldepliktig for mikroben MRSA (meticillinresistente stafylokokker), VRE (vankomycinresistente enterokokker), PRSP (penicillinresistente pneumokokker) og gramnegative bakterier med spesielle resistensmekanismer. I den siste gruppen av bakterier finnes bakterier med karbanapemresistens (ESBL- karba). Karbanapem er en gruppe antibiotika som brukes i sykehus til å behandle pasienter med multiresistente bakterier.

MSIS-ordningen omfatter ikke mer alminnelig forekommende bakterier som har resistensmekanismer som hemmer effekten av noen typer antibiotika. Disse kalles ESBL (Extended spectrum beta-lactama-

se). Mange av våre vanligst brukte antibiotika er ikke effektive mot infeksjoner med disse bakteriene. Det tallmessig største problemet er ESBL- produserende vanlige tarmbakterier som E coli og Klebsiella. Disse ESBL øker i Norge, men er altså ikke meldepliktig, og det finnes ikke noen god oversikt verken over hvem som har infeksjoner eller hvor mange som er kolonisert.

For å besvare representanten Toppes spørsmål har Helse- og omsorgsdepartementet innhentet opplysninger fra Nasjonal kompetansetjeneste for antibiotika- bruk i spesialisthelsetjenesten og fra Folkehelseinstituttet.

Gjennom Meldingssystemet for smittsomme sykdommer (MSIS) overvåkes forekomsten av visse smittsomme sykdommer forårsaket av resistente bakterier.

Folkehelseinstituttet opplyser at de resistente bakteriene som vurderes å ha størst betydning for infeksjoner i sykehus er meticillinresistente Staphylococcus aureus (MRSA), vankomycinresistente enterokokker (VRE) og Gram-negative bakterier med utvidet resistens mot alle eller nesten alle typer antibiotika (ESBL-KARBA-holdige bakterier).

Laboratoriene og behandlende lege sender melding første gang en av disse bakteriene blir diagnostisert hos en person i Norge. Det blir registrert hvor pasienten har blitt diagnostisert, blant annet om pasienten var inneliggende på sykehus da bakterien ble funnet. I MSIS kan vi dermed se hvor mange pasienter hvert år som var inneliggende i sykehus da de ble diagnostisert med en av disse bakteriene. Vi kan imidlertid ikke gjennom MSIS se det videre forløpet for hver pasient, eksempelvis om pasienten var innlagt flere ganger i løpet av året.

Oversikt over totalt meldte tilfeller av pasienter med MRSA, VRE eller ESBL_{KARBA}-holdige bakterier

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016*
MRSA totalt	630	604	658	819	909	1060	1204	1483	1867	2233	1684
MRSA innlagt	141	142	150	152	192	217	278	292	362	449	365
MRSA innlagt med	106	96	79	90	106	122	156	158	192	194	184

kjent infeksjon											
VRE totalt	4	8	6	6	54	291	171	118	110	81	98
VRE innlagt	1	7	5	5	53	283	163	113	103	72	94
VRE innlagt med kjent infeksjon	1	7	5	5	14	11	8	11	13	10	6
ESBL _{KARBA} totalt							9	21	26	44	36
ESBL _{KARBA} innlagt							8	21	24	38	30
ESBL _{KARBA} innlagt med kjent infeksjon	De fleste innlagt med ESBL _{KARBA} -holdige bakterier ble meldt med klinisk infeksjon, men det kan være vanskelig å tallfeste eksakt, fordi enkelte pasienter ble meldt med flere samtidige funn av ESBL _{KARBA} -holdige bakterier. Tallene ovenfor viser antall pasienter.										

*Til og med 19. september 2016

Globalt har det vært en kraftig økning av forekomsten av resistente bakterier. Det gjelder for mange typer bakterier og langt flere enn de som overvåkes gjennom MSIS. Vårt overvåkningsprogram endres ikke pga. dette og det er heller ikke slik at personer som er bærere av resistente bakterier uten videre skal behandles for dette. Smittevernveilederen anbefaler heller ikke spesielle tiltak eller restriksjoner for helsepersonell som er bærere av ESBL-resistens.

Norge har så langt vært blant de land i verden som har lavest forekomst av resistente bakterier i befolkningen. Vi ser imidlertid økende forekomst. Økt forekomst av resistente bakterier i verden fører til økt smittepress inn mot Norge. Av sykdommene som overvåkes i MSIS, sees det en tydelig økende rapportering av MRSA og ESBL_{KARBA} der pasienten har blitt smittet utenfor Norge. Andelen personer med MRSA som antas smittet i utlandet har de siste ti årene økt fra 25 % (159 av 630) i 2006 til 49 % (1084 av 2233) i 2015. Funn av ESBL_{KARBA} ble meldingspliktig i 2012. Denne formen for resistente bakterier er i all hovedsak funnet hos pasienter som er direkte overført fra sykehus i utlandet til sykehus i Norge.

Når det gjelder ESBL er det kun meldingsplikt for de bakteriene som er mest resistente (ESBL_{KARBA}). Folkehelseinstituttet har det siste året fått signaler fra sykehusene om en kraftig økende forekomst av pasienter med ESBL-holdige bakterier, men hvor resistensen mot antibiotika ikke er av den typen som er meldingspliktig til MSIS. Forekomsten av vankomycinresistente enterokokker (VRE) er også økende i utlandet, men de tilfellene vi har påvist i Norge er først og fremst

knyttet til utbrudd i sykehus. Nesten alle tilfellene er dermed knyttet til spredning i sykehus i Norge.

Representanten stiller spørsmål om hvor mange pasienter som har dødd av resistente bakterier. Det vil ifølge Folkehelseinstituttet i mange tilfeller være vanskelig å vurdere om infeksjon er direkte eller medvirkende årsak til død, og om infeksjonen i så fall var forårsaket av resistent bakterie.

Når behandlende lege melder om funn av resistent bakterie til MSIS, meldes det også om klinisk bilde og utfall av sykdommen. Meldingen sendes kort tid etter funn av bakterien. De opplysningene legen gir, vil vise status for pasientens sykdom på meldingstidspunktet. Hvordan det går videre med pasienten etter meldingstidspunktet, vil ikke bli fanget opp av overvåkingssystemet.

I perioden fra 2006 til og med første halvår 2016, er det meldt 58 dødsfall der behandlende lege har registrert at pasienten døde av sykdom forårsaket av en av de resistente bakteriene nevnt ovenfor. Det kan ifølge Folkehelseinstituttet være betydelig flere dødsfall der resistente bakterier er direkte eller medvirkende årsak til død, men som ikke fanges opp av dagens overvåkingssystem. Dette vil kunne skje fordi bakterien/resistensmekanismen ikke er meldingspliktig eller fordi overvåkingssystemene ikke fanger opp videre forløp for den enkelte pasient.

Representanten Toppe stiller også spørsmål om hvor mange som har reist fra Norge til utlandet for å gjennomføre tannbehandling de siste fem årene og om det er registrert antibiotikaresistente infeksjoner som følge av slike behandlingsreiser.

De fleste som drar til utlandet for tannbehandling reiser som turister og betaler selv for behandlingen. Det er ingen registrering av omfanget av slik behandling.

Nasjonal kompetansetjeneste for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten fremholder at mindre omfattende tannbehandlinger som for eksempel krone eller bro neppe vil medføre noen større risiko for å bli smittet av, eller få infeksjoner med antibiotikaresistente bakterier. Større inngrep, spesielt implantater der det opereres i kjeven, vil gi en økt risiko, fordi det er større risiko for smitte med multiresistente bakterier jo mer omfattende den utførte behandlingen er.

Ifølge kompetansetjenesten vil for eksempel en pasient som overflyttes til norsk sykehus etter en ukes intensivbehandling i Hellas eller Spania, nesten alltid være smittet med antibiotikaresistente bakterier og det er stor risiko for også å få infeksjoner. Behandling i land som Thailand, India og Pakistan gir enda høyere risiko, og enda mer resistente bakterier.

Dagens overvåkingssystemer fanger ikke opp årsaken til at pasienter har blitt smittet av resistente bakterier i utlandet. I fritestfeltet i MSIS kan det være angitt at pasienten er direkte overført fra sykehus i utlandet eller har nylig vært innlagt i sykehus i utlandet. Enkelte

nordiske studier har ifølge Folkehelseinstituttet vist at så mange som 30 % av reisende har blitt smittet med resistente bakterier på vanlige turistreiser uten at de har vært i kontakt med helsetjenesten. Det er dermed en risiko for å bli smittet med resistente bakterier i land utenfor Norden også uten kontakt med helsetjenesten. Smitten kan skje ved direkte kontakt med andre mennesker, men kan også skje via inntak av mat og vann, kontakt med dyr og gjennom smitte fra ulike kilder i miljøet. Det er imidlertid vist gjennom både europeiske overvåkingsdata og studier i andre land at det er en betydelig økt risiko for å bli smittet med resistente bakterier dersom man blir innlagt i sykehus eller mottar annen omfattende helsetjeneste i land utenfor Norden.

Pasienter som søker om forhåndsgodkjenning av refusjon for planlagt helsebehandling utenfor Norden kommer fra nå av til å få informasjon om faren for antibiotikaresistens.

Antibiotikaresistens er en alvorlig trussel i Norge og resten av verden. Regjeringen har derfor lagt frem en Nasjonal strategi mot antibiotikaresistens 2015-2020. Regjeringen vil følge opp arbeidet med tiltak i Norge og arbeide i WHO og andre internasjonale fora for riktig bruk av antibiotika.

SPØRSMÅL NR. 1582

Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 19. september 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Viser til at fiskeriministeren i debatt under Husøya-dagene uttalte at prisene på fiskekvoter har økt.

Hvor henter statsråden tallene fra, og hva har vært prisutviklingen på torskekvoter siste 10 år i fylkene?»

Svar:

Den såkalte fylkesbindingen for fartøy som fisker med konvensjonelle redskap i kystflåten fiske etter torsk, hyse og sei nord for 62°N ble fjernet i juni i år. Samtidig ble det innført en landsdelsordning hvor de tre nordlige fylkene ble ett område hvor det er fritt salg innad i landsdelen, og tilsvarende for resten av landet.

Slik jeg erindrer debatten på Husøya var det representanten Fylkesnes som hevdet at kvoteprisene hadde økt som følge av at fylkesbindingene var endret.

Jeg registrerer også utsagn fra enkeltpersoner i næringen om at prisene øker. Dette er også noe som vi forventet da vi endret fylkesbindingene. En av bakgrunnene for å gjøre om til en landsdelsbinding var nettopp å utjevne prisforskjellene mellom de nordligste fylkene, så alle kan stille på likere fot med hensyn til tilgang på finansiering.

Jeg kan imidlertid ikke verifisere om dette har skjedd. Utbudet er lite og sporadisk, og transaksjonene er private avtaler mellom kjøper og selger. Staten blir ikke informert om priser på slike transaksjoner og fører følgelig heller ingen statistikk over prisene.

SPØRSMÅL NR. 1583**Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 19. september 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Hva er forholdet mellom fangst og eksport av torsk, iberegnet import og innenlandskonsum?»

Svar:

Fiskeriforvaltningens overordnede målsetting er å legge til rette for en forsvarlig fiskeripolitikk med langsiktighet, lønnsomhet og bærekraftig høsting av levende marine ressurser som grunnleggende fundament. Ressurskontroll er en av grunnpilarene i dette. Vi fisker på bestander som deles med andre land, og det er viktig at alle nasjoner begrenser sin fangst til de nasjonale kvoter de er tildelt.

Forvaltningen jobber hele tiden for å sikre at vi registrerer riktig uttak av våre felles ressurser. Fangststatistikk er basert på landings- og sluttseddelsystemet vårt, og det er krav om veiing og samtidig underskrift ved føring av landings- og sluttsedel. Nøyaktig veiing er viktig for å sikre at fisker får oppgjør for, og kjøper betaler for, den fisken som omsettes. Dette er også sentralt for å sikre like konkurransevilkår mellom kjøperne av fisk. Fiskeristatistikken er også avgjørende for havforskernes beregning av de enkelte fiskebestanders størrelse, og dermed for deres råd om hvor mye som bør fiskes de kommende år. Den nye landings- og sluttseddelforskriften er ment å styrke ressurskontrollen på to områder. Den skal bidra til å sikre mer korrekt registrering av høstet kvantum. I tillegg ønsker myndighetene å få flere kontrollpunkter lenger ut i verdikjeden for å få et mer helhetlig og korrekt bilde av ressursuttaket. Ved å innføre flere veie- eller målepunkter gjennom verdikjeden forebygger man at ulovlig omsatt fisk kommer inn i verdikjeden etter at den opprinnelige innveiingen av fangsten er foretatt ved landing.

Når det gjelder forholdet mellom fangst og eksport av torsk, iberegnet import og innenlandskonsum er det i utgangspunktet vanskelig å direkte sammenligne tall fra de ulike statistikkene. Man kan dermed ikke si at eksport av torsk, iberegnet import og innenlandskonsum kan spores direkte tilbake til fangststatistikken.

Eksportstatistikken til Statistisk sentralbyrå (SSB) bruker tall som innrapporteres fra tolletaten. Man kan imidlertid ikke uten videre bruke tall fra utenriksstatistikken til SSB og koble disse med landingstall fra Fiskeridirektoratet. Den viktigste årsaken til dette er utfordringen i å benytte korrekte utbyttefaktorer. For eksempel består eksporten av torsk av mange forskjellige produktkategorier av fisk som er behandlet på ulike måter, f.eks. tørrfisk, klippfisk, saltfisk, fileter osv. Hvis vi skal måle omfanget (samlet vekt) av denne ek-

sporten opp mot det som er fisket av norske eller utenlandske fiskere og landet i Norge, må vi regne saltfisk, klippfisk, tørrfisk tilbake til hva disse produktene ville veid i levende rund vekt. Å finne riktig utbyttefaktor, spesielt for saltfisk, tørrfisk og klippfisk, er vanskelig. Erfaringsmessig varierer disse utbyttefaktorene temmelig kraftig avhengig av produksjonsmetode, og hvor lenge fisken lagres før den eksporteres og dermed registreres i eksportstatistikken. Videre kan det være år med lageroppbygging eller lagernedbygging (som en ikke har statistikk på) som også vil vanskeliggjøre en sammenligning. Det er heller ikke krav om veiing og samtidig underskrift ved deklarerer av eksport, slik det er i fangststatistikken.

I sum vil variasjonen kunne være så stor at det blir lite meningsfullt å se på eksportstatistikk, import og innenlands konsum og sammenligne dette med fangststatistikken. De mest korrekte data for hvor mye ressurser som er hentet opp fra havet vil fortsatt være fra landingsstatistikken, i det fisken overdras til kjøperen, ikke fra eksportstatistikken. I følge fangststatistikken til Fiskeridirektoratet ble det landet 470 229 tonn torsk i 2013, 470 416 tonn i 2014 og 420 236 tonn i 2015.

SPØRSMÅL NR. 1584**Innlevert 9. september 2016 av stortingsrepresentant Frank Bakke-Jensen****Besvart 29. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden tenkes å ta en gjennomgang av regelverk for omsetning av øl på øygruppen Svalbard, slik at det blir mulig for det lokale bryggeriet å selge sitt sterkøl via Nordpolet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har via en henvendelse fra Svalbard Høyres leder Kjetil Figenschou blitt gjort oppmerksom på at det ikke er tillatt å selge øl med alkoholstyrke over 7 volumprosent. Jamfør § 1,8 første ledd.

Videre er det bare skjenkestedene som kan selge øl med styrke på mellom 4,75 og 7 %. jamfør § 2-3

All den tid man den senere tid har tillat brygging av øl på kommersiell basis virker nevnte regler å være i strengeste laget.

Svar:

Alkoholomsetning på Svalbard er regulert av forskrift 11. desember 1998 nr. 1300. Forskriften inneholder en del særlige bestemmelser som fraviker fra alkoholregelverket på fastlandet (alkoholloven m/forskrifter). En av disse spesielle bestemmelsene er at det ikke kan selges eller skjenkes øl som inneholder over 7 volumprosent alkohol. En annen særregel er at det er månedlige kvoter for kjøp av alkoholholdig drikk. De ulike særreglene har sin bakgrunn i at forholdene på Svalbard var annerledes enn på fastlandet. Blant annet så er det ikke avgifter på alkoholholdig drikk på Svalbard, slik at alkoholholdig drikk dermed er billigere på Svalbard enn på fastlandet hvor avgifter er tatt i bruk for å begrense alkoholforbruket. Det har derfor vært tatt i bruk andre særlige regulatoriske virkemidler for å begrense alkoholforbruket på Svalbard.

Volumprosentregelen for øl henger delvis sammen med kvoteordningen. Etter forskriften om alkoholordningen § 1-8 kan det ikke selges eller skjenkes øl som inneholder mer enn 7 volumprosent alkohol. Etter § 2-3 kan hver innbygger som er i registeret for befolkningen på Svalbard hver måned kjøpe inntil 24 bokser/halvflasker øl som inneholder inntil 4,75 volumprosent alkohol. Av den årlige øl kvoten kan likevel 24 bokser/halvflasker inneholde inntil 7 volumprosent. De av Svalbardbryggeriets øl produkter som inneholder 7 volumprosent alkohol, kan dermed selges fra Nordpolet i et antall som er innenfor denne kvoten. Ut over dette stemmer det at øl mellom 4,75 og 7 volumprosent bare kan fås kjøpt på skjenkesteder.

Når forskriften om alkoholordningen på Svalbard ble vedtatt i 1998, ble det presisert at denne nye forskriften ikke innebar en endring av alkoholpolitikken på Svalbard, men kun var en teknisk revisjon av et gammelt regelverk. Bestemmelsen om grensen på 7 volumprosent for øl og kvotebestemmelsen ble derfor ikke vurdert innholdsmessig. Det ble imidlertid uttalt at man på et senere tidspunkt ville se på kvoteordningene. Dette er foreløpig ikke gjort.

Jeg ser det er behov for å vurdere denne gamle særregelen om grensen på 7 volumprosent nærmere. Departementet har flere ganger signalisert at det er behov for å gå gjennom alkoholregelverket på Svalbard i sin helhet. Dette ble bl.a. uttalt i høringsnotatet av 17. februar 2014 hvor det ble foreslått å åpne for tilvirkning av alkoholholdig drikk på Svalbard. Det ble der uttalt at det er behov for å se på flere sider av alkoholregelverket på Svalbard, ikke bare regelverket for tilvirkning av alkoholholdig drikk. Da departementet ikke hadde kapasitet til å foreta en totalgjennomgang av alkoholregelverket på Svalbard på det tidspunktet, ble endringene av tilvirkingsregelverket tatt som en egen prosess for å få gjennomført denne endringen uten ytterligere forsinkelser.

Av ressursmessige årsaker og prioriteringer av andre regelverksoppgaver på alkoholfeltet, har det foreløpig ikke blitt satt i gang en totalgjennomgang av alkoholregelverket på Svalbard. Jeg vil imidlertid, uavhengig av om vi får foretatt en totalgjennomgang av regelverket, utrede en endring av volumprosentregelen i løpet av neste år.

SPØRSMÅL NR. 1585**Innlevert 12. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 19. september 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Direktør ved Prio uttalte senest 5. september at Afghanistan er blitt farligere. I juli sa viseadmiral Reksten til NRK at sikkerhetssituasjonen er forverret. Rapporten UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan, dokumenterer over hele landet tvangsrekrutteres barn av alle parter i konflikten.

Hvilke faktakilder har utenriksministeren som tillier at Afghanistan er blitt tryggere for sivilbefolkningen det siste året?»

BEGRUNNELSE:

Rapporten UNHCR Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum-Seekers from Afghanistan dokumenteres det at barn tvangsrekrutteres av alle parter i konflikten over hele landet.

<http://www.refworld.org/docid/570f96564.html>

Svar:

Sikkerhetsansvaret for Afghanistan ble overført fra NATOs International Security Assistance Force (ISAF) til afghanske myndigheter den 1. januar 2015. Sikkerhetssituasjonen har siden forverret seg i deler av landet, og i enkelte områder er situasjonen labil. Myndighetene har imidlertid kontroll med de store befolkningssentra og i hovedsak med de viktigste veiene.

Av hensyn til sikkerhetssituasjonen, besluttet NATO å forlenge mandatet for Resolute Support-operasjonen. Norge har videreført den militære innsatsen i operasjonen, og vi opprettholder vår økonomisk støtte til afghanske sikkerhetsstyrker.

Den humanitære situasjonen i landet er krevende, og Norges humanitær støtte til Afghanistan har økt betydelig i inneværende år.

Jeg viser for øvrig til svar på skriftlig spørsmål 1568 (2015-2016) til representanten fra statsråd Listhaug vedrørende sikkerhetssituasjonen for returnerte asylsøkere.

SPØRSMÅL NR. 1586**Innlevert 12. september 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 15. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«28. april 2016 vedtok Stortinget enstemmig, under behandlingen av Opptrappingsplanen for rusfeltet, at retningslinjene for LAR-behandling skulle endres. Kvinner i fertil alder skal frarådes å bli gravid under LAR-behandling og regjeringen ble bedt om vurdere å gi gratis langtidsvirkende prevensjon til alle kvinner med alvorlig rusmiddelavhengighet.

Når vil LAR-retningslinjene bli revidert i samsvar med Stortingets enstemmige vedtak?»

BEGRUNNELSE:

Under høringen til Opptrappingsplanen for rusfeltet var flere tunge fagmiljø som Norsk Barnelegeforening, Barneombudet, Folkehelseinstituttet, Den norske jordmorforening dokumentert kunnskap på alvorlige

konsekvenser for barn født med abstinens. Barnelegeforeningen skrev:

"Vi mener at vi har nok kunnskap og erfaring i dag til å hevde at LAR-medikamenter under graviditeten innebærer en betydelig risiko for skade på fosterhjernen, med senere dysfunksjon hos barnet til følge, og at dette kan medføre store omkostninger både for den enkelte og for samfunnet som helhet".

Et klart flertall i komiteen endret syn på graviditet for kvinner under LAR-behandling. Barns beste og føre-var-prinsippet ble lagt til grunn av hensyn til barnet. På samme måte som andre i fertil alder som er under medisinsk behandling som kan få konsekvenser for fosteret (kreftbehandling), så bør kvinner i fertil alder bli frarådet å bli gravid og få tilbud om langtidsvirkende prevensjon. Det handler også om respekt for kvinner. Alle kvinner ønsker det beste for det barnet de bærer frem. Mange tunge rusavhengige lever under så

harde forhold at det reduserer fertiliteten og mange er ikke forberedt på at LAR-behandlingen vil som følge av bedre helsetilstand øke fertiliteten. Det vises til at 80 % av graviditetene under LAR er uplanlagte. Stort alkoholforbruk er farligere og komiteen ville at regjeringen skulle tilby langtidsvirkende prevensjon til alle kvinner med alvorlig rusmiddelavhengighet. Norge til forskjell fra mange andre land har mulighet til å tilby institusjonsplass til kvinner som vil trappe ned rusbehandling dersom de ønsker å bli gravid.

I flere saker i media har helsedirektoratet fortsatt å argumentere for at det er fullt forsvarlig å bli gravid under LAR-behandling. De står for et annet syn enn det stortinget har lagt til grunn. Det er svært uheldig dersom ministeren tillater at de trener gjennomføring av stortingets vedtak.

Barneombudet varslet komiteen før sommeren at de hadde etterlyst oppfølging av vedtakene.

Kjersti Toppe stilte spørsmål til ministeren og i svaret datert 5. august i år, vises det til at det først etter møte mellom Helsedirektoratet og Barneombudet 9. september at ministeren kan svare om videre fremdrift! Jeg har kontaktet barneombudet etter møte og fått vite at Helsedirektoratet ga uttrykk for bekymring for barna men opprettholdt at de ville drøfte saken på en konsensuskonferanse ut på våren 2017.

Dette er etter min mening ikke en holdbar oppfølging av tydelige stortingsvedtak. Det er en klar forventning om at kvinner skal få god og respektfull informasjon og oppfølging, samt et klart politisk mål om å hindre at barn blir født med abstinens.

Svar:

Det er i dag to nasjonale retningslinjer som omhandler LAR. Den ene er "Nasjonal retningslinje for legemiddelassistert rehabilitering ved opioidavhengighet" fra 2010 som omhandler LAR generelt. I tillegg ble det i 2011 utgitt "Nasjonal retningslinje for gravide i legemiddelassistert rehabilitering (LAR) og oppfølging av familiene frem til barnet når skolealder". Sammen med forskriften for LAR danner disse to retningslinjene rammevilkårene for LAR i Norge. Den førstnevnte retningslinjen har Helsedirektoratet nå startet arbeidet med å revidere.

Det er riktig som representanten Grung omtaler i sin begrunnelse for sitt spørsmål, at Helsedirektoratet før sommeren 2017 skal arrangere en konsensuskonferanse om gravide og LAR. En konsensuskonferanse er en metodisk måte å søke å oppnå en faglig konsensus på det området konferansen skal omhandle. En konsensuskonferanse om gravide i LAR vil derfor gå gjennom all tilgjengelig kunnskap, kompetanse og erfaring på feltet – nasjonalt og internasjonalt. Det å planlegge å arrangere en slik konferanse er derfor en tidkrevende oppgave. Dersom en slik konsensuskonferanse kommer frem til andre standpunkter enn det Helsedirekto-

ratet har gitt i sin retningslinje på det aktuelle området, vil dette medføre at gjeldende retningslinje for gravide i LAR vil bli revidert.

I Stortingets behandling av Opptrappingsplanen for rusfeltet 28. april i år ble følgende tre vedtak som omfattet rusavhengige kvinner og kvinner i LAR enstemmig vedtatt av Stortinget:

Vedtak II: "Stortinget ber regjeringen vurdere å gi alle kvinner med alvorlig rusmiddelavhengighet tilbud om gratis langtidsvirkende prevensjon"

Vi er alle bekymret for at barn av rusavhengige mødre skal fødes med rusrelaterte skader. Det er kvinnene selv som skal ta valget om å ta prevensjon for å unngå å bli gravid. Dette gjelder også rusavhengige – inkludert kvinner som er i LAR. Kvinner i LAR omfattes av den nasjonale retningslinjen og her vises det til omtalen nedenfor av vedtak III. En ordning med gratis langtidsvirkende prevensjon vil reise juridiske, økonomiske og faglige spørsmål. Helse- og omsorgsdepartementet vil vurdere dette spørsmålet og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Vedtak III: "Stortinget ber regjeringen sørge for at det stilles krav til at helsetjenesten skal gi alle kvinner i reproduktiv alder som skal starte opp i LAR, grundig informasjon om LAR-behandling og graviditet. Kvinner i LAR som ønsker vå få barn, må få tilbud om hjelp til nedtrapping av LAR-medikamenter, men det understrekes at det må gjøres individuelle vurderinger av konsekvensene av en eventuell nedtrapping".

Som det fremgår av Helsedirektoratets nasjonale retningslinje for gravide i LAR, er det viktig at kvinnen ved oppstart av LAR får informasjon om LAR og om økt mulighet for å bli gravid. Av retningslinjen fremgår videre: "I forbindelse med planlegging av graviditet bør det drøftes om det kan være aktuelt med en forsiktig reduksjon av doseringen av LAR-medikament før paret prøver å bli gravide". Dersom en kvinne planlegger å bli gravid og ønsker nedtrapping, må en slik nedtrapping følge de anbefalingene som gjelder for nedtrapping i den generelle retningslinjen for LAR. Denne retningslinjen er nå som nevnt ovenfor under revisjon i Helsedirektoratet. Helse- og omsorgsdepartementet vil følge opp overfor helseregionene at kvinner får grundig informasjon om graviditet ved oppstart av LAR. Videre vil departementet følge opp overfor helseregionene i 2017 at de kvinner i LAR og som planlegger å bli gravide og ønsker nedtrapping av LAR, får et reelt tilbud om dette.

Vedtak IV: "Stortinget ber regjeringen innføre en enkel og ubyråkratisk ordning som kan gi kvinner i LAR gratis langtidsvirkende prevensjon ved oppstart av LAR".

På grunnlag av Stortingets vedtak fikk Helsedirektoratet i vår et oppdrag å vurdere en slik ordning som omtalt i vedtaket ovenfor. Helsedirektoratet overleverte før sommerferien sin vurdering, og Helse- og omsorgsdepartementet arbeider nå med å utforme en slik ordning med sikte på rask gjennomføring.

SPØRSMÅL NR. 1587**Innlevert 12. september 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen****Besvart 19. september 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«For tiden foregår det en diskusjon mellom Saltdal kommune, NVE og grunneiere om tiltak vedr Møln-dammen i Saltdal kommune. I den anledning mener grunneierne at kommunen og NVE ikke full ut overholder offentlighetsloven og pbl. Det første med henvisning til svarfrister og den andre når det gjelder gjennomføring av tiltak.

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte at lovverket skal overholdes selv om det kun er et fåtall grunneiere som mener seg urettmessig behandlet?»

Svar:

Jeg har fått opplyst at saken det vises til i spørsmålet er en sak som er til behandling i Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Jeg kan ikke kommentere konkrete saker før de eventuelt kommer til behandling i Olje- og energidepartementet.

Generelt skal aktuelt lovverk overholdes uavhengig av hvilke og hvor mange parter som er involvert.

SPØRSMÅL NR. 1588**Innlevert 12. september 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien****Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Gjennom media er det blitt kjent at en rekke skoler har innført en praksis der elevene øver på kartleggingsprøver i forkant av de berammede kartleggingsprøvene på trinnet. Kommersielle aktører tilbyr nå skolene egne øvingspakker. Øving på slike diagnostiske prøver bidrar til å undergrave formålet med prøvene, noe også Utdanningsdirektoratet uttaler.

Hva vil statsråden gjøre for å få slutt på denne praksisen?»

Svar:

Hensikten med kartleggingsprøvene på 1. til 4. trinn er å avdekke hvilke elever som trenger ekstra oppfølging. Det er viktig at disse elevene blir oppdaget tidlig slik at de kan få den opplæringen de har rett til. Det er skoleeiers ansvar å sikre at tiltak iverksettes for de elevene som trenger ekstra oppfølging og støtte.

Kartleggingsprøvene er et målrettet verktøy for å finne de svakest presterende elevene. Formålet med prøvene blir ikke ivaretatt dersom elevene øver til kartleggingsprøvene. De samme kartleggingsprøvene gjennomføres flere år på rad. Kunnskapsdepartementets anbefaling er derfor at skoler ikke bør øve på siste års kartleggingsprøver for å forberede elevene. Utdanningsdirektoratet har laget noen "oppvarmingsoppgaver"

ver" og noen eksempeloppgaver for enkelte prøver. På denne måten får elever og lærere øve seg på prøvesituasjonen og de ulike oppgaveformatene, inkludert å få sjekket ut at de har tilfredsstillende IT-systemer på skolen. Dette skal være tilstrekkelig. Det betyr at det er unødvendig å kjøpe eventuelle øvingspakker fra kommersielle aktører.

Kunnskapsdepartementet kan ikke forby skoleeiere eller skoler å kjøpe eventuelle øvingspakker. Utdanningsdirektoratet har laget retningslinjer og veiledning til skoleeiere og skoleledere som kan være nyttig å bruke dersom det er usikkerhet om hvordan kartleggingsprøvene skal brukes.

SPØRSMÅL NR. 1589**Innlevert 12. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 19. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil Stortinget få proposisjonen om E39 Rogfast i haust, og kan statsråden gje garanti for at tunnel til Kvitsøy vil vera ein del av Rogfast-prosjektet?»

GRUNNGJEVING:

Då nasjonal transportplan vart lagt fram våren 2013 vart det varsla oppstart hausten 2015. Av ulike årsaker knytt til omregulering har det teke noko lengre tid.

Denne regjeringa lova framskunding av prosjektet i eit PR-framstøt tidlegare i år. Det var ikkje lett å sjå kva det skulle framskundast i høve til.

No er det høgst uklare signal om prosjektet og når det er klart. Prosjektleiaren seier ein ting i media og statsråden har eit heilt anna budskap. Det gjeld og

spørsmålet om Kvitsøy. Det er og vanskeleg å forstå kvifor det er ein prosess om Kvitsøy om det er slik at det er uaktuelt å ta ut Kvitsøy frå prosjektet.

Svar:

Arbeidet med ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjektet E39 Rogfast er no i slutfasen. Med mindre det kjem opp forhold gjennom KS2 som det vil krevje tid å få avklart, vil saka bli lagt fram for Stortinget i løpet av haustsesjonen 2016.

Den undersjøiske tunnelen under Boknafjorden inkluderer ein tunnelarm opp til Kvitsøy. Eg kan forsikre representanten Pollestad om at det ikkje er planar om å ta denne ut av prosjektet. Dette har eg også tidligare gjort kjend gjennom media.

SPØRSMÅL NR. 1590**Innlevert 13. september 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 26. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva er Sykehuspartners og det regionale senterets rolle i videre drift av i Helse Sør-Østs IKT-systemer hvis de flagges ut, hva betyr en utflagging for samfunnsikkerhet, antall arbeidsplasser og norske kompetansemiljø på store IKT-infrastrukturer og mener statsråden at utflagging av helsedatabehandling er i tråd med det identifiserte behovet for å forbedre leverandørstyringen i regionen og flytte styringsretten fra leverandør til Helse Sør-Øst?»

BEGRUNNELSE:

Drift av grunnstrukturen i Helse Sør-Østs IKT-systemer er vedtatt utflagget, ifølge NRK til et amerikansk konsern som driver store deler av virksomheten fra India. Helse Sør-Østs IKT-strategi, godkjent av styret 17. desember 2015, fastslår at Regionalt senter for kliniske IKT-løsninger skal «ha ansvaret for forvaltning av standarder for arbeidsprosesser som overleveres sammen med IKT-løsningene fra Digital fornying. Dette inkluderer grunndata med informasjonsmodell

for ulike standardiseringsområder som medikasjon, kritisk informasjon. Dette skal utøves av eller i samarbeid med Sykehuspartner HF.» Strategien sier videre at «Det er behov for å forbedre leverandørstyringen i regionen. Den faktiske styringsretten bør i større grad flyttes fra leverandør til Helse Sør-Øst RHF og helseforetakene slik at Helse Sør-Øst blir i bedre stand til følge opp leverandørenes leveranser på taktisk og operativt nivå, og kunne måle kvaliteten opp mot kravene som er stilt. I gjennomføringen av IKT-strategien skal det skapes bedre forutsigbarhet ved at planene til Helse sør-øst og leverandørene er samkjørte.

Leverandørstyringen skal også profesjonaliseres slik at Helse Sør-Øst blir en tydeligere og forutsigbar kunde, og samtidig blir i bedre stand til å kunne stille tydelige krav til leveransene fra et kontaktpunkt.» Ifølge NRK viser i tillegg utredninger ansatte har gjort at det vil være billigere og bedre å la egne folk utvikle nye IT-systemer, og konserntillitsvalgt Øverland er siteret på at kompetansen allerede finnes i eget hus, men at styret ikke har ønsket å diskutere alternativer.

Svar:

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok 8. september i år å gjennomføre en omfattende modernisering av foretaksgruppens IKT-infrastruktur, og at dette skulle skje ved bruk av en ekstern leverandør. Da deler av denne tjenesteavtalen vil bli kategorisert som finansiell leasing, ble saken behandlet i foretaksmøte 15. september i år.

Foretaksmøtet understrekte at avtalen om modernisering av foretaksgruppens IKT-infrastruktur ligger innenfor styrets ansvar for å sørge for en tilfredsstillende organisering av foretakets samlede virksomhet, jf. Lov om helseforetak § 28. Det tilligger derfor styret i Helse Sør-Øst RHF å fatte vedtak om at moderniseringen skal gjennomføres ved bruk av ekstern leverandør.

Foretaksmøtet viste til vedtektene § 12, sist endret 7. januar 2015, hvor det bl.a. heter:

"Helse Sør-Øst RHF gis anledning til å inngå finansielle leieavtaler med en kontraktsverdi på inntil 100 mill. kroner pr. avtale. Finansielle leieavtaler utover dette beløpet må forelegges foretaksmøtet." Foretaksmøtet godkjente, ut fra sak 069-2016 med tilhørende vedtak i styret i Helse Sør-Øst RHF, at deler av tjenesteavtalen som omtales i saken kan innebære finansiell leasing og at beløpet kan overstige 100 mill. kroner.

Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at Sykehuspartner HF fortsatt skal være ansvarlig for den samlede IKT-leveransen mot helseforetakene i Helse Sør-Øst, og vil være den formelle avtalepart med den eksterne leverandøren. Videre har de informert departementet om at modernisering, standardisering og harmonisering av den grunnleggende IKT-infrastrukturen i Helse Sør-Øst er en nødvendig for å lykkes med å videreutvikle Sykehuspartner HF som en sterk og effektiv tjenesteleverandør som understøtter helseforetakenes behov, samt for å gjennomføre digital fornying i tråd med gjeldende strategier. Planen er å gjennomføre tiltak som kan understøtte en digitalisering, modernisering og standardisering av kliniske og administrative arbeidsprosesser i helseforetakene, og i denne sammenheng er en modernisert infrastruktur helt avgjørende.

Helse Sør-Øst RHF har i dag en tilnærming hvor helseregionen i hovedsak eier, opererer og forvalter sin IKT-infrastruktur og sine IKT-tjenester i egen regi gjennom Sykehuspartner HF. For å sikre at Sykehuspartner HF leverer tjenester som understøtter helseforetakenes behov, skal organisasjonen utvikles i en mer sykehusnær retning. Dette innebærer at kompetansen og kapasiteten i Sykehuspartner HF styrkes innenfor forvaltning og anvendelse av kliniske og administrative applikasjoner. Dette må imidlertid skje på en kostnadseffektiv måte, og slik at Sykehuspartner HFs kostnads- og investeringsnivå tilpasses foretaksgruppens økonomiske bæreevne.

Modernisering av helseregionens IKT-infrastruktur gjennomføres i dag som et program innenfor sats-

ningen Digital fornying, med en samlet forventet investering på i underkant av tre milliarder kroner, og et årlig investeringsnivå på 3-400 millioner kroner. Programmet forventes ferdigstilt innen 2025. Prosjektet er organisert med nøkkelressurser fra Sykehuspartner HF, deltakere fra helseforetakene og støttet av innleide ressurser for å ivareta nødvendig kapasitet i gjennomføringen. Digital fornying og infrastrukturmoderniseringsprogrammet er underlagt ekstern kvalitetssikring.

Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at styrets beslutning om at modernisering av foretaksgruppens IKT-infrastruktur skal skje ved bruk av en ekstern leverandør bygger på utredninger som har pågått over en lengre periode, hvor et eksternt partnerskap innen IKT-infrastrukturmodernisering er sammenholdt og vurdert mot en videre drift og modernisering i egen regi.

Helse Sør-Øst RHF har forsikret departementet om at det er en forutsetning at avtalen ivaretar alle krav til informasjonssikkerhet og personvern i lov og forskrift. Avtalen Helse Sør-Øst skal inngå med ekstern leverandør stiller krav om at alle datasentre skal stå i Norge, inkludert all lagring av pasientdata og krav til separasjon av helseforetakenes data. Personell som drifter infrastruktur skal ikke ha tilgang til personsensitiv informasjon, og det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyse som dokumenterer at kravene til behandling av personsensitiv informasjon er tilfredsstillt. Avtalen innebærer slik jeg har forstått det at om lag 150 av Sykehuspartner HFs ansatte vil blir virksomhetsoverdratt til ekstern partner.

Avslutningsvis vil jeg vise til at Regjeringen bygger sin politikk på målet om en mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og at flere private tjenestetilbydere kan bidra til å løse fellesskapets oppgaver. Jeg er positiv til å konkurranseutsette denne typen ikke-medisinske tjenester. En slik avtale vil gi raskere modernisering og lavere driftskostnader. Det gir sykehusene mer penger til pasientbehandling. Det er Helse Sør-Øst RHF's vurdering at samarbeidet med ekstern partner i moderniseringen av IKT infrastrukturen, vil styrke deres arbeid med pasientbehandling og pasientsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1591**Innlevert 13. september 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 19. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Randaberg Kommune mottok brev 22.08.2016 fra Statens Vegvesen et forhåndsvarsel om ekspropriasjonsvedtak i forbindelse med lagring av steinmasse fra Rogfast i deres kommune. Meg bekjent er dette ny praksis.

Hvordan begrunner statsråden endret praksis, og kan kommuner i hele landet vente seg lignende behandling fra Statens Vegvesen?»

BEGRUNNELSE:

I brevet skriver statens vegvesen at «Ekspropriasjonen vil omfatte rett til å deponere masser på land og i sjø, samt nødvendig adkomst til og fra deponiområdet. Videre vil ekspropriasjonen omfatte eiendomsrett til de arealer hvor det blir deponert masser, samt nødvendig adkomst.» Meg bekjent er det ny praksis at staten eksproprierer eiendom med formål å utvikle eiendommen med masser, tjene penger ved salg av denne og deretter redusere kostnadene på et veiprojekt. Kommunen hindrer heller ikke selve veiutbyggingen, men gir tvert om staten full tilgang til eiendommen under byggeperioden. Normalen er at kommunen, og evt. andre grunneiere, gir tomten til disposisjon til fylling av steinmasse mot at en får disponere tomten i etterkant. Denne praksisen er i tråd med lovverket. En endring i praksis fra Statens Vegvesen vil endre kommuners spillerom ved lignende utbygginger og komplisere flere forhold rundt Rogfast og fremtidige prosjekter.

Svar:

Prosjektet E39 Rogfast genererer et stort overskudd av tunnelmasser. I samarbeid med de tre berørte kommunene Randaberg, Kvitsøy og Bokn har Statens vegvesen utarbeidet reguleringsplaner for tre store massedepoier i nær tilknytning til tunnelmunningene. Disse reguleringsplanene er nå godkjent av kommunene.

I Randaberg kommune er det regulert et utfyllingsareal på om lag 120 dekar. Reguleringsformålet er næring. Statens vegvesen har anslått verdien av det utfylte arealet til å ligge i størrelsesorden 3-400 mill. kr. En stor del av arealets verdi blir en direkte følge av at massene blir deponert. Statens vegvesen mener at verdiøkningen som de deponerte massene representerer, skal tilbakeføres til vegprosjektet. Det vil medføre at nettokostnadene til prosjektet blir redusert, og verdiøkningen kommer samfunnet og brukerne av vegen til gode.

Statens vegvesen har ikke som mål å drive eiendomsutvikling ut over å deponere massene. Men Statens vegvesen mener at den beste strategien for å realisere verdien er å erverve eiendomsretten.

Det er ikke noe nytt at Statens vegvesen sikrer seg areal til deponiområder. Det som er spesielt i denne saken, er at deponeringen av masser medfører en relativt stor verdiøkning.

Statens vegvesen bør derfor sikre at verdiøkningen kommer prosjektet og dermed trafikantene til gode. Det er heller ikke noe nytt at Statens vegvesen har inntekter fra salg av eiendommer som er innløst i forbindelse med et vegprosjekt.

Jeg er opptatt av å ha god fremdrift på infrastrukturprosjekter over hele landet. Det er viktig at Statens vegvesen jobber proaktivt med å finne gode løsninger om reguleringsplaner, grunnerverv, massedepoiering, m.m.. Det har gjennom lang tid vært forsøkt å få til en balansert avtale med de berørte kommunale og private grunneierne. Dette har vært avvist av grunneierne som ønsker å overta massene vederlagsfritt etter at de er deponert. Statens vegvesen er fortsatt interessert i og håper på å komme fram til en løsning med Randaberg kommune og de øvrige grunneierne gjennom forhandlinger. Jeg er dog ikke innstilt på at man skal forhandle i "evigheter" slik at prosjektet blir forsinket. Jeg er derfor komfortabel med de tilnærminger Statens Vegvesen har valgt i denne saken. Jeg merker meg at representanten Tvedt Solberg kan ha en annen holdning, men antar at Stortingsflertallet ønsker god fremdrift i prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 1592**Innlevert 13. september 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 19. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Sist uke avslørte BBC store sikkerhetsbrudd ved atomkraftverket Sellafield i Nordvest-England. En ulykke der vil få store konsekvenser for Norge, spesielt på Vestlandet.

Hva har statsråden foretatt seg i etterkant av avsløringen, og kan en garantere at sikkerheten ved anlegget blir bedret etter avsløringene?»

BEGRUNNELSE:

Avsløringen fra BBC sist uke var rystende. Varsleren sier at Sellafield, som behandler og lagrer nesten alt radioaktivt avfall i Storbritannia, ofte ikke har nok ansatte på jobb til å oppfylle minimumskriterier for sikkerhet. BBC viser at det har vært 97 sikkerhetsbrudd med for få ansatte på jobb mellom juli 2012 og juli 2013. Statens strålevern har tidligere laget en rapport om hva som kan skje hvis bare én prosent av innholdet i de 21 tankene lekker ut en dag når vinden blåser fra vest, i retning Norge. Nedfallet av Cesium-137 vil da bli sju ganger høyere enn etter Tsjernobyl.

Svar:

Som Statens strålevern har vist i sin rapport fra 2010, kan en ulykke ved Sellafield-anlegget med store ut-

slipp til luft få alvorlige konsekvenser for Norge. Dette vil også gjelde andre ulykker som har store radioaktive utslipp, og med nedfall i Norge. I Direktoratet for sikkerhet og beredskaps rapport "nasjonale risikobilder 2014", er også en mulig atomulykke omtalt. Det understrekes der at sannsynligheten for at en alvorlig atomhendelse skal inntreffe og ramme Norge vurderes som lav.

Som del av atomberedskapen er det viktig å ha god dialog med de land som har nukleær virksomhet. Vi har derfor jevn kontakt med britiske myndigheter, og Statens strålevern deltar i beredskapsøvelser. Britiske myndigheter er også godt kjent med vår bekymring. Vi har felles interesser i at sikkerheten ved anlegget er best mulig.

De forholdene som pekes på i BBC-programmet må undersøkes videre. Strålevernet, som er mitt fagorgan, er i kontakt med sine britiske kolleger om de forholdene som tas opp i BBC-programmet. De svarene de har fått så langt, og også svar i det britiske parlamentet, tilsier at risikobildet ikke er endret. Jeg vil likevel sammen med Strålevernet vurdere om det er noe ekstraordinært nå som krever kontakt på politisk nivå. Norske politikere har vært på banen når det har vært nødvendig og det vil selvsagt jeg også.

SPØRSMÅL NR. 1593**Innlevert 13. september 2016 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 16. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil regjeringen legge til rette for og hvilke virkemidler som avgifter etc. mener regjeringen må etableres for å følge opp Stortingets vedtak for å nå klimamålene for lav- og nullutslippskjøretøy i 2025?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til energi og miljøkomiteens i innst. 401 S (2015-2016) til st. melding 25 om Energipolitikken mot 2030. Ved behandling av denne saken den 13. juni i år

ble det i romertalls forslag IV vedtatt å be Regjeringen i forslag til Nasjonal transportplan for 2018-2029 fastsette måltall for antall lav- og nullutslippskjøretøy, herunder personbiler, varebiler, busser og tunge kjøretøy i 2025 som følge av klimamål og teknologiske potensialet fra fagetatene. I samme innstilling ber en samlet energi og miljøkomite Regjeringen følge opp dette i kommende statsbudsjetter, Nasjonal transportplan for 2018-2028 og i ny avtale og mandat for Enova.

Svar:

Som framgår av stortingsrepresentantens begrunnelse for spørsmålet, har Stortinget i forbindelse med behandlingen av stortingsmelding 25 (2015-2016) Kraft til endring- Energipolitikken mot 2030, bedt regjeringen fastsette måltall i kommende Nasjonal Transportplan for lav- og nullutslippskjøretøy, herunder personbiler, varebiler, busser og tunge kjøretøy i 2025 som

følger vedtatte klimamål og det teknologiske potensialet fra transportetatene.

Som representanten selv omtaler i sitt spørsmål, er dette tema som komiteen ønsker tilbakemelding på i neste Nasjonale Transportplan, i kommende statsbudsjetter og i ny avtale med Enova. Jeg akter å møtekomme Stortingets vedtak, og vil derfor fremme regjeringens svar på disse temaene i nettopp den kommende NTP, budsjetter og styringsdokument til Enova.

SPØRSMÅL NR. 1594

Innlevert 14. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 22. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Kan det bes om en fullstendig oversikt over instruks gitt fra Regjeringen til UDI og UNE fra og med regjeringsskiftet i 2014 til dags dato?»

Svar:

Jeg tolker spørsmålet dithen at representanten Andersen ønsker en oversikt over instruks fra de ansvarlige departementer til Utlendingsdirektoratet (UDI) og Utlendingsnemnda (UNE) om lovtolkning, skjønnsutøvelse og prioritering av saker, jf. utlendingsloven § 76, samt tildelingsbrevene til UDI og UNE. (Gjennom en midlertidig lov som trådte i kraft 20. november 2015 fikk departementet tilsvarende instruksjonsadgang overfor UNE som det allerede hadde overfor UDI.)

I spørsmålet bes det om en oversikt over instruks gitt fra og med «regjeringsskiftet i 2014». Jeg gjør oppmerksom på at forrige regjeringsskifte var i 2013, og jeg gir i det følgende en oversikt over instruks gitt etter at regjeringen Solberg tiltrådte 16. oktober 2013.

Instruks gitt av Justis- og beredskapsdepartementet:

GI-04/2013 – Instruks om behandling av saker om utenrikspolitiske hensyn og grunnleggende nasjonale interesser etter utlendingsloven kapittel 14 og § 35. Instruks til UDI av 23.12.2013. (Opphevet 15.03.2016, erstattet av GI-03/2016.)

GI-01/2014 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 32 første ledd bokstav b – overføring av asylsøkere til Bulgaria. Instruks til UDI av 14.02.2014. (Opphevet 30.05.2014, erstattet av GI-06/2014.)

GI-02/2014 – Instruks om behandling av saker om utenrikspolitiske hensyn og grunnleggende nasjonale interesser etter utlendingsloven kapittel 14. Instruks til UNE 12.03.2014. (Opphevet 15.03.2016, erstattet av GI-02/2016.)

GI-03/2014 – Instruks om tolkning av utlendingsloven §§ 67 annet ledd og 68 annet ledd. Instruks til UDI av 24.02.2014.

GI-04/2014 – Instruks om praksis for fritt rettsråd i saker om beskyttelse (asyl) som kan berøre grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Instruks til UDI av 18.03.2014. (Opphevet 15.03.2016, erstattet av GI-03/2016.)

GI-06/2014 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 32 første ledd bokstav b – overføring av asylsøkere til Bulgaria. Instruks til UDI av 30.05.2014.

GI-07/2014 – Instruks om tolkning av utlendingsloven § 32, jf. utlendingsforskriften § 7-4 (personer som har hatt et direkte ansettelsesforhold hos norske styrker/myndigheter i Afghanistan, og som søker beskyttelse i Norge). Instruks til UDI av 01.07.2014.

GI-08/2014 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 26, jf. utlendingsforskriften § 6-25 – au pairordningen. Instruks til UDI av 07.07.2014.

GI-09/2014 – Instruks om tolkning av utlendingsloven § 32 annet ledd, jf. utlendingsforskriften § 7-4 – unntak fra Dublin-prosedyre av ressurs- og kostnads-effektive hensyn. Instruks til UDI av 30.09.2014.

GI-10/2014 – Instruks om tolkning av utlendingsloven § 95 første ledd – målgruppe for innkvartering i asylmottak. Instruks til UDI av 29.10.2014.

GI-02/2015 – Instruks om praktisering av utlendingsloven § 28 femte ledd – henvisning av barnefamilier til internflukt i Afghanistan. Instruks til UDI av 30.01.2015.

GI-03/2015 – Instruks om tolkning av utlendingsloven § 32 – overføring av barn og barnefamilier til Italia i henhold til Dublin III-forordningen. Instruks til UDI av 19.02.2015. (Opphevet 01.07.2015, erstattet av GI-09/2015.)

GI-05/2015 – Retningslinjer for håndtering av utlendingssaker der kjønnslemlestelse er et tema – klargjøring av instruks GI-03/2012. Instruks til UDI av 08.04.2015.

GI-06/2015 – Retningslinjer for overføring av personer som har vært ansatt av norske styrker i Afghanistan og som har deltatt i operativ tjeneste som tolk etter 01.01.2006, samt deres nærmeste familiemedlemmer. Instruks til UDI av 05.05.2015.

GI-08/2015 – Utlendinger som har rett til internasjonal beskyttelse, men som tidligere har hatt oppholdstillatelse under falsk identitet. Instruks til UDI av 06.07.2015.

GI-09/2015 – Instruks om tolkning av utlendingsloven § 32 – overføring av barn og barnefamilier til Italia i henhold til Dublin III-forordningen. Instruks til UDI av 01.07.2015.

GI-11/2015 – Instruks om utvidet bruk av DNA-testing. Instruks til UDI av 18.09.2015.

GI-12/2015 – Asylsøknader fra personer som har reist inn i Norge fra Russland – behandling og prioritering. Instruks til UDI av 20.10.2015.

GI-13/2015 – Rask saksbehandling for asylsøkere som har hatt opphold i Russland, jf. utlendingsloven §§ 32 og 90. Instruks til UDI og UNE av 24.11.2015.

GI-01/2016 – Instruks om tolking av utlendingsloven §§ 37 og 63 når flyktningen har reist til hjemlandet i strid med forutsetningene for opphold i Norge. Instruks til UDI og UNE av 14.01.2016.

GI-02/2016 – Instruks om behandling av saker som kan berøre grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn etter utlendingsloven kapittel 14, og saker etter eksportkontrollregelverket. Instruks til UNE av 15.03.2016.

GI-03/2016 – Instruks om behandling av saker som kan berøre grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn etter utlendingsloven kapittel 14, § 35, og saker etter eksportkontrollregelverket. Instruks til UDI av 15.03.2016.

GI-04/2016 – Instruks om tilbakekall av flyktningstatus og oppholdstillatelse når beskyttelsesbehovet er borte, jf. utlendingsloven § 37 første ledd bokstav e og f. Instruks til UDI og UNE av 31.03.2016.

GI-05/2016 – Instruks om behandling av saker som gjelder opphevelse av innreiseforbud for tredjelandsborgere som er omfattet av utlendingsloven kapittel 13 mv. Instruks til UDI av 18.03.2016.

GI-06/2016 – Instruks om nye land på listen over asylsøkere som skal behandles etter reglene i 48-timersprosedyren. Instruks til UDI av 27.04.2016.

GI-07/2016 – Storskogporteføljen – behandling av asylsøknader fremsatt i 2015 fra personer med visum til Russland som var gyldig for én innreise (engangsvi- sum). Instruks til UDI og UNE av 29.04.2016.

GI-08/2016 – Storskogporteføljen, tilbakemelding på praksisforeleggelse. Instruks til UDI av 24.06.2016.

GI-10/2016 – Utlevering av opplysninger fra asylmottak til politiet. Instruks til UDI 04.07.2016.

GI-11/2016 – Behandling av søknad om nasjonalt besøksvisum med grunnlag i nasjonale hensyn, jf. utlendingsloven § 11. Instruks til UDI av 30.06.2016.

GI-12/2016 – Instruks om relokalisering av asylsøkere fra Italia og Hellas, jf. Norges deltakelse i EUs relokaliseringsprogram. Instruks til UDI av 13.07.2016.

Instrukser gitt av Arbeids- og sosialdepartementet:

AI-2/2013 – Instruks om tolking av unntaket fra kravet om oppholdstillatelse for handels- og forretningsreise i utlendingsforskriften, § 1-1 første ledd bokstav a for gjennomføring av handelsavtaler. Instruks til UDI av 19.12.2013.

AI-1/2014 – Instruks om tolking av utlendingsloven § 110 annet og tredje ledd – oppholdsrett for familiemedlemmer. Instruks til UDI av 20.01.2014.

AI-1/2015 – Instruks om tolking av utlendingsloven § 112 annet ledd bokstav b – arbeidsløs etter å ha hatt lønnet arbeid i mer enn ett år. Instruks til UDI av 29.06.2015.

Tildelingsbrev og tillegg til tildelingsbrev gitt av Justis- og beredskapsdepartementet:

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 3, 2013, av 13.12.2013.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 3, 2013, av 19.12.2013.

Tildelingsbrev til UDI, 2014, av 31.01.2014.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 1, 2014, av 10.04.2014.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 2, 2014, av 04.07.2014.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 3, 2014, av 18.12.2014.

Tildelingsbrev til UNE, 2014, av 31.01.2014.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 1, 2014, av 11.04.2014.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 2, 2014, av 02.07.2014.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 3, 2014, av 18.12.2014.

Tildelingsbrev til UDI, 2015, av 15.03.2015.

Justis- og beredskapsdepartementets instruks til UDI (gjelder økonomi- og virksomhetsstyringen), revidert 16.03.2015.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 1, 2015, av 27.03.2015.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 2, 2015, av 05.05.2015.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 3, 2015, av 03.07.2015.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 4, 2015, av 20.10.2015.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 5, 2015, av 16.12.2015.

Tildelingsbrev til UNE, 2015, av 20.01.2015.

Justis- og beredskapsdepartementets instruks til UNE (gjelder økonomi- og virksomhetsstyringen), revidert 20.01.2015.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 1, 2015, av 27.03.2015.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 2, 2015, av 02.07.2015.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 3, 2015, av 21.12.2015.

Tildelingsbrev til UDI, 2016, av 17.02.2016.

Justis- og beredskapsdepartementets instruks til UDI, 2016 (gjelder økonomi- og virksomhetsstyringen), revidert 11.04.2016.

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 1, 2016, av 07.04.2016.

Tildelingsbrev til IMDi, tillegg nr. 3, og UDI, tillegg nr. 2, 2016, 27.06.2016 (felles).

Tildelingsbrev til UDI, tillegg nr. 3, 2016, av 05.07.2016.

Tildelingsbrev til UNE, 2016, av 17.02.2016.

Justis- og beredskapsdepartementets instruks til UNE, 2016 (gjelder økonomi- og virksomhetsstyringen), revidert 11.04.2016.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 1, 2016, av 07.04.2016.

Tildelingsbrev til UNE, tillegg nr. 2, 2016, av 30.06.2016.

For ordens skyld nevner jeg at både Justis- og beredskapsdepartementets og Arbeids- og sosialdepartementets instruks, samt tildelingsbrevene, er å finne på regjeringens nettsider.

SPØRSMÅL NR. 1595

Innlevert 14. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 22. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kor lang tid meiner statsråden det er forsvarleg at basestasjonar er ute av drift, og vil statsråden iverksetje tiltak som sikrar at tida det går frå ein stasjon fell ut til den er i drift igjen går ned, eventuelt innføre strengare krav om sikringsordningar?»

GRUNNGJEVING:

Også i år har lynnedslag og andre naturgjevne hendingar ført til at basestasjonar for mobiltelefoni fell ut av drift. Mange verksemdar og privatpersonar er avhengige av eit stabilt og føreseieleg mobilnett både av verksemdsøkonomiske, beredskapsmessige og tryggleiksmessige omsyn.

Mange stader i Distrikts-Noreg er berre dekkja av éin basestasjon og er såleis meir utsette enn stader

der ein er dekkja av fleire stasjonar der ein vil oppnå dekning jamvel om ein fell ut av drift. Mange stasjonar har òg sikringsordningar som naudstraum og liknande, men langt frå alle.

Svar:

Mobiltelefoni og mobile breibandtenester blir stadig viktigare for folk og næringsliv over heile landet. Vi er vande med at dei norske mobilnetta har god kvalitet og høg oppetid. Det gjer at vi og forventar at netta skal fungere så godt som alltid og over alt.

Vi set strengje krav til mobilselskapa i lov om elektronisk kommunikasjon og tilhøyrande regelverk. Tenestene skal ha forsvarleg tryggleik og tilbydarane skal ha nødvendig beredskap. Nasjonal kommunikasjonsmyndigheit fører tilsyn med at dei kommersielle

tilbydarane gjer som dei skal. Feil i netta skal rettast raskt og langvarige utfall må grunngjevast. Det vil alltid kunne skje tekniske feil eller andre hendingar som gjer at basestasjonar ikkje fungerer. Det gjeld særleg i eit land som Noreg der vêr og vind kan gjere det utfordrande å rette feil. Eg meiner dagens regelverk, tilsyn og sikringsordningar fungerer godt og er ein betre løysing enn å setje tidsfristar som vil måtte justerast for kvart enkelt tilfelle.

I Noreg har vi i dag fleire tilbydarar av mobilnett. Både Telia og Telenor har god dekning dei fleste stader. Mobilnetta blir bygde for å gi god dekning og god kapasitet. Som representanten skriv vil det i område med stor trafikk og mykje folk ofte vere fleire basestasjonar som gir dekning i det same området. Eit utfall av ein basestasjon i nettet vil gi redusert kapasitet, men folk vil framleis kunne ha dekning. I område med liten trafikk kan det vere dekning frå berre ein basestasjon og eit utfall vil derfor føre til at dekninga blir heilt borte.

Det vil vere svært kostbart og lite formålstenleg om kvart enkelt mobilselskap skal etablere overlapping dekning med basestasjonar over heile landet for

å redusere nedetid i mobilnetta. Dei fleste brot i netta skuldast svikt i lokal straumforsyning. Regjeringa har derfor pålagt mobilselskapa å etablere fire timar reservestraum i netta i distrikta og to timar reservestraum i byane. Utbygginga er allereie godt i gong og nedetid blir redusert. Mobilnetta blir som nemnd stadig viktigare for folk i kvardagen og ved større hendingar. Regjeringa har derfor også starta programmet "Forsterket ekom" der staten løyver midlar til å sikre ein basestasjon i kvar kommune som er viktig for lokal krisehending og beredskap. Basestasjonane blir utstyrde med minst tre døgn reservestraum og alternative føringar av kommunikasjon. Vi har starta med dei mest utsette kommunane og arbeider for at alle kommunar skal ha ein stad med forsterka mobilkommunikasjon.

Dersom ein er sterkt avhengig av mobiltelefonen og opplever stadige og langvarige brot kan det vere lurt å bytte leverandør eller ha eit rimeleg SIM-kort frå ein annan tilbydar i reserve. Eg vil også gjerne nytte høvet til å minne om at ein kan ringje nødnummer over alle tilgjengelege nett ved å ta ut SIM-kortet eller ikkje tas-te kode på mobilen.

SPØRSMÅL NR. 1596

Innlevert 14. september 2016 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 23. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan vurderer samferdselsministeren forslaget om å omgjøre sambandet Hasvik-Øksfjord til et riksvegferjesamband?»

BEGRUNNELSE:

I Hasvik kommune i Finnmark er det stor misnøye med fylkesvegferjesambandet Hasvik-Øksfjord. For øykommunen Hasvik er det helt avgjørende å ha et vel-fungerende ferjetilbud. I dag blir til tider både person-biler og lastebiler stående igjen, noe som skaper store utfordringer for innbyggerne og næringslivet.

Hasvik kommune har foreslått at staten skal over-ta sambandet, slik at det blir et riksvegferjesamband som det var tidligere. Situasjonen er til tider prekær, noe som skaper betydelige problemer for den store fiskeindustrien i kommunen. Ordføreren i Hasvik og re-presentanter fra fiskeindustrien har for øvrig hatt møte med fiskeriministeren om saken.

Svar:

I forbindelse med forvaltningsreformen under regjerin-gen Stoltenberg ble over 17 000 km riksveg omklassi-fisert til fylkesveg fra 1. januar 2010. I den forbindelse ble også ansvaret for de ferjesambandene som var en del av dette vegnettet overført til fylkeskommunene. I Finn-mark medførte forvaltningsreformen at bl.a. tidligere rv 882, herunder ferjestrekningen Øksfjord – Hasvik, ble omklassifisert til fylkesveg.

I arbeidet med Stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2018-2029 vil Samferdselsdepartementet vurdere om det er behov for å foreslå endringer i klassi-fiseringen av riks- og fylkesveger som ble vedtatt med forvaltningsreformen i 2010. Eventuelle endringer av klassifiseringen av ferjesambandet fv 882 Øksfjord – Hasvik vil bli vurdert i dette arbeidet, evt. i regjeringens videre arbeid med kommunereformen.

For øvrig synes det som om begrunnelsen for om-klassifisering av ferjesambandet er misnøye med det servicetilbudet som fylkeskommunen har lagt til grunn for sambandet. Dette er fylkeskommunens ansvar og kan ikke tillegges vekt i arbeidet med å vurdere i hvilken grad visse fylkesveger bør omklassifiseres til riksveg.

SPØRSMÅL NR. 1597**Innlevert 14. september 2016 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 22. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«I forbindelse med høringen på forslag til ny avtale mellom Norge og Finland om forvaltning av laksefiske i Tanavassdraget er det blitt kjent gjennom høringsinnspillene at Tanalovens bestemmelser ikke har blitt iver tatt for å sikre det lokale forvaltningsorganet innflytelse på forvaltningen i Tanavassdraget.

Kan jeg be statsråden redegjøre for og gi en vurdering av legaliteten i forslag til ny avtale for fiske i Tanavassdraget?»

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljødepartementet sendte forslag til ny avtale mellom Norge og Finland om fisket i Tanavassdraget på høring 30.6.2016. Forslaget er basert på forhandlinger som har pågått siden 2012, og som nå er avsluttet. Høringen ble avsluttet den 12.8.2016 og saken ligger nå til behandling i departementet.

Ved en gjennomgang av høringssvarene har jeg merket meg at det anføres at elvedalsbefolkningens tradisjonelle kunnskap om naturlige forhold som kan påvirke laksebestanden(e) ikke har vært en del av kunnskapsgrunnlaget for forhandlingene. Både kunnskap og erfaring er viktig for utarbeidelse av ny avtale. Derfor vil det være av interesse å få en oversikt over hvilke aktive tiltak som er gjort av departementet for å fremskaffe kunnskap som har dannet grunnlag for forhandlingene.

Jeg har merket meg at Tanavassdragets Fiskeforvaltning skriver i sin høringsuttalelse at et helt sentralt punkt i selve overenskomsten ikke ble behandlet på det siste forhandlingsmøtet hvor Tanavassdragets Fiskeforvaltning deltok, 19. og 20. mai d.å. Jeg ber derfor statsråden redegjøre for om hvordan det lokale forvaltningsorganet har blitt sikret den innflytelse på forvaltningen som Tanaloven forutsetter.

Svar:

Jeg legger til grunn at representanten Lien Aasland spør om Tanavassdragets fiskeforvaltning har vært sikret mulighet for innflytelse i forhandlingene med Finland om en ny avtale om fisket i Tanavassdraget, jf. Tanaloven § 6 tredje ledd der det heter at slike forhandlinger skal skje i samråd med Tanavassdragets fiskeforvaltning og Sametinget.

Tanavassdragets fiskeforvaltning har hatt to medlemmer i den norske delegasjonen til forhandlingene med Finland om fisket i Tanavassdraget. Forvaltningsorganet har således deltatt i alle forhandlingsmøter

og hatt tilgang til alle forhandlingsdokumenter. Alle spørsmål har vært grundig diskutert med Tanavassdragets fiskeforvaltning gjennom hele prosessen, og de lokale delegasjonsmedlemmene fra Norge og Finland har ved flere anledninger også blitt bedt om og lagt frem felles forslag til nye fiskeregler. Dette har også medvirket vesentlig til et norsk-finsk forslag som også Tanavassdragets fiskeforvaltning stilte seg bak i november 2015, og som fiskereglene i avtaleutkastet langt på vei er basert på. Fiskereglene og avtalen ble videre grundig diskutert med nye medlemmer fra Tanavassdragets fiskeforvaltning forut for og under det siste forhandlingsmøtet i mai 2016. Tanavassdragets fiskeforvaltnings synspunkter var derfor godt kjent i forkant av enigheten med Finland i juni i år.

På denne bakgrunn mener jeg det ikke er tvil om at Tanalovens krav om samråd er oppfylt i forhandlingsprosessen. Jeg vil også bemerke at avtaleutkastet innebærer at Tanavassdragets fiskeforvaltning vil ha en sentral rolle og være sterkt involvert i den fremtidige forvaltningen av vassdraget.

SPØRSMÅL NR. 1598**Innlevert 15. september 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 23. september 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Er statsråden bekymret for utviklingen der stadig flere mennesker opplever feil behandling av NAV?»

BEGRUNNELSE:

På seks år har antall Nav-saker i Trygderetten økt med 87 prosent, fra 2 079 i 2009 til 3 896 i 2015. Antallet saker der Trygderetten omgjør eller opphever NAVs vedtak er også økende, noe som betyr at antall personer som vinner over Nav i Trygderetten øker.

Svar:

Av begrunnelsen for spørsmålet går det frem at spørsmålet knytter seg til at antall saker fra Arbeids- og velferdsetaten som ankes til Trygderetten har økt fra i overkant av 2000 i 2009 til om lag 3900 i 2015, og at Trygderetten omgjør et økende antall av Arbeids- og velferdsetatens vedtak.

Arbeids- og velferdsetaten fatter årlig rundt fire millioner vedtak om økonomiske ytelser. Antallet vedtak som ankes til Trygderetten (3900 saker i 2015) er i lys av dette relativt beskjedent, og i tillegg stadfestes Arbeids- og velferdsetatens vedtak av Trygderetten i om lag $\frac{3}{4}$ av sakene. Jeg kan dermed ikke se at omfanget av antall saker som er behandlet av Trygderetten i seg selv gir grunnlag for en påstand om at det er en

betydelig vekst i antall personer som opplever feil behandling fra Arbeids- og velferdsetaten.

Klageretten er imidlertid en svært viktig rettssikkerhetsgaranti, og der Trygderetten er en viktig del i tillegg til Arbeids- og velferdsetatens egne klageordninger. Bruker kan som kjent fremme klager som først blir behandlet i førsteinstansen (NAV forvaltning for ytelser). Dersom klagen ikke tas til følge i førsteinstansen, sendes den videre til NAV Klageinstans. Om klagen ikke tas til følge der heller, kan bruker anke saken videre til Trygderetten.

Det er viktig for meg at brukerne kan ha tillit til at etaten fatter korrekte vedtak. Derfor har Arbeids- og velferdsetaten de siste årene arbeidet systematisk for å bedre kvaliteten i saksbehandlingen. Dette arbeidet fortsetter, blant annet med bakgrunn i utviklingen i antall klager i Trygderetten. Som et ledd i dette forbedringsarbeidet, har Sintef på oppdrag fra Arbeids- og velferdsdirektoratet gjort en kartlegging av årsakene til at etaten og Trygderetten omgjør vedtak om økonomiske ytelser etter at brukerne har påklaget dem. Kartleggingen har munnet ut i rapporten «Omgjøring av vedtak i Nav og Trygderetten – omfang og årsaker». Arbeids- og velferdsdirektoratet er i gang med å vurdere og følge opp anbefalinger som rapporten kom med. Jeg er fornøyd med at direktoratet har satt i gang et slikt arbeid, og departementet følger dette opp i styringsdialogen med direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 1599**Innlevert 15. september 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 23. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Et dokument om «forskjellige problemstillinger og utfordringer knyttet til helse i forbindelse med økt asylankomst til Norge» holdes hemmelig av Helsedepartementet fordi det heter at opplysningene kan være skadelige og påvirke sikkerheten i Norge og forsvaret av landet (ABC Nyheter, 25.08.16). Jeg er kjent med at krav om innsyn i dokumentet er oversendt justisministeren.

Vil statsråden bidra til at det blir gitt innsyn, eventuelt klargjøre hvilke lovgrunnlag som legitimerer hemmelighold?»

BEGRUNNELSE:

Etter et skriftlig spørsmål fra meg datert 01.09.16, skriver helseministeren følgende i sitt svar:

«Det aktuelle dokumentet inneholder i hovedsak en oversikt over aktørbilde og status i prosesser i forbindelse

med økte asylankomster fra de fleste departementenes områder. Det er ikke noe i dokumentet, eller i informasjon vi ellers har, som tilsier at asylsøkere som har kommet til Norge utgjør noen fare for folkehelsen. Det beror på en misforståelse at dokumentet omtaler mulige trusler mot helsen ved økte asylankomster.

Rent konkret består dokumentet av en e-post fra Helse- og omsorgsdepartementet samt en e-post og et vedlegg fra Justis- og beredskapsdepartementet. Alle disse er gradert "fortrolig" i henhold til beskyttelsesinstruksen § 4 tredje ledd.»

Det gjøres oppmerksom på at et dokument klassifiseres «fortrolig» etter beskyttelsesinstruksen § 4 tredje ledd, dersom det vil kunne skade offentlige interesser, en bedrift, en institusjon eller en enkeltperson at dokumentets innhold blir kjent for uvedkommende.

Som hovedregel skal innsyn i offentlige dokumenter gjelde, jf. offentlighetsloven.

Jeg er kritisk til graderingen og hemmeligholdelsen. Det skaper unødvendig bekymring og usikkerhet i

befolkningen når det nektes innsyn i dokumenter som er av allmenn interesse. Helseministeren hevder at det ikke inneholder noen informasjon som truer folkehelsen, og alt beror på en misforståelse. Da finner jeg det problematisk at dokumentet ikke frigis.

Svar:

De aktuelle dokumentene ble avgradert og stilt til rådighet for journalisten i ABC-nyheter 14. september, det vil si dagen før brevet fra stortingsrepresentant Greni ble sendt.

Dokumentene er avgradert med unntak av noen få passasjer som fortsatt unntas offentlighet i henhold til offentleglovas § 15 tredje ledd. Disse passasjene omfatter i all hovedsak eksplisitte referanser til drøftelser i regjeringsskonferanser og budsjettarbeid. Det er som kjent en vel etablert praksis at drøftinger i regjeringen ikke er offentlige.

SPØRSMÅL NR. 1600

Innlevert 15. september 2016 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 22. september 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Statsråden uttalte i debatten om ny etikklov at «Når Stortinget nå ber regjeringen om å utrede en lov om etikkinformasjon, vil jeg gå i gang med det arbeidet så snart som mulig, og holde Stortinget orientert på egnet måte.» Statsråden uttalte videre: «Jeg skal følge opp forslaget som kommer fra Stortinget, med å utrede dette og komme tilbake til Stortinget med egne forslag.»

Hvordan er Stortingets vedtak fulgt opp så langt, og når kan det forventes at utredningen er ferdigstilt?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til Stortingets vedtak om utredning og vurdering av fremming av en etikkinformasjonslov, jf. behandlingen av Dok. 8:58 S (2015-2016).

Svar:

Stortinget har bedt regjeringen om å få utredet en lov om etikkinformasjon som skal omhandle forbrukeres rett til informasjon om hvor og hvordan varene de kjøper blir laget. Jeg mener det er viktig at forbrukere har en reell mulighet til å ta informerte valg når de handler,

og at informasjon om etikk og miljø kan være relevant for mange forbrukere.

Stortingets anmodningsvedtak ble fattet den 13. juni, og jeg er i gang med å utarbeide en plan for arbeidet. Jeg anser at det må tas stilling til juridiske, etiske, handelspolitiske og konkurransemessige spørsmål i dette arbeidet. Jeg vil samtidig understreke at Regjeringen ønsker å forenkle regelverk og rapporteringskrav for næringslivet. Det vil være viktig at utredningen svarer på om ny lovgivning er veien å gå på dette området.

Oppfølgingen av anmodningsvedtaket vil bli omtalt i Prop. 1 S (2018-2019), og jeg vil også i det videre arbeidet holde Stortinget orientert på egnet måte.

Korreksjon/tilleggssvar:

Jeg viser til mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1600 til besvarelse fra stortingsrepresentant Hjemdal datert 22.09.16.

Ved en inkurie er det oppgitt feil årstall i benevnelsen av Prop. 1 S (2016-2017). Siste setning skal lyde:

"Oppfølgingen av anmodningsvedtaket vil bli om-
talt i Prop 1 S (2016-2017), og jeg vil også i det videre
arbeidet holde Stortinget orientert på egnet måte".

SPØRSMÅL NR. 1601

Innlevert 15. september 2016 av stortingsrepresentant Marit Nybakk

Besvart 22. september 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kan forsvarsministeren bekrefte at ansattes rettigheter og pensjonsordninger, herunder den lukkede ytelsesbaserte pensjonsordningen i Statens Pensjonskasse videreføres i tråd med stortingsflertallets merknad?»

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av prop.79 LS(2015-2016) Lov om omdanning av Aerospace Industrial Maintenance Norway SF til aksjeselskap og vedtak om endring av statlig aksjepost, jfr. Innst. 367 S(2015-2016) understreket utenriks- og forsvarskomiteens flertall - alle unntatt medlemmene fra SP og Venstre - at " de ansattes rettigheter og pensjonsordninger i statsforetaket må videreføres. Dette gjelder også avtalen om en lukket ytelsesbasert pensjonsordning i Statens Pensjonskasse for ansatte i selskapet fra før omdannelsen av statsforetak".

Svar:

Som det fremgår av Prop. 79 LS (2015–2016) Lov om omdanning av Aerospace Industrial Maintenance Norway SF til aksjeselskap og vedtak om endring i

statlig eierpost, så ville ikke omdanningen til aksjeselskap i seg selv medføre noen endringer i de ansattes pensjons-rettigheter. Da AIM Norway ble stiftet som aksjeselskap 26. august 2016 fikk de aktuelle ansatte derfor videreført sitt medlemskap i Statens pensjonskasse. Dette var viktig for Forsvarsdepartementet som eier, siden det er styrets ansvar å vurdere selskapets pensjons-tilknytning. Noe som også fremgår klart av proposisjonen. Dette standpunktet er i tråd med rolledelingen mellom eier og selskapsledelsen i relevant lovverk og prinsipper for god eierstyring. Forvaltningen av selskapet hører under styret og daglig leder. Det vises forøvrig i denne sammenheng til komiteens samlede merknad i Innst. 366 L (2015–2016):

Komiteen noterer at Forsvarsdepartementet legger til grunn at omdanningen til aksjeselskap i seg selv ikke vil medføre noen endringer i selskapets pensjonsordninger. Komiteen merker seg videre at det er styrets ansvar å vurdere selskapets fremtidige pensjonstilknytning.

Det er fortsatt min klare oppfatning at spørsmål om selskapets pensjonstilknytning tilligger styret å vurdere, og det er ikke noe som Forsvarsdepartementet som eier vil eller bør utøve sin eiermakt på, da det vil bryte med og undergrave rolle- og ansvarsdelingen som selskaps-lovgivningen har lagt opp til.

SPØRSMÅL NR. 1602

Innlevert 15. september 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 23. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«For at spesialisthelsetjenesten skal kunne prioritere henviste pasienter riktig er det viktig at det foreligger

gode henvisninger med de nødvendige opplysningene. Haukeland Universitetssykehus har utviklet et verktøy

som har dokumentert 30 % bedring av kvaliteten på henvisninger.

Vil ministeren ta initiativ til at et så effektivt og brukervennlig verktøy for god prioritering så raskt som mulig blir gjort tilgjengelig som et nasjonalt beslutningsverktøy?»

BEGRUNNELSE:

Det elektroniske henvisningsverktøyet er utviklet i samarbeid mellom praksiskonsulentene og klinikere på ulike avdelinger på Haukeland Universitetssykehus. Når de kontaktet helsedirektoratet med de godt dokumenterte resultatene fikk de liten respons.

All erfaring viser at gode retningslinjer har stor betydning for god prioritering, like behandlingstilbud og effektiv ressursbruk.

Når vi besøker virksomhetene registrerer vi at helseinstitusjonene bruker mye ressurser på å lage egne retningslinjer for å sikre mer enhetlig og kunnskapsbasert praksis. Her er det potensial for å sette ut oppdrag til gode fagmiljø for å utarbeide grunnlaget for nasjonale retningslinjer, fremfor alt det dobbeltarbeidet som foregår i dag uten å få en nasjonal enhetlig praksis.

Svar:

Jeg er enig i at gode henvisninger med tilstrekkelig informasjon er nødvendig for å foreta riktige prioriteringer i helse- og omsorgssektoren. Det er viktig at pasienten i kontakt med de ulike delene av helse- og omsorgssektoren møter et best mulig planlagt forløp. Standardisert henvisningspraksis kombinert med beslutningsstøtte kan understøtte bedre pasientbehandling.

Helsedirektoratet har et lovfestet ansvar for utvikling og formidling av nasjonalt normerende retningslinjer og veiledere. Disse utarbeides i samarbeid med helsepersonell, fagmiljøer og brukere, og skal gi klinikere og ledere i helsetjenesten kunnskapsbasert veiledning og motvirke uønsket variasjon.

Helsedirektoratet har utgitt pakkeforløp for kreft med tilhørende diagnoseveiledere til bruk for fastlegene. Diagnoseveilederne inneholder kriterier for henvisning til pakkeforløp og informasjon om hva fastlegen bør undersøke før henvisning. Det er igangsatt arbeid med å utvikle en rekke sykdomsspesifikke veiledere.

For å bidra til at henvisningene inneholder nødvendig informasjon, utviklet Helsedirektoratet i 2015 også en digital henvisningsveileder. Denne henvisningsveilederen ønsker vi å gjøre lett tilgjengelig for fastlegene. Gjennom det nasjonale prosjektet for å forbedre legenes elektroniske pasientjournalssystemer ("EPJ-løftet"), pågår det derfor et arbeid med å få henvisningsveilederen integrert inn i fastlegenes systemer. Dette vil gjøre det raskere for fastlegene å finne rele-

vant beslutningsstøtte når de skal henvide pasienter til spesialisthelsetjenesten.

Jeg er også kjent med at det pågår mye bra arbeid i helseregionene. Arbeidet i Helse Vest RHF, som representanten viser til, er et godt eksempel. Helse Vest RHF startet tidlig et regionalt utviklingsarbeid for å forbedre henvisningene gjennom konsise råd og mulighet for interaktive prosesser, og de har gode erfaringer å vise til. Samtidig opplyser Helse Vest RHF at de ser det som lite gunstig å etablere regionale henvisningsråd, og at de ønsker et nasjonalt samarbeid. Nasjonale retningslinjer skal sikre at pasientene får likeverdige helsetjenester og møter en enhetlig praksis.

For å få til gode veiledere, er Helsedirektoratet avhengig av at fagmiljøer i tjenesten bidrar i utviklingen. Dette er det god praksis på. Fagmiljøene har for eksempel deltatt i utvikling av pakkeforløpene for kreft, diagnoseveilederne, prioriteringsveilederne og henvisningsveilederen. Personell fra miljøet i Helse Vest RHF, som representanten viser til, deltok også i dette arbeidet. Jeg har tillit til at vi gjennom et slikt samarbeid vil få på plass gode og entydige råd som vil bli gjort tilgjengelig for helsepersonell.

Ny teknologi, kunnskap og behandling gjør det mulig å gi et stadig bedre tilbud. På lang sikt jobber vi mot én innbygger – én journal som er en felles, nasjonal løsning for hele helse- og omsorgssektoren. En slik løsning vil gi helsepersonell tilgang til nødvendig informasjon om pasienten og også inkludere prosess- og beslutningsstøtte. Dette vil styrke pasientsikkerheten og kvaliteten i tjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1603

Innlevert 15. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 23. september 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden leggje fram ei fylkesfordelt oversikt over talet på norske borgarar for kvart år etter 2000 medrekna 2016?»

Svar:

Vedlagt er tabell frå Statistisk sentralbyrå som viser talet på personar i kvart fylke ved starten av åra 2000-2016 fordelt på personar med norsk og utanlandsk statsborgarskap.

Vedlegg til svar:

Statsborgerskap	Bosatte per 1. januar 2000-2016, etter fylke og statsborgerskap					
	2000			2001		
	Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet
01 Østfold	248 217	239 656	8 560	251 032	241 930	9 101
02 Akershus	467 052	445 205	21 847	471 988	449 514	22 474
03 Oslo	507 467	459 416	48 050	508 726	460 462	48 263
04 Hedmark	187 103	182 368	4 736	187 999	183 024	4 975
05 Oppland	182 701	178 218	4 484	183 419	178 696	4 723
06 Buskerud	236 811	227 276	9 534	238 833	228 823	10 011
07 Vestfold	212 775	206 059	6 715	215 030	207 989	7 040
08 Telemark	165 038	159 983	5 054	165 595	160 317	5 279
09 Aust-Agder	102 178	98 703	3 475	102 714	99 209	3 506
10 Vest-Agder	155 691	149 068	6 624	156 878	150 104	6 774
11 Rogaland	373 210	357 211	15 998	375 225	359 589	15 637
12 Hordaland	435 219	421 956	13 264	438 312	424 367	13 946
14 Sogn og Fjordane	107 589	105 105	2 483	107 590	104 864	2 725
15 Møre og Romsdal	243 158	237 841	5 316	243 810	237 876	5 933
16 Sør-Trøndelag	262 852	255 331	7 522	264 865	256 967	7 897
17 Nord-Trøndelag	127 108	124 978	2 129	127 261	124 999	2 262
18 Nordland	239 109	233 877	5 232	238 295	232 774	5 522
19 Troms - Romsa	151 160	146 657	4 504	151 777	146 908	4 870
20 Finnmark - Finnmarku	74 059	70 903	3 156	74 087	70 687	3 400
I alt	4 478 497	4 299 811	178 683	4 503 436	4 319 099	184 338
						4 524 066

2002			2003			2004			2005		
Norge	Utlandet		Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet
243 579	9 167		255 122	245 337	9 785	256 668	246 355	10 313	258 542	247 294	11 248
453 947	23 378		483 283	458 571	24 712	488 618	462 939	25 679	494 218	467 220	26 998
463 991	48 598		517 401	465 983	51 418	521 886	469 619	52 267	529 846	476 397	53 449
183 097	4 868		188 281	183 066	5 215	188 326	182 854	5 472	188 376	182 675	5 701
178 667	4 568		183 582	178 490	5 092	183 690	178 414	5 276	183 174	177 783	5 391
229 585	10 208		241 371	230 152	11 219	242 331	230 812	11 519	243 491	231 304	12 187
209 200	7 256		218 171	210 307	7 864	219 480	211 308	8 172	220 736	212 116	8 620
160 392	5 318		165 855	160 222	5 633	166 124	160 060	6 064	166 289	159 845	6 444
99 587	3 358		103 195	99 640	3 555	103 374	99 630	3 744	103 596	99 644	3 952
151 253	6 598		159 219	152 257	6 962	160 127	152 931	7 196	161 276	153 637	7 639
365 794	15 581		385 020	368 811	16 209	388 848	372 049	16 799	393 104	375 496	17 608
424 174	14 079		441 660	426 766	14 894	445 059	429 393	15 666	448 343	432 300	16 043
104 408	2 872		107 274	104 071	3 203	107 222	103 944	3 278	107 032	103 629	3 403
237 858	5 997		244 309	237 807	6 502	244 570	238 070	6 500	244 689	237 918	6 771
258 415	7 908		268 188	259 698	8 490	270 266	261 644	8 622	272 567	263 208	9 359
125 156	2 301		127 610	125 156	2 454	127 973	125 280	2 693	128 444	125 482	2 962
231 895	5 608		236 950	231 074	5 876	237 057	230 566	6 491	236 825	230 153	6 672
146 781	4 892		152 247	147 084	5 163	152 628	147 183	5 445	152 741	147 347	5 394
70 424	3 308		73 514	70 092	3 422	73 210	69 675	3 535	73 074	69 612	3 462
4 338 203	185 863		4 552 252	4 354 584	197 668	4 577 457	4 372 726	204 731	4 606 363	4 393 060	213 303

2006			2007			2008			2009		
Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet
260 389	248 633	11 756	262 523	250 196	12 327	265 458	252 308	13 150	268 584	253 669	13 150
501 125	472 773	28 352	509 177	478 133	31 044	518 567	484 162	34 405	527 625	489 160	34 405
538 411	483 076	55 335	548 617	490 599	58 018	560 484	497 980	62 504	575 475	505 206	62 504
188 511	182 530	5 981	188 692	182 494	6 198	189 289	182 672	6 617	190 071	182 817	6 617
183 204	177 542	5 662	183 037	177 245	5 792	183 637	177 168	6 469	184 288	176 925	6 469
245 225	232 329	12 896	247 655	233 749	13 906	251 220	235 798	15 422	254 634	237 394	15 422
222 104	213 151	8 953	223 804	214 111	9 693	226 433	215 457	10 976	229 134	216 524	10 976
166 140	159 635	6 505	166 170	159 356	6 814	166 731	159 348	7 383	167 548	159 571	7 383
104 084	99 904	4 180	104 759	100 271	4 488	106 130	101 123	5 007	107 359	101 575	5 007
162 317	154 696	7 621	163 702	155 745	7 957	165 944	156 989	8 955	168 233	158 091	8 955
397 594	379 168	18 426	404 566	383 082	21 484	412 687	386 690	25 997	420 574	389 731	25 997
452 611	435 471	17 140	456 711	437 977	18 734	462 674	440 878	21 796	469 681	443 957	21 796
106 650	103 239	3 411	106 194	102 615	3 579	106 259	102 132	4 127	106 457	101 725	4 127
244 978	237 903	7 075	245 385	237 710	7 675	246 772	237 722	9 050	248 727	237 779	9 050
275 403	265 444	9 959	278 836	267 972	10 864	282 993	270 284	12 709	286 729	272 439	12 709
128 694	125 707	2 987	129 069	125 864	3 205	129 856	126 019	3 837	130 708	126 459	3 837
236 257	229 400	6 857	235 436	228 262	7 174	234 996	227 305	7 691	235 380	226 749	7 691
153 585	147 804	5 781	154 136	148 161	5 975	154 642	148 130	6 512	155 553	148 242	6 512
72 937	69 537	3 400	72 665	69 287	3 378	72 399	68 746	3 653	72 492	68 262	3 653
4 640 219	4 417 942	222 277	4 681 134	4 442 829	238 305	4 737 171	4 470 911	266 260	4 799 252	4 496 275	266 260

	2010			2011			2012			
Utlandet	Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet	Alle
14 915	271 662	255 536	16 126	274 827	257 097	17 730	278 352	258 779	19 573	282 000
38 465	536 499	494 534	41 965	545 653	499 723	45 930	556 254	504 717	51 537	566 399
70 269	586 860	511 939	74 921	599 230	518 208	81 022	613 285	526 191	87 094	623 966
7 254	190 709	182 755	7 954	191 622	182 738	8 884	192 791	182 932	9 859	193 719
7 363	185 216	177 050	8 166	186 087	177 100	8 987	187 147	177 085	10 062	187 254
17 240	257 673	238 702	18 971	261 110	240 161	20 949	265 164	241 742	23 422	269 003
12 610	231 286	217 621	13 665	233 705	218 866	14 839	236 424	220 011	16 413	238 748
7 977	168 231	159 486	8 745	169 185	159 536	9 649	170 023	159 631	10 392	170 902
5 784	108 499	102 101	6 398	110 048	102 945	7 103	111 495	103 627	7 868	112 772
10 142	170 377	159 425	10 952	172 408	160 542	11 866	174 324	161 756	12 568	176 353
30 843	427 947	393 350	34 597	436 087	396 871	39 216	443 115	400 055	43 060	452 159
25 724	477 175	447 864	29 311	484 240	450 946	33 294	490 570	453 641	36 929	498 135
4 732	107 080	101 368	5 712	107 742	101 218	6 524	108 201	101 058	7 143	108 700
10 948	251 262	238 127	13 135	253 904	238 299	15 605	256 628	238 756	17 872	259 404
14 290	290 547	274 429	16 118	294 066	276 396	17 670	297 950	278 161	19 789	302 755
4 249	131 555	126 856	4 699	132 140	127 040	5 100	133 390	127 431	5 959	134 443
8 631	236 271	226 656	9 615	237 280	226 547	10 733	238 320	226 303	12 017	239 611
7 311	156 494	148 450	8 044	157 554	148 839	8 715	158 650	148 970	9 680	160 418
4 230	72 856	68 077	4 779	73 417	68 005	5 412	73 787	67 762	6 025	74 534
302 977	4 858 199	4 524 326	333 873	4 920 305	4 551 077	369 228	4 985 870	4 578 608	407 262	5 051 275

2013			2014			2015			2016		
Norge	Utlandet		Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet	Alle	Norge	Utlandet
260 537	21 463		284 962	262 548	22 414	287 198	263 993	23 205	289 867	265 229	24 638
510 424	55 975		575 757	515 268	60 489	584 899	520 480	64 419	594 533	526 378	68 155
532 168	91 798		634 463	537 279	97 184	647 676	545 667	102 009	658 390	552 987	105 403
182 881	10 838		194 433	182 694	11 739	195 153	182 529	12 624	195 356	182 094	13 262
176 249	11 005		187 820	175 981	11 839	188 807	175 841	12 966	188 953	175 382	13 571
243 069	25 934		272 228	244 067	28 161	274 737	245 266	29 471	277 684	246 322	31 362
221 004	17 744		240 860	222 032	18 828	242 662	222 684	19 978	244 967	223 437	21 530
159 488	11 414		171 469	159 472	11 997	171 953	159 495	12 458	172 494	159 227	13 267
104 203	8 569		113 747	104 706	9 041	114 767	105 265	9 502	115 785	105 620	10 165
162 771	13 582		178 478	163 979	14 499	180 877	165 453	15 424	182 701	166 326	16 375
402 926	49 233		459 625	405 946	53 679	466 302	409 300	57 002	470 175	411 528	58 647
456 616	41 519		505 246	459 512	45 734	511 357	462 711	48 646	516 497	465 360	51 137
100 476	8 224		108 965	100 138	8 827	109 170	99 795	9 375	109 530	99 531	9 999
238 870	20 534		261 530	239 059	22 471	263 719	239 477	24 242	265 290	239 644	25 646
280 430	22 325		306 197	282 632	23 565	310 047	285 251	24 796	313 370	287 048	26 322
127 674	6 769		135 142	127 832	7 310	135 738	128 003	7 735	136 399	128 102	8 297
225 630	13 981		240 877	225 265	15 612	241 682	224 881	16 801	241 906	224 193	17 713
149 426	10 992		162 050	149 798	12 252	163 453	150 023	13 430	164 330	150 044	14 286
67 668	6 866		75 207	67 671	7 536	75 605	67 534	8 071	75 758	67 310	8 448
4 602 510	448 765		5 109 056	4 625 879	483 177	5 165 802	4 653 648	512 154	5 213 985	4 675 762	538 223

SPØRSMÅL NR. 1604**Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 21. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Kan statsråden legge frem oversikt over antall ulver i Norge med tilhørende referanse for hvert år i perioden 1960-2016, med henvisning til hvor tallgrunnlaget er hentet fra, og vise til dokumentasjon på hvorvidt den ulven som er i Norge i 2016 tilhører en egen sør-skandinaviske ulvestamme som skiller seg genetisk fra den finsk/russiske ulven?»

Svar:

Det foreligger svært mye kunnskap om den skandinaviske ulven, og få viltbestander i verden er overvåket så grundig. I perioden 1964 – 1982 ble det ikke registrert yngling av ulv i Skandinavia, men enkeltindivi-

der har vært registrert jevnlig gjennom hele perioden. I 1983 ble et valpekull igjen født i Sverige, og dette var starten på dagens skandinaviske bestand. På norsk side av riksgrensen ble det ikke registrert yngling av ulv før i 1997.

Den skandinaviske ulvebestanden er overvåket hver vinter siden 1978, og felles skandinaviske statusrapporter er utarbeidet hvert år siden vinteren 1998-1999. Antall registrerte ulver i Norge i perioden fra vinteren 1998-1999 til 2015-2016 fremgår av tabellen under, hentet fra rapporter som er publisert på www.Rovdata.no. Av tabellen fremgår også oversikt over totalt antall ulver som har hatt tilhold på begge sider av riksgrensen mellom Norge og Sverige i denne perioden.

År	Antall helnorske ulver	Antall grenseulver
1998-1999	10	16-22
1999-2000	22-24	17-18
2000-2001	28	12
2001-2002	13-18	23-24
2002-2003	18-20	16-22
2003-2004	23-26	20-22
2004-2005	22-24	24-26
2005-2006	16-17	24
2006-2007	19-23	19-25
2007-2008	12-18	10-13
2008-2009	25-26	6-9
2009-2010	33-39	33-37
2010-2011	32-34	22-25
2011-2012	28-32	28-32
2012-2013	30	50
2013-2014	30	50
2014-2015	33-35	40
2015-2016	65-68	25

Av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur, meldingens vedlagte rapport Den Skandinaviske Vargen – en sammanställning av kunskapslaget från det skandinaviske vargforskningsprosjektet SKANDULV 1998 – 2014, samt mitt svar til Energi- og miljøkomiteen i brev 2. mai 2016 om blant annet den skandinavis-

ke ulvens genetikk, fremgår en grundig dokumentasjon og beskrivelser av den skandinaviske ulvebestandens opphav. Blant annet er det gjennom genetiske analyser vist hvor mange individer som har grunnlagt dagens bestand, og hvor mange nye ulver som har vandret inn til sør-skandinavia og etablert seg i bestanden fra og

med reetableringen i 1983. Gjennom genetiske analyser er det også svært detaljert kunnskap om opphavet til ulvene i hvert enkelt ulverevir etter reetableringen, jf. figur 12 i rapporten fra SKANDULV. Det vil si at man har god kunnskap om hvem som er foreldreindivider i de enkelte revir, hvor de kommer fra og hvem som er deres foreldre, besteforeldre osv.

Norges fremste forsker på ulvens genetiske opphav, seniorforsker Øystein Flagstad ved Norsk institutt for naturforskning og Rovdata, har redegjort for gjennom genetiske analyser at den skandinaviske bestanden er en utløper av den store sammenhengende østlige bestanden. Fordi den skandinaviske bestanden er reetablert med et fåtall individer, og fordi det er begrenset utveksling av individer, er ulven i Skandinavia genetisk forskjellig fra andre bestander. Slik var det også i historiske tider, noe som er dokumentert i et studium av museumsmateriale av ulv fra 1800- og tidlig 1900-tall. Som i dag fant man at det også den gangen var genetisk forskjell mellom bestandene, men at det skjedde en viss innvandring av ulv fra øst. Dette er naturlig for bestander som lever i randsonen av utbredelsesområdet til en art.

Videre har forskningen vist at den skandinaviske ulvebestanden ble reetablert på 1980- og 1990-tallet av

kun tre individer. DNA-profiler av disse tre ulvene er sammenlignet med finsk-russiske ulver, et bredt utvalg av hunder og museumsprøver fra historiske skandinaviske ulver. Resultatene viste at alle de tre individene med overveiende sannsynlighet hadde finsk-russisk opphav, og arbeidet er vitenskapelig publisert. Innvandring av ulv fra Finland/Russland er også dokumentert ved flere tilfeller gjennom forskning og overvåking, og ulven er utvilsomt i stand til å vandre over slike distanser på egne ben.

Stortinget behandlet den 6. juni i år ulvepolitikken på nytt. Ett av vedtakene Stortinget fattet var "Stortinget ber regjeringen bestille en ny uavhengig utredning av den genetiske opprinnelsen til ulvestammen i Norge." Som jeg har svart Stortinget tidligere er dette blant de oppdragene hvor det er nødvendig med en grundig vurdering for å avklare hvordan vi skal følge opp, og et arbeid som nødvendigvis krever både tid og ressurser. På tilsvarende måte, som for alle andre anmodningsvedtak fra Stortinget til regjeringen, vil det også i saken om utredning av den genetiske opprinnelsen til ulvestammen bli gitt en tilbakemelding til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1605

Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 23. september 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Hva burde statsministeren ha gjort for å sikre seg at hun ikke ble ansvarlig for en nominering til 24. konsesjonsrunde som var et brudd på gjeldende politikk ved åpne for nominering av blokker som ikke er åpnet for oljevirkksomhet, ikke skal åpnes for oljevirkksomhet og blokker som er omfattet av marint vern?»

BEGRUNNELSE:

I en regjeringskonferanse før sommeren ga regjeringen grønt lys til Lien for hans plan om å starte en 24. runde med tildeling av områder for oljeleting på norsk sokkel. VG hevdet (14. september) at i forkant hadde Olje- og energiminister Tord Lien sendt ut informasjon til resten av regjeringen med sitt forslag om en ny konsesjonsrunde uten kart over de områdene han ønsker å få nomineringer på. I så fall har regjeringen åpnet for nomineringer uten å vite hvor det skulle nomineres.

Fakta i etterkant underbygger dette. 30. august, sendte OED ut et kart som viste hvilke områder departementet ønsket tilbakemeldinger fra oljeselskapene på. I tilbakemeldingene, kalt nomineringen, skal oljeselskapene sende inn geologiske data og analyser og anbefale hvilke områder de mener bør lyskes ut. Det har i ettertid vist seg at kartet sendt ut 30. august inneholdt blokker som ikke er åpnet for oljevirkksomhet, ikke skal åpnes for oljevirkksomhet og blokker som er omfattet av marint vern. OED har i flere runder korrigert kartene for å få de i overensstemmelse med gjeldende politikk. NTB siterer statsminister Erna Solberg 15. september

«Regjeringen burde ha visst hvilke områder som var inkludert da de lot oljeselskapene peke ut nye områder i den 24. konsesjonsrunden».

Svar:

Jeg viser til spørsmål nr. 1605 av 15. september 2016 fra representanten Hansson til statsministeren. Brevet er oversendt meg til besvarelse.

Deler av representanten Hanssons spørsmål berører det interne arbeidet i regjeringen. Dette er noe jeg ikke går inn på, verken i denne eller i andre saker.

Olje- og gassvirksomheten er en bærebjelke i norsk økonomi og vil fortsette å være det i tiår fremover. Den bidrar til arbeidsplasser og nærings-, teknologi- og samfunnsutvikling over hele landet. Petroleumsvirksomheten på norsk sokkel er underlagt strenge krav til miljø, sikkerhet og beredskap, og skjer i sameksistens med andre næringer. Et omfattende virkemiddelapparat er utviklet over mer enn 40 år.

Det å holde et forutsigbart og høyt tempo når det gjelder å tildele nye områder for petroleumssaktivitet er avgjørende for å nå hovedmålet i petroleumspolitikken om å legge til rette for lønnsom produksjon av olje og gass i et langsiktig perspektiv. På denne måten skapes gode, trygge arbeidsplasser og store inntekter til fellesskapet. Derfor er fremdrift i, og ro rundt, gjennomføringen av 24. runde viktig.

Departementet gjennomfører konsesjonsrunder i tråd med gjeldende lover og forskrifter. I departementets arbeid med alle konsesjonsrunder legger jeg til grunn forvaltningsplanene og avtalen med samarbeidspartiene. Det gjelder også for 24. konsesjonsrunde.

En konsesjonsrunde har tre hovedfaser – nominasjon, utlysning og tildeling. Nominasjonsprosessen er et verktøy for å hente inn oppdatert kunnskap om geologien på norsk sokkel fra oljeselskapene, og for å få kartlagt hvor oljeselskapene ønsker å utforske geologien nærmere.

Oljedirektoratet gir etter nominasjonsprosessen en faglig vurdering til departementet om hvilke områder som bør utlyses. Departementet lager deretter et forslag til utlysning som sendes på offentlig høring. Etter høringsrunden utlyses runden. Det er gjennom utlysningen at myndighetene tar stilling til hvilke områder oljeselskapene har mulighet til å søke på i en konsesjonsrunde.

Av utlysningen framgår også tidsfristen oljeselskapene har for å søke på de utlyste områdene. Tildeling av nye utvinningstillatelser skjer etter at søknadene er ferdigbehandlet.

Departementet inviterte den 29. august 2016 oljeselskapene til å nominere areal til 24. runde med nominasjonsfrist 30. november.

Etter tidsplanen skal et forslag til utlysning i 24. konsesjonsrunde sendes ut på høring tidlig i 2017, med påfølgende utlysning før sommeren 2017. Det har aldri vært aktuelt å utlyse områder i 24. runde som er begrenset gjennom forvaltningsplanene eller samarbeidsavtalen. Det var en feil vurdering av departementet å åpne for nominering for alle åpne områder utenom TFO-området i brevet av 29. august. Derfor presiserte vi i brev av 8. september hvilke blokker som departementet ønsker å motta nominasjoner til 24. runde.

Hansson viser også til blokker omfattet av marint vern. En del av Jærkystens marine verneområde strekker seg inn i en blokk som er åpnet for petroleumsvirksomhet. Da vern ble etablert, var det kjent at området allerede var åpnet for petroleumsvirksomhet. Vern betyr ikke et prinsipielt forbud mot enhver økonomisk aktivitet. Men de konkrete vernebestemmelsene akkurat i Jærkysten marine verneområde utelukker enhver virksomhet som påvirker havbunnen der.

SPØRSMÅL NR. 1606

Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 22. september 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Vil statsråden setja i verk tiltak for å begrensa importen av gatehundar til Noreg?»

GRUNNGJEVING:

Ein gatehund er ein laushund. Med eit von om å hjelpe hunden eller å skaffe seg ein billeg hund vert desse tekne med frå ulike land til Noreg.

Gatehunder kan ha ei mengde sjukdommar som både kan smitte menneske og truga den gode helsetilstanden hos norske hundar.

Alle fagetater åtvarar mot å ta med seg gatehundar til Noreg.

Svar:

Eg deler representanten Pollestad sin uro for at smitte kan følgje med gatehundar som blir tatt med til Noreg.

Styresmaktene oppmodar difor folk til å hjelpe gatehundar i dei landa dei kjem frå, i staden for å ta dei med til Noreg.

Tidlegare var det forbod mot å ta med seg hundar frå andre land til Noreg eller å ta med hunden tilbake til Noreg etter ferie, utan eit langt karanteneopphald. I dag er regelverket endra med tanke på at folk kan ta med hunden sin på ferie eller ved flytting innan Europa. Dette regelverket er ein del av EØS-avtala. Det er krav om ID-merking, rabiesvaksinasjon, medisinerings mot dvergbendemark og eit identifikasjonsdokument i form av pass eller helsesertifikat. Kjem hundane frå land med dårlegare rabiesstatus enn i EØS-området, skal dyra i tillegg ha gjennomgått ein test som viser at rabiesvaksinasjonen har hatt tilfredsstillande effekt. Dette regelverket tillèt ikkje import av gatehundar for vidaresal.

Mattilsynet samarbeider med Tollvesenet om tilsyn med innførsel av hundar og mange som har med hund, vert kontrollerte på grensa. Det vert mellom anna teke blodprøver for å avdekke om det er hundar som ikkje tilfredsstiller krava til rabiesvaksinasjon. Det vert funne brot på krava til vaksinasjon, medisinerings mot

dvergbendemark og dokumentasjon. Dette kan føre til at hundane blir sendt tilbake til avsendarlandet, isolert eller avliva.

Det vil krevje ein del førebuing for å kunne innføre ein hund på lovleg måte, men såframt krava ovanfor blir innfridd, er det ikkje forbode å ta med ein hund som har vore gatehund. Sjølv om hundane er vaksinerte mot rabies og medisinerert mot dvergbendemark, kan dei ta med seg andre smittestoff og parasittar. Mattilsynet, Veterinærinstituttet og Den norske veterinærforening frarår difor å ta med seg gatehundar til Noreg.

Mattilsynet driv eit omfattande informasjonsarbeid og lanserte før sommaren ei eiga Facebook-side "reise med kjæledyr". Dette bidreg til å auka merksemda rundt dette regelverket. Mattilsynet tek også imot og følgjer opp konkrete tips frå publikum.

Dersom Mattilsynet har haldepunkt for omfattande juks med dokumentasjonen frå enkeltområde, kan det bli sett i verk særskilte vernetiltak mot landet/området.

Eg vil framleis følgje utviklinga på dette området nøye og vurdere situasjonen i lys av dei råda eg får frå Mattilsynet.

SPØRSMÅL NR. 1607

Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 22. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden gjøre noe konkret for spesielt utsatte områder som Preikestolen hvor farlige situasjoner kan oppstå og det frivillige apparatet har behov for mer ressurser?»

BEGRUNNELSE:

Mandag 8. august var området rundt Preikestolen bokstavelig talt i hardt vær. Massiv innsats fra dagens forvalter av Preikestolområdet og Norsk Folkehjelp. Det estimeres 300 000 besøkende til Preikestolområde i år mot 275 000 i 2016. Det tvinger seg fram behov for å sette området i bedre stand til å håndtere vær gjennom informasjon, regulering og eventuelt styre trafikk. Det mangles ressurser til å drive en helhetlig forvaltning som eksempel kunne omfattet nødhytte i området og depot for medisiner og mat.

Svar:

Da problemstillingen du tar opp berører flere forvaltningsorganer, har kulturministeren og jeg besluttet at det er mest naturlig at jeg som ansvarlig for redningstjenesten besvarer spørsmålet.

Jeg har, i likhet med stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, registrert at det i de senere årene, og da spesielt for inneværende år, har vært en stor økning av besøkende til våre meste spektakulære severdigheter.

Det er viktig å legge til rette for at flest mulige mennesker, innenfor en trygg ramme, får muligheten til å oppleve den vakre naturen vi har her i landet. Samtidig har hver enkelt av oss et selvstendig ansvar for å sikre at vi er i stand til å gjennomføre de turene vi legger ut på, med nødvendig utstyr, kompetanse og utholdenhet. Dessverre ser vi i for mange tilfeller at ikke alle tar det ansvaret.

Statistikk fra hovedredningssentralene viser at det er mest utlendinger som er utsatt for hendelser som krever innsats fra redningstjenesten. For eksempel var

det ved Trolltunga totalt 22 hendelser i 2015, hvorav 82 prosent var utlendinger. Mange av disse legger ut på turer anbefalt av for eksempel turoperatører. Det er avgjørende at de som stimulerer til gjennomføringen av slike krevende turopplevelser også er sitt ansvar bevisst. De må legge til rette for god informasjon om hvor krevende de ulike turopplevelsene faktisk er, hvilket utstyr som en bør ha og i hvilken kondisjon man bør være. Måltrettet opplysningsvirksomhet opp mot denne målgruppen er således viktig.

Det er også viktig at lokale krefter som kommunen, turistnæringen, kommersielle interesser går sammen for å finne gode løsninger og gi god informasjon ved starten av turløyper og underveis. Vi ser imidlertid at mange ser bort fra klare beskjeder ved start og underveis i løypene.

Vi skal sørge for at vi har en god redningstjeneste som kan settes inn når ulykker skjer og forebyggingen ikke har virket. De frivillige redningsorganisasjonene er til uvurderlig hjelp. Det ville ikke være mulig å ha en tilfredsstillende redningstjeneste uten det svært

gode samarbeidet med frivillige redningsorganisasjoner.

Den frivillige innsatsen er svært viktig for Regjeringens mål om å sørge for en trygg og pålitelig beredskap for den enkelte i samfunnet. Det er viktig for regjeringen å legge til rette for å stimulere ytterligere den uvurderlige dugnadsånden som rår blant de frivillige. I den sammenheng er det derfor viktig å motivere for videre rekruttering og samtidig beholde den sterke og gode kompetansen som allerede eksisterer blant de frivillige. For å tydeliggjøre ønsket om et godt redningsarbeid, tilrettelegger staten for de frivilliges innsats gjennom årlige økonomiske tilskudd og dekning av faktiske utgifter som forbruk og erstatning av tapt materiell under aksjoner.

Som ansvarlig statsråd for redningstjenesten vil jeg kontinuerlig arbeide for å bedre de frivillige redningsorganisasjonenes rammevilkår, men den viktigste jobben er å forebygge, informere og hindre at ulykker skjer.

SPØRSMÅL NR. 1608

Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 23. september 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Forsvaret vil utvide den militære forbodssona i Herdlefjorden i Hordaland frå å ikkje berre gjelde delar av fjorden, men også store delar av viktige bustad- og industriområder i området.

Vil statsråden informere om kva inngripen dette faktisk vil få for aktivitetar på land og i fjord, syte for at forsvaret opprettar god dialog med aktuelle kommunar, og vil statsråden ta initiativ til ei vurdering av moglegheitene for å flytte det militære anlegget til eit mindre folkerikt område med lågare konfliktpotensial?»

GRUNNGJEVING:

Forsvaret si varsla utviding av det militære forbudsområdet i Herdlefjorden vil ramme hundrevis av bustadhus og fleire store bedrifter (jamfør oppslag om dette i BT 13/9). Det har ifølgje media vore vanskeleg for kommunen å få informasjon av kva utviding av forbodssona vil bety i praksis, særleg på land. Kartet viser at store område på land også vil bli omfatta av den nye forbodssona.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 16. september 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe om mulige konsekvenser for sivil aktivitet i forbindelse med foreslått utvidelse av militært forbudsområde i Herdlefjorden i Hordaland.

Jeg vil for det første oppklare en misforståelse i sakens anledning. Det er riktig, som stortingsrepresentanten påpeker, at områdene på kartet er tegnet inn slik at de går over land. Høringsskrivet fra Forsvaret beskriver imidlertid at forbudsområdene skal gjelde på sjøen. Forbudsområdene vil følge strandlinjen mellom de punktene som er avmerket. Det foreslåtte området vil derfor ikke ha betydning for bosteds- og industriområder på land. Konsekvensene av dette forbudsområdet er derfor betydelig mindre enn det stortingsrepresentant Toppe beskriver i sitt spørsmål.

Stortingsrepresentanten reiser også spørsmål om hvilke følger forbudsområdet vil ha for aktiviteter på sjøen, og om det er vurdert å flytte forbudsområdet til et område med lavere konfliktpotensial.

Hvilke følger et slikt område vil ha på sjøen er klart beskrevet i høringsbrevet. Jeg viser til § 2 i gjeldende

forskrift: «I forbudsområdene er det forbud mot adgang for uvedkommende, dykking, ankring, sjømåling, fiske og bruk av trål og bunnredskaper i enhver form, med mindre annet fremgår direkte av §4». For dette området er det presisert at: «Fartøy tillates å følge naturlig seilingsled gjennom området. Ved militær aktivitet må fartøy stoppe på anrop og rette seg etter gitte anvisninger». Det foreligger ikke et generelt adgangsforbud for området i Herdla fjorden. Jeg vil også informere om at høringskrivet inneholder kontaklinformasjon til Forsvarsstaben for at kommuner, eller andre interessenter, kan ta kontakt for oppklarende spørsmål.

Når det gjelder muligheten for å flytte forbudsområdet så viser jeg til at den offentlige høringen forutsettes å sørge for at eventuelle kryssende interesser blir kjent, og dermed kan avveies opp mot behovene Forsvaret har. Som nevnt over, vil forbudsområdet ikke ha slike betydelige konsekvenser for aktivitet på land, som stortingsrepresentant Toppe legger til grunn i sitt spørsmål. Det er også grunn til å anta at en flytting av området, til en annen lokasjon som tilfredsstiller de forsvarsmessige behov som begrunner området, vil medføre tilsvarende konsekvenser for aktivitet på sjøen på en eventuell ny lokasjon.

SPØRSMÅL NR. 1609

Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 27. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan helse- og omsorgsministeren redegjøre for status for hver av de 20 tiltakspunktene opplistet på s. 20-21 i handlingsplanen mot antibiotikaresistens i helsetjenesten, hva er planen framover for hvert av tiltakene og om disse planene vil innebære økte bevilgninger?»

BEGRUNNELSE:

Handlingsplan mot antibiotikaresistens i helsetjenesten med det mål å redusere antibiotikabruken i befolkningen med 30 prosent innen utløpet av 2020 inneholder 20 viktige tiltak mot spredning av antibiotikaresistens.

Det er avgjørende for det nasjonale arbeidet at det blir fortgang i arbeidet med å få tiltakene til å virke ute i befolkningen og i helsetjenesten, herunder: Styrke antibiotikasenteret for primærmedisin (Asp), styrke regionale kompetansesentre for smittevern, styrke Fylkesmannens rolle i antibiotikaarbeidet, bedre vaksinasjonsdekningen i barnevaksinasjonsprogrammet, innføre vaksinasjonsprogram for voksne, bedre tilpassede pakningsstørrelser og formuleringer for antibiotika, redusere gyldighetstiden for antibiotikaresepter, innføre beslutningsstøtte, sikre rask innføring av diagnosekoder på resept, innføre antibiotikastyringsprogram i sykehusene, system for jevnlig oppdatering av retninglinjene, bedre antibiotikabruk i sykehjem, Styrket bistand om antibiotikabruk fra de regionale kompetansesentrene for smittevern til regionenes sykehjem, Kunnskapsbaserte oppdateringsvisitter på individnivå (KUPP) i sykehjem, Etterutdanningsgrupper for leger i kommunale helseinstitusjoner.

Halvparten av tiltakene oppgis å skulle dekkes innenfor rammen, det er et fåtall av tiltakene hvor det oppgis en bestemt sum.

Spørsmålsstilleren mener at denne handlingsplanen er en god start dersom den faktisk gjennomføres. Ambisjonsnivået må følges av ressurser. Og handlingsplanen må følges opp videre med styrkede tiltak eksempelvis på smittevernområdet.

Svar:

La meg først takke representanten Kjersti Toppe for hennes interesse og engasjement for arbeidet mot antibiotikaresistens. Vi deler den oppfatning at dette er en sak av aller største viktighet og at vi må gjøre det vi kan, både nasjonalt og internasjonalt, for å bremse opp for den utviklingen vi nå ser i alle verdens land hvor antibiotikaresistens blir et stadig større problem.

Styringsgruppen for handlingsplanen er av departementet bedt om å utarbeide årlige statusrapporter om målene og tiltakene i handlingsplanen. Første ordinære rapport vil være ferdig innen utløpet av 2016. Nedenfor følger en statusrapportering for tiltakspunktene i handlingsplanen.

Organisatoriske tiltak (tiltak 2.1, 2.2, 2.3, 2.4 og 6.2)

Styringsgruppen for handlingsplanen har hatt månedlige møter siden mars 2016. I tillegg til Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, Statens legemiddelverk,

Direktoratet for e-helse og de regionale helseforetakene, er Tannlegeforeningen og Legeforeningen med i styringsgruppen. Referansegruppen for handlingsplanen hadde første møte 21. september. Helsedirektoratet får 0,5 mill. kroner for å drifte sekretariatet for implementering av handlingsplanen.

Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP) har fått tildelt 4 mill. kroner ekstra i bevilgning for 2016 for oppfølging av tiltak i handlingsplanen. De regionale helseforetakene har i det årlige oppdragsbrevet fra HOD fått i oppgave å styrke de regionale kompetansesentrene for smittevern. Så langt har tre av de regionale helseforetakene i år styrket de regionale kompetansesentrene for smittevern med personalressurser tilsvarende ca. 3,5 mill. kroner. Fylkesmannsembetene er gjennom det årlige tildelingsbrevet gitt i oppdrag å bistå i implementeringen av handlingsplanen.

Informasjonskampanje mot befolkningen (tiltak 3.1)

Regjeringen har satt av 5 mill. kroner i 2016 til en befolkningsrettet informasjonskampanje om antibiotika og antibiotikaresistens. Helsedirektoratet arbeider nå med å utforme kampanjen, og gjennomfører kartleggingsundersøkelser i målgruppene ved hjelp av befolkningsundersøkelser og fokusgrupper. Kampanjeperioden starter opp høsten 2016, og hoveddelen av kampanjen er planlagt å sammenfalle med kommende influensasessong.

Vaksinasjon (tiltak 3.2 og 3.3)

Folkehelseinstituttet arbeider kontinuerlig med å sikre god vaksinasjonsdekning i barnevaksinasjonsprogrammet. Instituttet har fått i oppdrag å utrede et vaksinasjonsprogram for voksne. Utredningen vil bli ferdigstilt og oversendt til HOD i løpet av høsten.

Bedre tilpassede pakningsstørrelser og formuleringer for antibiotika (tiltak 3.4)

Legemiddelverket har påbegynt følgende arbeid for bedre tilpassede pakningsstørrelser og formuleringer for antibiotika:

- Utarbeide forslag til antibiotika hvor pakningsstørrelsen kan endres for å bli lik normal behandlingslengde
- Gjennomgang av pris og refusjon for aktuelle legemidler

- Utredning av muligheten til å bryte pakninger på apotek dersom det blir vanskelig å redusere pakningsstørrelsen

- Utredning av muligheten til å maskere den vonde smaken på mikstur med innhold av fenoksymetylpenicillin med tanke på legemidler til små barn

- Utrede muligheten til å få markedsført flere formuleringer av antibakterielle legemidler til barn (mikstur), på bakgrunn av behov definert av kliniske miljø i Norge, eller WHO's «essential list of medicines for children»

- Vurdere utvidet informasjon om bruk av antibiotika i tablettformulering til barn.

Redusere gyldighetstid for resept for antibiotika (tiltak 3.5)

Helsedirektoratet har vurdert helsefaglige kriterier for innføring av redusert gyldighetstid for antibiotikaresepter. Samtidig har Statens legemiddelverk og Direktoratet for e-helse utarbeidet alternativer til tekniske løsningsforslag. Første test av tekniske løsninger vil trolig kunne gjennomføres i 2017.

Kunnskapsbaserte oppdateringsvisitter (KUPP) for antibiotika (tiltak 4.1 og 6.3)

Til sammen 455 fastleger i Tromsø og omegn, Trondheim og omegn, samt Nord-Trøndelag mottok kunnskapsbaserte oppdateringsvisitter om antibiotika i perioden november 2015 til januar 2016. KUPP er i år styrket med 1,8 mill. kroner for dette formålet. Videre planer for KUPP er som følger:

- Fastleger i enkelte kommuner i Nordland og Finnmark tilbys besøk i perioden april – desember 2016.

- Resterende fastleger i Sør-Trøndelag, samt hele Møre og Romsdal tilbys besøk i perioden mars – desember 2016.

- Alle fastleger i Bergen kommune tilbys besøk i perioden oktober – desember 2016.

- Alle fastleger i Østfold fylke tilbys besøk i perioden oktober – desember 2016.

- Det forventes at 1200-1300 fastleger vil ha deltatt i antibiotikakampanjen for kunnskapsbaserte oppdateringsvisitter innen utgangen av 2016, inkludert fastleger som også arbeider i sykehjem.

Gjennomgang av egen antibiotikaforskrivning på gruppenivå (tiltak 4.2)

Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP) gjennomfører kurs med kollegabasert terapiveiledning

for 280 fastleger i 60 grupper av 5 leger i hver gruppe i Buskerud med oppstart høsten 2016. Det er laget en nasjonal plan for videre gjennomføring av kurspakken etter piloten.

Beslutningsstøtte (tiltak 4.3)

En løsningsbeskrivelse for innføring av beslutningsstøtte ble vedtatt i kravdokumentet for EPJ-løftet juni 2016. Legemiddelverket arbeider med brukerhistorier som skal ligge til grunn for utarbeidelsen. Neste trinn vil være utvikling og test i EPJ.

Diagnosekoder (tiltak 4.4)

Helsedirektoratet og Direktoratet for e-helse har foreslått alternative løsninger for innføring av diagnosekoder på antibiotikaresepter. Å følge opp Stortingets vedtak om innføring av diagnosekoder på alle antibiotikaresepter på en måte som samtidig ivaretar personvernet er utfordrende. Det arbeides aktivt med å finne en løsning.

Antibiotikastyringsprogram (tiltak 5.1)

Ifølge handlingsplanen skal alle sykehus starte innføring av antibiotikastyringsprogram i løpet av 2016. Full implementering skal være på plass i 2017. Helsedirektoratet har mottatt første statusrapport om innføring av styringsprogrammer. Helseforetakene skal utarbeide egne milepælsplaner for dette arbeidet innen 1. oktober.

System for jevnlig oppdatering av retningslinjene (tiltak 5.2)

Helsedirektoratets retningslinjer for antibiotikabruk i sykehus vil bli publisert i et åpent, digitalt format i løpet av høsten 2016. Samtidig legges en plan for videre oppdatering.

Bedre overvåking av antibiotikabruk i sykehjem (tiltak 6.1)

Nasjonal kompetansetjeneste for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten (KAS) og Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP) har i samarbeid med blant annet Folkehelseinstituttet planlagt og iverksatt ulike prosjekter om implementering av antibiotikastyringsprogram. I disse prosjektene legges det opp til å måle effekt av tiltakene ved månedlige prevalensundersøkelser om antibiotikabruk ved hjelp av Folkehelseinstituttets dataverktøy, PIAH-nett. I dag er det mulig å registrere data fra maks fire prevalensundersøkelser per år i PIAH-nett. Det jobbes for å få på plass tekniske løsninger som muliggjør månedlige registreringer

av data. Dette er planlagt å komme på plass i løpet av 2017.

Etterutdanningsgrupper for leger i kommunale helseinstitusjoner (tiltak 6.4)

Antibiotikasenteret starter en pilotstudie om antibiotikabruk i sykehjem og kommunale akutte døgnplasser i Østfold denne høsten. I henhold til videre planer skal prosjektet utvides med 10 fylker i 2017, og tilbys i resten av landet i løpet av 2018.

Tannhelse (tiltak 7.1)

Den norske tannlegeforening har etablert en fagkomité som arbeider med tiltak for å optimalisere tannlegers rekvirering av antibiotika. Tannlegeforeningen deltar også i styringsgruppen for handlingsplanen.

Som det framgår over er arbeidet mot antibiotikaresistens for inneværende år styrket med om lag 15 mill. kroner. Dette kommer i tillegg til en betydelig aktivitet på området innen helsesektoren som ikke så lett lar seg tallfeste. Infrastrukturen i overvåkingen av antibiotikabruk og antibiotikaresistens er i hovedsak på plass. Vi har en rekke kompetansemiljøer på antibiotikaresistens (Antibiotikasenteret for primærmedisin (ASP), Nasjonalt kompetansesenter for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten (KAS), Nasjonal kompetansetjeneste for påvisning av antibiotikaresistens (K-RES), referansefunksjon for MRSA ved St. Olavs hospital, Antibiotikakomiteen (gir råd til FHI) og arbeidsgruppen for antibiotikaresistens (gir råd til Helsedirektoratet). Og ikke minst foregår det en betydelig aktivitet på smittevernområdet i helsetjenesten som indirekte har stor betydning for utvikling av antibiotikaresistens.

Jeg har merket meg at spørsmålsstilleren mener at denne handlingsplanen er en god start dersom den faktisk gjennomføres. Jeg kan forsikre representanten Toppe om at den vil bli gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1610**Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 23. september 2016 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Ørsta kommune har opplevd fleire kraftige og øydeleggjande flaumar, seinast i Barstadvika i august.

Korleis ser statsrådet på det systemet vi har for å handtere slike situasjonar og hjelpe dei berørte grunneigarane økonomisk, og vil den nye ordninga frå 2017 i praksis gjera sakene vanskelegare og dyrare for dei som blir råka av naturskade?»

GRUNNGJEVING:

Frå tid til anna oppstår øydeleggjande flaumar. Storsamfunnet - i form av offentlege ordningar - tek i større eller mindre grad økonomisk eller praktisk ansvar for at enkeltmenneske ikkje skal li når naturkreftene herjar med eigedommane deira. Eit nyleg døme på ein øydeleggjande flaum har vi i Ørsta kommune, i Barstadvika. Der steig elva veldig på kort tid og øydela mykje både av dyrka mark og nokre vegstykke og bruer.

Etter storflaumen på Austlandet i 1995 vart det gjort eit vedtak i Stortinget om at NVE skulle prioritere tettbygde strøk på grunn av avgrensa budsjettmidlar, dette etter ei kost-/nyttevurdering. Før dette vedtaket var det ved skade på elveforbygging mogleg å melde frå til NVE, og slik underteikna har forstått det kom så NVE til staden og utbedra skaden forhaldsvis kort tid etterpå. Dette har vorte gjengitt som ei god ordning for grunneigarane og ei ordning som sikra at elveforbygginga raskt vart gjenoppretta og om mogleg forbetra.

Etter den nye ordninga vart det slik at skadeerstatning skulle søkjast frå Naturskadefondet. NVE kjem berre inn i bildet om det er direkte fare for busetnad, og kost/nytte er eit sentralt omgrep her.

Den nylege flaumen i Ørsta er nemnt. Frå same kommune har vi også eit døme frå 2013, då det oppstod naturskade i Bondalselva. Det som framstår som merkeleg med denne prosessen – og sjølv sagt svært fortvilande for grunneigarane – var at Naturskadefondet anka lensmannens skadetakst og at grunneigarane (ved Bondalen elveeigarlag) som melde skadane plutselig vart ein saksøkt part i rettssystemet. Dei fekk medhald i Tingretten. Skaden i Bondalselva 2013 vart vurdert av NVE til at det var fare for busetnad og at hastetiltak skulle setjast i gang. Dette hastetiltaket tok 2 år før det vart gjennomført. I denne ventetida kunne det ha oppstått ekstremvær og ny flaum, og skadane på elveforbygginga kunne ha vorte vesentleg større.

Frå 2017 med ny naturskadelov er det regelendring for å søke erstatning på slike naturskadar. Om underteikna forstår dette rett skal ikkje naturskade lenger meldast til lensmannen. No må kvar enkelt grunneigar

sjølv sørge for takst på skade. Det skal dokumenterast korleis det såg ut før og etter skade, og det er grunn til å tru at det er meininga at grunneigar også skal dekke kostnadane for å få tatt skadetakst. Seier Naturskadefondet nei til erstatning får grunneigaren sitje igjen med takseringskostnadene. Eit relevant spørsmål her er kven som skal taksere skadane på elveforbyggingar. Har lokale takstmenn grunnlag for å vurdere skadeomfang og kostnad?

Det er verdt å sjå nærare på korleis ordninga som skal innførast frå 2017 vil fungere i praksis. Målet må vera at det blir verken meir upraktisk å gjennomføre prosessane eller vanskelegare å få erstatning enn tidlegare for grunneigarar med naturskade. Helst bør nye ordningar innebera reelle framsteg og gjera prosessane enklare, billigare og raskare.

Det er varsla at klimaendringane vil medføre fleire og større naturskadar. Såleis er det avgjerande at vi har eit system som på best mogleg måte sørger for å handtere skader når dei oppstår, og som gjer best beredskap og førebygging mot skader. NVE har erfaring med å vurdere og utbetre skadar på elveforbyggingar, og underteikna vil gjerne høyre statsrådens syn på kven som best kan handtere ansvaret for det som gjeld elveforbyggingar framover.

Svar:

Den statlege erstatningsordninga for naturskadar er regulert gjennom naturskadelova. Ordninga vart lovfesta allereie i 1961. Hovudformålet med ordninga er å bidra til at skaden vert retta opp slik at skadelidne er i stand til å fortsette si verksemd. Lova inneheld føresetnader for å verte tilkjent erstatning. For det fyrste må skaden vera forårsaka av ei naturulukke. For det andre må skaden direkte skuldast naturulukka. I tillegg er det ein føresetnad om at det ikkje er mogleg å forsikre seg mot skaden ved ei alminneleg forsikring.

Gjeldande ordning inneber eit tospora system ved at skaden som hovudregel fyrst skal takserast gjennom eit såkalla lensmannsskjøn, kor skjønnet kan klagast på til overskjøn ved tingretten. Når rettskraftig skjøn foreligg, vert saka sendt til handsaming til Styret for statens naturskadefond kor sjølv erstatningsvedtaket vert fastsett. Erstatningsvedtaket kan klagast på til Ankenemnda for statens naturskadefond. Landbruksdirektoratet er sekretariat for fondsstyret og Ankenemnda. I perioden 2004–2013 vart om lag 1 350 skadesaker handsama årleg med ei gjennomsnittleg samla utbetaling årleg på i overkant av 100 mill. kroner.

Fram til 2009 hadde ordninga også ei løyving som kunne brukast til sikringstiltak mot naturskadar. Denne løyvinga, og sjølv ansvaret for sikringsarbeidet, vart overført til Olje- og energidepartementet ved Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) med verknad frå 2009. NVE har det overordna ansvaret for statlege forvaltingsoppgåver innan førebygging bl.a. av flaumskadar.

Ny lov om naturskadeerstatning vart vedteken av Stortinget i juni 2014, og vil tre i kraft 1. januar 2017. Frå same dato vil også ei ny forskrift til lova tre i kraft.

Dei nye reglane gjeld erstatning, og vil ikkje innebære endringar når det gjeld ansvaret for sikring mot naturskade.

Dei nye reglane vidarefører mykje av innhaldet i gjeldande reglar, men inneber forenkling og effektivisering samanlikna med dagens ordning. Dette vil gje raskare utbetaling til dei skadelidne. Dagens tospora modell vert erstatta av ein rein forvaltningsmodell med Landbruksdirektoratet som ansvarleg forvaltningsorgan. Landbruksdirektoratet vil på bakgrunn av doku-

mentasjon frå skadelidne ta stilling til skadens omfang og fastsette erstatninga i eit og same vedtak. Vedtaket kan klagast på til Klagenemnda for naturskadesaker.

Dei nye reglane vil opne for at ein større del av skadane kan dokumenterast av skadelidte gjennom eiga oppgåve, anbod eller takst som viser skadeomfanget og utgiftene for retting av skaden. Krava til skadelidne om dokumentasjon aukar dess større skade det er tale om. Landbruksdirektoratet kan også hente inn og sjølv betale takst i dei tilfella kor utgiftene for å rette opp skaden reknast å vere over 500 000 kroner, og elles når direktoratet meiner det er nødvendig for å opplyse saka tilstrekkeleg. Den nye ordninga vil også gjere det enklare å setje inn ekstra ressursar ved store naturskadehendingar. Ordninga vil vidare bidra til lik handsaming og auka rettstryggleik for den enkelte skadelidne. I tillegg er det utvikla ei ny IKT-løysing og nytt rettleiingsmateriale som vil bidra til ei raskare og enklare sakshandsaminga både for Landbruksdirektoratet og for dei som søker om erstatning.

SPØRSMÅL NR. 1611

Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 26. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Rovviltnemdene har vedtatt at det kan skytes 47 ulv i Norge i vinter. 24 av ulvene skal skytes innenfor ulvesonen hvor ulven skal ha ekstra sterk beskyttelse. I ett av revirene som skal tas, Letjenna, er det ikke registrert tap av sau/rein de siste årene pga. ulv de siste årene.

Hvilke konsekvenser mener klima- og miljøministeren det har for den norske ulvebestanden å skyte over halvparten av de norske ulvene, og er dette innenfor våre forpliktelser av Bern-konvensjonen?»

BEGRUNNELSE:

Fredag 16. september vedtok rovviltnemdene i region 4 og 5 at det skulle kunne skytes 24 ulv innenfor ulvesonen. Fra før er det vedtatt at 13 ulv kan skytes utenfor ulvesonen i områdene til nemdene i region 4 og 5, samt at det er vedtatt ytterligere 10 felling i de andre regionene. Totalt er det åpnet for å skyte 47 ulv i Norge kommende høst og vintre. Vi må helt tilbake til 1919 for å finne en tilsvarende utskyting av ulv i Norge.

Sommeren 2015 var første gang på svært mange år at det var mer enn tre ulvefamilier på norsk jord. Året før bare hadde to ulvefamilier i landet.

Biologien er slik at det er ikke sikkert at familiene eller parene som ble registrert i 2015 har fått valper i 2016. Det kan allerede ha vært en nedgang i antall familier som har fått valper i sommer. Derfor bør naturmangfoldlovens § 9 «Føre- var-prinsippet» veie særdeles tungt i denne saken. Det er tross alt snakk om kritisk truet art og Norges mest sjeldne pattedyr.

Det er i tillegg en betydelig nedgang i den svenske bestanden, med 20 % nedgang i antall ynglinger. I tillegg er det en total nedgang på 30 ulver i hele Sør-Skandinavia, dvs. nedgang på omkring 60 ulv i Sverige. Det betyr at migrasjon over grensa trolig minsker. Det er uforsvarlig å legge opp til skyting av 60 % av de norske ulvene når det samtidig er et betydelig mindre overskudd i Sverige. Konsekvensen av dette er ikke vurdert i vedtakene som er gjort av rovviltnemdene.

På toppen av dette kommer det faktum at 15 ulver er kjent drept i Norge siden 01.10. 2015. Flere av disse er skutt under kryptjakt eller drept av forgiftning. Ulovlig avlving av ulv er et meget utstrakt fenomen, men er

ikke problematisert i saksdokumentene ifht. den totale samlede belastningen (NML § 10).

Svar:

Ved Stortingets behandling av ulvepolitikken den 6. juni i år ble det vedtatt et nytt bestandsmål for ulv og en liten reduksjon av ulvesonen. Regjeringen foreslo et noe mer ambisiøst bestandsmål for ulv og en noe større ulvesone enn det Stortinget valgte å vedta. Stortingets vedtak om ulvesone og bestandsmål vil måtte være utgangspunktet for rovviltforvaltningen og min vurdering av kvoter for lisensfelling av ulv. Samtidig er det slik at Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven setter flere vilkår som må være oppfylt dersom man velger å tillate uttak av en totalfredet art som ulv i Norge. Felling kan tillates for å avverge skade på blant annet

husdyr og tamrein, men uttaket kan bare gjennomføres hvis det ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Klima- og miljødepartementet er klageinstans på alle vedtak som fattes av de regionale rovviltneemndene. Normalt påklages slike vedtak, og i denne konkrete saken er det allerede flere som har varslet at de vil påklage rovviltneemndenes kvotefastsettelse. Videre er vedtaket som gjelder lisensfellingskvote utenfor ulvesonen i Hedmark og Akershus (rovviltregion 4 og 5) påklaget, og saken skal behandles av departementet. Jeg vil behandle alle klager i denne saken meget grundig, innenfor rammene av Stortingets vedtak, Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og rovviltforskriften. Saken vil kreve vanskelige avveininger, og jeg vil også være opptatt av å se helheten i saken. Jeg vil fatte endelig avgjørelse i god tid før lisensfellingsperioden starter.

SPØRSMÅL NR. 1612

Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 27. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Stortingets vedtak 505 sa: "Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om et tidsavgrenset identitetsavklaringsprogram for irakiske statsborgere som har fått avslag på søknad om norsk statsborgerskap på grunnlag av manglende dokumentert identitet. Forslaget omfatter de saker hvor UDI ikke har lagt identitet til grunn som dokumentert, men likevel innvilget oppholdstillatelse.»

Når vil regjeringen legge frem saken som vil sikre de irakiske statsborgerne ID-avklaring og mulig statsborgerskap?»

Svar:

Stortingets vedtak nr. 505 (2015-2016) er til behandling i departementet. Saken er tidkrevende fordi det er utfordrende å finne løsninger som ikke innebærer at vi senker kravet til klarlagt identitet som statsborgerloven fastsetter. UDI vil som en oppfølging av Stortingets vedtak sende enkelte saker til verifisering i tiden fremover. Det er nødvendig med erfaringer med verifisering for å gi en nærmere anbefaling om et tidsavgrenset identitetsavklaringsprogram for irakere. Jeg vil legge frem et svar for Stortinget så snart saken er ferdig utredet.

SPØRSMÅL NR. 1613**Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 26. september 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Hva vil fiskeriministeren gjøre for at ungdom uten fagbrev som ønsker å bli fiskere kan kvalifisere seg til å få en rekrutteringskvote?»

BEGRUNNELSE:

Framtid i Nord skrev 6. september om en person på 21 år, som har fått avslag på rekrutteringskvote, fordi han ikke har fagbrev fra fangst- og fiskefag fra videregående skole. Han har mye praktisk erfaring fra fiske, men har ikke råd til å komme i gang som fisker uten rekrutteringskvote, siden prisene på fiskekvoter har blitt veldig høye de siste årene. I samme artikkel sier statsråd Per Sandberg at han lover å se på saken. Jeg vil gjerne høre mer om hva han tenker å gjøre med dette framover.

Svar:

Kunnskap er viktig, og vil bli enda viktigere i fremtidens næringsliv. Dette gjelder også i fiskerinæringen, og det gjelder både kunnskap basert på formell kompetanse fra skolen og kompetanse opparbeidet gjennom praktisk erfaring.

Rekrutteringskvoteordningens hovedformål er å gjøre det lettere for unge fiskere å etablere seg som fartøyeier, og sikre rekruttering til fiskeryrket. Det har gjennom flere år, også i år, blitt lyst ut 10 deltakeradganger innenfor rekrutteringskvoteordningen. Ordning-

gen er forbeholdt fiskere under 30 år som allerede eier et fiskefartøy. Søkere med fullført fiskerifaglig utdanning i kombinasjon med minimum 3 års praktisk fartstid fra fiskefartøy vil bli rangert høyest dersom flere enn 10 fiskere oppfyller vilkårene. Uten en slik rangeringsliste, og kun inngangskriterier, så ville tildelingen i enda større grad måtte være basert på konkret skjønn, noe jeg ikke tror nødvendigvis vil bli oppfattet som mer rettferdig samlet sett.

Dette innebærer at man ikke er utelukket fra ordningen selv om man ikke har fagbrev, men rangeringskriteriet motiverer til formell utdanning også i denne næringen.

Siden 2009 har det blitt tildelt over 70 nye deltakeradganger innenfor rammen av rekrutteringskvoteordningen. Fristen for å søke på årets 10 deltakeradganger gikk ut 5. september. Fiskeridirektoratet er ennå ikke ferdig med å behandle de over 50 søknadene som har kommet inn. Ordningen har vært populær og bidratt til mye engasjement langs kysten, noe årets søkertall vitner om.

En siste gjennomgang av tallene viser at over 15 fiskere uten fagbrev har blitt tildelt deltakeradgang innenfor ordningen siden 2013. Dette kan illustrere at fremtidens yrkesfiskere vil være en motivert gruppe med mange former for kunnskap og erfaring.

Jeg mener derfor ordningen har truffet godt gjennom flere år. Etter at denne runden er gjennomført tar jeg imidlertid sikte på en gjennomgang av kriteriene bl.a. for en vurdering av om yrkeserfaring bør veie noe tyngre i fremtidige runder.

SPØRSMÅL NR. 1614**Innlevert 16. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 26. september 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Er det flere eller færre fiskekvoter i Troms og Finnmark siden nyttår?»

BEGRUNNELSE:

I juni endret fiskeriministeren begrensingen om at fiskekvoter bare kan selges innenfor fylkesgrensene.

NRK Finnmark fortalte nylig om at kvoter nå selges sørover fra Finnmark. Mange er bekymret over at lokalsamfunnene i Finnmark ikke lenger får ta del i verdiskapingen som skjer langs Finnmarkskysten, og at inntektene fra fisket snart vil havne hos noen få. Robert Jensen, ordfører i Vardø, sa til NRK at «– Vi får mindre fisk å lande på kaia, og mindre fisk å produsere. Det betyr at det blir mindre grunnlag for folk å bo her.

Disse trinnene som gjør at vi ikke kan bo her er stadig vekk en trussel for fraflytting». Men når statssekretær Ronny Berg blir konfrontert med at kvoter har blitt solgt ut av Finnmark de siste månedene, ser det ut som om han er uenig i virkelighetsbeskrivelsen. «Det viser seg at fisken kommer nordover. Det er en myte at det selges sørover», sa han til iFinnmark 7. september. Ber om en avklaring på hva statsråden mener om fakta i saken, om det har blitt flere eller færre fiskekvoter i Finnmark siden nyttår, og hva han vil gjøre for å sikre sysselsettingen av fiskere i fylket framover.

Svar:

Siden spørsmålet begrunnes med fylkesbindingen som ble erstattet med en landsdelsbinding fra 17. juni i år, legger jeg til grunn at dette spørsmålet gjelder deltakeradganger i den konvensjonelle kystflåten.

Opptellinger i Fiskeridirektoratet viser at det har blitt 14 færre deltakeradganger i Troms og 14 færre i Finnmark siden nyttår. I begge fylkene har antall delta-

keradganger i den minste fartøygruppen med hjemmelslengde under 11 meter blitt redusert med 16. For størrelsesgruppene med hjemmelslengde over 11 meter har det da vært en nettoøkning.

Jeg vil her understreke at en reduksjon i antall deltakeradganger ikke nødvendigvis er ensbetydende med reduserte landinger. I boken Fisken og folket som Nofima lanserte på Nor-Fishing, slås det fast at den nordnorske andelen av landingene i torskesektoren har økt betydelig de siste 15 årene.

Jeg ser videre av begrunnelsen til representanten Fylkesnes at han stiller spørsmål om hva jeg vil gjøre for å sikre sysselsettingen av fiskere i Finnmark fremover. Det kan være mange grunner til at fiskere velger å selge. Noen skal kanskje gå av med pensjon, noen vil kanskje trappe ned og noen har kanskje fått en annen jobb som de heller vil ha.

Det er ingen som har blitt tvunget til å selge, verken før eller etter endringen av fylkesbindingene. Jeg har tiltro til at den enkelte fisker er i stand til selv å vurdere hva som er best for seg, i sin situasjon.

SPØRSMÅL NR. 1615

Innlevert 19. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Det er avgjørende viktig at flyktninger som kommer til Norge får brukt sin kompetanse. Godkjenning av kompetanse er en flaskehals og gjør at vi går glipp av ressurser og at mennesker med god kompetanse ikke får riktig kompetanse påfyll og fortrenger de med mindre kompetanse i konkurranse om jobber. NOKUT har opplyst at de har klart et verktøy for raskere å kompetansekartlegge og godkjenne kvalifikasjoner til flyktninger.

Hvorfor tas ikke dette i bruk for å få flere raskere i jobb?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har lansert en nettside for selvregistrering av kompetanse hos flyktninger. Dette er nå et prøveprosjekt på Råde, og skal være klar for hele landet sommeren 2017. Selvregistreringen vil ikke innebære noen godkjenning av de kvalifikasjonene flyktningene opplyser at de selv har.

For å få godkjent utdannelsen så må det likevel gjennom en godkjenningsordning. Det er i dag 180 uli-

ke godkjenningsordninger for ulike yrkeskvalifikasjoner fordelt på 18 ulike kontorer. 12 ulike departementer har ansvaret. Mange er redde at flyktninger vil gå seg bort i det intrikate systemet. Stortinget har også bedt regjeringen gjennom behandlingen av integreringsmeldingen om å gjennomgå godkjenningsordningene.

NOKUT har utviklet et kvalifikasjonspass for flyktninger som et styremedlem i NOKUT nevnte på Dagsnytt 18 den 14. september 2016. De mener at dette kan sørge for en raskere godkjenning av kompetansen slik at arbeidsgivere kan få avklart hvilken kvalifikasjon den som de ønsker å ansette har.

Svar:

Tilgjengelige og effektive ordninger for godkjenning av utenlandsk utdanning og utenlandske yrkeskvalifikasjoner er viktige virkemidler for at flyktninger skal få brukt sin kompetanse i norsk arbeidsliv. I Norge er det flere ordninger for godkjenning avhengig av nivået på utdanningen, behovet til den enkelte og til arbeidslivet. Jeg vil likevel understreke at det i Norge ikke er et generelt krav om å få godkjent en utdanning for å

få tillatelse til å jobbe. For en gruppe regulerte yrker er det imidlertid krav om godkjenning/autorisasjon av yrkeskvalifikasjoner for å kunne utøve yrket i Norge (f. eks. i helsesektoren, el-yrker og læreryrker).

Vi skiller mellom kartlegging av kompetanse på den ene siden og godkjenning av utdanning eller yrkeskvalifikasjoner på den andre siden. En kartlegging av kompetanse gir flyktningen mulighet til å vise fram alt fra formell utdanning og arbeidserfaring til realkompetanse i en enkel oversikt. En godkjenning av utdanning eller yrkeskvalifikasjon kan bygge på det som er innberettet gjennom kartlegging, og innebærer en formell saksbehandling for å innplassere vedkommendes utdanning i et norsk system. Både kartlegging og godkjenning er viktig i kjeden av tilbud som møter flyktninger som kommer til Norge, jf. omtale i Meld. St. 30 (2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv – en effektiv integreringspolitikk.

Kompetansekartlegging

Et godt verktøy og system for kompetansekartlegging vil bidra til rask klarlegging av den enkeltes kompetanse, kunne legge til rette for vurdering av arbeidslivsrelevans og videre kvalifiserings- og opplæringsbehov. Derfor har Regjeringen i 2016 satt i gang et tverretattlig arbeid for å få på plass et system for kompetansekartlegging og karriereveiledning allerede tidlig i mottaksperioden. Utpøvingen av de nye løsningene startet opp 1. september 2016. Det er viktig for Regjeringen at kompetansekartleggingen gjøres på en slik måte at den kan brukes i integreringsarbeidet, for eksempel som utgangspunkt for den enkeltes introduksjonsprogram.

Kompetansekartleggingen utvikles som en del av UDIs eksisterende elektroniske løsning for registrering av informasjon, og dette kan gjøres på 13 språk og er en effektiv og ubyråkratisk løsning for kartlegging av kompetanse (i bred forstand) hos alle som kommer. Gjennom kartleggingen vil de flyktningene som trenger det – eller ønsker det – raskere kunne sluses inn mot søknad om godkjenning av enten utdanning eller yrkeskvalifikasjon. Alle skal få tilbud om kompetansekartlegging i mottak, men ikke alle vil ønske eller ha behov for å få en formell godkjenning av sin utdanning. Det siste gjelder blant annet alle med lite formell utdanning, som heller må bli veiledet raskt inn i riktig opplæringsstilbud.

Godkjenningsordninger for utdanning og yrkeskvalifikasjoner

NOKUT er nasjonalt veiledningskontor for all godkjenning av utenlandsk utdanning og har i tillegg ansvar for generell godkjenning av høyere utdanning. Ansvarer ble i 2016 utvidet til å omfatte generell og faglig godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæ-

ring, og fra 2017 generell godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning. Regjeringen har med dette samlet all generell godkjenning av utenlandsk utdanning i ett kompetansemiljø. Generell godkjenning innebærer at NOKUT vurderer den utenlandske utdanningen opp mot det norske utdanningssystemet, verifiserer papirer etc. og utsteder et bevis på utdanningens nivå og lengde, eventuelt grad. Det er ikke en faglig godkjenning som vurderer utdanningens innhold sammenlignet med tilsvarende norsk utdanning. Slik faglig godkjenning av høyere utdanning gjøres av universiteter og høyskoler, som har fagkompetansen til dette. Både faglig og generell godkjenning er frivillig for den enkelte og ikke nødvendig for å få jobb i Norge. Mange arbeidsgivere etterspør likevel slik dokumentasjon. For personer uten verifiserbar dokumentasjon (mulighet for å sjekke med utstederinstitusjon at den er ekte) er det en egen ordning, kalt UVD-ordningen, som innebærer at vedkommende må testes i sine kunnskaper i og med at det ikke finnes dokumentasjon. Denne ordningen koordineres av NOKUT, men universiteter og høyskoler gjennomfører også her den faglige vurderingen.

Begge disse to ordningene for generell godkjenning av utdanning krever verifiserbare dokumenter og mulighet for kontakt med utstederinstitusjon (generell godkjenning) eller at søkeren behersker norsk, skandinavisk eller engelsk (UVD-ordningen). Mange nyankomne flyktninger, spesielt fra krigsherjede land som Syria, vil dermed falle utenfor de etablerte ordningene. UVD-ordningen har i tillegg et krav om permanent oppholdstillatelse.

NOKUTs nye forslag om en kvalifikasjonsvurdering for personer som ikke kan få godkjent sin utdanning og heller ikke kan benytte seg av UVD-ordningen, for eksempel fordi de ikke har permanent opphold, er svært interessant. Dette forslaget kan fylle et "hull" i dagens ordninger for godkjenning av utdanning. Det er ikke i forslaget et bindende vedtak eller godkjenning av utdanning, men en uttalelse basert på et kort intervju NOKUT gjør med den aktuelle personen. NOKUT har utstrakt kompetanse på godkjenning av formell utdanning, og det er derfor prisverdig at NOKUT har utviklet et verktøy for å gi en vurdering av den formelle utdanningen til en person som ikke har mulighet til å få denne godkjent. Dersom arbeidsgiverne mener de kan ansette på bakgrunn av et slikt dokument, vil dette kunne åpne døren til arbeidslivet for flere personer.

For autorisasjon til å arbeide innenfor et lovregulert yrke er det relevant fagetat, for eksempel Helsedirektoratet, DSB og Utdanningsdirektoratet, som foretar en faglig vurdering av den enkeltes utdanningsbakgrunn og arbeidserfaring. Dette gjelder blant annet helsepersonell, elektrikere og lærere. Slik autorisasjon/godkjenning er obligatorisk for å kunne utøve om lag 170 yrker i Norge, regulert av den enkelte fagmyndighet. Det er av stor betydning at personer med utenlandsk utdanning får informasjon om hvor de skal henvende

seg for å søke godkjenning. I forbindelse med implementering av EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv etablerer regjeringen en felles informasjons- og søknadsportal for søknader om yrkesautorisasjon, uavhengig av yrke. Det er NOKUT og Altinn som har et felles ansvar for dette. Den faglige søknadsbehandlingen vil fremdeles ligge hos de ulike godkjenningsskontorene, som har fagkompetansen til å vurdere yrkeskvalifikasjonene.

Det er en utfordring at mange opplever det norske systemet for godkjenning av utenlandsk utdanning som tungrodd og unødvendig strengt. Det kan føre til at verdifull kompetanse som finnes i Norge ikke blir tatt i bruk. Samtidig er det viktig at arbeidsgivere og samfunnet for øvrig kan stole på de godkjenningene som gis. Derfor må forenkling av prosedyrer og kontroll ikke gå på bekostning av kvaliteten på selve dokumentasjonen. NOKUT har et ansvar for generell og faglig godkjenning av utenlandsk utdanning på flere nivåer. Dette innebærer blant annet gode verktøy for å avdekke juks og forfalskede papirer. Videre er jeg oppatt av at vi ikke må innrette oss slik at mange søker om godkjenning som ikke er nødvendig. Det er kun i forbindelse med praktisering av et yrke som er lovregulert i Norge, at det er påkrevd med en autorisasjon. Flykt-

ninger med en grad i for eksempel samfunnsvitenskap eller matematikk, med ingeniørutdanning, eller med erfaring/utdanning som bussjåfør eller frisør, kan også søke arbeid direkte uten å måtte gå veien om NOKUT eller utdanningssystemet. Vi skal ikke lage et system som fratar dem den muligheten. Det kan i noen tilfeller være forståelig at arbeidsgivere ønsker generell godkjenning, men vi bør ikke gjøre slik godkjenning til noe som reelt sett er obligatorisk, da det vil føre til en kraftig byråkratisering.

Kunnskapsdepartementet gjennomgår dagens system med godkjenning av utenlandsk utdanning/utenlandske yrkeskvalifikasjoner, for å sikre effektivitet, brukervennlighet og pålitelighet. Jeg har omtalt noen av de tiltakene vi er i gang med for å sikre at systemet fungerer bedre, blant annet som følge av Stortingets bestilling i forbindelse med integreringsforliket. I 2016 er det bevilget 6 millioner kroner til å styrke informasjonsarbeidet og den generelle saksbehandlingskapasiteten i NOKUT, og 23 millioner kroner bevilges til NOKUTs arbeid med godkjenningsordninger for fag- og yrkesopplæringen og fagskoler. Vi vil fortsette dialogen med NOKUT om deres forslag til en ny vurderingsordning, og kommer tilbake til dette høsten 2016.

SPØRSMÅL NR. 1616

Innlevert 19. september 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 26. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Er det riktig at Klima- og miljødepartementet før 30. august ikke undersøkte hvilke havområder som ville inngå i nomineringen til 24. konsesjonsrunde og heller ikke gav OED og Statsministeren innspill på at det ville være brudd på gjeldende politikk å åpne for nominering av blokker som ikke er åpnet for oljevirksomhet, ikke skal åpnes for oljevirksomhet og blokker som er omfattet av marint vern?»

BEGRUNNELSE:

Klima- og miljødepartementet har ansvaret for forvaltningsplanene for norske havområder og marine verneområder. I en regjeringsskonferanse før sommeren ga regjeringen grønt lys til Lien for hans plan om å starte en 24. runde med tildeling av områder for oljeleting på norsk sokkel. VG hevder (14. september) at i forkant hadde Olje- og energiminister Tord Lien sendt ut

informasjon til resten av regjeringen med sitt forslag om en ny konsesjonsrunde uten kart over de områdene han ønsker å få nomineringer på. I så fall har regjeringen åpnet for nomineringer uten å vite hvor det skulle nomineres. Fakta i etterkant underbygger dette. 30. august, sendte OED ut et kart som viste hvilke områder departementet ønsket tilbakemeldinger fra oljeselskapene på. I tilbakemeldingene, kalt nomineringen, skal oljeselskapene sende inn geologiske data og analyser og anbefale hvilke områder de mener bør lyskes ut. Det har i ettertid vist seg at kartet sendt ut 30. august inneholdt blokker som ikke er åpnet for oljevirksomhet, ikke skal åpnes for oljevirksomhet og blokker som er omfattet av marint vern. OED har i flere runder korrigert kartene for å få de i overensstemmelse med gjeldende politikk. NTB siterer statsminister Erna Solberg 15. september

«Regjeringen burde ha visst hvilke områder som var inkludert da de lot oljeselskapene peke ut nye områder i den 24. konsesjonsrunden».

Svar:

Det er Olje- og energidepartementet som har ansvaret for å gjennomføre konsesjonsrunder i tråd med

gjeldende lover, forskrifter og øvrige rammer. Det er derfor Olje- og energidepartementet som inviterer oljeselskapene til å nominere blokker i areal åpnet for petroleumsvirksomhet til konsesjonsrunder.

Klima- og miljødepartementet var kjent med at det skulle sendes ut invitasjon til å nominere blokker i 24. konsesjonsrunde, og jeg la til grunn at prosessen med nominering ble gjennomført i tråd med gjeldende rammer.

SPØRSMÅL NR. 1617

Innlevert 19. september 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 28. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Statistisk sentralbyrå presenterte sist uke ny statistikk som viser at Oppland og Hedmark har lavest mediannivå for nedlastingshastighet på private bredbånd i landet. Rogaland ligger på toppen og har til sammenligning nær tre ganger så raskt bredbånd som innlandsfylkene.

Hvilke tiltak vil statsråden iverksette slik at private bredbåndsabonnenter i innlandet sikres nedlastingshastighet på linje med landet for øvrig?»

BEGRUNNELSE:

På landsbasis har 83 prosent av norsk husstander bredbånd. Oversikten fra SSB viser at nedlastingshastigheten i Oppland ligger på 15,3 Mbit/s og i Hedmark på 15,5 Mbit/s. Finnmark og Sogn og Fjordane ligger også lavt med henholdsvis 17,4 Mbit/s og 18,7 Mbit/s. I Rogaland er medianhastigheten på hele 42,8 Mbit/s.

For å strøme HD-sendinger over Internett krever flere strømmetjenester en minste-hastighet på 5 Mbit/s. Det betyr at mens et typisk privat abonnement i Oppland så vidt vil klart å strøme tre HD-sendinger, så vil abonnenter i Rogaland klare åtte HD-sendinger samtidig og fremdeles ha kapasitet til overs.

SSB skriver videre at:

"Gjennomsnittshastigheita for private breiband aukar frå 40,2 Mbit/s til 43,0 Mbit/s i andre kvartal for landet sett under eitt. Det siste året har gjennomsnittshastigheita stige med 36,5 prosent. Medianverdien for nedlastingshastigheita ligg på 26,3 Mbit/s. Denne har stige med 15,4 prosent det siste året – mindre enn gjennomsnittshastigheita. Den store auken i gjennomsnittshastigheita det siste året skuldast i stor grad at talet på

private breiband i den raskaste kategorien – frå 128 Mbit/s og raskare – har skote i veret."

Svar:

God bredbåndstilgang er viktig for folk i hele landet. Norge har i dag god bredbånddekning i internasjonal sammenheng. Nær 100 prosent kan få bredbånd med hastigheter på 10 Mbit/s eller mer. Fire av fem husstander har tilbud om bredbånd med 30 Mbit/s eller mer. Også når det gjelder bruk av Internett og bredbånd ligger Norge svært langt fremme i internasjonal sammenheng. Norge har kommet langt når det gjelder digitalisering, og derfor merkes det ekstra godt dersom nettilgangen enkelte steder ikke er like god som man skulle ønske. Men samtidig er det viktig å huske at utviklingen skjer svært raskt. Hva som regnes som raskt bredbånd i dag er noe helt annet enn bare for noen år siden. Befolkningens behov for bredbåndshastighet øker etter hvert som nye tjenester blir tilgjengelig og bruksmønstrene endrer seg.

Når det gjelder SSBs kartlegging av nedlastningshastighet for bredbånd ("Internettmålingen"), ser vi at det har skjedd en kraftig økning både i gjennomsnittshastighet og medianhastighet for private bredbåndsabonnenter de siste årene. Dette gjelder også i innlandsfylkene. I 2012 (2. kvartal) lå medianhastigheten på private bredbåndsabonnement i Hedmark og Oppland på henholdsvis 4,5 Mbit/s og 4,3 Mbit/s, mens for landet som helhet var medianen 7,4 Mbit/s. I 2. kvartal 2016 lå medianhastigheten i Hedmark og Oppland på henholdsvis 15,5 Mbit/s og 15,3 Mbit/s, som innebærer en økning siden 2012 på henholdsvis 244 % og 256 %. For landet som helhet lå medianhastigheten i 2016 (2. kvartal) på 26,3 Mbit/s som innebærer en økning på

255 %. Selv om Hedmark og Oppland ligger lavest i medianhastighet blant fylkene, har disse fylkene opplevd en bedring på dette feltet som er relativt sett bedre enn flere andre fylker, herunder Oslo og Rogaland, som kun har hatt en økning på henholdsvis 174 % og 126 %.

Når dette er sagt, er jeg enig i at det fortsatt er utfordringer når det gjelder bredbåndshastighet i enkelte områder, og innlandsfylkene ligger lavt på statistikken sammen med andre fylker som Finnmark og Sogn og Fjordane.

Regjeringens viktigste rolle innenfor sektoren vil fortsatt være å skape gode rammevilkår for konkurranse og investeringer i alle deler av landet i årene framover. Dette vil skje gjennom å legge til rette for effektiv konkurranse gjennom den sektorspesifikke reguleringen samt å bidra til kostnadseffektiv utbygging blant annet ved å fjerne unødige hindringer. Regjeringen har sendt på høring utkast til lov om tilrettelegging for utbygging av høyhastighetsnett for elektronisk kommu-

nikasjon (bredbåndsutbyggingsloven). En eventuell innføring av en slik lov vil bidra til mer samordning og gjenbruk av eksisterende infrastruktur og dermed bidra til mer utbygging for hver krone som investeres.

Det er de kommersielle aktørene som tar de store investeringene i bredbåndsutbyggingen, men Staten tar et ekstra ansvar der den kommersielle interessen for utbygging er begrenset. I 2015 ble bredbåndsprosjekter i Hedmark og Oppland tildelt til sammen ca. 31 mill. kroner i statlig støtte av en total ramme på ca. 110 mill. kroner. I 2016 er tildelingen nylig offentliggjort, og Hedmark og Oppland får i år til sammen ca. 15 mill. kroner til bredbåndsprosjekter, av en tilgjengelig ramme på 126,5 mill. kroner. Ordningen er innrettet slik at kommuner må søke gjennom fylkeskommunen, og for å få støtte må man konkurrere med andre gode prosjekter. Jeg mener at støtteordningen har bidratt til gode og kreative løsninger til gode for innbyggerne, og forventer at den også vil gjøre det i fremtiden. Dette gjelder også i innlandsfylkene.

SPØRSMÅL NR. 1618

Innlevert 19. september 2016 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 26. september 2016 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hvilke planer har statsråden framover når det gjelder å øke andel søsken som får vokse opp sammen etter omsorgsovertakelse, og hva har statsråden til nå gjort av tiltak?»

BEGRUNNELSE:

Det må være et mål for barnevernet og fosterhjemsomsorgen at flest mulig søsken skal vokse opp sammen etter omsorgsovertakelser. Det må gjøres tiltak og legges planer som sørger for at dette skjer. Disse barna har ikke tid til å vente. Regjeringen har lovet å arbeidet for at flere søsken skal få vokse opp sammen, men en undersøkelse gjort av SOS-barnebyer viser at situasjonen for 2016 er uendret.

Svar:

Som oftest vil det være til barnets beste at barn som er under barnevernets omsorg har kontakt med sine søsken og får vokse opp sammen med dem. Søsken kan ha positiv innflytelse på hverandres læring, utvikling og atferd. Forskning kan tyde på at søsken som får bo

sammen, har færre emosjonelle og atferdsmessige problemer enn søsken som er splittet i forskjellige fosterhjem. For mange barn er kontakten med søsken viktigere enn kontakt med foreldre. Men i enkelte tilfeller er det ikke til barnets beste å ha kontakt med søsken. Søsken kan ha ulike behov eller de kan påvirke hverandre negativt. Om søsken skal bo sammen eller ikke etter en omsorgsovertakelse, må alltid vurderes individuelt og konkret.

Ifølge undersøkelsen som representanten viser til, skilles 6 av 10 søsken når de er under barnevernets omsorg. Tallene er hentet inn av Ipsos på oppdrag fra SOS-barnebyer. Undersøkelsen gir oss kun informasjon om andelen barn som ikke bor sammen med sine søsken. Den sier ikke noe om tallene er basert på en vurdering av at barnas beste ville vært å bo sammen sine søsken. Uansett er det likevel grunn til å anta at flere barn enn i dag burde hatt mer samvær med sine søsken.

Å bedre fosterhjemsomsorgen, ved blant annet å øke andelen barn som kan bo sammen med sine søsken der det er til det beste for barna, er viktig for meg som barneminister. En viktig årsak til at mange søsken ikke får bo sammen er sannsynligvis at det er vanskelig å finne fosterhjem som ønsker og har mulighet

til å ta imot flere barn. Særlig gjelder dette når flere enn to søsken skal flytte samtidig. Å ha omsorgen for flere barn er krevende, og dersom fosterforeldre skal være villige til påta seg en slik oppgave, må hjemmet få gode rammer med tilrettelagt hjelp og oppfølging. Bedre og mer forutsigbare rammer for fosterhjem som har omsorg for søsken, kan bidra til at flere fosterforeldre ønsker å påta seg en slik omsorgsoppgave. Retningslinjer for vurderingen av forsterkningstiltak, med anbefalinger for hvilke tiltak som bør settes inn for å skape gode rammer for hjem som har omsorg for flere barn, kan gjøre at flere fosterforeldre vil påta seg omsorgen for søsken.

En stabil oppvekst handler ofte om å ha kontakt med sine søsken. Når søsken ikke bor sammen, skal barneverntjenesten legge til rette for samvær når hensynet til barnet ikke taler mot det. Tilstrekkelig rekruttering og god nok oppfølging, både av faglig, praktisk og økonomisk art, er viktig for å bidra til at barn i fosterhjem får en stabil og god oppvekst. Dette er temaer som vi nå jobber med i etterkant av fosterhjemsmeldingen. I et av Stortingets vedtak ved behandlingen av fosterhjemsmeldingen er Regjeringen bedt om å sørge for at søsken som hovedregel ikke blir splittet ved omsorgsovertakelse, og at det gjøres tiltak som legger bedre til rette for fosterfamilier som tar imot søsken.

Etter flere år med målrettet arbeid for å øke andelen plasseringer i fosterhjem i slekt og nettverk, ser vi

nå resultater. Av nye fosterhjem er nå rundt 50 prosent i slekt og nettverk. Dette er en markant økning. Bruk av familieråd og rekruttering av fosterhjem i slekt og nettverk er viktige strategier for at søsken kan fortsette å bo sammen. Å gi kommunene en plikt til å vurdere familieråd eller andre metoder for nettverkskartlegging når barn trenger et fosterhjem, er et av tiltakene i fosterhjemsmeldingen.

Buudir har i 2016 fått 10 millioner kroner øremerket til en ekstra innsats for rekruttering av fosterhjem. Bedre tilrettelegging av søskenplasseringer inngår i dette arbeidet. I april i år leverte Buudir videre faglige anbefalinger om barnevernets arbeid med søsken. Anbefalingene er digitalt utformet, og finnes på direktoratet sine nettsider. Informasjon om anbefalingene og link til dokumentet er sendt ut til alle landets kommuner og fylkesmenn.

Barnevernlovutvalget skal om kort tid avgi sin innstilling til utkast til ny barnevernlov. Utvalget har blant annet fått i oppdrag å vurdere behovet for lovendringer når det gjelder partsrettigheter for søsken i barnevernsaker.

Jeg skal også i nær fremtid ha et møte med SOS-barnebyer. Hovedtema for møtet er hvordan vi kan sørge for at flere søsken får vokse opp sammen etter omsorgsovertakelse. Jeg ser frem til å høre nærmere hva SOS-barnebyer tenker og mener om dette.

SPØRSMÅL NR. 1619

Innlevert 19. september 2016 av stortingsrepresentant Anne Tingelstad Wøien

Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Gjennom media er det kjent at det ikke har blitt foretatt noen gjennomgang av regelverk og finansieringsordning for bibelskolene.

Hvorfor er ikke dette gjort over ett år etter at det ble sagt det skulle gjøres og hva vil statsråden gjøre for å påse at Stortingets intensjoner blir ivarettatt?»

BEGRUNNELSE:

I avisen Dagen 19. september 2016 kan en lese at nesten hver tredje elev ved norske bibelskoler også i høst er utenlandske statsborgere.

Det betyr at andelen er nesten like høy som i fjor da de store kullene med utenlandske bibelskolestudenter førte til kritikk og debatt.

Hver av bibelskoleplassene har statsstøtte på 92 000 kroner, noe som betyr at det blir brukt 25,8 millioner kroner på statsstøtte til utenlandske statsborgere på norske bibelskoler.

I artikkelen trekkes det fram at en god del av de utenlandske elevene går på bibelskole for å sikre seg et år ekstra i Norge etter at aupair-perioden er over. Avisa Dagen viser til at det på Filadelfia Bibelskole i Oslo er 109 utenlandsstudenter og at blant de 23 elevene på Fjelltn Bibelskole i Stavanger er det 21 som kommer fra utlandet. Det strider ikke mot retningslinjene å ta inn utenlandsstudenter. Det er også bra for internasjonalisering og forening, men dersom skolene har flere utenlandsstudenter enn norske studenter er det naturlig å stille spørsmål ved om Stortingets intensjon oppfylles. Stortinget støtter disse skolene for at de skal

gi menigheter, kirker og organisasjoner påfyll av kompetanse.

I august 2015 stilte jeg spørsmål til statsråden om den høye andelen av utenlandske elever ved norske bibelskoler var i overenstemmelse med Stortingets intensjoner.

I svar datert 31. august 2015 skriver statsråden at departementet vil foreta en gjennomgang av finansieringsordningen og regelverket for disse skolene.

Svar:

Bibelskolene er godkjent og mottar statstilskudd etter voksenopplæringsloven kapittel 4. Dette kapitlet regu-

lerer såkalte «diverse skoler», og trådte i kraft 1. juli 2010. Det er i dag 31 skoler som mottar statstilskudd etter kapittel 4, av disse er 20 bibelskoler og 11 skoler innen blant annet kunst, media og musikk.

For om lag et år siden svarte jeg på spørsmål fra Stortinget, at jeg ville gjennomgå både finansieringsordningen og regelverket for bibelskolene, særlig med tanke på andelen utenlandske elever ved skolene. Hensikten med gjennomgangen er å sikre at skolene oppfyller Stortingets intensjoner med den offentlige finansieringen av skoleslaget.

Gjennomgangen og utredningen av ulike tiltak er nå helt i slutfasen. Jeg vil sende forslag til regjendringer på høring i løpet av høsten.

SPØRSMÅL NR. 1620

Innlevert 19. september 2016 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Er konsekvensene av praksisen ved innføring av lovendringen vurdert, og mener statsråden at praksisen kan forsvares?»

BEGRUNNELSE:

Retten til spesialpedagogisk hjelp og til tegnspråkopplæring i barnehage er flyttet fra opplæringsloven til barnehageloven (jfr. Prop.103L 2015-2016) Etter retningslinjer fra Utdanningsdirektoratet skal barn som har fått vedtak før 1.august fortsatt ha rett på fratrekk, mens barn som har fått vedtak etter dette tidspunktet, ikke vil ha slik rett.

I praksis betyr det at dersom søknaden om spesialpedagogisk hjelp lå langt nedi bunken da den skulle behandles i kommunen, og vedtaket ble gjort etter 1.august 2016, kan det bety en økt utgift for familien på opptil 12.000,-kr. Hvis søknaden tilfeldigvis ble behandlet før samme dato, vil familien spare tilsvarende.

Svar:

Stortinget vedtok i vår å flytte reglene om spesialpedagogisk hjelp og tegnspråkopplæring fra opplæringsloven til barnehageloven. Lovendringen, som trådte i kraft 1. august 2016, betyr blant annet at foreldre med barn som mottar spesialpedagogisk hjelp eller tegnspråkopplæring må betale lik foreldrebetaling som alle andre foreldre. Det er ikke gjort endringer når det gjel-

der betaling for den hjelpen barnet mottar, og det betyr at foreldre med barn som mottar spesialpedagogisk hjelp eller tegnspråkopplæring fortsatt ikke skal betale noe ekstra for den hjelpen barnet mottar. I overgangsåret 2016 vil det ha betydning for foreldrebetalingen om vedtaket om hjelp eller opplæring, ble fattet før eller etter 1. august. Dersom vedtaket ble fattet før 1. august, vil foreldrene ha rett til fritak i foreldrebetalingen frem til utløpet av vedtaket. De fleste av vedtakene har en varighet på ett år. Det betyr at fra og med 2017 vil alle foreldre bli behandlet likt uavhengig av når på året vedtaket blir fattet.

Regjeringen har i 2015 og 2016 styrket modersjonsordningene. Det betyr at alle foreldre med lav inntekt, uavhengig av om barnet mottar særskilt støtte, har rett til reduksjon i foreldrebetalingen. Gjennom dette bidrar regjeringen til at barnehagen er tilgjengelig for alle barn uavhengig av foreldrenes økonomi.

SPØRSMÅL NR. 1621**Innlevert 19. september 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 27. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden foreta seg for å sørge for at norske dommere i større grad erklærer seg inhabile i saker der et firma er part, og dommeren eier aksjer i dette firmaet?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge VG har 19 norske dommere de siste årene behandlet over 70 saker der et selskap de eier aksjer i har vært part. Nær halvparten av dommerne har aldri opplyst om eierskapet i forkant av rettsbehandlingen. I over 60 prosent av sakene har selskapet dommeren eier aksjer i, vunnet frem.

Det er helt avgjørende for rettsstatens legitimitet at norske dommere oppfattes som uavhengige og nøytrale. VG-avsløringen kan skape inntrykk av det motsatte, og spørsmålsstilleren mener det er beklagelig dersom norske dommere ikke har et mer bevist forhold til egen habilitet og åpenhet i denne typen saker.

Svar:

Jeg er enig i at det er viktig at norske dommere oppfattes som uavhengige og nøytrale og at de har et bevisst forhold til egen habilitet.

Det følger av domstolloven § 113 at en dommer som finner at han er i en stilling som gir partene rett til å kreve han utelukket etter domstolloven § 108 og forholdet ikke er alminnelig kjent, bør sørge for at partene får vite om det så snart som mulig.

I hvilken grad dommere kan ha sidegjøremål og har plikt til å registrere disse, reguleres av domstolloven kapittel 6A og av forskrift om dommeres sidegjøremål. I henhold til forskriften § 1 regnes også investeringer som sidegjøremål.

Registeret over sidegjøremål føres av Domstoladministrasjonen. Domstoladministrasjonen har opplyst at de etter at saken representant Leirstein viser til i sitt spørsmål ble slått opp i media i høst, har innført nye rutiner knyttet til registrering i og oppfølging av sidegjøremålsregistrene. Videre opplyser Domstoladministrasjonen at de fremover vil ha fokus på kompetanse- og holdningsskapende arbeid relatert til registreringsplikten.

På bakgrunn av disse rutineendringene og Domstoladministrasjonens sterke fokus på problemstillingen, vurderer jeg det på nåværende tidspunkt slik at det er tilstrekkelig oppfølging for å sikre at regelverket etterleves.

SPØRSMÅL NR. 1622**Innlevert 20. september 2016 av stortingsrepresentant Iselin Nybø****Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Vil statsråden vurdere å gjøre ordningen rundt fraværgrensen mer fleksibel, slik at helsepersonell slipper å bruke tid på papirarbeid som tidligere var unødvendig?»

BEGRUNNELSE:

Den siste tiden har organisasjoner som Sykepleierforbundet og Allmennlegeforeningen vært ute i flere medier og uttrykt sin frustrasjon over følgene av de nye fraværsreglene i videregående skole. Fastleger og hel-

sesøstre opplever at kapasiteten sprenses fordi elever med kortvarige og mindre alvorlige sykdommer trenger sykemelding. Dette er en pasientgruppe som tidligere ikke ville hatt behov for helsefaglig tilsyn, men, som med en maksimum udokumentert fraværgrense på ti prosent, strømmer til lege- og helsesøsterkontorene for å få sykemelding. Dermed bruker man nå store ressurser i helsevesenet og skolehelsetjenesten på enkelt, og tidligere unødvendig, papirarbeid. Dette er tid som normalt ville blitt brukt på pasienter med større behov. Man har også sett at foreldre mister arbeidstimer fordi de må frakte ungdommene til og fra lege hver gang de blir dårlige.

Venstre har vært en pådriver for å styrke skolehelsetjenesten, og fikk blant annet lagt inn midler til å opprette 100 nye helsesøsterstillinger i skolehelsetjenesten i statsbudsjettet for 2016. Tanken var ikke at disse nye stillingene skulle brukes på byråkrati, men tvert imot at flere elever skulle få den hjelpen de trengte, tidligere. Dette ville i sin tur kunne forebygge fravær. Nå er det derimot slik at den kapasitetsspisende bieffekten av fraværsgrensen truer kvaliteten i lege- og helsesøstertilbudet til de resterende pasientene - som jo tjenestene primært er beregnet på.

Svar:

Fraværsgrensen er en grense for hvor mye udokumentert fravær elevene kan ha. Grensen på ti prosent tar altså høyde for at elever med for eksempel forkjølelse eller annet kortvarig sykefravær kan være borte fra skolen uten at det er nødvendig med dokumentasjon

fra lege eller andre sakkyndige. Jeg mener derfor fraværsgrensen er fleksibel.

Allmennlegene og helsesøstrene er ikke gitt nye oppgaver i forbindelse med de nye fraværsgreglene. Innføringen av fraværsgrensen endrer heller ikke disse helsetjenestenes prioriteringer. Kunnskapsdepartementet er opptatt av at helsetjenesten og skolene får den informasjonen de trenger for å håndtere det nye regelverket på en god måte. Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet samarbeider nå om slik informasjon. Både Landsgruppen av helsesøstre i Norsk sykepleierforbund og Den norske legeforening har deltatt på møter i Kunnskapsdepartementet for å få informasjon om og for å diskutere de nye reglene.

Det er naturlig at det oppstår enkelte spørsmål når det skal tas i bruk nye regler. Vi vil arbeide for å løse de utfordringene som oppstår, men kan ikke se at det er nødvendig å endre regelverket nå. Jeg vil imidlertid følge nøye med på situasjonen fremover, og vil ha nye møter med bl.a. Legeforening senere i år.

SPØRSMÅL NR. 1623

Innlevert 20. september 2016 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 28. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Jeg vil gjerne vite hva som er gjennomsnittlig kostnad pr. meter rullebane produsert de siste 30 år. Å etablere nye rullebaner er kostbart. Jeg vil derfor gjerne vite hva slags kostnadsutvikling vi har hatt her i landet de siste 30 år, med fokus på billigst, dyrest og gjennomsnittlig pris pr. meter rullebane.

Kan statsråden bistå meg med svarene?»

Svar:

Avinor opererer ikke med nøkkeltall for kostnader per løpemeter rullebane. Det er relativt sjelden at det utføres rullebanebygging og/eller rullebaneforlengelser i Norge, og et nøkkeltall vil være vanskelig å konstruere og gi liten verdi. Tiltak som gjennomføres er dessuten ofte sammensatte, slik at de påløpte kostnadene ikke bare gjelder selve rullebanen, men også sikkerhetsområder, lysanlegg etc. I tillegg er det store variasjoner mellom ulike lufthavner og forholdene rundt rullebanetiltakene. Variasjonene er blant annet knyttet til:

- Rullebanekategori
- Grunnforhold

- Topografi (fylling/skjæring, erosjonssikring mot sjø etc.)
- Grunnerverv
- Eksisterende infrastruktur
- Liten flytrafikk – stor flytrafikk
- Flystørrelse og vekt
- Situasjonen i anleggsmarkedet

Når det gjelder utviklingen i kostnadene over tid, følger prisen på anleggsarbeidene Avinor gjennomfører langt på vei kostnadsutviklingen i anleggsmarkedet generelt. Dette henger sammen med at Avinor henter anleggsressurser i samme marked som veg- og jernbaneutbygginger. I følge Statistisk sentralbyrå, har byggekostnadsindeksen for veganlegg økt fra 60,7 første kvartal 1987 til 155,8 første kvartal 2016 (indeksen var 100 første kvartal 2004).

Kostnadsutviklingen er preget av skjerpede krav i lover og regelverk. Særlig har nasjonale krav til utforming påvirket kostnaden for gjennomføring av rullebaner. Som følge av regler som trådte i kraft i 2006 har Avinor i perioden 2006 – 2014 gjennomført tiltak for over 2,3 mrd. kroner knyttet til rullebaners sikkerhetsområder og lysanlegg på nesten alle sine lufthavner. Fra 2017 vil imidlertid de nye, harmoniserte EU-regler

for utforming av lufthavner på enkelte punkter være noe mindre krevende for rullebaner.

Krav til rullebaners utforming har sammenheng med rullebanens lengde på en slik måte at rullebaner med lengde over 1199 meter generelt har mer omfattende krav til bæreevne, sikkerhetsområder og lysanlegg.

Tabellen under illustrere kostnadsnivå, kostnadsvariasjoner og kostnadsutvikling for rullebaner. Kostnadene gjelder en ferdig etablert rullebane som kan benyttes av fly. Dette vil si at man også har med omsluttende sikkerhetsområder og tekniske anlegg som lys og navigasjon etc. Kostnadene er angitt i anleggsårets priser.

Sted	Lengde	År	Ca rullebanekostnad i byggeåret i mill kr	Kostnad pr lm forlenget rullebane i 1000 kr
Brønnøysund	1000m til 1199m	1999	39	195
Kirkenes	1700m til 2000m	1999	50	170
Florø	800m til 1199m	2000	61	152
Haugesund	1600m til 2000m	2002/03	87	217
Molde	1550m til 2000m	2006/07	36	80
Kristiansund	1700m til 2000m	2012/13	59	197
Sandnessjøen	800m til 1199m	2008/13	40	100

SPØRSMÅL NR. 1624

Innlevert 20. september 2016 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein

Besvart 28. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden se på muligheten for at innbyggere uten tilgang til internett skal kunne bestille time for nytt pass via telefon?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller er kjent med at det i Øst Politidistrikt ikke er mulig å bestille passtime over telefon, men at dette må gjøres over nettet eller ved personlig oppmøte. Dette er en ulempe for mange, spesielt eldre, som ikke alltid har tilgang til internett. Vil også kunne være en belastning for enkelte å risikere flere turer til politistasjonen for å se om det tilfeldigvis er en ledig time den aktuelle dagen.

Svar:

Både departementet og politiet er opptatt av å ha et godt tilbud til publikum som skal søke om pass. De fleste politidistrikter har i dag et tilbud om timebestilling på nett. Tilbakemeldingen fra publikum er at de fleste er svært fornøyd med å kunne forhåndsbestille time for å søke pass, da dette skaper forutsigbarhet og reduserer ventetiden.

Slik representanten Leirstein påpeker, er det imidlertid ikke alle innbyggere som har tilgang til internett. Det er viktig at også disse gis en mulighet til å forhåndsbestille time. Politidirektoratet har derfor bedt samtlige politidistrikter legge til rette for å ta imot telefonhenvendelser og bistå med forhåndsbestilling av timer for pass-søknader fra publikum som ikke selv kan forhåndsbestille time via internett. Jeg oppfatter dette som en god løsning på problemstillingen.

SPØRSMÅL NR. 1625**Innlevert 20. september 2016 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 27. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Rovviltnemdene ønsker felling av 47 ulver i Norge. Blir dette gjennomført vil over halvparten av den norske ulvebestanden bli skutt. Vedtaket skjer samtidig som den svenske ulvebestanden er redusert med 20 pst. Når begge land reduserer antallet ulv blir den skandinaviske bestanden mer sårbar og risikoen for innavl øker.

Vil statsråden ta kontakt med svenske myndigheter for å vurdere om det er forsvarlig å skyte 47 ulv i Norge samtidig som den svenske bestanden reduseres?»

Svar:

Klima- og miljødepartementet er klageinstans på alle vedtak som fattes av de regionale rovviltnemndene. Normalt påklages slike vedtak, og i denne konkrete saken er det allerede flere som har varslet at de vil påklage rovviltnemndenes kvotefastsettelse. Jeg kan derfor ikke gå inn på konkrete vurderinger i den aktuelle saken på nåværende tidspunkt.

Jeg vil behandle alle klager i denne saken meget grundig, og stortingsvedtaket fra 6. juni 2016 vil være utgangspunktet for min vurdering. Samtidig vil jeg sikre at vi er innenfor rammene av Bernkonvensjonen, naturmangfoldloven og rovviltforskriften. Saken vil kreve vanskelige avveininger, og jeg mener det er viktig å se helheten i saken. Dette inkluderer også å se til hva som skjer på svensk side av grensen.

Som det følger av Meld. St. 21 (2015–2016) - Ulv i norsk natur - Bestandsmål for ulv og ulvesone har det

vært gjort flere forsøk på å starte forhandlinger med Sverige om et felles bestandsmål for ulv som lever i revir på grensen mellom Norge og Sverige. Det har fra svensk side ikke vært mulig å starte slike forhandlinger. Sverige opplyste at prosessen med EU om forvaltning av ulv i forbindelse med Arts- og Habitatdirektivet må avsluttes før de eventuelt kunne starte forhandlinger med Norge om fordeling av ulv i grenserevir. Noe nærmere tidsangivelse for når prosessen med EU forventes avsluttet kunne ikke svenske myndigheter gi. På bakgrunn av at det virket lite sannsynlig at man kunne starte forhandlinger med Sverige i overskuelig fremtid, besluttet regjeringen at det i tråd med rovviltforlikets punkt 4.3 skulle fremmes en sak for Stortinget om fastsettelse av bestandsmål for ulv uten at det foreligger en avtale med Sverige om fordeling av grenseulv.

Selv om vi ikke har et felles bestandsmål med Sverige forvalter begge land ulv som lever på begge sider av grensen. Hva det enkelte land beslutter med hensyn til uttak av slike ulver påvirker bestandssituasjonen og bestandsmålet i begge land. Jeg vil derfor undersøke om svenske myndigheter vurderer uttak av ulv som lever i grenserevir mot Norge, og som således kan påvirke bestandssituasjonen og bestandsmålet også på norsk side. Videre er det slik at innavlsnivået og omfanget av ulovlig jakt er forhold som er viktige i vurderingen av om man skal legge seg høyt eller lavt innenfor intervallet av det bestandsmålet Stortinget har vedtatt. Den genetiske situasjonen og ulovlig jakt vil derfor være blant de momenter jeg vil vurdere i en eventuell klagebehandling.

SPØRSMÅL NR. 1626**Innlevert 20. september 2016 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide****Besvart 28. september 2016 av olje- og energiminister Tord Lien****Spørsmål:**

«Olje- og energiministeren har stadfesta at han feilinformerte og har skapt utryggleik om kva område han ville opne for nominering frå oljeselskapa i den 24. konsesjonsrunden.

Kan statsråden gjere greie for korleis denne feilinformasjonen kunne førekome og korleis han valde å inkludere Lofoten, Bjørnøya og Møre i utlysingskarta?»

Svar:

Petroleumsvirksomheten på norsk sokkel er underlagt strenge krav til helse, miljø og sikkerhet, og skjer i sameksistens med andre brukere av havet. Et omfattende virkemiddelapparat er utviklet over mer enn 40 år. Prosessen med å tildele nye utvinningstillatelser er bare en av flere brikker i dette systemet. Ingen aktivitet på norsk sokkel aksepteres med mindre hensynene til helse, miljø og sikkerhet ivaretas og god sameksistens med andre brukere av havet sikres.

Departementet gjennomfører konsesjonsrunder i tråd med gjeldende lover, forskrifter og rammer. En konsesjonsrunde har tre hovedfaser – nominasjon, utlysning og tildeling. Nominasjonsprosessen er et verktøy for å hente inn oppdatert kunnskap om geologien på norsk sokkel fra oljeselskapene, og for å få kartlagt hvor oljeselskapene ønsker å utforske geologien nærmere. I arbeidet med nominasjoner sammenstiller selskapene sin opparbeidede kunnskap om undergrunnen på norsk sokkel. I denne fasen gjennomfører selskapene ingen aktivitet til havs.

Oljedirektoratet gir etter nominasjonsprosessen en faglig vurdering til departementet om hvilke områder som er geologisk og kommersielt interessante for utlysning. Departementet utarbeider deretter et forslag til utlysning som sendes på offentlig høring. Etter høringsrunden utlyses runden. Det er gjennom utlysningen at myndighetene tar stilling til hvilke områder oljeselskapene har mulighet til å søke på i en konsesjonsrunde.

Av utlysningen framgår blant annet tildelingskriteriene og overordnede rammer for å ivareta hensynene til helse, miljø og sikkerhet samt andre brukere av havet. Utlysningen inkluderer også tidsfristen oljeselskapene har for å søke på de utlyste områdene. Områder som ikke utlyses vil ikke kunne bli tildelt. Etter at søknadene er ferdigbehandlet skjer tildelingen av nye utvinningstillatelser av Kongen i Statsråd.

I mitt arbeid med de fire konsesjonsrundene jeg har gjennomført er forvaltningsplanene og avtalen med samarbeidspartiene lagt til grunn. Det gjelder også for mitt arbeid med 24. konsesjonsrunde.

Det er Olje- og energidepartementet som inviterer oljeselskapene til å nominere blokker i areal åpnet for petroleumsvirksomhet. Hvilke åpnede områder som

kan nomineres framgår av invitasjonsbrevet til selskapene. Det var departementet som utarbeidet og sendte ut nominasjonsbrevet til 24. konsesjonsrunde den 29. august, og som kom med det faglige innholdet til pressemeldingen statsministerens kontor sendte ut samme dag. Ved en inkurie inneholdt pressemeldingen feil informasjon om hvilke områder selskapene var invitert til å nominere i. Da dette ble oppdaget av departementet, ble meldingen korrigert samme dag.

Oljedirektoratet legger ut informasjon om konsesjonsrunder på norsk sokkel på sin hjemmeside. Direktoratet publiserte den 30. august en nettsak om brevet fra departementet til selskapene. Dagen etter la direktoratet ut kart som viste hvilke områder departementet i sitt brev til oljeselskapene hadde invitert til nominasjoner av.

Det er ikke i nominasjonsprosessen, men først gjennom utlysningen at myndighetene tar stilling til hvilke områder oljeselskapene kan søke på i en konsesjonsrunde. Kart over de områder som vil bli utlyst, og som oljeselskapene kan søke å få tildelt i 24. konsesjonsrunde, vil etter planen først foreligge første halvår 2017.

Det har aldri vært aktuelt å utlyse områder i 24. konsesjonsrunde som er begrenset gjennom forvaltningsplanene eller samarbeidsavtalen. Det var en feil vurdering av departementet å åpne for nominering i alle åpne områder utenom TFO-området i brevet av 29. august. Derfor presiserte vi i brev av 8. september hvilke blokker som departementet ønsker å motta nominasjoner i 24. runde.

SPØRSMÅL NR. 1627**Innlevert 20. september 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 29. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvorfor foretrekker statsråden å outsource infrastruktur som IKT, og hvilke faglige ikke økonomiske argumenter vil statsråden vise til som taler for at Helse Sør Øst fikk godkjenning til å outsource IKT-drift?»

BEGRUNNELSE:

Helseministeren godkjente på foretaksmøte den 15.09.2016 styret i Helse Sør-Østs (HSØ) ønske om låneopptak på 100 millioner kroner. Låneopptaket kom som et ledd i HSØs beslutning om å outsource en rekke tjenester fra Sykehuspartner gjennom inngåelse av såkalt strategisk partnerskap. Helseministeren uttaler at slike avtaler kan gi store økonomiske besparelser.

Andre viktige vurderinger knyttet til sikkerhet for pasientdata, kostnader for sykehusene ved implementering av avtalen samt det offentliges samfunnsansvar knyttet til utvikling av kompetansearbeidsplasser sier ikke statsråden noe om, men som er viktig for totalforståelsen av beslutningen.

IKT er kjerneaktivitet i mange virksomheter, så også innen helse. Digitaliseringen griper i stadig større grad inn i offentlig regulerte sektorer, hvor helse er en del. Dette krever økt teknologisk kompetanse både i toppledelse, styrerom og ikke minst i politiske beslutninger.

Digitalt Sårbarhetsutvalg (Lysne 1) påpeker i NOU på side 199 at "flere aktører etterlyser sterkere styring fra HOD når det gjelder IKT sikkerhet. Utvalget påpeker på siden foran (s.198) at "Overføring av sensitive data til nettskyer kan introdusere ytterligere trusler mot personvernet. Slike overføringer kan skje ved stor-data analyse der man leier regnekraft fra eksterne nettskyleverandører. Dette kan føre til at globale kommersielle aktører vil kunne få tilgang til informasjon og til en viss grad overta kontrollen over denne."

I tillegg viser utvalget til at det er lite forskning på konsekvensen av IKT-tiltakene som innføres i helsesektoren.

Både Nasjonal sikkerhetsmyndighet og Finanstilsynet har uttrykt bekymring over at sensitive data som personopplysninger og pasientopplysninger kan misbrukes.

Erfaringer fra andre IKT-prosjekter viser at kostnadene kan bli vesentlig større enn beregnet. Konsulentbyrået Gartner såg for eksempel på hvorvidt tjenestene i Sykehuspartner HF kunne outsources til eksterne partnere i 2014 og konkluderte med at det ikke ville svare seg.

Svar:

Styret i Helse Sør-Øst RHF vedtok 8. september i år å gjennomføre en omfattende modernisering av foretaksgruppens IKT-infrastruktur, og at dette skulle skje ved bruk av en ekstern leverandør. Da deler av denne tjenesteavtalen vil bli kategorisert som finansiell leasing, ble saken behandlet i foretaksmøte 15. september i år. Foretaksmøtet understrekte at avtalen om modernisering av foretaksgruppens IKT-infrastruktur ligger innenfor styrets ansvar for en tilfredsstillende organisering av foretakets samlede virksomhet, jf. Lov om helseforetak § 28. Det tilligger derfor styret i Helse Sør-Øst RHF å fatte vedtak om at moderniseringen skal gjennomføres ved bruk av ekstern leverandør.

Foretaksmøtet viste til vedtektene § 12, sist endret 7. januar 2015, hvor det bl.a. heter: "Helse Sør-Øst RHF gis anledning til å inngå finansielle leieavtaler med en kontraktsverdi på inntil 100 mill. kroner pr. avtale. Finansielle leieavtaler utover dette beløpet må forelegges foretaksmøtet." Foretaksmøtet godkjente, ut fra sak 069-2016 med tilhørende vedtak i styret i Helse Sør-Øst RHF, at deler av tjenesteavtalen som omtales i saken kan innebære finansiell leasing og at beløpet kan overstige 100 mill. kroner. Det er dette jeg har tatt konkret stilling til i denne saken.

Helse Sør-Øst RHF har forsikret departementet om at det er en forutsetning at avtalen ivaretar alle krav til informasjonssikkerhet og personvern i lov og forskrift.

Når det gjelder referanse til Digitalt Sårbarhetsutvalg og det påpekte scenariet, er det etter Helse Sør-Øst RHF oppfatning ikke relevant i forhold til bruk av ekstern leverandør. Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at personopplysningene vil forbli i Norge og tilgang til disse vil fremdeles skje fra Norge. Dette innebærer ifølge Helse Sør-Øst RHF at personopplysningene ikke skal overføres til andre land eller til noen skytjeneste. Sikkerhetsnivået vil opprettholdes, inkludert all lagring av pasientdata og krav til separasjon av helseforetakenes data. Det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser som dokumenterer at kravene til behandling av personsensitiv informasjon er tilfredsstillt.

Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at Sykehuspartner HF fortsatt skal være ansvarlig for den samlede IKT-leveransen mot helseforetakene i Helse Sør-Øst, og vil være den formelle avtalepart med den eksterne leverandøren. Videre har de informert departementet om at modernisering, standardisering og harmonisering av den grunnleggende IKT-infrastrukturen i Helse Sør-Øst er nødvendig for å lykkes med å videreutvikle Sykehuspartner HF som en sterk og ef-

fektiv tjenesteleverandør som understøtter helseforetakenes behov, samt for å gjennomføre digital fornying i tråd med gjeldende strategier. Planen er å gjennomføre tiltak som kan understøtte en digitalisering, modernisering og standardisering av kliniske og administrative arbeidsprosesser i helseforetakene, og i denne sammenheng er en modernisert infrastruktur helt avgjørende.

Helse Sør-Øst RHF har i dag en tilnærming hvor helseregionen i hovedsak eier, opererer og forvalter sin IKT-infrastruktur og sine IKT-tjenester i egen regi gjennom Sykehuspartner HF. For å sikre at Sykehuspartner HF leverer tjenester som understøtter helseforetakenes behov, skal organisasjonen utvikles i en mer sykehusnær retning. Dette innebærer at kompetansen og kapasiteten i Sykehuspartner HF styrkes innenfor forvaltning og anvendelse av kliniske og administrative applikasjoner. Dette må imidlertid skje på en kostnadseffektiv måte, og slik at Sykehuspartner HFs kostnads- og investeringsnivå tilpasses foretaksgruppens økonomiske bæreevne.

Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at Sykehuspartner HF i 2014 gjennomførte en analyse av kostnadsnivået på utvalgte IKT tjenester (benchmarking). Analysen viste at Sykehuspartner på det tidspunktet hadde forholdsvis lave kostnader og lav bemanning sammenliknet med andre aktører. Rapporten understreker at lave kostnader kun kan tolkes

positivt dersom tjenestene oppleves tilfredsstillende av helseforetakene, og er i tråd med disse behov. Det er og har vært misnøye med kvaliteten på leveransene fra Sykehuspartner hos sykehusene i regionen, og modernisering av IKT-infrastruktur er et viktig tiltak for å bedre dette. Det er også viktig å påpeke at det i etterkant av nevnte analyse har fremkommet betydelige kostnader, blant annet knyttet til programvarelisenser, som ikke var hensyntatt i analysen. Den beste måten å få en reell vurdering av kostnadsnivået til en tjeneste er ofte å innhente konkrete tilbud fra andre aktører. I dette tilfellet er konklusjonen at private tilbydere kan redusere kostnadsnivået med opp mot to milliarder kroner over en syvårsperiode.

Jeg vil avslutningsvis nevne at Regjeringen bygger sin politikk på målet om en mest mulig effektiv bruk av fellesskapets ressurser, og at vi i denne sammenheng ser det som naturlig å være åpen for at flere private tjenestetilbydere kan bidra til å løse fellesskapets oppgaver. Jeg er positiv til å konkurranseutsette ikke-medisinske tjenester, og den avtalen som Helse Sør-Øst inngår vil ifølge det regionale helseforetaket gi raskere modernisering og lavere driftskostnader. Det gir sykehusene mer penger til pasientbehandling. Det er Helse Sør-Øst RHF's vurdering at samarbeidet med ekstern partner i moderniseringen av IKT infrastrukturen, vil styrke deres arbeid med pasientbehandling og pasientsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1628

Innlevert 21. september 2016 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 26. september 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hvilke kapitler og poster i statsbudsjettet var det statsråden her siktet til?»

BEGRUNNELSE:

Under Frivillighet Norges arrangement Frivillighetsfest under Arendalsuka 17. august 2016 sa Statsråden i sin tale at regjeringen gir 11 milliarder kroner til frivilligheten over statsbudsjettet.

Svar:

I forbindelse med forenklingsarbeidet for tilskudd til frivillige organisasjoner, holder Kulturdepartementet oversikt over statlige tilskudd til frivillige organisasjo-

ner, jf. oversikt over søkbare ordninger på regjeringen.no/frivilligtilskudd. Samlet statlig tilskudd til frivillige organisasjoner i 2015, vil bli omtalt i Kulturdepartementets budsjettproposisjon for 2017.

Vedlagt er oversikt over tilskuddsbeløp per departement i 2015 og oversikt over hvilke kapitler og poster i statsbudsjettet tilskuddsmidlene ble hentet fra.

Vedlegg til spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 1628

Tilskuddsmidler til frivillige organisasjoner per departement i 2015 (i kroner).

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD)	84 590 104
Barne- og likestillingsdepartementet (BLD)	538 569 090
Forsvarsdepartementet (FD)	62 104 170
Finansdepartementet (FIN)	4 487 000
Helse- og omsorgsdepartementet (HOD)	691 029 587
Justisdepartementet (JD)	134 516 801
Kunnskapsdepartementet (KD)	242 423 566
Klima- og miljødepartementet (KLD)	245 911 937
Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)	443 980 514
Kulturdepartementet (KUD) *	3 949 717 069
Landbruks- og matdepartementet (LMD)	57 622 089
Nærings- og fiskeridepartementet (NFD)	27 374 549
Samferdselsdepartementet (SD)	147 070 775
Utenriksdepartementet (UD)	4 690 400 000
SUM	11 319 797 251

* 1,89 mrd. kroner av tilskuddsmidlene til frivillige organisasjoner fra Kulturdepartementet er ikke bevilget over statsbudsjettet, men finansiert med spillemidler (overskudd i Norsk Tipping A/S).

Tallene er fremkommet ved å summere utbetalinger til frivillige organisasjoner fra kapitler og poster oppgitt under.

Kap.	Betegnelse	Post	Betegnelse
ASD			
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	70	Frivillig arbeid
621	Tilskudd til sosiale tjenester og sosial inkludering	74	Tilskudd til pensjonistenes organisasjoner
601	Utredningsvirksomhet, forskning m.m.	70	Tilskudd
BLD			
821	Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere	71	Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet
840	Krisetiltak	70	Tilskudd til voldsforebyggende tiltak mv.
841	Samliv og konfliktløsning	70	Tilskudd til samlivstiltak
846	Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv	70	Tilskudd
846	Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv	72	Tiltak for lesbiske og homofile

846	Forsknings- og utredningsvirksomhet, tilskudd mv	73	Tilskudd til likestillingssentrene
847	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	70	Tilskudd til funksjonshemmede sine organisasjoner
847	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	71	Tiltak for å øke tilgjengelighet og universell utforming
847	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	72	Tilskudd
854	Tiltak i barne- og ungdomsvernet	71	Utvikling og opplysningsarbeid
857	Barne- og ungdomstiltak	60	Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn
857	Barne- og ungdomstiltak	61	Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom
857	Barne- og ungdomstiltak	70	Barne- og ungdomsorganisasjoner
857	Barne- og ungdomstiltak	71	Utviklingsarbeid
857	Barne- og ungdomstiltak	79	Tilskudd til internasjonalt ungdomsarbeid mv.
865	Forbrukerpolitiske tiltak	70	Tilskudd
FD			
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	71	Overføringer til andre
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	71	Overføringer til andre
1719	Fellesutgifter og tilskudd til foretak under Forsvarsdepartementet	71	Overføringer til andre
1725	Fellesinstitusjoner og -utgifter under Forsvarsstabten	71	Overføringer til andre
1795	Kulturelle og allmennyttige formål	72	Overføringer til andre (med midler overført fra post 71)
FIN			
1600	Finansdepartementet	70	Forskning på og allmennopplysning om finansmarknaden
HOD			
711	Ernæring og mattrygghet	70	Tilskudd
714	Folkehelse	70	Rusmiddeltiltak mv.
714	Folkehelse	79	Andre tilskudd
733	Habilitering og rehabilitering	79	Andre tilskudd

734	Særskilte tilskudd til psykisk helse og rustiltak	72	Utviklingsområder innen psykisk helsevern og rus
761	Omsorgstjeneste	71	Frivillig arbeid mv
761	Omsorgstjeneste	79	Andre tilskudd
762	Primærhelsetjeneste	71	Frivillig arbeid mv
762	Primærhelsetjeneste	73	Forebygging uønskede svangerskap og abort
762	Primærhelsetjeneste	74	Stiftelsen Amatheia
765	Psykisk helse og rusarbeid	71	Brukere og pårørende
765	Psykisk helse og rusarbeid	72	Frivillig arbeid mv
765	Psykisk helse og rusarbeid	73	Utviklingstiltak mv.
765	Psykisk helse og rusarbeid	75	Vold og traumatisk stress
JD			
430	Kriminalomsorgen	70	Tilskudd
440	Politidirektoratet – politi- og lensmannsetaten	70	Tilskudd
455	Redningstjenesten	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten
470	Statens sivilrettsforvaltning	72	Tilskudd
490	Utlendingsdirektoratet	71	Tilskudd til aktivitetstilbud for barn i asylmottak
490	Utlendingsdirektoratet	72	Retur av asylsøkere med avslag og tilbakevending for flyktninger, kan overføres
KD			
225	Tiltak i grunnopplæringa	72	Tilskudd til internasjonale utdanningsprogram og organisasjoner
225	Tiltak i grunnopplæringa	74	Tilskott til organisasjonar
227	Tilskudd til særskilte skoler	76	Tilskudd til Foreningen Norden og Norsk håndverksinstitutt
254	Tilskott til vaksenopplæring	70	Tilskott til studieforbund
254	Tilskudd til voksenopplæring	73	Tilskudd til voksenopplæringsorganisasjoner
270	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studentar	71	Tilrettelegging for internasjonal mobilitet

270	Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studentar	74	Tilskott til velferdsarbeid
288	Internasjonale samarbeidstiltak	76	UNESCO-formål
KLD			
1400	Klima- og miljødepartementet	70	Frivillige miljøorganisasjonar og allmennyttige miljøstiftelsar
1400	Klima- og miljødepartementet	79	Tilskudd til kulturminneforvaltning
1420	Miljødirektoratet	70	Tilskot til vassmiljøtiltak
1420	Miljødirektoratet	77	Ymse organisasjonar og stiftelsar m. m.
1420	Miljødirektoratet	78	Friluftsfarmål
1420	Miljødirektoratet	81	Verdsarvområde, kulturlandskap og verdiskaping naturarv
1420	Miljødirektoratet	82	Tilskot til truga arter og naturtypar
1425	Vilt- og fisketiltak	70	Tilskot til fiskeformål
1425	Vilt- og fisketiltak	71	Tilskot til viltformål
1429	Riksantikvaren	74	Tilskot til fartøyvern
1429	Riksantikvaren	74	Tilskot til fartøyvern
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	73	Klima- og skogsatsning
KMD			
520	Tilskudd til de politiske partier	70	Tilskudd til de politiske partiers sentrale organisasjoner
520	Tilskudd til de politiske partier	71	Tilskudd til de politiske partiers kommunale organisasjoner
520	Tilskudd til de politiske partier	73	Tilskudd til de politiske partiers fylkesorganisasjoner
520	Tilskudd til de politiske partier	75	Tilskudd til de politiske partiers fylkesungsdomsorganisasjoner
541	IKT-politikk	73	Tilskudd til digital kompetanse
567	Nasjonale minoriteter	72	Det Mosaiske Trossamfund
567	Nasjonale minoriteter	70	Tilskudd til nasjonale minoriteter
567	Nasjonale minoriteter	73	Tilskudd til kvensk språk og kultur
579	Valgutgifter	70	Informasjonstiltak i forbindelse med valg

581	Bolig- og bomiljøtiltak	77	Kompetansetilskudd til bærekraftig bolig- og byggkvalitet
581	Bolig- og bomiljøtiltak	78	Boligsosialt kompetansetilskudd
590	Planlegging og byutvikling	81	Lokal kompetanse innen plan, kart, geodata og miljø
KUD			
310	Tilskudd til trossamfunn m.m.	70	Tilskudd til tros- og livssynssamfunn, <i>overslagsbevilgning</i>
310	Tilskudd til trossamfunn m.m.	75	Tilskudd til private kirkebygg
310	Tilskudd til trossamfunn m.m.	78	Ymse faste tiltak
315	Frivillighetsformål	70	Merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner
315	Frivillighetsformål	71	Tilskudd til frivilligsentraler
315	Frivillighetsformål	72	Tilskudd til frivillig virksomhet for barn og unge
315	Frivillighetsformål	79	Til disposisjon
315	Frivillighetsformål	82	Merverdiavgiftskompensasjon ved bygging av idrettsanlegg
320	Allmenne kulturformål	74	Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd
320	Allmenne kulturformål	78	Ymse faste tiltak
323	Musikkformål	78	Ymse faste tiltak
324	Scenekunstformål	78	Ymse faste tiltak
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	73	Språkorganisasjoner
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	78	Ymse faste tiltak
326	Språk-, litteratur- og bibliotekformål	80	Tilskudd til tiltak under Nasjonalbiblioteket
334	Film- og medieformål	78	Ymse faste tiltak
340	Den norske kirke	71	Tilskudd til Sjømannskirken - Norsk kirke i utlandet
LMD			
1138	Støtte til organisasjoner m.m.	70	Støtte til organisasjonar
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	50	Tilskudd til Landbrukets Utviklingsfond
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	77	Tilskott til dyreavl.m.m

NFD			
900	Nærings- og fiskeridepartementet	77	Tilskudd til sjømat- og rekrutteringstiltak
900	Nærings- og fiskeridepartementet	73	Tilskudd til Ungt Entreprenørskap
919	Diverse fiskeritiltak	71	Tilskudd til velferdsstasjoner
SD			
1300	Samferdselsdept.	71	Tilskudd til trafikkssikkerhetsformål
1300	Samferdselsdept.	74	Tilskudd til Redningsselskapet
1350	Jernbaneverket	23	Drift og vedlikehold
1360	Kystverket	01	Driftsutgifter
UD			
100	Utenriksdepartementet	71	Diverse tilskudd: Informasjon om europeisk samarbeid/Tilskudd til EU-opplysning
118	Nordområdetiltak	71	Støtte til utvikling av samfunn, demokrati og menneskerettigheter mv.,
118	Nordområdetiltak	70	Nordområdetiltak og prosjektsamarbeid med Russland.
150	Bistand til Afrika	78	Regionbevilgning for Afrika
151	Bistand til Asia	78	Regionbevilgning for Asia
152	Bistand til Midtøsten og Nord-Afrika	78	Regionbevilgning for Midtøsten og Nord-Afrika
153	Bistand til Latin-Amerika	78	Regionbevilgning for Latin-Amerika
160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling	70	Sivilt samfunn
160	Sivilt samfunn og demokratiutvikling	77	Utvekslingsordninger gjennom Fredskorpset
161	Næringsutvikling	70	Næringsutvikling
162	Overgangsbistand (GAP)	70	Overgangsbistand (GAP)
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	70	Nødhjelp og humanitær bistand
163	Nødhjelp, humanitær bistand og menneskerettigheter	72	Menneskerettigheter
164	Fred, forsoning og demokrati	70	Fred, forsoning og demokratitiltak
164	Fred, forsoning og demokrati	71	ODA-godkjente land på Balkan
164	Fred, forsoning og demokrati	72	Utvikling og nedrustning
164	Fred, forsoning og demokrati	73	Andre ODA-godkjente OSSE-land

165	Forskning, kompetanseheving og evaluering	70	Forskning og høyere utdanning
165	Forskning, kompetanseheving og evaluering	71	Faglig samarbeid
166	Miljø og bærekraftig utvikling mv.	72	Internasjonale miljøprosesser og bærekraftig utvikling
166	Miljø og bærekraftig utvikling mv.	74	Fornybar energi
168	Kvinner og likestilling	70	Kvinner og likestilling
169	Global helse og utdanning	70	Global helse
169	Global helse og utdanning	73	Utdanning
1482	Internasjonale klima- og utviklingstiltak	73	Klima- og skogsatsingen

SPØRSMÅL NR. 1629**Innlevert 21. september 2016 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 28. september 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hva slags prosess har statsråden her lagt opp til, hvilke kriterier vil ligge til grunn for tildeling, og skal lokalisering av nytt regionkontor ses i sammenheng med NKs gjennomgang av strukturene for kompetansesentrene for musikk?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har etter eget utsagn lansert en audition for lokalisering av et nytt regionkontor for kulturnærings-satsing.

Norsk Kulturråd har samtidig fått i oppdrag å se på strukturene i de regionale kompetansesentrene for musikk, hvor også kulturnæring- og entreprenørskap skal vektlegges.

Svar:

Med bakgrunn i Regjeringens målsetting om å sørge for at makt og innflytelse på kulturområdet er spredt, har Norsk kulturråd fått i oppgave å vurdere administrative oppgaver i virksomheten som kan lokaliseres andre steder enn i Oslo. I notatet Vurdering av utflyt-

ting av administrative oppgaver fra Norsk kulturråd (2016) foreslår Kulturrådet opprettelse av et kontor i Vestlandsregionen, som forvalter ordningen for kulturnæringer samt relevante oppgaver fra ulike fagområder.

Dette har skapt forventninger. Jeg ser det som vesentlig å løfte kreative miljøer over hele landet. Jeg vil derfor invitere til en konferanse 15. november for å se på muligheter for å utvikle kulturell og kreativ næring både på nasjonalt og regionalt nivå. Det er viktig å sikre et godt samspill mellom de ulike nivåene, slik at kulturfeltet blir utviklet med riktig vektlegging av både lokale, regionale og nasjonale behov og perspektiver.

Med bakgrunn i Regjeringens mål om styrking av regionale sentra på kulturområdet, har Norsk kulturråd fått i oppdrag å se på strukturene i regionale kompetansesentra for musikk. Kompetanseutvikling, kunnskapsdeling og entreprenørskap for hele det frie profesjonelle musikkfeltet står sentralt. Kulturrådet er i dialog med aktørene og regionene om dette, men har ikke konkludert ennå.

Det er viktig å se sammenheng i alle innretninger og tiltak som er med å bygge kompetanse på feltet både regionalt og nasjonalt. Jeg vil for øvrig komme tilbake til videre oppfølging i statsbudsjett for 2017.

SPØRSMÅL NR. 1630**Innlevert 21. september 2016 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 30. september 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kan statsministeren gi en år-for-år tabelloversikt over antall ansatte fordelt på de ulike departement og direktorater for årene 2013, 2014, 2015 og 2016 fremkommer?»

Svar:

Tabellen nedenfor gir informasjonen som etterspørres. Tallmaterialet som benyttes i tabellen, er basert på Difi-notat 2016:4 "Utviklingen i antall ansatte i sentral statsforvaltning, en kartlegging av årsaker". Tallgrunnlaget til Difi-notatet er igjen hentet fra sta-

tens sentrale tjenestemannsregister og a-ordningen (fra oktober 2015). Datagrunnlaget omfatter alle statlige virksomheter der de ansatte får lønns- og arbeidsvilkår fastsatt etter statens lønnsregulativ. Dataene er per 1. oktober for 2013-2015. 2016-tall er ikke laget.

Tallgrunnlaget for departementer og direktorater er kvalitetssikret av Difi i forbindelse med utarbeidelsen av notatet. Difi har definert direktorater som virksomheter som er tillagt landsomfattende oppgaver og utøver myndighet på vegne av staten. Departementene og direktoratene utgjør 76 virksomheter i 2015.

Dep/dir	Navn	okt. 13	okt. 14	okt. 15
Dep	Arbeids- og sosialdepartementet (Arbeidsdepartementet inntil 1. januar 2014)	209	200	199
Dep	Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet	195	188	201
Dep	Finansdepartementet	318	301	279
Dep	Forsvarsdepartementet	402	395	420
Dep	Helse- og omsorgsdepartementet	213	214	212
Dep	Justis- og beredskapsdepartementet	413	407	397
Dep	Klima- og miljødepartementet (Miljøverndepartementet inntil 31.12.2013, ansvaret for all klima- og skogsatsingen fra Utenriksdepartementet fra 1. januar 2014, ansvar for forvaltningen av statens kjøp av klimakvoter fra Finansdepartementet fra 1. januar 2014)	280	237	243
Dep	Kommunal- og moderniseringsdepartementet (Kommunal- og regionaldepartementet inntil 1. januar 2014, ansvar for fornyings- og administrasjonssakene fra det gamle Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet siden 1. januar 2014, ansvar for plansakene i det tidligere Miljøverndepartementet fra 1. januar 2014)	207	415	406
Dep	Fornyings- og administrasjonsdepartementet (inntil 31.12.2013)	213		
Dep	Kulturdepartementet (ansvar for kirkesaker fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet siden 1. januar 2014)	138	159	159
Dep	Kunnskapsdepartementet	309	314	306
Dep	Landbruks- og matdepartementet	158	148	147
Dep	Nærings- og fiskeridepartementet (opprettet 1. januar 2014, med ansvar for saker fra Nærings- og handelsdepartementet, ansvar for fiskeri- og havbrukssaker fra Fiskeri- og kystdepartementet, ansvar for konkurransesaker fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet, og ansvar for selskapslovgivningen fra Justis- og beredskapsdepartementet)		346	352
Dep	Fiskeri- og kystdepartementet	125		
Dep	Nærings- og handelsdepartementet	223		
Dep	Olje- og energidepartementet	162	168	164
Dep	Samferdselsdepartementet (ansvar for Kyst- og miljøavdelingen i Fiskeri- og kystdepartementet fra 1. januar 2014, ansvar for oppgaver knyttet til bredbånd i Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet fra	151	181	174

	1. januar 2014)			
Dep	Statsministerens kontor	81	83	80
Dep	Utenriksdepartementet	827	861	858
Dir	Arbeids- og velferdsdirektoratet	1612	1183	1095
Dir	Arbeidstilsynet	104	117	116
Dir	Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	177	210	237
Dir	Brønnøysundregistrene	564	564	556
Dir	Datatilsynet	41	45	44
Dir	Direktoratet for byggkvalitet	66	73	83
Dir	Direktoratet for forvaltning og IKT	247	264	266
Dir	Direktoratet for mineralforvaltning	22	32	33
Dir	Direktoratet for nødkommunikasjon	98	104	114
Dir	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	315	307	314
Dir	Direktoratet for utviklingssamarbeid	233	222	258
Dir	Direktoratet for økonomistyring	134	142	143
Dir	Finanstilsynet	280	270	270
Dir	Fiskeridirektoratet	224	217	181
Dir	Helsedirektoratet (ansvar for Pasientsikkerhetsprogrammet fra Kunnskapssenteret fra 2014)	748	846	952
Dir	Husbanken	116	123	118
Dir	Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	150	151	153
Dir	Jernbaneverket	202	203	231
Dir	Justervesenet	51	53	51
Dir	Konkurransetilsynet	107	112	110
Dir	Kontoret for voldsoffererstatning	70	66	49
Dir	Kriminalomsorgsdirektoratet	73	95	100
Dir	Kulturrådet	121	126	123
Dir	Kystverket	106	113	114
Dir	Landbruksdirektoratet (sammenslåing mellom Statens reindriftsforvaltning og Statens landbruksforvaltning fra 1. juli 2014)		194	220
Dir	Statens landbruksforvaltning	189		
Dir	Lotteri- og stiftelsestilsynet	73	70	66
Dir	Luftfartstilsynet	188	193	183
Dir	Mattilsynet	309	295	319
Dir	Medietilsynet	49	54	50

Dir	Miljødirektoratet	753	782	790
Dir	Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Post- og teletilsynet til og med 31.12.2014)	126	135	137
Dir	Nasjonal sikkerhetsmyndighet	147	218	225
Dir	Nasjonalt folkehelseinstitutt (ansvar for Dødsårsaksregisteret i Statistisk sentralbyrå fra 2014, ansvar for Giftinformasjonen i Helsedirektoratet fra 2015)	1137	1085	1170
Dir	Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	78	86	100
Dir	Norges vassdrags- og energidirektorat	465	465	462
Dir	Norsk filminstitutt	102	100	97
Dir	Norsk pasientskadeerstatning	155	161	166
Dir	Norsk polarinstitutt	149	165	157
Dir	Oljedirektoratet	222	228	233
Dir	Patentstyret	262	268	255
Dir	Pensjonstrygden for sjømenn	34	24	25
Dir	Petroleumstilsynet	173	174	173
Dir	Politidirektoratet	200	243	276
Dir	Riksantikvaren	169	164	153
Dir	Sjøfartsdirektoratet	215	215	213
Dir	Skattedirektoratet	309	309	335
Dir	Statens havarikommisjon for transport	46	46	47
Dir	Statens helsetilsyn	119	123	124
Dir	Statens innkrevingssentral (innlemmet som underliggende etat i Skatteetaten fra 1. januar 2015)*	365	361	
Dir	Statens jernbanetilsyn	65	65	63
Dir	Statens legemiddelverk	263	269	263
Dir	Statens lånekasse for utdanning	205	207	205
Dir	Statens sivilrettsforvaltning	70	61	66
Dir	Statens strålevern	125	122	130
Dir	Statens vegvesen - Vegdirektoratet (overføring av ansvar for Transnova til Enova fra 1. januar 2015)	1112	1145	1178
Dir	Statens vegvesen - Vegtilsynet	9	9	12
Dir	Statistisk sentralbyrå	1080	1043	1036
Dir	Toll- og avgiftsdirektoratet	308	309	311
Dir	Utdanningsdirektoratet	299	319	315
Dir	Utlendingsdirektoratet	984	923	1015
Dir	Vox - nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	101	113	108
	SUM	21140	20998	20986
	*Inngikk ikke i populasjonen i Difi-notat 2016:4, da departementer og direktorater i 2015 ble brukt som utgangspunkt.			

SPØRSMÅL NR. 1631**Innlevert 21. september 2016 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre allmenheten tilgang på et så viktig grøntareal i et område som nettopp trenger slike grønne lunger?»

BEGRUNNELSE:

Botanisk hage på Tøyen har siden midten av juli hatt stengt porten ut til Jens Bjelkes gate. Stengingen har vanskeliggjort adkomsten til hagen.

Botanisk hage er viktig for byen og for bydelen, og stengingen av parken begrenser muligheten for å ta den i bruk. Gamle Oslo er tett befolket og tilgang på grøntområder er viktig for nærmiljøet. Stengingen av hagen påvirker rammer derfor særlig beboerne i området.

Undertegnede er kjent med at porten er midlertidig åpnet, men ønsker forsikringer om en permanent løsning.

Svar:

Botanisk hage er en del av Universitetet i Oslo (UiO), Naturhistorisk museum (NHM). Botanisk hage er en vitenskapelig hage som dekker 150 mål. Hagen er et levende museum med 35 000 planter fordelt på 7 500 arter, og den er et viktig rekreasjonssted for byens befolkning. UiO har som utgangspunkt at hagen skal være mest mulig allment tilgjengelig. Hagen er populær i nærområdet og rundt 840 000 mennesker besøker hagen årlig.

I forbindelse med besøk i hagen har det imidlertid vært en del uønskede hendelser. Disse

hendelsene har økt i omfang i løpet av våren og forsommeren 2016. De uønskede hendelsene har blant annet omfattet følgende:

- Bruk av hagen som depot for pillerglass og narkotika.
- Bruk av hagen for narkotikalanging og sprøytesetting.
- Bruk av hagen som overnattingssted.
- Bruk av hagen som avtrede
- Tyveri og hærverk av planter og plantedeler.
- Truende oppførsel ovenfor hagens gartnere.

Problemene var så omfattende at NHMs ledelse besluttet at porten ut mot Jens Bjelkes gate måtte stenges midlertidig fra 11. juli. Det rapporteres at stenging av porten har hatt positiv effekt på det fysiske arbeidsmiljøet og har redusert omfanget av uønskede hendelser.

Fra september har det som en prøveordning vært satt inn en ekstra vektor med særlig oppmerksomhet på området mot Jens Bjelkes gate og porten er åpnet igjen. Den ekstra vektorressursen har ført til at omfanget av uønskede hendelser er betydelig redusert.

UiO ønsker å legge til rette for at byens befolkning får tilgang til Botanisk hage og har derfor spørsmålet om tilgjengelighet under kontinuerlig vurdering. Samtidig ser jeg at det er utfordringer i dette som må håndteres. Jeg har tillit til at UiO håndterer dette på en måte som balanserer tilgjengelighet med sikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1632**Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 28. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre rede for hvilke konkrete oppgaver som er tiltenkt politikontaktene, inkludert hvilken rolle politikontaktene skal ha i det forebyggende arbeidet i kommunene?»

BEGRUNNELSE:

I dag sitter det lokale politiet med uvurderlig lokal kunnskap, som er helt vesentlig både for forebyggende arbeid, så vel som for å kunne være i stand til å roe ned situasjoner før de eskalerer. Nå som kommunene på kort tid må komme med innspill til lokalisering av tjenestestruktur i politiet er det helt sentralt at disse har

tilstrekkelig informasjon til å gjøre gode valg for deres kommune. Jeg har fått tilbakemeldinger fra flere lokale folkevalgte om at innholdet i ordet «politikontakt» er uklart, noe som gjør det vanskelig å få et klart bilde av hvilket tilbud dette skal være, inkludert hvordan politikontakten skal sikre at politiet beholder og oppdaterer sin lokalkunnskap. Jeg ønsker derfor at statsråden konkretiserer hvordan disse hensynene skal ivaretas.

Justisministeren skriver i sitt svar av 29/8 2016 til stortingsrepresentant Kjersti Toppe dette:

«Jeg vil samtidig vise til at det allerede er gitt flere føringer knyttet til den lokale strukturen som kan stimulere til spredt bosetting. Ordningen med politikontakter vil kunne gi incentiver til bosetting i de kommuner politikontakter dekker. Det er også gitt føringer om at politiets tjenestesteder skal lokaliseres slik at minst 90 % av befolkningen i alle politidistrikter skal kunne kjøre til nærmeste tjenestested i løpet av 45 minutter. Det sikrer en spredning av politiets arbeidsplasser og gir grunnlag for spredt bosetting for politiansatte.»

Det er mulig å lese dette svaret som om politikontaktene skal ha tilsvarende en full stillings arbeid i kommunene hver av de dekker, i og med at ordningen i følge justisministeren skal kunne gi «incentiver til bosetting i de kommuner politikontakter dekker». Omfanget av rollen som politikontakt er også noe kommunene bør ha kunnskap om i den pågående prosessen.

Svar:

Gjennom nærpolitireformen vil vi få et mer enhetlig politi, som jeg mener vil legge til rette for et bedre samarbeid mellom politiet og kommunene. Alle

kommuner vil få tildelt minimum én politikontakt, og politikontakten vil være det viktigste kontaktleddet mellom politiet og kommunene. Det er utarbeidet en konkret beskrivelse av politikontaktens rolle og oppdrag. Under gjengir jeg noen av disse poengene.

Politikontakten skal gi råd om og følge opp riktig bruk av kriminalitetsforebyggende metoder og tiltak. Videre skal de ha ansvar for at anbefalinger fra ulike samarbeidsfora som Politiråd og SLT (samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) følges opp. I tillegg skal det avtales faste møter mellom politikontakten og kommunen, og det skal utarbeides forpliktende samarbeidsavtaler mellom partene.

Politikontakten skal være tilstede i hver kommune en eller flere dager i uken, også i kommuner uten tjenestested. Politikontakten må ha god lokalkunnskap, bygge relasjoner og sørge for kunnskapsdeling og erfaringsutveksling. Politikontakten vil få en viktig rolle i å mobilisere lokalt politi og aktørene i den enkelte kommune, næringsliv, frivillige organisasjoner og andre grupper i lokalmiljøet. Siktemålet er at det skal være godt forebyggende arbeid og at det ved behov iverksettes helhetlig innsats mot et kriminalitetsproblem.

Politikontakten vil være et supplement til det øvrige kriminalitetsforebyggende arbeidet i politiet, både ved de geografiske driftsenhetene og ved de funksjonelle driftsenhetene. Politikontakten vil få et særlig ansvar for å følge med på kriminalitetsbildet i kommunen og utvikling av trender lokalt gjennom tett kontakt med etterretningsfunksjonen i politiet.

Målet er at dialogen og samarbeidet mellom politi og kommune skal styrkes ved opprettelsen av politikontakter.

SPØRSMÅL NR. 1633

Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 28. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Er det slik at kravene til politiets responstid tar hensyn til områder som sesongvis får mangedoblet antall mennesker som oppholder seg der, for eksempel på grunn av hytteturisme, og eventuelt hvorfor ikke?»

BEGRUNNELSE:

Politiet har differensierte krav til responstid, avhengig av innbyggertallet i et område. Responstiden er et viktig element når en skal avgjøre fremtidig tjenestested-

struktur i politiet. Etter logikken som ligger bak det differensierte responskravet må behovet for rask responstid være like stort i de områder som mottar mange hytteturister i høysesong, som i de områder som har tilsvarende innbyggertall til vanlig. Jeg mener derfor at det er sentralt at det tas hensyn til en slik fast sesongvis økning, både når en skal beregne krav til responstid og struktur for tjenestesteder.

Svar:

Responstidskravene er ett av verktøyene for å sikre befolkningen en mest mulig lik polititjeneste. Politidirektoratet opplyser at kravene tar utgangspunkt i Statistisk sentralbyrås definisjoner av tettsted og tettstedsstørrelser. Kravene er differensiert i tre kategorier, hhv. tettsteder med mer enn 20 000 innbyggere, tettsteder med mellom 19 999 og 2 000 innbyggere og øvrige områder. Enkelte områder vil oppleve sesongvariasjoner utover tettstedskategorien området vanligvis faller inn under.

Politidirektoratet opplyser at det følger opp denne problematikken, herunder at slike forhold vektlegges i styringsdialogen mellom Politidirektoratet og politi-

distriktene. Utfordringen løses gjennom god tjenesteplanlegging og flåtestyring av patruljer i politidistriktene. Større politidistrikter og ny lokal struktur vil føre til større fleksibilitet i tjenesteplanleggingen. Tjenesten kan da planlegges med bakgrunn i en større mannskapsmengde. Dette kan bidra til å styre polititjenesten mer effektivt.

Jeg viser for øvrig til Prop. 61 LS (2014-2015) Trygghet i hverdagen – nærpolitireformen, der det på side 27 heter at «Departementet legger til grunn en vesentlig og målrettet forbedring av responstiden frem mot 2020, og at dette følges jevnlig opp». Avslutningsvis vil jeg påpeke at responstidskravene bare er ett element for å sikre god beredskap. Samtidig er det en viktig enkeltfaktor som krever særskilt oppmerksomhet.

SPØRSMÅL NR. 1634

Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 30. september 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Det er stor forskjell på hvor mange dommer som foreligger knyttet til menneskehandelsaker i de ulike politidistriktene. Noe av årsaken til det kan være manglende prioritering knyttet til etterforskning av disse sakene.

Vil statsråden vurdere å be Politidirektoratet om å innføre måltall for menneskehandelsaker, hva er eventuelt begrunnelsen for at man velger ikke å innføre dette og hva er årsaken til at dette ikke er blitt gjort tidligere?»

BEGRUNNELSE:

Justisdepartementet legger føringer for hvilke områder politiet skal prioritere i tildelingsbrevet til POD, som igjen gir beskjed til sine politidistrikt om hvilke kriminalitetstyper som skal prioriteres. Dette gjøres ved å utarbeide konkrete måltall i disponeringsskrivet til politimestrene. Politimestrene skal så utarbeide en Virksomhetsplan for deres politidistrikt for å sikre at målsetningene nås.

Disse måltallene er viktige med tanke på hvorledes arbeidet med de ulike kriminalitetsformene prioriteres lokalt i det enkelte politidistrikt. Det synes som ingen politidistrikt p.t. har måltall for menneskehandel, altså hvor mange menneskehandelsaker de skal etterforske hvert år. Mangel på måltall for menneskehandelsaker vil kunne påvirke hvorledes politidistriktene bruker sine ressurser. Menneskehandelsaker er krevende og

komplekse å etterforske. Risikoen for bakmenn må bli høyere, og da må politiet etterforske menneskehandelsaker. Det er derfor særskilt viktig at politidistriktene prioriterer disse sakene.

Svar:

Jeg ønsker i utgangspunktet at vår virksomhetsstyring rettes inn mot overordnet nivå for styring i tråd med prinsippet om mål- og resultatstyring. Dette innebærer at vi styrer etter måloppnåelse på fastsatte mål og ikke på konkrete måltall på bestemte aktiviteter eller innsatsfaktorer i underliggende virksomhet.

Justis- og beredskapsdepartementet kan i tildelingsbrevet til Politidirektoratet velge å fastsette måltall for politiets innsats på visse områder for å vise en ønsket retning eller ved konkrete måltall gi føringer på krav til konkrete resultater. Dette har imidlertid en rekke konsekvenser og det er liten grunn til å tro at arbeidet mot menneskehandel blir bedre eller mer målrettet.

Det har tidligere i tildelingsbrevet til Politidirektoratet vært stilt krav om at antall anmeldelser for menneskehandel skulle økes i forhold til foregående år eller gjennomsnittet for de tre foregående år. Erfaringene har vært at bruk av måltall på menneskehandelfeltet i liten grad har påvirket resultatoppnåelsen. Noe av årsaken til dette kan være at enkeltsakskompleks kan gi store statistiske utslag. Det vises i den forbindelse til

oversikten nedenfor om antallet anmeldelser de enkelte år siden 2011.

Ved bruk av konkrete måltall må det imidlertid tas i betraktning at ikke alt lar seg måle, at bruk av måltall derfor kun kan dekke enkelte aspekter ved virksomheten og at bruk av måltall kan svekke en hel-

hetstenkning. Bruk av måltall innen et kriminalitetsfelt kan også føre til at relativt enklere saker prioriteres fremfor mer kompliserte saker.

Statistikk over antall anmeldelser for menneskehandel på landsbasis de senere år viser følgende utvikling:

2011	44 anmeldelser
2012	48
2013	70
2014	106
2015	56

Det er ikke lett å trekke slutninger om politiets innsats basert på antall anmeldelser. Økningen fra 2013 til 2014 omfattet eksempelvis ett kompleks med 35 fornærmede, noe som resulterte i at det ble registrert 35 anmeldelser. Ved etterforskning av store saker kan betydelige ressurser i politiet og påtalemyndigheten bli satt inn over år, uten at dette kan leses av statistikken.

Jeg må også tilføye at antallet fallende dommer avhenger av konkrete vurderinger som domstolene gjør i de enkelte sakene. Måltall for antall dommer kan således ikke innføres, men jeg understreker at dette kriminalitetsområdet har høy oppmerksomhet og prioritet i politiets oppgaveløsning.

Gjennom riksadvokatens rundskriv er det gitt en meget klar føring til politiet om behandling av straffesaker om menneskehandel. Utviklingen av sterke fagmiljøer som følger av nærpoltireformen vil videre styrke innsatsen på feltet. Riksadvokaten utgir årlig et mål- og prioriteringsrundskriv for straffesaksbehandlingen.

Rundskrivet må sammenholdes med sentrale styringsdokumenter fra Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet.

Riksadvokatens mål- og prioriteringsrundskriv for 2016 fastslår at alvorlig, organisert kriminalitet er av de sakstypene som er prioritert. At noe skal prioriteres utdypes av Riksadvokaten slik: «Politimesteren har ansvaret for at alle saker i distriktet som faller innenfor riksadvokatens prioriteringer gis forrang dersom det er knapphet på ressurser, uavhengig av hvilken organisatorisk enhet som i utgangspunktet er tildelt etterforsknings- og påtaleoppgaven. Det påligger derfor politimesteren å sørge for en hensiktsmessig ressursallokering som sikrer at de prioriterte oppgavene gis den nødvendige oppfølging».

I rundskrivet er følgende nevnt om menneskehandel:

«Overtredelser av straffeloven §§ 257 og 258 (menneskehandel) blir gjerne begått som ledd i organisert kriminalitet. Politiet må styrke sin kompetanse på området, og aktivt søke å avdekke de lukkede miljøer som står bak denne alvorlige kriminaliteten hvor det som regel er betydelig fortjeneste, og gjennomføre mer målrettet finansiell etterforskning. Flere menneskehandelssaker bør avdekkes. Man kan ikke avvente anmeldelser fra offrene, som skal gis tilbud om bistand og beskyttelse. Riksadvokaten minner om at mistenkte i disse sakene etter omstendighetene selv kan være ofre for menneskehandel eller tvunget til annen kriminalitet jf. Europarådets menneskehandelskonvensjon artikkel 26 som pålegger statene å sikre at ofre for menneskehandel ikke i urimelig utstrekning selv blir utsatt for straffeforfølgning.»

SPØRSMÅL NR. 1635**Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 30. september 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Høsten 2015 vedtok et enstemmig Storting at regjeringen skulle utrede mulighet for å gi oppholdstillatelse til mennesker det er sannsynliggjort at er ofre for menneskehandel.

Hva er status for dette arbeidet og når vil endringene være på plass?»

BEGRUNNELSE:

Menneskehandelsaker er komplekse saker og kan være vanskelig å etterforske. Det kan medføre at bakmenn går fri, og ofre for menneskehandel som ikke har lovlig opphold i Norge sendes tilbake til et liv i slaveri. Det er uholdbart. Beskyttelse av ofre for menneskehandel kan ikke avhenge av om bakmenn blir dømt, men om det er sannsynliggjort at offeret faktisk er utsatt for menneskehandel.

Da Stortinget behandlet forslaget uttalte en enstemmig Justiskomite følgende:

"Komiteen viser til at menneskehandelsaker er komplekse saker og kan være vanskelig for politiet å etterforske fordi bakmenn ofte oppholder seg i andre land og med mange ledd fra offeret. Innvilgelse av permanent oppholdstillatelse for ofre for menneskehandel er knyttet til at det er tatt strafferettslige skritt mot bakmenn. Vilåret er at offeret avgir vitneforklaring som fornærmet i en rettssak om menneskehandel. På grunn av stor frykt for represalier fra bakmenn, mot seg selv eller sin familie, velger mange ofre ikke å anmelde saken. Etter komiteens mening er det avgjørende for å bekjempe menneskehandel at gjerningspersoner blir straffedømt.

Risikoen for bakmenn må økes. Det er derfor etter komiteens mening nødvendig å utrede nærmere om oppholdstillatelse bør knyttes til andre momenter enn selve straffefølgelsen av bakmenn. Personer som det er sannsynliggjort er ofre for menneskehandel bør få permanent oppholdstillatelse, for å sikre at de ikke blir uttransportert til bakmenn og blir utnyttet videre til menneskehandel i andre land. Rettssikkerheten til det enkelte offer må ivaretas på en bedre måte."

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet gjennomgår nå dagens regelverk for oppholdstillatelse til antatte ofre for menneskehandel, for å sikre tydelighet i regelverket, mer effektiv saksbehandling og bedre forutsigbarhet. Det er foreløpig ikke mulig å tidfeste nøyaktig når arbeidet vil være sluttført. For ordens skyld vil jeg nevne at det allerede etter dagens regelverk finnes en

rekke rettslige grunnlag som kan benyttes for å gi ofre for menneskehandel opphold.

I tråd med våre internasjonale forpliktelser har Norge etablert ulike bistandstiltak for ofre for menneskehandel. Vi har innført en refleksjonsperiode på 6 måneder. Refleksjonsperioden innebærer en begrenset oppholdstillatelse som gis til antatte ofre for menneskehandel. Formålet med refleksjonsperioden er å gi antatte ofre for menneskehandel bistand slik at de får en mulighet til å komme seg ut av en tvangssituasjon og å vurdere om forholdet skal anmeldes. Terskelen for å få innvilget slik midlertidig oppholdstillatelse er derfor lav.

Ofre for menneskehandel vil kunne få beskyttelse (asyl) i medhold av utlendingsloven § 28 dersom vilkårene for å oppnå flyktningstatus er oppfylt. Søker vil for det første kunne få asyl dersom vedkommende har en velbegrunnet frykt for forfølgelse begrunnet i et nærmere bestemt grunnlag, og er ute av stand til eller på grunn av slik frykt er uvillig til å påberope seg sitt hjemlands beskyttelse. For det annet kan det innvilges asyl dersom søker risikerer umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff ved tilbakevending til hjemlandet.

Som representanten Ropstad viser til, skal ofre for menneskehandel som avgir vitneforklaring som fornærmet i en rettssak om menneskehandel innvilges oppholdstillatelse som danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse i Norge. Slik tillatelse er imidlertid ikke bare avhengig av at det tas ut tiltale: Selv om vilkårene for oppholdstillatelse ut fra en situasjon som nevnt overfor ikke er oppfylt, kan det innvilges oppholdstillatelse til utlending som har avgitt vitneforklaring for retten eller for politiet i en sak som vedrører menneskehandel eller hallikvirksomhet. Dette forutsetter at det er grunn til å anse at utlendingen på grunn av sin forklaring befinner seg i en tilstrekkelig vanskelig situasjon.

Dersom søkeren heller ikke fyller vilkårene for en slik tillatelse, skal tillatelse på bakgrunn av sterke menneskelige hensyn vurderes etter en helhetsvurdering av alle momentene i saken.

SPØRSMÅL NR. 1636**Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 30. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden gjøre greie for møtepraksisen mellom dei fire regionale helseforetakene, og stadfeste eller ikkje stadfeste om det stemmer at det vert gjennomført formelle møter på RHF- nivå som ikkje praktiserer offentlegheit med omsyn til sakslister og referat?»

GRUNNGJEVING:

Av tilsette i spesialisthelsetjenesta er spørsmålsstillar gjort merksam på at dei fire regionale helseforetakene har "samarbeidsmøter", men at tilsette og tillitsvalde ikkje får vite kva som vert diskutert på desse lukka møta. Ikkje er det offentleg kva sakslistene er, kva som vert gjort av eventuelle "avgjerder", og det er heller ikkje referat.

Tilsette fryktar at ein del helse-avgjerder i realiteten vert fatta på desse møta, og meiner det er oppsiktsvekkjande at ikkje eingong saksliste er offentleg, eller at det vert skrive referat.

Svar:

De regionale helseforetakene har opplyst at de fire administrerende direktørene har samarbeidsmøter. Møtene blir omtalt som "AD-møter".

AD-møtet er et forum der de fire administrerende direktørene kan diskutere saker av felles interesse, blant annet behov for felles styresaker. For å sikre et likeverdig tjenestetilbud på tvers av helseregionene er det nødvendig å samarbeide om felles styresaker og strategier i forkant av regional saksforberedelse og styrebehandling.

Forumet er ikke et formelt organ og har ingen beslutningsmyndighet. Myndigheten til å fatte beslutninger ligger i de ulike regionale helseforetakene, der forankring og involvering av tillitsvalgte og vernetjenesten skjer. Styrene i foretakene avgjør saker som ikke ligger innenfor daglig drift.

Helseforetaksloven § 26 a fastsetter at styremøte som hovedregel skal holdes for åpne dører. Styremedlemmenes drøftinger og saksgrunnlaget de baserer seg på er derfor offentlig. De møtene som administrasjonen deltar i som ledd i saksforberedelsene til styrets behandling er ikke offentlige.

Møte mellom de regionale helseforetakene blir ikke omfattet av bestemmelsene i helseforetaksloven om møteoffentlighet. Det er derfor ikke krav om at publikum kan ta del i eller få innsyn i møte mellom de regionale helseforetakene.

Saksdokumenter, også sakslister og referat, som blir sendt mellom de regionale helseforetakene er omfattet av offentleglova. Lovens hovedregel er at de som ber om det skal få innsyn i disse dokumentene.

SPØRSMÅL NR. 1637**Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 29. september 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Apotek får ubrukte legemidler for store verdier i retur, og som må kasseres. Pasienter har rett til å hente ut legemidler for inntil 3 mnd. forbruk på blå resept og for legemidler på H-reseptordningen. Legemidler som dekkes av Folketrygden og sykehusene. Innlevering skyldes at behandling er avsluttet eller at legemidler er oppbevart feil. Dette representerer store kostnader for det offentlige.

Har helseministeren vurdert å sette grensen på 1 mnd. per utlevering for å redusere mengden legemidler som blir destruert?»

BEGRUNNELSE:

Legemidler mot revmatisk sykdom koster mellom 6 000 til over 10 000 kr for en mnd. behandling. Apotekene melder at de opplever dette som en stor utfordring. Ulempen med at pasienter må innom apotek en

gang i mnd. veier opp for det samfunnet sparer og som kan brukes til å gi behandling til andre pasienter.

Svar:

I følge både blåreseptforskriften og forskrift om helseforetaksfinansierte reseptlegemidler skal det ikke utleveres legemidler for mer enn tre måneders forbruk om gangen. Dette bidrar til å sikre kontroll over utleveringsmengde og kostnader for folketrygden og helseforetakene, samtidig som pasientene slipper unødige hyppige apotekbesøk. De fleste pasienter som bruker offentlig finansierte legemidler har behov for langvarig behandling, og mange bruker samme legemiddel i samme styrke og dosering over mange år, og henter dermed ut legemidler kun hver tredje måned.

Det er årlig over to millioner unike personer som henter ut legemidler på blå resept. Data fra HELFO viser at om lag 50 pst av alle brukere på blåresept i 2014 hentet ut legemidler færre enn fem ganger i løpet av året. Tall fra Apotekforeningen viser at det i 2015 ble ekspedert over 30 mill. blåresepter (ved flere legemidler forskrevet samtidig blir hver varelinje regnet som én resept) og drøyt 130 000 H-resepter.

En generell innstramning av utleveringsgrensen til én måneds forbruk vil dermed innebære en uønsket økning i tids- og ressursbruk for både pasienter og apotek, og kan neppe forsvares med innsparinger knyttet til unngått retur av kostbare pakninger. Mange legemiddelpakninger kommer også i størrelser tilpasset tre måneders forbruk, og ved å gå over til kun å bruke små pakninger, som vanligvis er dyrere per enhet, vil totalkostnadene fort komme til å øke.

Et alternativ kunne vært å redusere maksimal utleveringsmengde for legemidler med en utsalgspris over et visst beløp per pakning eller per månedsforbruk. Utfordringer knyttet til fastsetting av et hensiktsmessig maksbeløp, tekniske og praktiske tilpasninger, samtidig som pasientene skal tilbys rask, enkel og likever-

dig tilgang til legemidler, taler imidlertid imot en slik grense. Jeg kommer derfor ikke til å foreslå en endring i dagens utleveringsgrense på tre måneders forbruk.

Det er anslått at nordmenn kaster 600 tonn legemidler hvert år. Dette betyr at både pasienter og det offentlige har utgifter til legemidler som ikke blir benyttet og dermed ikke gir noen nytte for pengene. Det vil likevel alltid oppstå situasjoner der behandling må avbrytes eller endres underveis, og det dermed blir legemidler til overs.

Jeg vil også presisere at det ikke noe i veien for at forskriver kan bestemme at det kun skal leveres ut minste pakning/ én måneds forbruk e.l. ved oppstart av behandling, dersom det er usikkert hvor lenge behandlingen skal foregå, og/eller dersom det på grunn av svært høy pris er ønskelig kun å levere ut mindre mengder om gangen. Pasientene kan også be om å få utlevert legemidler for kortere periode enn tre måneder, så lenge det finnes hensiktsmessige pakningsstørrelser. Videre skal apotekene påse at pasienten har fått nødvendig informasjon for å sikre riktig oppbevaring av legemidlene – dette er særlig viktig for en del legemidler med spesielle oppbevaringsbetingelser for eksempel knyttet til temperatur, lys eller fuktighet.

Til sist vil jeg minne om at legemidler som kastes i søpla eller i toalettet kan føre til uønskede utslipp i naturen. Det er derfor viktig at legemidler som ikke skal brukes leveres inn til apotek, som har en plikt til å ta imot legemidler fra privatkunder. En undersøkelse i forkant Rydd Skapet-kampanjen i 2016 viste at kun halvparten av de spurte leverer ubrukte legemidler inn til apotekenes returordning. Budskapet i kampanjen var en oppfordring om at folk må rydde og returnere til apotek. En evaluering viser at kampanjen ble lagt merke til. Dersom folk endrer adferd i tråd med budskapet vil det kunne gi positive effekter som minsket fare for forveksling av medisiner i hjemmet, mindre uheldig eksponering av medisiner i hjemmet, samt en liten miljøgevinst.

SPØRSMÅL NR. 1638

Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 4. oktober 2016 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Norge er en verdensledende sjømatnasjon basert på naturgitte fortrinn, solide næringer, god forvaltning og høy forskningsaktivitet. Sjømat er viktig i et godt kosthold. En naturlig ambisjon bør være å sikre at Nor-

ge er en ledende kunnskaps- og forskningsnasjon på sammenheng mellom sjømat og helse. Norge har lang tradisjon på å bidra med konkrete tiltak for å bedre global helse.

Hva gjør fiskeriministeren for å fremme sjømat i en global helse og matutfordring?»

Svar:

Jeg takker for dette viktige spørsmålet fra stortingsrepresentant Grung. Global helse og matutfordring handler blant annet om matsikkerhet, ernæring og bærekraft. Vi må arbeide for å sikre nok sunn og trygg mat, i dag og i årene som kommer.

Bærekraftig fiskeri og akvakultur har en viktig, men ikke fullt ut anerkjent rolle når det gjelder matsikkerhet og ernæring. Jeg ser det som en sentral oppgave å følge opp anbefalingen fra FNs matsikkerhetskomité (CFS) om å gi fisken den plassen den bør ha i arbeidet med matsikkerhet og ernæring. Dette tar jeg opp i både internasjonale og bilaterale sammenhenger. For eksempel fremhever vi sjømaten i arbeidet med oppfølgingen av FNs bærekraftsmål nr. 2 og i arbeidet med FN resolusjonen Decade of Action on Nutrition (2016–2025), som begge handler om å bekjempe feilernæring og sikre sunt kosthold for alle.

Diskusjoner rundt bruken av havet dreier seg ofte om økonomiske eller miljømessige spørsmål. Fiskens ernæringsmessige helseegenskaper og havet som et ernæringsrikt matfat havner av og til mer i bakgrunnen. Jeg er opptatt av at dette blir vektlagt i større grad, både ut fra et mat- og helseperspektiv, men også for at de utfordringene vi står overfor når det gjelder det marine miljøet, skal bli viet tilstrekkelig oppmerksomhet og bli diskutert på en mer nyansert måte. Norge har kunnskap og kompetanse til å spille en viktig rolle globalt. Vi kan bidra til oppmerksomhet om sjømatens rolle som inntektskilde og mat, dens ernæringsmessige

og helsefremmende effekter og fakta om bærekraftig forvaltning av fiskeri- og akvakulturproduksjon.

Min rolle som fiskeriminister er blant annet å legge til rette for uavhengig forskning og kunnskap om sammenheng mellom sjømat og helse, å sørge for dokumentasjon for å sikre sunn og trygg sjømat samt å bidra til at vi kan spise mer sjømat i tråd med helsemyndighetenes kostråd. For eksempel ved å fremme forskning som legger til rette for markedstilpasning og økt vareutvalg samt sjømatiltak for barn og unge for å bidra til at nye generasjoner spiser mer fisk i fremtiden.

Fisk er mat og havet er matfat. Vi har en ambisjon om å være en verdensledende havnasjon og bidra til en grønn fremtid. Arbeidet med den globale helse- og matutfordringen må også ses i sammenheng med utarbeidelse av politikk for bioøkonomi og strategi for utnyttelse av havressursene. Nærings- og fiskeridepartementet har også en ordning med tilskudd til sjømatiltak som skal bidra til økt konsum av sjømat hos barn og unge. Videre vil regjeringen i statsbudsjettet for 2017 foreslå å bevilge midler til test- og demonstrasjonsfasiliteter (katapult-sentre). For fiskeribransjen kan dette dekke behov for testbistand for å utnytte restråstoff bedre. Hele fisken må i større grad utnyttes fordi dette bidrar til mer mat, fôr og andre produkter og bærekraftig utnyttelse av en knapp ressurs i global sammenheng.

Norge har betydelig og internasjonalt anerkjent forskningskompetanse innenfor bærekraftig fiskeri og havbruk, sjømat og ernæring. Denne kunnskapen er avgjørende i vårt internasjonale arbeid. I global sammenheng er det viktig å spre kunnskap om sammenhengene mellom sjømat og helse, om overvåking og trygg mat, om arbeidet med å redusere matsvinn og om bærekraftig produksjon i hele verdikjeden for fisk.

SPØRSMÅL NR. 1639

Innlevert 22. september 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Stemmer det at Studentsamskipnaden i Sogn og Fjordane (SISOF) i juni fekk lovnad om at det ikkje var aktuelt å fusjonera SISOF med Studentsamskipnaden i Bergen utan at partane var samde om ei fusjonsavtale?»

GRUNNGJEVING:

Høgskulefusjonen på Vestlandet vart vedteken av dei tre høgskulestyra 9. juni. I tida før fusjonsvedtaka var det sterk uro i SISOF og styret for Høgskulen i Sogn og Fjordane om framtida for SISOF etter ein fusjon med Studentsamskipnaden i Bergen (SIB). Uroa botna i at makt, innverknad og ressursar ville bli flytt vekk frå Sogndal og Førde når SISOF med 3800 studentar fusjonerte med SIB med 30 000 studentar. SISOF har

eit høgt nivå på velferdstenestene og har skjøtta økonomien sin godt. SIB kom ikkje krava frå SISOF i møte, og departementet heldt krisemøte med representantar for SISOF og HiSF tre dagar før fusjonen for å unngå at høgskulefusjonen skulle spora av, som statssekretær Bjørn Haugstad formulerte det til NRK.

På møtet i høgskulestyret i HiSF 9. juni orienterte rektor og styreleiar om resultatet frå krisemøtet, og rektor sa fylgjande: «Det kjem ikkje til å bli gjort ein fusjon mellom samskipnadene før det ligg føre ein avtale som også SISOF kan godta.» Alternativet til frivillig fusjon var altså at SISOF heldt fram som sjølvstendig samskipnad.

Tidleg i september var det klart at SISOF og SIB ikkje kom fram til ein avtale som bae partar kunne godta. Likevel avgjorde Kunnskapsdepartementet 19. september at SISOF skulle fusjonerast med samskipnadene i Bergen og Stord/Haugesund. Dette er klart i strid med lovnadene som vart refererte i høgskulestyret for HiSF 9. juni.

Svar:

Det følgjer av studentsamskipnadsloven at Kunnskapsdepartementet avgjer om studentsamskipnadar skal slåast saman. I Meld. St. 18 (2014 – 2015) Konsentrasjon for kvalitet har regjeringa som utgangspunkt at samanslåing av studentsamskipnadar bør følgje samanslåing av universitet og høgskular. Stortinget har ikkje hatt innvendingar til dette, jf. Innst. 348 S (2014 – 2015).

Departementet hadde 8. juni 2016 eit møte med dei aktuelle utdanningsinstitusjonane og studentsam-

skipnadane på Vestlandet. Frå møtet blei det utarbeidd eit referat med føringar for vidare dialog og prosess i saka. I møtet blei det formidla at departementet ønskte at studentsamskipnadane sjølve blei samde om korleis ei samanslåing kunne gjennomførast, men at departementet var førebudd på å ta ei meir aktiv rolle for å sikre gode løysningar dersom situasjonen krev det. Departementet har ikkje gitt nokre av dei tre aktuelle studentsamskipnadane lovnad eller vetorett mot ei samanslåing dersom dei ikkje sjølve blei samde om ei fusjonsavtale.

Departementet har hatt ein åpen dialog med studentsamskipnadane. Etter ønske frå studentsamskipnadane har det òg blitt leigd inn ein prosessleiar for å greie ut prosessen saman med studentsamskipnadane. I starten av september hadde departementet eit møte med studentsamskipnadane og prosessleiaren. Dei tre studentsamskipnadane hadde då ikkje klart å kome til semje om korleis studentvelferda for den nye høgskulen best kunne organiserast.

Departementet oppfatta at både studentsamskipnadane og leiinga ved dei tre høgskulane ønskte at departementet skulle ta ei avgjerd i saka.

Ved etablering av Høgskulen på Vestlandet er det lagt til grunn at institusjonen skal ha som ambisjon å vidareutvikle studiestadene slik at den regionale rolla blir teken vare på enda betre enn i dag. Høgskulane i Bergen, Sogn og Fjordane og Stord/Haugesund har som mål at Høgskulen på Vestlandet skal tilby attraktive og godt fungerande studiestader. Eg har derfor som ein klar føresetnad at samanslåinga av studentsamskipnadane ikkje svekkjer studentvelferda på nokre av studiestadene.

SPØRSMÅL NR. 1640

Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 30. september 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hvor skal ledelsen av norsk helsearkiv lokaliseres, og hvor planlegger regjeringen å lokalisere Arkivverkets sentraldepot?»

Svar:

Regjeringen planlegger å etablere Norsk helsearkiv på Tynset og lokalisere Arkivverkets sentraldepot i Mo i Rana. Regjeringen vil redegjøre nærmere for disse planene i forslaget til statsbudsjett for 2017.

Norsk helsearkiv skal etableres som en organisatorisk enhet i Arkivverket, som ledes av Riksarkivaren. Ledelsen i Norsk helsearkiv vil, med den planlagte etableringen, ha arbeidssted på Tynset.

SPØRSMÅL NR. 1641**Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 30. september 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden håndtere Regelrådet sin uttalelse om å utrede saken om «plikt til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser» bedre?»

BEGRUNNELSE:

Regelrådet skriver blant annet følgende:

Regelrådet vil anmode Kunnskapsdepartementet om å utrede saken grundigere og sende den på ny høring.

Svar:

Regelrådet har sammen med en rekke andre høringsinstanser avgitt høringsuttalelse til et høringsnotat om forskrift til å stille krav om bruk av lærlinger ved offentlige anskaffelser.

Flere av Regelrådets merknader knytter seg til effekten av å innføre en plikt til å stille krav om bruk av lærling ved offentlige anskaffelser. Rådet reiser også spørsmål om utredning av alternative tiltak. Til denne delen av Regelrådets uttalelse vil jeg vise til at Stortinget har vedtatt en plikt til å stille krav om bruk av lærling ved offentlige anskaffelser i § 7 i lov om offentlige anskaffelser. Når det gjelder utredningene og vurderingene i denne forbindelse viser jeg til Prop. 51 L (2015–2016) og Innst. 358 L (2015–2016).

Regelrådet er videre særlig opptatt av konsekvensene for næringslivet av den vedtatte plikten. Det er nettopp slike forhold som vil bli bedre belyst gjennom høringen. Der vil representanter for de offentlige oppdragsgiverne og bedriftene som skal gi tilbud uttale seg om forslaget til detaljert regelverk.

Jeg vil derfor gjennomføre høringen som planlagt. Alle høringsuttalelsene vil bli nøye vurdert og oppsummert. Dersom departementet etter dette ikke har et tilstrekkelig grunnlag for å konkludere i saken vil det bli vurdert å foreta ytterligere utredninger.

SPØRSMÅL NR. 1642**Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 30. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Meiner statsråden at kommunane Rennesøy, Bokn og Kvitsøy kan skuldast for å ha forseinka arbeidet med regulering av Rogfast med 2-3 år?»

GRUNNGJEVING:

Statsråden har gjort det til sin parademarsj å skulda på lokalpolitikarar. Det er ein ny trend i vårt styringssystem etter at Frp kom i regjering at ansvarleg statsråd legg ansvaret på alle andre enn seg sjølv.

I eit innlegg i Stavanger Aftenblad 13. september kjem statsråden med skuldingar mot kommunane som regulerer Rogfast. Kommunane på si side peikar på at dette kjem av at statsråden sin eigen etat har stilt krav om nye krav til stigning i tunnelar.

Svar:

Randaberg kommune vedtok reguleringsplanen for traseen i Randaberg kommune i mars 2013. Kort tid før sluttbehandlinga i Bokn kommune våren 2013, vedtok Statens vegvesen å endre stigninga i nordre del av tunnelen frå 7 til 5 pst. Dette førte til at det måtte utarbeidast ny reguleringsplan for prosjektet i Bokn kommune. Det var heller ikkje grunnlag for å starte KS2-prosessen før massedeponia var ferdig regulerte.

Forseinkingane er følgjeleg eit resultat av fleire nye krav og føresetnader, noko representanten Pollestad burde vere godt kjent med.

Innlegget mitt i Stavanger Aftenblad var forsøk på å forklare dette, og eg skuldar på ingen måte kommunane for å ha forseinka planprosessane.

SPØRSMÅL NR. 1643**Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 30. september 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvilke krav NAV har til individuelle begrunnelser i sine vedtak som gjelder innvilgelse, avslag og endringer i utbetaling av ytelser hjemlet i folketrygdloven, og hvilket system som sikrer at enkeltvedtak er i henhold til disse kravene?»

BEGRUNNELSE:

NAV sender ut en rekke standardiserte brev og vedtak om ytelser hjemlet i folketrygdloven. Når det gjelder brev om endring av pensjonsytelse går det ikke klart frem på hvilken måte NAV har regnet ut ytelsen som kommer til utbetaling.

For at brukere av NAV skal kunne forstå sitt rettighetsbilde er det åpenbart av stor betydning om vedtakene NAV sender ut gir tilstrekkelig informasjon som knytter regelverk opp mot de konkrete vurderinger som er gjort i den enkelte sak.

SINTEF publiserte tidligere i år en undersøkelse knyttet til omgjøring og av vedtak i NAV og Trygderetten. Forskerne understreket at gode og individuelt begrunnede vedtaksbrev er nødvendig for å forebygge klager.

Svar:

Arbeids- og velferdsdirektøren har orientert meg om at utformingen av vedtaksbrev fra Arbeids- og velferdsetaten følger de generelle kravene i forvaltningsloven, herunder bestemmelsene i kapittel 5 Om vedtaket. Arbeids- og velferdsetaten har i tillegg utarbeidet en standard for utforming av brev som gir utfyllende retningslinjer for hvordan etatens vedtaksbrev skal utformes.

I begrunnelsen til spørsmålet trekkes pensjonsområdet fram som et eksempel. Arbeids- og velferdsdirektoratet har orientert meg om at på pensjonsområdet inneholder vedtaksbrev begrunnelse og hjemmel for vedtaket. Vedtaksbrevene inneholder de konkrete lovbestemmelsene vedtakene bygger på, eller, i enkelte tilfeller, henviser til relevant kapittel i folketrygdloven.

Vedtaksbrevene og vedleggene til disse er utformet for å gi mottakerne mulighet for å kontrollere om grunnlagsopplysningene som vedtaket er bygget på er korrekte, og informere om rettigheter og plikter. Den konkrete beregningen av pensjonen fremgår imidlertid ikke av vedtaket. Beregningen foretas matematisk etter standardiserte regler. Begrunnelsen for dette er en avveining mellom hensynet til brevets lesbarhet og hensynet til å gi brukeren fullstendig informasjon i brevet. Dersom beregningen av pensjonen skulle vært in-

kludert i vedtaksbrevet, ville det blitt et svært langt og komplekst brev. Arbeids- og velferdsetaten har derfor valgt å henvise brukerne til nettjenesten Din pensjon på nav.no for nærmere detaljer om beregningen av den enkeltes pensjon. Det vises i vedtaksbrevene også til at det ved spørsmål kan tas kontakt med Arbeids- og velferdsetaten på telefon.

Ekspertgruppen som vurderte Arbeids- og velferdsetatens virksomhet anbefalte i sin delrapport i 2014 at etaten forbedret informasjonen i etatens brev. Departementet fulgte dette opp med å gi direktoratet i oppdrag å prioritere utvikling av en ny ikt-løsning som gjorde det mulig å endre automatisk genererte brev med standardisert innhold. Dette har medført at mange av brukerne i dag mottar færre brev og med et mer forståelig innhold, og det arbeides med å gradvis gjøre dette for flere typer av brev.

I 2015 ga Arbeids- og velferdsetaten Sintef i oppdrag å kartlegge årsaker til omgjøring av vedtak om økonomiske ytelser. Kartleggingen har munnet ut i rapporten «Omgjøring av vedtak i Nav og Trygderetten – omfang og årsaker». Innsikt i årsaker til klager og omgjøring kan gi grunnlag for justering av teksten i etatens vedtak og øvrige brev. Arbeids- og velferdsdirektoratet er i gang med å vurdere og eventuelt følge opp de anbefalinger som rapporten kom med. Jeg er fornøyd med at direktoratet har satt i gang et slikt arbeid, og departementet følger dette opp i styringsdialogen med direktoratet.

SPØRSMÅL NR. 1644**Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 3. oktober 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at dagens myndighetslinje i NAV er i samsvar med Stortingets vedtak fram til etableringen av NAV fra 1.1.2006, og kan statsråden beskrive den organisasjonsmodell som ble vedtatt ved etableringen av NAV, samt de endringer i modellen som er skjedd fram til og med 1.1.2016, herunder gi en oversikt over hvilke oppgaver og antall ansatte på hvert sted hvor NAV stat er representert i dag?»

BEGRUNNELSE:

Da NAV ble etablert i 2006 var målet å utvikle den myndige førstelinje. Bak en dør skulle folk møte saksbehandlere som kunne løse sammensatte problemstillinger. Førstelinja er i dag nærmest tømt for oppgaver som innebærer beslutningsmyndighet, målet om en generalistmodell fremstår nå som en spesialistmodell. I dag består NAV av om lag 100 spesialenheter som har vedtaksmyndighet knyttet til ytelser fra staten. Disse spesialenheter har ingen direkte kontakt med de som søker bistand.

Svar:

NAV-reformen har vært blant de mest krevende forvaltningsreformer i Norge, både juridisk, organisatorisk og forvaltningsmessig. Oppgaver og organisering av arbeids- og velferdsforvaltningen har følgelig også blitt behandlet og debattert en rekke ganger i Stortinget siden Innstilling S nr 198 (2004-2005) Innstilling fra sosialkomiteen om ny arbeids- og velferdsforvaltning ble behandlet 31. mai 2005. NAV-reformen har også vært gjenstand for en bred evaluering med en endelig sluttrapport publisert i 2015. I tillegg har to ekspertgrupper hhv. i 2010 og 2014/2015 vurdert ulike aspekter ved organiseringen av arbeids- og velferdsforvaltningen. Det er gitt bred orientering til Stortinget om begge ekspertgrupperapportene.

Meld. St. 33 (2015-2016) NAV i en ny tid – for arbeid og aktivitet gir en overordnet beskrivelse av veien fra Stortingets vedtak i 2005 og fram til i dag, jf. for eksempel Boks 1.2 NAV-reformen og Boks 1.3 Innholdsreformen. Videre er dagens organisering presentert i Boks 1.1 Fakta om arbeids- og velferdsforvaltningen.

Også i andre sammenhenger har Stortinget behandlet spørsmål som har organisatoriske konsekvenser for Arbeids- og velferdsetaten. Både i tilknytning til pensjonsreformen og i det pågående programmet for modernisering av IKT i etaten er det eksempelvis

lagt vekt på økt bruk av digital dialog med brukerne og automatisert saksbehandling. Senest gjennom behandlingen av Prop. 67 S (2015-2016) Oppstart av Prosjekt 2 i modernisering av IKT i Arbeids- og velferdsetaten har Stortinget gitt sin tilslutning til mer bruk av digitale løsninger, og en ytterligere omorganisering/spesialisering av forvaltningsenheter.

Det har vært og vil fortsatt være behov for omstillinger i hvordan arbeids- og velferdsforvaltningen løser sine oppgaver på en best mulig måte, der siktemålet med både organisatoriske og teknologiske endringer er å sikre bedre tjenester for brukerne. Eksempelvis vil mer digitalisering vil gi de fleste brukerne bedre tilgang på tjenestene fordi mer vil kunne gjøres hjemme, uavhengig av åpningstider og beliggenhet. I Meld. St. 33 (2015-2016) har Regjeringen gitt sin vurdering av status og utfordringer knyttet til oppgaver og organisering av arbeids- og velferdsforvaltningen, og hvordan regjeringen ønsker å utvikle forvaltningen for "at den i økt grad skal understøtte målet om flere i arbeid og færre på trygd og at forvaltningen skal være robust slik at den kan møte ulike utfordringer som kan oppstå over tid." Jeg mener det er i tråd med Stortingets forutsetninger fra 2005 at arbeids- og velferdsforvaltningens organisering skal være godt tilpasset de utfordringer den står overfor, der formålet er at brukerne skal få gode tjenester levert på en mest mulig hensiktsmessig måte.

Nedenfor er det gitt en egen omtale av dagens geografiske plassering av årsverk i Arbeids- og velferdsetaten. Det presiseres at dette er fordelingen av statlige årsverk i arbeids- og velferdsforvaltningen. I tillegg kommer kommunalt ansatte i NAV-kontorene.

Opgaver og geografisk plassering av årsverk i Arbeids- og velferdsetaten

Ifølge Arbeids- og velferdsdirektoratet har Arbeids- og velferdsetaten totalt om lag 13545 årsverk per 26. september 2016. For alle tallene nedenfor gjelder at dette er et bruttoantall som inkluderer tilsatte i permisjon, med sykmelding og lignende.

Ifølge arbeids- og velferdsforvaltningsloven skal etaten være representert på de stedene som direktoratet bestemmer, med unntak av at Arbeids- og velferdsetaten og kommunene skal ha felles lokale kontorer (NAV-kontor) som dekker alle kommuner. NAV-kontoret skal se statlige og kommunale virkemidler i sammenheng for at flest mulig av brukerne skal komme i eller beholde arbeid. Til denne oppgaven disponerer

forvaltningen et vidt tjenestespekter innenfor både det kommunale og statlige ansvarsområdet.

I NAV-kontorene har Arbeids- og velferdsetaten om lag 5180 årsverk fordelt på om lag 450 NAV-kontor. I tillegg er det om lag like mange kommunalt ansatte i NAV-kontorene. Det oppgis ikke her en geografisk plassering av NAV-kontorene. NAV-kontorene er i all hovedsak i hver kommune, mens det er flere kontorer i de største byene. NAV-kontorene gjennomfører følgende statlige oppgaver:

- Informasjon, råd og veiledning til brukerne om etatens tjenester og ytelser.
- Bidra til avklaring av arbeidsevne ved å utarbeide arbeidsevnevurdering og utarbeide en individuelt

tilpasset aktivitetsplan for de som trenger det. Kontorene inngår også i behandlings- og håndteringskjeden for søknader om arbeidsavklaringspenger og andre ytelser.

- Rådgivning og oppfølging av personer som kan arbeide, eventuelt etter rehabilitering og opptrening.
- Arbeidsformidling, gi arbeidsrettede tjenester og tiltak til arbeidssøkere og arbeidsgivere.
- Sykefraværsoppfølging.

Kommunenes oppgaver i NAV-kontorene følger av lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen.

Tabellen under viser antall statlige årsverk i Arbeids- og velferdsetaten, utenom NAV-kontor.

	Antall årsverk
Arbeids- og velferdsdirektoratet	1179
Arbeids- og tjenestelinjen	3758
Ytelseslinjen	2940
Økonomilinja	489
Totalsum	8365

Nedenfor er det gitt en geografisk plassering av de ulike enhetene i Arbeids- og velferdsetaten og hva som er hovedoppgavene deres. Mange av enhetene som er beskrevet nedenfor er videreføringer av enheter fra hhv. trygdeetaten og Aetat.

Arbeids- og velferdsdirektoratet

Arbeids- og velferdsdirektoratet har det overordnede ansvaret for at arbeids- og velferdsforvaltningen oppfyller de forventninger som stilles både gjennom å ivareta fagdirektorats-rollen for sosial- og levekårsrådet og ved at Arbeids- og velferdsetaten når de mål og resultater som framgår av departementets oppdrag som en oppfølging av de årlige statsbudsjettene.

Direktoratet har ansvar for overordnet styring, ledelse og utvikling av Arbeids- og velferdsetaten, herunder:

- Oppfølging i tråd med resultatkrav, styringsmodell, og verdigrunnlag
- Lovpålagte og myndighetspålagte forhold som må sikres ivaretatt
- Strategi- og virksomhetsutvikling
- Utvikling og drift av etatens IT-løsninger
- Forskning- og utredning
- Utvikling av fag, tjenester og arbeidsmetodikk

Arbeids- og velferdsdirektoratet har om lag 1180 årsverk og ligger i Oslo. En mindre andel av årsverkene er også lokalisert i Steinkjer.

Arbeids- og tjenestelinjen

NAV Fylke

Fylkeskontoret styrer, følger opp og gir støtte til NAV-kontorene, herunder oppfølging av avtalen med kommunene om drift av NAV-kontorene (partnerskapet). I tillegg følger fylkeskontorene opp arbeidslivssentrene og arbeidsrådgivingskontorene. En annen viktig oppgave er samhandling med kommuner utover samarbeidet om NAV-kontoret, og andre samarbeidspartnere i fylket.

NAV fylke har i overkant av 900 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Sarpsborg, Oslo, Hamar, Lillehammer, Drammen, Tønsberg, Skien, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Leikanger, Molde, Trondheim, Steinkjer, Bodø, Tromsø og Vadsø.

NAV Kontaktsenter

NAV Kontaktsenter er arbeids- og velferdsforvaltningens førstelinje på telefon og driver chat-tjenester og Facebook-sider. Senteret veileder om rettigheter og plikter på de fleste fagområder. De har i tillegg egne tjenester for blant annet arbeidsgivere og helsepersonell.

NAV Kontaktsenter har om lag 920 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Sarpsborg, Oslo, Hamar, Lillehammer, Drammen, Tønsberg, Skien, Arendal, Mandal, Sandnes, Bergen, Leikanger, Molde, Trondheim, Namsos, Bodø, Rana, Tromsø og Alta.

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging

Hjelpemiddelsentralen fatter vedtak om hjelpemidler, har et overordnet og koordinerende ansvar for hjelpemidler til funksjonshemmede i sitt fylke og er et ressurs- og kompetansesenter for offentlige instanser og andre. Kompetansesenteret, som ligger under Oslo, bistår alle enheter i Arbeids- og velferdsetaten og brukere med nedsatt funksjonsevne som har særlig sammensatte utfordringer.

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging har drøyt 1280 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Sarpsborg, Oslo, Elverum, Gjøvik, Drammen, Tønsberg, Skien, Arendal, Kristiansand, Sandnes, Bergen, Førde, Ålesund, Trondheim, Levanger, Bodø, Tromsø og Porsanger.

NAV Arbeidslivssenter

Arbeidslivssenter er ressurs- og kompetansesenter for et inkluderende arbeidsliv og finnes i alle fylker. Virksomheter som inngår IA-avtale får en kontaktperson fra et arbeidslivssenter.

NAV Arbeidslivssenter har om lag 480 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Sarpsborg, Oslo, Hamar, Lillehammer, Drammen, Skien, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Leikanger, Molde, Trondheim, Steinkjer, Bodø, Tromsø og Vadsø.

NAV Intro

Nav Intro er andrelinjetjeneste og kompetansesenter for alle brukere med innvandrerbakgrunn for NAV lokalt. NAV Intro har knapt 20 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Oslo, Kristiansand og Trondheim.

NAV Arbeidsrådgivning

NAV Arbeidsrådgivning (ARK) er et ressurs- og kompetansesenter for NAV-kontorene som yter individuell bistand til personer med komplekst og utvidet veiledningsbehov.

NAV Arbeidsrådgivning har knapt 150 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Fredrikstad, Oslo, Lillehammer, Drammen, Skien, Arendal, Kristiansand, Stavanger, Bergen, Trondheim, Steinkjer, Bodø, Tromsø og Vadsø.

Ytelseslinjen

NAV Arbeid og ytelser

NAV Arbeid og ytelser behandler søknader om dagpenger, ventelønn, sykepenger, arbeidsavklaringspenger, uføretrygd, lønnsgaranti med mer. NAV Arbeid og ytelser har drøyt 1550 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Sarpsborg, Ski, Skedsmo, Oslo, Hamar, Lillehammer, Tønsberg, Skien, Arendal, Kristiansand, Sandnes, Sogndal, Molde, Trondheim og Fauske.

NAV Familie- og pensjonsytelser

NAV Familie- og pensjonsytelser behandler alle saker som omfatter barnebidrag og -forskudd, barne-trygd, kontantstøtte, far- og morskap, foreldrepenger, yrkesskade med mer. NAV Familie- og pensjonsytelser har knapt 1030 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Skedsmo, Oslo, Drammen, Porsgrunn, Sandnes, Bergen, Stord, Ålesund, Steinkjer, Levanger, Tromsø og Vadsø.

NAV Kontroll

NAV Kontroll utreder og anmelder trygdesvindler. I tillegg har de nasjonalt ansvar for saker på yrkessykdom, lønnsgaranti, ventelønn og Aa-registeret - et dataregister over alle arbeidsforhold i Norge. NAV Kontroll har om lag 180 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Oslo, Vågå, Drammen, Sola, Trondheim og Tromsø.

NAV Klageinstans

NAV Klageinstans behandler klagesaker, forbereder ankesaker for Trygderetten, behandler alle erstatningskrav mot Arbeids- og velferdsetaten, gir faglig opplæring og veiledning, og er felles mottak for alle serviceklager i Arbeids- og velferdsetaten. NAV Klageinstans har om lag 180 årsverk og er lokalisert på følgende steder: Oslo, Hamar, Tønsberg, Kristiansand, Bergen, Trondheim og Tromsø.

Økonomilinja

NAV Innkreving

NAV Innkreving har ansvaret for innkreving i Arbeids- og velferdsetaten. Med innkreving menes alle oppgaver fra et krav er fastsatt til det er innkrevd eller avskrevet. NAV Innkreving har drøyt 150 årsverk og ligger i Sør-Varanger.

NAV Økonomi Pensjon

NAV Økonomi pensjon har ansvar for utbetaling av pensjoner/uføretrygd og å levere korrekt regnskap for disse ytelsene. NAV Økonomi pensjon har om lag 80 årsverk og ligger i Harstad.

NAV Økonomi Stønad

NAV Økonomi stønad utfører sentraliserte oppgaver innen regnskap, utbetaling, trekkhåndtering og ajourhold av utbetalingsopplysninger for alle stønadene fra Arbeids- og velferdsetaten, bortsett fra pensjon. NAV Økonomi stønad har om lag 150 årsverk og ligger i Rana.

NAV Økonomitjeneste

NAV Økonomitjeneste (ØT) leverer landsdekkende økonomifunksjoner til Arbeids- og velferdsetaten. Enheten har ansvar for lønnsutbetaling til alle tilsette i Arbeids- og velferdsetaten samt utbetalinger av ytelser etaten forvalter. I tillegg utfører ØT en rekke regnskaps- og rapporteringsoppgaver. ØT har i underkant av 110 årsverk og ligger i Leikanger.

SPØRSMÅL NR. 1645

Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 30. september 2016 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Det er no knytt uvisse til om samordningsoppdraget kan medføre at region 1 (Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland og Vest-Agder) skal ha krav om yngling av jerv. Dette strir etter mitt syn mot rovviltforliket (Innst. S. nr. 174 – 2003-2004).

Kan statsråden klargjøre om han ser føre seg endring i region 1 sin status som beiteprioritert område der det i dag ikkje skal vere nasjonale bestandsmål for dei fire store rovdyra?»

Svar:

Som representanten skriver i sin begrunnelse, ble det i 2014 gitt et oppdrag til rovviltnemnda i region 3 om å lede et arbeid som skulle vurdere en bedre samordning av jerveforvaltningen i Sør-Norge. Dette innebærer et ansvar for samarbeid og dialog, og ikke endringer i nemndenes selvstendige myndighet for fastsetting av forvaltningsplaner i de enkelte regioner. Det innebærer heller ikke noe mandat til å endre fordelingen av regionale bestandsmål. Bakgrunnen for oppdraget var en gradvis svakere bestandssituasjon i den sørvestlige delbestanden i det sørnorske jerveområdet, og hva nemndene i fellesskap kan gjøre for å bedre situasjonen.

I oppdragsbrevet av 21. mai 2014, som var et felles brev fra klima- og miljøministeren og landbruks- og matministeren, er det blant annet sagt:

"Bestanden av jerv inndeles i tre delbestander, og den sørvestlige delbestanden med tilhold vest og sør for Østerdalen er fåtallig. Videre er det slik at Østerdalen fungerer som en barriere for utveksling av individer mellom den sørvestlige delbestanden og den østlige delbestanden. Rovdata

beskriver den sørvestlige delbestanden som sårbar grunnet spedt rekrutteringsgrunnlag med relativt få ynglinger og svært begrenset tilførsel av dyr utenfra. Utfordringer når det gjelder antall og utveksling av individer til den sørvestlige delbestanden av jerv i Sør-Norge må derfor vektlegges i forvaltningen av arten i Sør-Norge. Videre er det for Sør-Norge sin del også utfordringer knyttet til arealdifferensieringen i de enkelte regioner og hensynet til naboregioner. Årsaken til dette er at Sør-Norge skiller seg noe fra nordlige deler av landet ved at det er flere tilgrensende naboregioner å forholde seg til, noe som særlig gjelder region 3 (Oppland) som grenser til regionene 1, 2, 4, 5 og 6. Vi er kjent med at rovvilt-nemnda i region 3 (Oppland) har tatt initiativ overfor tilgrensende forvaltningsregioner for samordning når det gjelder forvaltningen av jerv i Sør-Norge, og mener dette er et godt initiativ som vil bidra til å finne best mulige løsninger både med hensyn til jerv og beitenæring.

På denne bakgrunn legger Klima- og miljødepartementet opp til å be rovviltnemnda i region 3 (Oppland) om å inneha en særlig samordningsrolle når det gjelder jerv i Sør-Norge. Dette innebærer et ansvar for samarbeid og dialog, og ikke endringer i nemndenes selvstendige myndighet for fastsetting av forvaltningsplaner i de enkelte regioner."

Som ledd i dette arbeidet har NINA, på oppdrag fra Fylkesmannen i Oppland, i juni 2016 utarbeidet rapporten "Samordning av forvaltning av jerv i Sør-Norge – en kunnskapsoversikt", NINA-rapport 1255. Rapporten har flere faglige anbefalinger som det nå er opp til de aktuelle nemndene å jobbe videre med innenfor rammene av landbruks- og matministerens og mitt felles oppdrag.

SPØRSMÅL NR. 1646**Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 30. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre greie for framdrifta på vegprosjektet E6 Vindåsliene - Korporals bru?»

Svar:

Reguleringsplanen for den nordlege delen av prosjektet E6 Vindåsliene – Korporalsbrua vart vedteken av

Midtre Gauldal kommune i januar 2016, og lokale styresmakter slutta seg til eit forslag til bompengeopplegg for prosjektet i juni 2016.

Arbeidet med ekstern kvalitetssikring (KS2) av prosjektet er no i startfasen, og Samferdselsdepartementet tek sikte på å kunne leggje saka fram for Stortinget tidleg i 2017.

SPØRSMÅL NR. 1647**Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås****Besvart 30. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I norgående retning er det i dag eit kollektivfelt på E6 Karihaugen - Olavsgård som EL-bilar ikkje har høve til å nytte.

Kva er årsaka til det, og vil statsråden opne feltet for EL-bilar?»

Svar:

På grunn av den pågåande tunnelrehabiliteringa i Oslo-området er det etablert mellombelse kollektivfelt langs E6 frå sør inn mot Oslo (frå nordenden av Nøstvedt-tunnelen i Akershus til Klemetsrud i Oslo), og langs E6 nord for Oslo (mellom Karihaugen i Oslo og Olavsgård i Akershus). Dette er kollektivfelt som er etablerte innanfor eksisterande vegareal, og som er noko smalare enn standard breidde i gjeldande vegnormalar. For å få til denne løysinga har det vore naudsynt å redusere noko på breidda på einskilde av dei andre køyrefelta på delar av strekningane. Kollektivfelta er skilta med tilgang berre for buss, med underskilt om at de ikkje er tillate for elbil.

Grunnen til at elbilar i dag ikkje kan bruke desse felta, er at dei er etablerte som eit mellombels tiltak for å sikre framkomst for bussen i ein situasjon der framkomsten i Oslo er vesentleg redusert som følge av den omfattande tunnelrehabiliteringa.

Eg er kjend med at Statens vegvesen har hatt eit ønske om å sjå korleis løysninga fungerer før det eventuelt blir opna for annan trafikk i felta. Statens vegvesen

har opplyst om at erfaringane no viser at framkomsten for bussane er god. Statens vegvesen meiner derfor at kollektivfelta kan opnast for elbilar med passasjer. Det vil derfor bli skilta på same måte som E18 inn/ut mot Oslo frå sør og vest. Dette betyr at felta blir opne for buss/taxi og med underskilt om at det også er tillate for elbilar med passasjer. Dette vil gi ein betre bruk av eksisterande vegareal og einsarta skilting. Dersom det skulle vise seg at bussane blir vesentleg forseinka som følge av ei slik endring, vil det bli sett inn tiltak for igjen å sikre bussane høgast prioritet.

Eg støtter denne vurderinga.

SPØRSMÅL NR. 1648

Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 1. oktober 2016 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Regjeringen har i lang tid forsømt seg i arbeidet med å hindre at nordmenn havner i gjeldsuføre. To tiltak synes særlig aktuelle: gjeldsregister og rentetak. Det er nå omsider varslet at regjeringen vil legge frem forslag om å opprette gjeldsregister.

Vil statsråden også vurdere å innføre rentetak på forbrukslån?»

BEGRUNNELSE:

Gjeldsveksten i Norge er svært høy. Særlig urovekkende er utviklingen i usikrede forbrukslån, som ofte innebærer høye kostnader og i noen tilfeller langvarige og ødeleggende betalingsproblemer for låntakerne. Sårbare grupper har en større tendens enn gjennomsnittsnordmannen til å ta opp forbrukslån. Slike lån er for eksempel tre ganger så vanlige blant enslige forsørgere som i befolkningen for øvrig. Enkelte fagfolk har uttalt at et rentetak på slike lån vil kunne være svært effektivt for å hindre at lånene blir gitt til personer med dårlig betjeningsevne og derigjennom risiko for mislighold og gjeldsproblemer. Også Gjeldsofferalliansen støtter et slikt tiltak.

Svar:

Usikrede forbrukslån utgjør en liten, men sterkt økende, del av husholdningenes samlede gjeld. Dette er derfor et område vi overvåker nøye. Samlet brutto mislighold på forbrukslån økte fra 4,5 pst. til 5,3 pst. fra 2014 til 2015, se boks 2.6 i Finansmarkedsmeldingen 2015. Misligholdet er ulikt i ulike aldersgrupper, og låntakere under 30 år har høyest mislighold som prosent av utestående lån (ca. 13 pst.), men denne aldersgruppen har lav andel av husholdningenes samlede forbrukslån (ca. 8 pst. av utlånsandelen), jf. Finanstilsynets rapport Finansielt utsyn 2016.

For husholdninger med god kredittverdighet og ordnet økonomi bør forbrukslån normalt framstå som lite attraktiv finansiering. Dersom markedsføringen av forbrukslån bidrar til økte låneopptak og til at sårbare grupper tar opp lån de senere får problemer med å betjene, bør det vurderes om markedsføringen av slike lån skal reguleres særskilt. Regjeringen vurderer derfor mulighetene for å stille strengere krav til markedsføring av kreditt.

Forbrukslån har jevnt over høy rente, også når rentnivået ellers er lavt. Långivere bør legge til rette for at låntakere enkelt kan nedbetale slike lån. Finanstilsynet har gitt retningslinjer for hvordan bankene bør fak-

ture kredittgjeld, og 25. mai i år ble disse presisert og skjerpet etter at undersøkelser viste at retningslinjene ikke ble fulgt i tilstrekkelig grad. Finansdepartementet har i brev 23. september bedt Finanstilsynet om å utarbeide utkast til forskrift som kan fastsette krav om fakturering i tråd med de skjerpede retningslinjene, for å sikre at kredittforetak forholder seg til disse på en god måte.

Kredittgiver har insentiver til å søke å unngå å gi lån som ender med tap, og i tillegg har de etter finansavtalelovens § 47 Frarådingsplikt, dvs. plikt til å fraråde forbrukere å ta opp uforsvarlig høy gjeld. Et gjeldsregister vil kunne bidra til bedre oversikt, bedre kredittvurderinger og lavere mislighold. Regjeringen tar sikte på å sende et lovforslag om gjeldsregister på høring i høst, slik at det kan fremmes i tide til at Stortinget kan behandle lovforslaget våren 2017.

Noen land har innført prisregulering i markedet for forbrukslån gjennom rentetak. Et slikt rentetak kan tenkes å gjøre det ulønnsomt for kredittyttere å tilby kreditt til grupper av forbrukere med høy risiko for mislighold, og dermed bidra til at færre får tilgang på forbrukslån de ikke kan betjene. Det er likevel mange komplikasjoner ved å innføre et rentetak for å begrense veksten i forbrukslån. Blant annet er det vanskelig å vite hvordan et rentetak faktisk vil påvirke kredittgivingen og allokeringen av kreditt. Det er videre nærliggende å tro at redusert pris på usikret kreditt vil øke etterspørselen etter usikret kreditt. Et rentetak vil også hyppig måtte endres, avhengig av renteutviklingen. En større studie utført på oppdrag fra EU-kommisjonen i 2010 kunne ikke dokumentere mindre gjeldsproblemer i land med rentetak, og kunne heller ikke fastslå at forbrukerne får lavere renter.

Regjeringen tar gjeldsveksten i Norge på alvor, og har innført, eller vurderer å innføre, flere tiltak som bidrar til finansiell stabilitet og en mer bærekraftig utvikling i husholdningenes gjeld. Effektene av direkte prisregulering av kredittmarkedet gjennom en innføring av rentetak på forbrukslån er derimot usikre, og vi vil evaluere virkningene av andre virkemidler før dette tiltaket eventuelt vurderes nærmere.

SPØRSMÅL NR. 1649

Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 4. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil regjeringen iverksette for å gjøre fastlegestillinger mer attraktive enn i dag?»

BEGRUNNELSE:

Nasjonalt senter for distriktsmedisin har foretatt en kartlegging av legedekning som viser at nær hver femte mindre kommune mangler fastlege eller lege i legevakt.

Ofte har det vært ensidig fokus på at rekrutteringsvanskene er forbeholdt de små stedene, men nå melder NSDM om at også større byer sliter med å dekke fastlegestillinger.

NSDM mener sykehusene tiltrekker seg legene og peker på turnuslegeordningen og mer ordnede permisjons- og utdanningsordninger.

Spørsmålsstilleren mener utviklingen er svært bekymringsfull og må møtes med politisk handling.

Svar:

Regjeringen er opptatt av at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har kompetanse og personell til å løse de utfordringene kommunene står overfor i fremtiden. Regjeringen deler spørsmålsstillerens bekymring for utfordringen med å rekruttere og stabilisere fastlegestillinger. Jeg har derfor lest kartleggingen foretatt av NSDM med interesse. Den gir et godt øyeblikksbilde av forholdene i de undersøkte kommunene. Dette er imidlertid ikke en ny problemstilling. Jeg følger nøye med på utviklingen i legedekningen blant annet gjennom kvartalsvis rapportering fra Helsedirektoratet basert på driften av fastlegeordningen. Det har vært en positiv utvikling i antallet ubesatte fastlegehjemler fra 277 ved innføringen av fastlegeordningen i 2001 til 57 ved utgangen av mars 2016. De fleste av disse hjemlene betjenes av vikarer, ofte i korttidsvikariater. Utfordringene knyttet til rekruttering og stabilitet har over tid vært størst i de fire nordligste fylkene, på Nord-Vestlandet og i enkelte innlandsområder, og er fremdeles slik.

Stortinget har gjennom sine årlige budsjettvedtak bidratt til å bevilge midler for å styrke rekrutteringen til, og stabiliteten i, allmennlegetjenesten i distriktene. Midler har også gått til å innhente erfaringer om hva som bidrar til å motivere og stimulere legene til å velge en jobb utenfor sentrale områder, og til å øke kommunenes evne til å legge til rette for et fullstendig spesialiseringsløp i allmennmedisin. Det å legge til rette for gode og forutsigbare spesialiseringsløp,

vil bidra til å øke stabiliteten blant leger i kommunen. Tilbakemeldingen fra kommunene er at tilskuddet til å tilrettelegge for spesialistutdanning har stor betydning for rekruttering og stabilitet i legetjenesten. Prosjektperioden for tiltaket er planlagt å vare ut 2017 og skal evalueres. Videre er det bevilget midler for å bedre legesituasjonen i områder med særlige utfordringer. Det vises til omtale i Prop. 1 S (2015-2016) for Helse- og omsorgsdepartementet under kapittel 762 post 70. Under overskriften Rekrutteringstiltak og faglig utvikling mv., omtales midler for å bedre legesituasjonen i Sogn og Fjordane og i Finnmark.

Det bevilges også årlige midler til fire allmennmedisinske forskningsenheter (AFE). Formålet er å styrke kunnskapsgrunnlaget i praktisk utøvende allmennmedisin og derigjennom kvaliteten på allmennlegetjenestene. Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) og Nasjonalt senter for distriktsmedisin (NSDM) mottar også midler over samme post.

I 2012 ble det opprettet et rekrutteringstilskudd med formål å stimulere til etablering av nye fastlegehjemler/-stillinger og redusere antallet ubesatte hjemler/stillinger. Dette har vært et engangstilskudd på 0,3 mill. kroner som ble tildelt kommuner etter søknad basert på spesifikke kriterier. Veksten i hjemler skulle komme i tillegg til den naturlige veksten som i årene før 2012 var 60–80 hjemler i året. Data fra Helsedirektoratet viser at antallet fastleger økte med 108 i 2013, 125 i 2014 og 73 i 2015.

Tilskuddskriteriene ble høsten 2014 endret og innrettet som et felles tilskudd til rekruttering av fastleger og kvalitetshevede tiltak i legevakt. Det ble utarbeidet kriterier for et tilskudd rettet inn mot distriktskommuner med rekrutteringsutfordringer, samtidig som den maksimale rammen for tilskudd per kommune ble økt fra 0,3 til 0,5 mill. kroner. Det ble avsatt 10 mill. kroner til formålet i 2015. Helsedirektoratet rapporterer at 23 kommuner fikk tilskudd, men at dette ble utbetalt sent på året, og mange kommuner søkte om å få overføre midlene til 2016. Helsedirektoratet har mottatt rapporter som viser at det har blitt ansatt flere fastleger som deltar i legevakt.

Representanten synes å mene at sykehusene tiltrekker seg for mange leger. Det er riktig at det har vært en utfordring at antall legeårsverk i spesialisthelsetjenesten har økt betydelig mer per år enn legeårsverk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. De siste årene har imidlertid den prosentvise økningen i årsverk vært omtrent den samme i begge tjenestenivåer. Nasjonalt råd for spesialistutdanning av leger og legefording (NR), som ble opprettet i 1999 og avviklet i 2012,

har hatt en viktig rolle i fordelingen av leger. Departementet følger nå med på legefordelingen gjennom Legestillingsregisteret.

Det er flere forhold som kan tenkes å spille inn på hvorfor leger velger som de gjør. En faktor er muligheten for å kunne gjennomføre spesialistutdanningsløpet raskt og smidig. Med utgangspunkt i behovet for legestillinger ved kommunale ø-hjelpsenheter, fikk Helse-direktoratet våren 2016 et oppdrag om å vurdere om spesialistutdanningen i allmennmedisin utnytter kommunale læringsarenaer godt nok. På bakgrunn av denne vurderingen ble det fra 1. juli 2016 gjort endringer i spesialistutdanningen i allmennmedisin. Allmennmedisinsk arbeid ved ø-hjelpsenheter og kommunale institusjoner gir nå full uttelling i utdanningen. Leger under spesialisering i allmennmedisin skal i tillegg til å jobbe i kommunen arbeide ett år i spesialisthelsetje-

nesten. Denne delen av utdanningen har mange leger opplevd som vanskelig å få gjennomført. I arbeidet med endringene i spesialistutdanningen for leger er det besluttet å gjøre flere endringer i oppgavene for flere av aktørene involvert i utdanningen. En viktig endring er at helseforetakene har fått et tydeligere ansvar med å legge til rette for gjennom-føringen av sykehusåret for leger i allmennlegespesialisering.

Jeg vil samtidig minne spørsmålsstilleren om at det ikke er et statlig ansvar alene å sørge for at det er attraktivt å jobbe som fastlege. Kommunen må selv sørge for å legge til rette for at fastleger har tilfredsstillende arbeidsvilkår. I undersøkelsen gjennomført av NSDM viser at mange kommuner har tatt dette ansvaret og inngått individuelle avtaler med fastleger med ulike former for økonomisk tilrettelegging for å bidra til stabilitet og økt rekruttering.

SPØRSMÅL NR. 1650

Innlevert 23. september 2016 av stortingsrepresentant Heidi Greni

Besvart 3. oktober 2016 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Tall fra UDI (første halvår 2016) viser at 1825 asylsøkere «forsvant» fra mottak.

Hva mener statsråden er årsak og virkning av at så mange forlater tildelte plasser i asylmottakene og hvor mange enslige mindreårige asylsøkere finner vi bak disse tallene?»

Svar:

Asylmottak er et frivillig innkvarteringstilbud for personer som søker beskyttelse i Norge. De som har en sak til behandling, eller har fått avslag på søknad om oppholdstillatelse, er pålagt å oppgi ny bopel til politiet.

I perioden januar-juni 2016 var det 1 825 personer som hadde forlatt mottak uten å oppgi ny adresse, og som ved utgangen av juni 2016 hadde ukjent oppholdssted. Av disse var 67 registrert som enslige mindreårige. De fleste av de enslige mindreårige, 56 personer, hadde asylsøknaden til behandling på forsvinningstidspunktet. Det kan derfor ikke uten videre legges til grunn at de ville fått fastsatt alder under 18 år i vedtaket. De resterende 11 personene hadde enten fått avslag på asylsøknaden eller hadde en begrenset tillatelse uten rett til bosetting.

Mange asylsøkere som registreres som forsvunnet kommer senere tilbake til mottak. Tallet på forsvinninger for en bestemt periode vil derfor endre seg over tid. Ved utløpet av august 2016 hadde antall forsvinninger fra mottak i første halvår 2016 blitt redusert til 1 526 personer dersom en sammenlikner med tallene som var tilgjengelig ved utløpet av juni. Av disse var 59 registrert som enslige mindreårige. Antall enslige mindreårige asylsøkere med ukjent oppholdssted må sees i sammenheng med at det kom et rekordhøyt antall enslige mindreårige asylsøkere i 2015.

UDI etablerte i 2014 et nytt hurtigspor i håndteringen av saker med utvalgte grupper enslige mindreårige asylsøkere. Målet er å forhindre forsvinninger før aldersundersøkelse, sikre at saken er tilstrekkelig opplyst, unngå at overårige plasseres i mottak for enslige mindreårige, samt å identifisere personer med oppfølgingsbehov på grunn av sårbarhet.

I 2012 ble det utført en studie av forsker Jan Paul Brekke, «Missing», om personer som forsvant fra mottak mellom januar 2008 og januar 2011. Hovedfunnene i studien var at de fleste som forsvant var enslige unge menn med avslag på asylsøknaden. Flere av disse hadde tidligere søkt beskyttelse i andre europeiske land. Det var også flere eksempler på personer som forlot mottaket før de fikk avgjort asylsøknaden. Hvor de blir av etter å ha forlatt mottaket er usikkert, men det er sannsynlig at noen reiser videre i Europa, mens andre

blir ulovlig i Norge og andre reiser tilbake til hjemlandet.

Det er imidlertid mye vi ikke vet om hvem som forsvinner og hvorfor. Når det gjelder enslige mindreårige har Justis- og beredskapsdepartementet bestilt en forskningsrapport for å styrke kunnskapsgrunnlaget på

feltet. Forskningsrapporten skal leveres i 2016, og den skal inneholde anbefalinger som kan fungere som innspill til regelverk og praksis. Det er hensiktsmessig å ha kunnskapsgrunnlaget på plass før det vurderes om det er behov for ytterligere tiltak på området.

SPØRSMÅL NR. 1651

Innlevert 26. september 2016 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 3. oktober 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Er statsråden enig i at disse selskapene opptrer uansvarlig, og hva vil statsråden gjøre for å stanse denne praksisen?»

BEGRUNNELSE:

Lotteritilsynet sa til P4 12. september at de utenlandske spillselskapenes praksis med å direkte kontakte spillere/tidligere spillere for å tilby penger og bonuser for på den måten stimulere til mer spilling er direkte uansvarlig. Magnus Eidem, som behandler spillavhengige ved Sykehuset Innlandet, bekrefter at dette er et utbredt problem og at det skaper økt avhengighet.

Svar:

Regjeringen vil videreføre en politikk som ivaretar hensynet til spilleavhengige og sikrer at inntekter fra pengespill i Norge skal tilfalle ideelle formål. I Norge er sosialpolitiske hensyn sentrale i regulering av pengespill.

Norge er et attraktivt marked for spillselskap som ikke har norsk tillatelse og det er slike tilbud som forårsaker de fleste spilleproblemer. I henhold til gjeldende pengespillovgivning er det forbudt å markedsføre pengespill uten norsk tillatelse. Jeg mener at aktivitetene til slike spillselskap bidrar til å undergrave enerettsmodellen, samt at bruken av lokketilbud for å verve nye, eller stimulere tidligere spillere, ofte fremstår som uansvarlig.

De uregulerte selskapene er etablerte og gjennomfører sine spilltilbud og markedsføring utenfor Norge. Selv om slik markedsføring er ulovlig i Norge, er det vanskelig for norske myndigheter å håndheve norsk lov i andre land. Jeg mener at en bevisstgjøring av spillere med hensyn til valgene de foretar med hensyn til pengespill er viktig. I regjeringens handlingsplan mot

spilleproblemer er det et tiltak at informasjon om de uregulerte selskapenes aktiviteter på det norske markedet skal intensiveres. Det skal blant annet opplyses om at disse selskapene ikke er underlagt norske reguleringer og ansvarlighetstiltak, og at spillere ikke har den samme grad av beskyttelse som ved deltagelse i lovlige norske pengespill. Dette er et arbeid som gjennomføres av Lotteritilsynet.

For tiden arbeider departementet med en stortingsmelding om pengespill, som etter planen skal fremmes for Stortinget i desember 2016. Meldingen vil blant annet beskrive den teknologiske utviklingen på feltet og hvordan denne skaper utfordringer knyttet til lekkasje til, og omfattende markedsføring fra, uregulerte aktører.

SPØRSMÅL NR. 1652**Innlevert 26. september 2016 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø****Besvart 3. oktober 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Har regjeringen innført en ny praksis for å unngå høringer og normal demokratisk behandling av politiske saker, og på hvilken måte vil statsministeren sikre fullgod utredning av konsekvensene av regjeringens politikk når man omgår normal, demokratisk fremgangsmåte for saker som åpenbart reelt sett kommer fra regjeringen?»

BEGRUNNELSE:

Våren 2015 behandlet Stortinget regjeringens stortingsmelding om kongekrabbeforvaltningen etter en omfattende prosess med offentlig debatt, og muligheter for lokalsamfunn og næringsinteresser til å fremme sitt syn. Regjeringen la overfor Stortinget til grunn at hovedprinsippene i kongekrabbeforvaltningen skulle videreføres, det vil si at man skal hindre videre spredning av kongekrabben med fritt fiske vest for Nordkapp. I det kommersielle fangstområdet øst for Nordkapp skal fisket fortsatt forbeholdes lokale fiskere i den minste kystflåten, da det er de som må leve med de negative konsekvensene av at kongekrabben har etablert seg der. Dette synet ble bekreftet av fiskeriminister Per Sandberg overfor Stortinget så seint som i april i år, der han avviste å gjøre endringer i adgangen til det kommersielle fisket av hensynet til lønnsomheten for fiskerne fra Nordkapp og østover.

I forrige uke annonserte imidlertid statssekretær Ronny Berg i Nærings- og fiskeridepartementet at det likevel planlegges å gjøre endringer i adgangen til det kommersielle kongekrabbefisket øst for Nordkapp, ved at fiskerne fra Vest-Finnmark også skal ha adgang til dette fisket. Endringene skal etter planen tre i kraft fra 1. januar 2017. Selv om dette blir offentliggjort av en representant for regjeringen, så sier statssekretæren ifølge media at forslaget om endringene skal fremmes som et representantforslag fra Høyre og FrP sine representanter.

Endringene slik de er presentert, vil innebære betydelig reduserte kvoter og inntektsmuligheter for den lokale minste flåten fra Nordkapp og østover. Det er derfor oppsiktsvekkende at regjeringen vil gjøre denne typen endringer uten å følge alminnelige krav til høring og saksbehandling før saken legges fram for Stortinget. Jeg vil gjerne vite om statsministeren er komfortabel med denne måten å gå frem på, og om dette er en praksis vi kan forvente oss på flere politikkområder.

Svar:

Det fremgår av begrunnelsen for spørsmålet at dette gjelder diskusjonen om hvem som skal få adgang til å delta i kongekrabbefisket i det kvoteregulerte området.

Våren 2015 la regjeringen frem Meld. St.17 (2014-2015) Evaluering av forvaltningen av kongekrabbe. Meldingen beskriver erfaringer med den todelte forvaltningen av kongekrabbe vi har hatt siden 2008, hvor målsetningen har vært å begrense videre spredning av kongekrabbe i norske havområder vest for 26°Ø og samtidig legge til rette for næringsutvikling og sysselsetting i et kvoteregulert område øst for 26°Ø. I meldingen ble det sagt at det er et mål å forvalte bestanden på den måten som gir høyest mulig verdi for samfunnet, og at dette målet også må ligge til grunn for vurderingen av reguleringer i fisket, herunder vilkårene for å delta i fisket etter kongekrabbe og kvotefordeling.

I Meld. St.17 (2014-2015) var vilkår for adgang til å delta, samt spesifikt om også fartøy fra Måsøy kommune skulle få adgang til det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe, ett av flere spørsmål som ble vurdert. Det ble da konkludert med at det frie fisket etter kongekrabbe i vest har ført til gode fangstinntekter for de som har satset på dette, spesielt i Måsøy kommune, og at det er en risiko for at økt deltakelse i det kvoteregulerte området ville føre til dårligere lønnsomhet. Regjeringen foreslo da å ikke gjøre endringer i adgangskriteriene for det kvoteregulerte fisket etter kongekrabbe, herunder økt deltakelse i fisket.

Vi har nå signalisert at det kan åpnes for at flere fartøy fra Finnmark skal få adgang til å fiske kongekrabbe i det kvoteregulerte området i Øst-Finnmark. Det er flere grunner til at vi ønsker å gå inn i denne problemstillingen nå. Det har det siste året kommet innspill om at også fartøy fra Vest-Finnmark bør få adgang til å fange kongekrabbe i det kvoteregulerte området. Man er også plaget med kongekrabben i Vest-Finnmark, og i tillegg utøves det periodevis et intensivt desimeringsfiske i områder i Vest-Finnmark som er til fortrenghet for utøvelsen av andre tradisjonelle fiskerier. Dette uten at det frie kongekrabbefisket i Vest-Finnmark gir muligheter som kan sies å kompensere for ulempene. Det er videre erfart at forskjellen i driftsmulighetene for fartøyeiere fra vestfylket og fra østfylket har medført en uheldig situasjon, ved at fartøyeiere kan flytte fra vest- til østfylket bare for å forbedre sitt driftsgrunnlag. Dette gir også en viss risiko for proforma-flyttinger, med de uheldige konsekvenser det i tilfelle får også utenfor reguleringen av kongekrabbeholdningen.

På denne bakgrunn er det et relevant tiltak å slippe fartøyene i vest inn i det kvoteregulerte fisket etter

kongekrabbe i Øst-Finnmark, et fiske som Stortinget har fastsatt skal innbefatte de som er berørt av kongekrabbens inntreden og kompensere for ødelagte fiskerier. Stortinget har også gitt sin tilslutning til at vi skal ha en forvaltning av kongekrabben som gir høyest verdi for samfunnet, og at vurderingen av reguleringer

i fisket, herunder deltagelse i fisket, ligger innenfor en slik målsetning. Dette spørsmålet vil bli gjenstand for høring i Fiskeridirektoratets ordinære høring av reguleringen for 2017, som er under forberedelse. Det vil altså bli gjenstand for en slik vanlig, offentlig behandling.

SPØRSMÅL NR. 1653

Innlevert 26. september 2016 av stortingsrepresentant Magne Rommetveit

Besvart 29. september 2016 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva for nokre krav og rutinar er det regjeringa manglar for at forhandlingane om ei ny bymiljøavtale for Bergen kan starte opp?»

GRUNNGJEVING:

I Bergen ventar de langt på overtid på å starte opp forhandlingane med staten om ei ny bymiljøavtale. I over eit år har det vore kontaktmøter mellom embetsverket og lokale representantar utan at eit forhandlingsmandat er gitt. I Bergens Tidende 26.september seier statsråden at regjeringa manglar krav og retningslinjar.

Svar:

Under dagens regjering er satsinga på kollektivtiltak i byane kraftig auka. Årlege bevillingar i den såkalla "Belønningsordninga for kollektivtrafikk" er langt høgare enn førespegla i Nasjonal Transportplan. Eg prioriterer samstundes arbeidet med å inngå bymiljøavtalar med dei fire største byområda høgt. Den første bymiljøavtalen blei inngått mellom Samferdselsdepartementet, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune i september i år. Staten ved Statens vegvesen forhandlar også om ein avtale med Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Statleg investeringstilskot til store fylkeskommunale kollektivprosjekt i dei fire største byområda er eitt av hovudelementa i bymiljøavtalane. I Bergen er Bybanen til Fyllingsdalen eit slikt prosjekt. Fylkeskommunane har ansvaret for planlegging, finansiering og utbygging av prosjekta, men staten vil gjennom bymiljøavtalane dekke 50 pst. av prosjektkostnadene. Basert på utsegn frå dagens byråd i Bergen er dette nesten fire gonger høgare bidrag enn Bergen har mottatt tidlegare. Dette er altså ei vesentleg satsing frå staten si side for å

bidra til betre framkomelegheit og kollektivløysningar i storbyområda.

Rammeverket for bymiljøavtalane stiller krav til at finansieringsbidraga frå partane må vere avklara før avtaleinngåing. Fylkeskommunane må derfor leggje fram ein finansieringsplan og fatte nødvendige vedtak for den delen av kostnadene ved kollektivprosjekta som ikkje blir dekt av staten. For Trondheim og Osloregionen ligg det føre bypakkar som beskrivar den lokale finansieringa. Tilsvarende er førebels ikkje på plass for Bybanen i Bergen. For Nord-Jæren har Regjeringa valt å vente med å fastsetje forhandlingsmandat for ein bymiljøavtale til etter at ein proposisjon om By-pakke Nord-Jæren er lagd fram for Stortinget.

Eg vil gjere mitt for å legge til rette for ein smidig prosess slik at ein bymiljøavtale for Bergen kan bli inngått så raskt som mogeleg. Det kan bli aktuelt å forhandle om ein avtale parallelt med at lokale styresmakter arbeider med å få på plass sitt finansieringsopplegg. Eg forventar at lokale myndigheiter visar vilje til å prioritera ei slik satsing. Uansett vil finansieringa av Bybanen vere eit berande element i bymiljøavtalen, og eg meiner det lokale arbeidet med mellom anna lokalt bidrag til finansiering av Bybanen må kome noko vidare før det ligg føre eit tilstrekkeleg grunnlag for å fastsetje forhandlingsmandat. Eg vil også oppmode lokale styresmakter til å arbeide vidare med planar og konkrete tiltak for korleis dei kan bidra til å nå nullvekstmålet for personbiltrafikk, mellom anna gjennom arealpolitikken, slik at vi har eit best mogleg utgangspunkt for forhandlingane.

SPØRSMÅL NR. 1654**Innlevert 26. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 30. september 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Krigsseilerne etter andre verdenskrig har i følge lov fri sykebehandling, legehjelp, medisiner, kur og pleie, jfr. loven tekst om er sitert i begrunnelsen. Jeg er gjort kjent med at en person som var omfattet av ordningen, nå er fratatt godene og ikke engang kommer under ordningen med frikort. Det er helt urimelig at disse få gjenlevende krigsseilerne skal fratas gratis helsehjelp. I følge NAV skal bestemmelsene være endret.

Hvorfor og når ble bestemmelsene endret?»

BEGRUNNELSE:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1946-12-13-22>

Lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner.

Kapitel II. Ytelser under sykdom.

§ 4. Under krigsbetinget sykdom, jfr. kapittel I ytes fri sykebehandling og sykepenger etter bestemmelsene i dette kapittel, jfr. dog § 24 sjette ledd.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om refusjon av utgifter ved sykebehandling etter denne lov.

0 Endret ved lover 18 Des. 1964 nr. 12, 13 juni 1980 nr. 45, 14 juni 2002 nr. 22.

§ 5. Sykebehandlingen består i nødvendig legehjelp, medisin, kur og pleie - i tilfelle på sykehus eller annen kuranstalt - fra skaden inntraff og så lenge det trenges. Videre betales nødvendige utgifter i anledning av reise til og fra lege, sykehus eller annen kuranstalt.

Svar:

Jeg viser til at det er to lover på krigspensjoneringsområdet (de såkalte hovedlovene); lov om krigspensjonering for militærpersoner 13. desember 1946 (militærloven), som omfatter militærpersoner som tjenestegjorde under andre verdenskrig, og lov om krigspensjonering for hjemmestyrkepersonell og sivilpersoner 13. desember 1946 (sivilloven), som gjelder sivilpersoner som ble påført skade ved krigsulykke i Norge, på norske skip eller i fiendtlig politisk fangenskap.

Ved en tilføyelse 12. juni 1959 til lov 29. juni 1951 om tillegg til krigspensjoneringslovene av 1946, ble det vedtatt en bestemmelse som gir sjømenn rett til krigspensjon i tilfeller skaden ikke skyldes krigsulykke, men langvarige påkjenninger. Lov 22. mars 1968 om tillegg til krigspensjoneringslovene av 1946 (tilleggsloven), lempet på kravet til årsakssammenheng mellom krigsdeltakelsen og uførheten. Loven omfatter bl.a. personer som i tidsrommet 8. april 1940 til 2. september 1945 tjenestegjorde i krigsfarvann på nor-

ske skip som den norske regjeringen hadde rådigheten over, eller på utenlandske skip som ble disponert av krigførende land som Norge var alliert med, men bare hvis tjenesten ble utført med samtykke av norsk myndighet, eller hvis den – uten slikt samtykke – var å regne som tillatt.

Etter sivilloven har krigspensjonister, herunder krigsseilere, ved krigsskade krav på fri sykebehandling og sykepenger etter reglene i lovens kapittel II. Sykebehandling består i nødvendig legehjelp, medisin, kur og pleie – i tilfelle på sykehus eller annen kuranstalt – fra skaden inntraff og så lenge det trenges. Videre dekkes nødvendige utgifter i anledning reise til og fra lege, sykehus eller annen kuranstalt. For sammenhengens skyld nevnes at kur og pleie også omfatter bl.a. fysikalsk behandling og hjemmesykepleie som er nødvendig pga. krigsskaden, og at sykebehandling inkluderer tannbehandling som skyldes krigsskade.

Krigspensjoneringslovenes sykebehandlingsregler må ses i sammenheng med det generelle regelverket i folketrygdloven kapittel 5 om stønad ved helsetjenester. Formålet med kapitlet er å gi hel eller delvis kompensasjon for nødvendige utgifter til helsetjenester ved bl.a. sykdom, skade og lyte. Det er ytre etat under Helsedirektoratet, Helfo, som har ansvaret for ordningen med stønad og refusjon for utgifter til helsebehandling, legemidler og andre utgifter som dekkes av folketrygdloven kapittel 5. I tillegg forvalter Helfo en rekke andre oppgaver, bl.a. frikort for helsetjenester. Det er imidlertid Arbeids- og velferdsetaten, sentralisert til NAV Pensjon i Oslo, som behandler krav om bl.a. sykebehandling med utgangspunkt i lovene om krigspensjonering.

Regjeringen er opptatt av at det skal være gode ordninger for krigspensjonistene. I en slik kontekst viser jeg til at krigspensjoneringslovene, som i praksis sikrer denne gruppen, herunder krigsseilerne, fri sykebehandling, ligger fast. I sakens anledning har jeg også vært i kontakt med Arbeids- og velferdsetaten, som opplyser at det ikke har skjedd endringer i håndhevelsen av dette regelverket.

Dersom det er krigspensjonister som mener at de ikke får dekket utgifter til sykebehandling i samsvar med gjeldende regelverk, kan disse ta kontakt med NAV Pensjon i Oslo, for å få oppklart og ryddet av veien eventuelle misforståelser.

Videre opplyses på generelt grunnlag om at de som ikke er enige i Arbeids- og velferdsetatens avgjørelser, kan påklage vedtaket til NAV Klageinstans. Klageinstansens vedtak kan påankes til Trygderetten, en uav-

hengig ankeinstans med domstolspreg. Trygderettens kjennelser kan bringes direkte inn for lagmannsretten.

SPØRSMÅL NR. 1655

Innlevert 27. september 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 30. september 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvordan har regjeringen kommet frem til at 60 mill. kr er tilstrekkelig for å innføre pålagt aktivitetsplikt for alle sosialhjelpsmottakere under 30 år, og er dette tallet omforent med Kommunenes Sentralforbund?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har siden 2013 forsøkt å innføre pålagt aktivitetsplikt for alle sosialhjelpsmottakere. I revidert budsjett 2016 gikk regjeringen bort fra egen politikk og sa at de heller ville innføre slik plikt kun for de under 30 år. Kommunene er de som skal gjennomføre regjeringens nye pålegg og det har tidligere vært anslått at pålegg for alle sosialhjelpsmottakere vil koste kommunene om lag 500 mill. kr. Regjeringen har etter utsagn fra Arbeids- og sosialministeren satt av 60 mill. kr. i Statsbudsjettet 2017 til å innføre pålagt aktivitetsplikt for alle under 30 år.

Svar:

Det er som oppfølging av Stortingets vedtak om at det innføres aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven, gjennomført beregninger av kommunale merkostnader knyttet til lovvedtaket. I disse beregningene inngår vurderinger av størrelsen på gruppen som vil være omfattet av aktivitetsplikt, kommunale merutgifter til tiltak, oppfølging og saksbehandling, samt mulige innsparinger for kommunene som følge av reduserte utgifter til økonomisk stønad. Kostnadsberegningene er drøftet med KS, herunder merkostnader knyttet til å ha en aktivitetsplikt for de under 30 år.

Regjeringen har i Kommuneproposisjonen 2017 varslet at man vil fremme et nytt lovforslag om i første omgang å innføre en aktivitetsplikt for mottakere av økonomisk stønad under 30 år, med sikte på gjennomføring fra 1. januar 2017. Regjeringen kommer tilbake til dette i statsbudsjettet for 2017. Anslaget for kommunale merkostnader er i tråd med det som ble drøftet med KS.

SPØRSMÅL NR. 1656

Innlevert 27. september 2016 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 6. oktober 2016 av olje- og energiminister Tord Lien

Spørsmål:

«Vil statsråden bidra til at Opplandstrafikk får støtte til et prøveprosjekt med elbusser i Lillehammer?»

BEGRUNNELSE:

Opplandstrafikk og Unibuss har planer om å teste ut elbusser til erstatning for dieseldrevne busser i Lille-

hammer. Innkjøp av busser og tilrettelegging av infrastruktur har en betydelig kostnad og prosjektet trenger derfor med finansiering. Prosjektet vil gi ny kunnskap om bruk av elbusser og være et viktig bidrag til å gjøre klimavennlige valg i seinere anbud. 2 elbusser vil erstatte vanlige dieseldrevne busser som over testperioden vil kjøre omlag 300 000 km og har et ikke ubetydelig utslipp. Dersom testperioden gir positive resultater

vil dette være nyttig kunnskap for andre og gi mulighet for å stille krav om elbusser i nye anbudsrunder.

Svar:

Stortinget har sluttet seg til at Enova skal bidra til reduserte klimagassutslipp i transportsektoren. Det eksisterer en rekke ulike virkemidler på dette området, og Enovas innsats fungerer i samspill med det øvrige virkemiddelapparatet. Enova skal være en pådriver for teknologiutvikling, som bidrar til reduserte klimagassutslipp også på transportområdet.

Enova har en rekke ulike programmer som bidrar til reduserte klimagassutslipp fra transportsektoren.

Enova kan blant annet støtte prosjekter innen ny energi- og klimateknologi innen transport. I september lanserte Enova et nytt program for støtte til infrastruktur for kommunale og fylkeskommunale transporttjenester, der ladeinfrastruktur for elbusser er et aktuelt tiltak.

Olje- og energidepartementet styrer Enova på et overordnet nivå, hovedsakelig gjennom fireårige avtaler om forvaltning av midlene fra Energifondet. Enova har stor faglig frihet, og utvikler selv programmer, utformer tildelingskriterier og tildeler støtte til enkeltprosjekter basert på foretakets kunnskap og erfaring.

Enova er et viktig verktøy i energi- og klimapolitikken. Jeg anbefaler at aktører i hele landet med gode prosjekter tar kontakt med Enova for rådgivning og nærmere informasjon om Enovas ordninger.

SPØRSMÅL NR. 1657

Innlevert 27. september 2016 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 6. oktober 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Partnerdrap utgjør hele 10 av 22 drapssaker i 2015. Mange ofre har kontaktet politi for å få hjelp. Ifølge justisministeren har regjeringen ikke klart å prioritere dette: Mange politidistrikt mangler partnervoldkompetanse. Mange politidistrikt har ikke tatt i bruk vurderingssystemet SARA, som kan hindre partnerdrap. Regjeringen har ikke fungerende handlingsplaner mot verken menneskehandel eller voldtekt.

Hva er grunnen til at regjeringen nedprioriterer partnervold- og drap?»

BEGRUNNELSE:

I Regjeringserklæringen står det at regjeringen vil styrke arbeidet mot menneskehandel, vold i nære relasjoner og seksualisert vold mot kvinner.

Fasit er som følger:

Regjeringen har ingen fungerende handlingsplan mot menneskehandel.

Regjeringen har ingen fungerende handlingsplan mot voldtekt.

Regjeringen har overført overgrepsmottakene til sykehusene uten å finansiere dem.

I følge svar fra Justisministeren til undertegnede om implementering av analyseverktøyet SARA opplyses at:

«Flere distrikter melder at de ikke har tilstrekkelig kapasitet til å gjøre fullstendige SARA-vurderinger på saker som fremstår som 'ikke alvorlige'.

I flere distrikter er SARA godt implementert på enkelte driftsenheter, mens det ved andre driftsenheter fortsatt er store utfordringer. Årsakene til dette ser først og fremst ut til å være at det ikke avsettes nok tid og ressurser til arbeidet.»

Svar:

Jeg viser til spørsmål 1657 fra representanten Karin Andersen fra Sosialistisk Venstreparti til statsministeren. Spørsmålet besvares av meg som ansvarlig statsråd.

Partnerdrap er en stor utfordring og det er naturligvis høyt på regjeringens agenda å bidra til å forebygge slike drap.

Representantens beskrivelse av at regjeringen ikke prioriterer partnervold og partnerdrap er feil. At vi fremdeles har et stykke å gå før vi har nådd vår målsetting om at flest mulig skal kunne leve et liv uten vold er det imidlertid ingen tvil om. Det er derimot galt at dette området er prioritert ned. Tvert imot har regjeringen sørget for styrking av arbeidet mot partnervold og partnerdrap.

Justis- og beredskapsdepartementet har i oppdragsbrev til Politidirektoratet om gjennomføring av nærpo-

litireformen presisert at det skal være egne fagmiljøer for kriminalitetsbekjempelse innenfor økonomisk kriminalitet, menneskehandel, vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep i samtlige politidistrikt.

Jeg følger også opp vold i nære relasjoner løpende i min styringsdialog med Politidirektoratet.

SARA er en viktig og helt nødvendig «nyvinning» for norsk politi i arbeidet mot vold i nære relasjoner. Styringssignalene fra departementet er ikke til å misforstå – dette verktøyet skal tas i bruk. I tildelingsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet til Politidirektoratet for 2016 fremgår det at politiet skal ta i bruk risikovurderingsverktøy, hvorav SARA og PATRIARK er nevnt eksplisitt. I Politidirektoratets disponeringsskriv for politi- og lensmannsetaten for 2015 fremgikk det at «politidistriktene skal ha implementert bruk av risikovurderingsverktøyet SARA og SARA koordinator skal være etablert i alle politidistrikter og verktøyet skal benyttes i alle partnervoldssaker». SARA er også omtalt i disponeringsskrivet fra direktoratet for 2016.

Fra Politidirektoratet har jeg fått opplyst at SARA, i flere distrikter er godt implementert på enkelte driftsenheter, mens det ved andre driftsenheter fortsatt er store utfordringer. Jeg har bedt Politidirektoratet følge distriktene tett på dette feltet, særlig de distriktene der det ennå ikke fungerer optimalt.

Jeg finner også grunn til å vise til den omtale som er gitt i Riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen i politiet og statsadvokatene for 2016. Her fremgår det på s. 8 at; «partnerdrap utgjør om lag ¼ del av alle drap i Norge. Nyere forskning viser at drapsofferet ofte har hatt kontakt med hjelpe- og behandlingsapparatet i forkant av drap. Riksadvokaten minner om at avvergeplikten også gjelder der voksne er ofre».

Forskningen Riksadvokaten refererer til fikk jeg overlevert i desember 2015. Dette er en studie av samtlige partnerdrap i Norge i perioden 1990 til 2012, gjennomført av Solveig Karin Bø Vatnar ved Oslo Universitetssykehus. Forskningen er gjennomført på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet og har direkte relevans for praksisfeltet, herunder politiets bruk av risikovurderingsverktøy.

En ny handlingsplan mot menneskehandel vil bli lagt frem av regjeringen i løpet av høsten. Innsatsen mot menneskehandel er også styrket i regjeringsperioden ved at det er bevilget midler til etablering og drift av spesialiserte grupper i fem politidistrikter. Videre er tilskuddsordningen for tiltak på dette feltet som forvaltes av Justis- og beredskapsdepartementet utvidet med 7 millioner kroner fra 2015.

Politiets arbeid med seksuelle overgrep ble evaluert i 2015. Evalueringen inneholdt 16 forslag til tiltak for å bedre kvaliteten i etterforskningen av denne type saker. Samtlige tiltak ligger nå til oppfølging i Politidirektoratet.

Riksadvokaten gjennomfører i 2016 en landsdekkende undersøkelse av kvalitet og resultat for etterforskningen av voldtektssaker. Resultatene fra denne undersøkelsen blir et viktig grunnlagsdokument for erfaringsutveksling mellom politidistriktene og samtidig et viktig premissgrunnlag for det videre arbeidet på feltet.

Når det gjelder overføringen av overgrepsmottakene til sykehusene har jeg fått opplyst fra helseministeren at det har vært et mål å finne den modellen som best ivaretar hensynet til alle grupper overgrepsutsatte og som sikrer et kvalitativt godt tilbud med døgnberedskap og likeverdig tilgang i hele landet. Beslutningen om at spesialisthelsetjenesten skal overta ansvar for tilbudet til barn og voksne utsatt for vold og seksuelle overgrep ble tatt i forbindelse med behandlingen av statsbudsjetten for 2015. Hensikten var at overgrepsmottakene skal kunne tilby tilstrekkelig kompetanse på døgnbasis. Mottakene må derfor være av en viss størrelse, ha stabilt og kompetent personale, ha døgnberedskap og stort nok pasientgrunnlag.

De regionale helseforetakene fikk i oppdragsdokumentet for 2016 i oppdrag å ha ansvar for tilbudet til barn og voksne utsatt for seksuelle overgrep, herunder ha inngått avtaler kommuner om videreføring av robuste kommunale overgrepsmottak. 1/3 av overgrepsmottakene var da allerede lokalisert ved sykehusene. Det har vært viktig å ivareta de av dagens kommunale overgrepsmottak som fungerer godt og beholde den kompetansen de besitter. Et viktig element i de regionale helseforetakenes vurdering av en eventuell avtaleinngåelse med aktuelt kommunalt overgrepsmottak har blant annet vært å vurdere om tilbudet i kommunen er faglig forsvarlig, har et stabilt og kompetent personale og kan sikre døgnberedskap. Undersøkelser av barn som har vært utsatt for vold eller seksuelle overgrep har også tidligere vært en oppgave for spesialisthelsetjenesten. Her er det ingen endring.

Jeg setter stor pris på representanten Andersens engasjement mot vold i nære relasjoner og partnervold/partnerdrap. Jeg er sikker på at spørteren kan bidra med ytterligere konstruktive forslag til hvordan innsatsen på dette området kan styrkes i det videre arbeidet. Det er viktig med et sterkt tverrpolitisk engasjement i slike saker.

SPØRSMÅL NR. 1658**Innlevert 27. september 2016 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum****Besvart 4. oktober 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen****Spørsmål:**

«Har regjeringen, og eventuelt når, tatt kontakt med EU med initiativ om å forlenge den nåværende grensekontrollen?»

BEGRUNNELSE:

Siden 26.november 2015 har Norge hatt en aktiv grensekontroll også når folk kommer fra indre Schengen. Dette er en utvidet grensekontroll som også har vært i blant annet de andre nordiske landene. Denne grensekontrollen var en direkte konsekvens av de store folkemengdene som flyttet seg i verden og innad i Europa. Dette var et nødvendig tiltak for å sikre kontrollen ved egne grenser, og med hvem som kom til landet. Grensekontrollen ble senere fornyet og gjelder nå til 11. november 2016.

20. september utfordret undertegnede statsråd Aspaker under møte i Europautvalget på om regjeringen ville fortsette grensekontrollen. I svaret sitt avviste hun at dette var nødvendig, og at regjeringen ønsket å komme tilbake til en normaltilstand i Schengen uten grensekontroll. Dette har Senterpartiet reagert på, da vi mener grensekontroll er en nødvendighet for å sikre Norges grenser. Vi mener dette er en grensekontroll som vi sammen bør gjennomføre sammen med de andre nordiske landene. I en sak i NRK Dagsrevyen 21 i går 26.september åpner Justis- og beredskapsministeren, til tross for tidligere signaler, for at det kan være aktuelt for Norge og forlenge grensekontrollen.

Svar:

Det store antallet migranter og asylsøkere som ankom Europa i 2015 medførte mange og krevende utfordringer. Som følge av dette besluttet Rådet den 12. mai i år å tillate at Tyskland, Østerrike, Danmark, Sverige og Norge fortsetter den midlertidige gjeninnføringen av personkontroll på nærmere angitte indre grensestrekninger. I Norge gjennomføres personkontrollen på indre grenser som stikkprøvekontroller av de som kommer med passasjerfergene fra Sverige, Danmark og Tyskland. Kontrollen er basert på risikoanalyser og profilering av de reisende.

Beslutningen er truffet med grunnlag i artikkel 29 i EUs Grenseforordning, som omhandler tiltak ved helt spesielle situasjoner som setter det europeiske grensefrihetsområdet under særlig risiko. Det er hjemmel i denne artikkelen for at rådet kan tillate enkelte land å fastholde ytterligere forlengelse av personkontroll på

indre grenser. Grensekontrollen kan forlenges for seks måneder av gangen, og maksimalt for to år.

Tiltaket er ett av mange grep EU har tatt for å redusere ankomstene av irregulære migranter. Det kommer i tillegg til bl.a. avtalen med Tyrkia, og forsterket bistand til Hellas når det gjelder kontroller ved ytre grenser. Samlet sett synes tiltakene å ha minsket antallet ankomster til de skandinaviske landene.

Regjeringens oppfatning er at Norge, sammen med øvrige Schengen-land, bør tilstrebe å komme tilbake til en normalsituasjon hvor det praktiseres en effektiv og god personkontroll på ytre grenser, mens det er kontrollfri passering av indre grenser. Dette må være det noe mer langsiktige målet.

På kort sikt er det imidlertid aktuelt for de landene som nå fortsetter kontroller på indre grenser å forlenge denne ordningen. Jeg vil i denne sammenhengen bemerke at både Norge, Danmark og Sverige har rapportert til Kommisjonen at statene på nåværende tidspunkt ikke finner grunnlag for å redusere kontrollnivået på sine grensestrekninger. Hvorvidt det er nødvendig å forlenge den midlertidige personkontrollen på indre grenser vil bero på en vurdering av den konkrete situasjonen slik den utvikler seg frem mot medio november.

SPØRSMÅL NR. 1659**Innlevert 28. september 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 6. oktober 2016 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Når vil utanriksministeren følge opp fleirtalsmerkna- den til RNB som føreset at tilskotsordninga 164.72 Ut- vikling og nedrusting vert utlyst i 2016?»

GRUNNGJEVING:

Eit samrøystes Storting forventar at regjeringa vidare- fører det norskstarta humanitære initiativet på atom- våpen. Regjeringa har i følge Utanriksministeren sitt svar på skriftlig spørsmål nr. 1369 i løpet av si tid i Utanriksdepartementet berre inngått ei ny avtale med ein NGO om støtte til arbeid for å fremje det humani- tære initiativet. Per i dag har berre Norske leger mot atomvåpen norsk støtte til slikt arbeid. Ingen inter- nasjonale NGO-aktørar har slik støtte lenger, og hel- ler ikkje International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) som er sentrale sivilsamfunnsaktør i det humanitære initiativet. Dette skjer på eit kritisk

tidspunkt i det humanitære initiativet, som til hausten er venta å føre til ein FN-resolusjon om oppstart av forhandlingar om et forbod mot atomvåpen. Utan eit sterkt og engasjert sivilsamfunnsengasjement er det vanskeleg å skape framdrift. Fleirtalet på Stortinget samla seg difor om ein merknad til RNB som føreset at tilskotsordninga 164.72 Utvikling og nedrusting vert utlyst også i 2016.

Svar:

Utanriksdepartementet kunngjer årleg tilskotsordninga 164.72 Utvikling og nedrustning.

Målet med ordninga er å styrke kapasiteten i utvi- klingsland til å følge opp og gjennomføre internasjo- nale skyldnadar innan nedrustning og ikkje-spreiing. Ein annan målsetnad er å styrke kompetanse og ka- pasitet i både FN-systemet og det sivile samfunn til å fremje arbeidet for nedrustning og ikkje-spreiing.

Tilskotsordninga vart utlyst 4. oktober 2016.

SPØRSMÅL NR. 1660**Innlevert 28. september 2016 av stortingsrepresentant Marianne Aasen****Besvart 6. oktober 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Ser statsråden urimeligheten i at vitnemål til studen- ter fra andre land automatisk " baserer omregningsta- bellen på en lineær omregning" når dette ikke gir et sammenlignbart bilde med norske vitnemål, og hva vil i så fall statsråden gjøre for å rette opp dette?»

BEGRUNNELSE:

Det har kommet fram flere eksempler på studenter med vitnemål fra den flamske delen av Belgia som sø- ker om opptak på lukkede studier i Norge og hvor de opplever en urettferdig praksis hva gjelder karakterbe- regning hos Samordna Opptak. Der bruker de ofte en lineæromregning av karakterene, også når vurderings- systemene er helt forskjellige fra det norske. Konse- kvensen av dette er at for studenter med vitnemål fra disse landene vil det i praksis bli umulig å komme inn

på ønsket studium grunn av måten karakterene vurde- res på.

NN har søkt arkitektutdanninga i Trondheim, men tross gode skolerresultat i Belgia opplever han det som umulig å komme inn i Trondheim fordi tallkarakterene som må til fra et norsk vitnemål oversatt lineært til flamsk skolesystem i praksis ikke er i bruk. Dette tas det ikke hensyn til. NN har klaget men fikk avslag. I svaret på klagen NN står det at:

"Samordna opptak har ikke statistikk for videregående utdanning i Belgia, og har dermed ikke noe annet alternativ enn å basere omregningstabellen på en lineær omregning."

Konsekvensen av denne praksisen er uheldig av flere grunner. For det første blir dette et stort hinder på studier med høye opptakskrav for å få økt internasjona- lisering ved norske UH-institusjoner. Det er i dag flere som reiser ut enn som velger å studere i Norge. Myn- digheten bør legge til rette for at flere kommer til Nor-

ge, ikke hindre det. For det andre er det en praksis som oppleves som dypt urettferdig for den det gjelder. Når toppkarakterer i Norge sidestilles med toppkarakterer som ikke er i bruk i Belgia, tvinges flamske belgiere til å ta alle fag i norsk vgs, helt unødige.

Svar:

Jeg takker for spørsmålet som representanten Aasen her har stilt. Det er et godt initiativ i det arbeidet som jeg har satt i gang med sikte på å få flere med utenlandsk opptaksgrunnlag til å velge høyere utdanning i Norge.

Antallet søkere til høyere utdanning som har opptaksgrunnlag fra land utenom Norden har økt i de siste 10 årene. Det har derfor vært behov for å utvikle omregningstabeller som grunnlag for vurdering av slike søkere. Da denne regjeringen tiltrådte i 2013 manglet det vel 100 omregningstabeller for aktuelle land eller skolesystemer. Siden det er et mål at utenlandske og norske søkere skal behandles mest mulig likt, fikk Samordna opptak i 2014 midler til å utvikle flere tabeller. Slike omregningstabeller vil bidra til åpenhet og forutsigbarhet for søkerne.

Samordna opptak forsøker alltid å få tak i offisiell statistikk når de lager omregningstabeller.

I de tilfeller der slik statistikk ikke foreligger, brukes egenprodusert statistikk. Dette fordrer at det er et visst antall søkere/vitnemål fra det aktuelle skolesystemet. I samråd med Norsk Regnesentral er Samordna opptak kommet frem til at en tabell basert på egenprodusert statistikk er bedre enn en lineær omregning. De har lagt seg på et minimum på 100 unike personer i datagrunnlaget, for å sikre et godt faktagrunnlag. Det er kun dersom det heller ikke er grunnlag for å utarbeide en egenprodusert statistikk, at det er aktuelt å fastsette lineære omregningstabeller. Alternativet til dette vil være individuelle vurderinger som ikke gir forutsigbarhet for søkerne. Dette var et system som ble brukt på søkere fra mange land før 2014.

Når det gjelder Belgia (Flandern) har Samordna opptak forsøkt å få offisiell karakterstatistikk uten å lykkes. Slik statistikk er ikke tilgjengelig i dag. Samordna opptak får årlig ca. 10 søkere med vitnemål fra Belgia, hvorav 4-5 fra Flandern. Det er med andre ord så få søkere at det ikke er mulig å komme opp i 100 personer slik at det kan utarbeides omregningstabell med grunnlag i egenprodusert statistikk. For at søkere med utdanning fra Flandern skal ha forutsigbarhet i forbindelse med søknad om opptak til høyere utdanning i Norge, har Samordna opptak derfor publisert en lineær omregningstabell. Samordna opptak har videre opplyst at både Sverige og Danmark regner om belgiske karakterer på samme måte som i Norge.

Jeg er enig med representanten Aasen i at det ikke er ideelt å basere seg på lineære omregningstabeller. Det beste utgangspunktet for å lage omregningstabeller er offisiell karakterstatistikk fra det aktuelle landet eller skolesystemet, som sammenliknes med tilsvarende norsk statistikk. For enkelte land er dette dessverre ikke mulig og da gir en lineær omregning best forutsigbarhet. Siden Samordna opptak forgjeves har forsøkt å få karakterstatistikk fra Belgia vil jeg kontakte belgiske myndigheter med sikte på å få ut relevante opplysninger om karakterbruk i videregående opplæring og overgangen til høyere utdanning i Belgia. Dersom dette ikke er mulig vil jeg sammen med Samordna opptak, vurdere om det er mulig å utvikle det statistiske grunnlaget i samarbeid med andre land slik at vi i mindre grad må bruke lineære omregningstabeller. Jeg vil også drøfte med Samordna opptak om det er andre land vi må gjøre ytterligere anstrengelser for å få statistikk fra.

Det er universitetene og høyskolene selv som har ansvar for å vurdere søkere for opptak til høyere utdanning og Kunnskapsdepartementet går ikke inn i enkelt saker. Jeg ser det derfor ikke som riktig av meg å kommentere denne konkrete saken, men jeg er opptatt av at det skal legges til rette for mest mulig rettferdighet for alle søkere. Mange norske søkere med svært gode resultater får heller ikke studieplass på sitt førstevalg.

SPØRSMÅL NR. 1661

Innlevert 28. september 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 7. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva betyr god tid før avtalen mellom Borgestadklinikken og Helse Sør-Øst går ut og nytt anbud skal være gjennomført for statsråden, og hva vil statsråden gjøre

for å påse at anbudet som lyses ut har tilsvarende og likeverdige rammer som det de har ved de andre helseforetakene hva gjelder anbudenes lengde og beleggeskrav?»

BEGRUNNELSE:

Borgestadklinikken som er den største privat/ideelle aktøren på rusfeltet, sa opp sin løpende rammeavtale med Helse Sør Øst den 1.april 2016. Det er varslet at deres portefølje legges ut på anbud medio januar 2017. Det er viktig for ideell sektor å ha forutsigbare og likeverdige rammer.

Borgestadklinikken driver tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)lokalisert i fire avdelinger, Bragernes i drammen, Skien og Loland i Vennesla. Tilbudene som gis ved klinikken er helhetlig med avgiftningsenheter, rus og avhengighetspoliklinikker, utredningsenhet, korttids og langtidsbehandlingsenheter, familienhet, skjermet enhet for gravide rusmiddelmisbrukere, laboratorium og kompetansesenter. Klinikken tar imot pasienter etter HOT §§ 10-2,10-3, 10-4 (alle tvangsparagrafer).

Borgestadklinikken har 378 ansatte fordelt på 232 årsverk, og de ivaretar lokalsykehusfunksjon for Telemark, og regionalfunksjon for familiebehandling og gravide rusmiddelmisbrukere. Klinikken kvalifiserer til å bli utdanningsinstitusjon for spesialister innen rus- og avhengighetsmedisin.

Helse Sør-Øst Helseforetak har hatt løpende og årlige ytelsesavtaler om kjøp av tjenester fra Borgestadklinikken. Ytelsesavtalen for 2015 utgjør 129 heldøgns behandlingsplasser (46965 døgn) og 8 625 polikliniske konsultasjoner i året, hvilket vil si at Borgestadklinikken er den største klinikken på døgnbehandling innen TSB.

Borgestadklinikken sa opp den løpende rammeavtalen med helse Sør-Øst RHF, da dennes vilkår ikke var til å leve med videre. Anbud er muntlig varslet medio januar 2017. Statsråden har svart undertegnede ved et tidligere spørsmål at et nytt anbud skal være gjennomført i god tid før avtalens utløp. Kompetanse på feltet må sikres og rammene til privat-ideelle bør harmoniseres på tvers av helseforetakene.

Svar:

Borgestadklinikken valgte som kjent å si opp sin eksisterende avtale med Helse Sør-Øst RHF 1. april d.å. Avtalen har en oppsigelsestid på 2 år. Helse Sør-Øst RHF har informert departementet om at de etter oppsigelsen raskt satte i gang sine forberedelser til å gjennomføre en ny anskaffelse innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Anskaffelsen gjelder geografisk for det samme området som Borgestadklinikken i dag betjener.

Helse Sør-Øst RHF har i sitt forberedende arbeid fulgt sin ordinære prosedyre for anskaffelser, som innebærer at det først skal gjøres en behovsvurdering som grunnlag for utarbeidelsen av et konkurransedokument. Det er etablert en arbeidsgruppe som består av representanter fra Helse Sør-Øst RHF, Sykehus-

partner, helseforetakene og brukerorganisasjonene. Arbeidsgruppen har fått et mandat med overordnede rammer for arbeidet. Når arbeidsgruppen har gjort sine vurderinger vil det bli laget et notat til administrerende direktør i det regionale helseforetaket som vedtar de endelige rammene for anskaffelsen, både når det gjelder omfanget av anskaffelsen og innretningen på denne. Dette vil danne grunnlag for ferdigstillingen av konkurransegrunnlaget. Helse Sør-Øst RHF vil da blant annet ta stilling til beleggskravet, og som et ledd i beslutningsprosessen innhente opplysninger og erfaringer fra de andre regionale helseforetakene.

Når det gjelder gjennomføring av selve anskaffelsen så tas det sikte på at det går ut et første varsel om at det skal gjennomføres en anskaffelse nå i høst, mens selve utlysningen vil skje i januar/februar med inngåelse av ny(e) avtale(r) før sommeren 2017. Dette betyr at det tentativt er lagt opp til at det vil være 9 måneder mellom ny avtaleinngåelse og opphør av avtalen med Borgestadklinikken den 30. mars 2018.

Helse Sør-Øst RHF har innenfor tverrfaglig spesialisert behandling valgt å inngå løpende (dvs. ikke tidsbegrensede) avtaler, det er derfor naturlig at Helse Sør-Øst RHF også vurderer en slik løsning i forbindelse med inngåelse av nye avtaler innen dette fagområdet.

SPØRSMÅL NR. 1662**Innlevert 28. september 2016 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad****Besvart 10. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Er det aktuelt for statsråden å akseptere at porteføljen til Borgestadklinikken reduseres når anbudet legges ut på nytt, om en skal bruke de samme rammer som nåværende avtale legger til grunn?»

BEGRUNNELSE:

Helse Sør-Øst Helseforetak (HSØ HF) sa på fellesmøte for TSB (Tverrfaglig spesialistbehandling) på Hamar 21.09.2016 at det var kun Borgestadklinikkenes portefølje som blir lagt ut på anbud, og at HSØ forholder seg til de samme økonomiske rammer som nå. Om det ikke legges mer penger i potten så må det bety en reduksjon av behandlingsplasser på Borgestadklinikken. Det er jo pga. av at nåværende avtale ikke gir drivverdig økonomi at Borgestadklinikken sa opp avtalen med HSØ 1.april 2016.

Regjeringen Solberg gjeninnførte den gylne regel om at rus og psykisk helse hver for seg skal ha en årlig vekst i hvert helseforetak som er større enn for somatikken.

I en organisasjonsanalyse fra 2015 dokumenterer Borgestadklinikken en mangeårig underfinansiering av pasienttilbudet. Borgestadklinikken gir ifølge Helsedirektoratet et helhetlig tilbud innen TSB på linje med helseforetakene, men får 200 millioner kroner mindre enn de offentlige foretakene for samme tjenesten.

Svar:

Det er som kjent Helse Sør-Øst RHF's ansvar å sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon, herunder tverrfaglig spesialisert rusbehandling og institusjonsplasser som kan ta imot rusmiddelavhengige med hjemmel i helse- og omsorgstjenesteloven §§ 10-2 til 10-4 (jf. spesialisthelsetjenestelovens § 2-1a, pkt. 5). Videre skal det regionale helseforetaket planlegge, organisere, styre og samordne virksomhetene i helseforetakene som de eier og vurdere om deler av tjenestene skal ytes gjennom inngåelse av avtale med private eller offentlige virksomheter som de ikke eier (jf. helseforetakslovens § 2a.).

Helse Sør-Øst RHF har i sitt forberedende arbeid knyttet til denne konkrete anskaffelsen fulgt sin ordinære prosedyre for anskaffelser, som innebærer at det først skal gjøres en behovsvurdering som grunnlag for utarbeidelsen av et konkurransedokument. Det er etablert en arbeidsgruppe som består av representanter fra Helse Sør-Øst RHF, Sykehuspartner, helseforetakene

og brukerorganisasjonene. Arbeidsgruppen har fått et mandat med overordnede rammer for arbeidet. Når arbeidsgruppen har gjort sine vurderinger vil det bli laget et notat til administrerende direktør i det regionale helseforetaket som vedtar de endelige rammene for anskaffelsen, både når det gjelder omfanget av anskaffelsen og innretningen på denne. Dette vil danne grunnlag for ferdigstillingen av konkurransegrunnlaget.

Regjeringen Solberg har som nevnt i spørsmålet gjeninnført "den gylne regel" og ønsker med dette å sikre en satsing på tilbud til rusavhengige og mennesker med psykiske lidelser. Regjeringen har dessuten gjennomført særskilte tiltak for å styrke disse tjenestetilbudene gjennom en styrking av basisbevilgningen i 2014 til økt kjøp fra private virksomheter innenfor områdene psykisk helsevern, rus og rehabilitering. Dette kom i tillegg til målet om å styrke tverrfaglig spesialisert behandling i 2014 i Helse Sør-Øst med om lag 110 plasser fra ideelle virksomheter.

Helse Sør-Øst RHF gjorde i 2013 og 2014 både en utvidelse av de eksisterende avtalene innen tverrfaglig spesialisert behandling og gjennomførte en ny anskaffelse. Dette medførte en økning på om lag 140 døgnplasser hos private ideelle avtaleparter. Det ble samtidig lagt inn betydelige ressurser til en styrking av kvaliteten på behandlingstilbudene, herunder gitt midler til etablering av ambulant virksomhet før og etter innleggelse hos flere avtaleparter. Denne satsningen har først fått full effekt i 2016, siden det naturlig nok tar noe tid å etablere full kapasitet ved nye tilbud. Dette har ifølge Helse Sør-Øst RHF medvirket til at de har oppfylt prioriteringsregelen innenfor tverrfaglig spesialisert behandling frem til nå.

Hvordan den forestående anskaffelsen vil påvirke det totale tilbudet i Helse Sør-Øst RHF med hensyn til "den gylne regel", er det fortsatt for tidlig å konkludere på.

SPØRSMÅL NR. 1663**Innlevert 29. september 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth****Besvart 7. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Mener statsråden at mennesker uten lovlig opphold i Norge i dag får nødvendig helsehjelp når de har krav på det, og at de ikke utgjør en risiko for vår folkehelse, og hva vil han eventuelt gjøre for å sørge for at praksisen er i tråd med menneskerettighetene og gjeldende norske forskrifter?»

BEGRUNNELSE:

NRK opplyser oss onsdag 28. august om at såkalte "papirløse", eller mennesker uten oppholdstillatelse, ikke får innvilget den helsehjelpen de har krav på.

For denne gruppen mennesker gjelder Forskrift om rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket. I § 5 står det blant annet at pasientgruppen har rett til helsehjelp som er "helt nødvendig og ikke kan vente uten fare for nært forestående død, varig sterkt nedsatt funksjonstilstand, alvorlig skade eller sterke smerter", samt "nødvendig helsehjelp før og etter fødsel". Verdenserklæringen om menneskerettigheter stipulerer også at "mødre og barn har rett til spesiell omsorg og hjelp".

I den omtalte NRK-saken intervjues en kvinne uten lovlig opphold, som møtte på store vanskeligheter da hun ble gravid. Oppfølgingen hun fikk, var avhengig av "hvem hun tilfeldigvis traff på sykehuset", og deres holdninger. Blant annet nektet en lege å utføre en ultralydundersøkelse, med mindre hun kunne betale.

Røde Kors uttrykker bekymring over det som har utviklet seg til å bli et større problem. De hevder at et for svakt regelverk, og ikke minst helsepersonells varierende kunnskap til det, eller individuelle tolkning av det, gjør at mange personer uten lovlig opphold går glipp av nødvendig helsehjelp. En annen effekt av dagens situasjon, er at menneskene det gjelder velger å unngå å søke nødvendig helsehjelp, fordi de er redde for å måtte betale, eller for å sendes ut av landet.

Legeforeningen har også engasjert seg i de papirløses sak, og har tidligere uttalt at norsk helsepersonell står overfor et "urimelig dilemma" når de ikke får gi helsehjelp basert på behov. I dag blir legene nødt til å vektlegge politiske prinsipper over de faglige og yrkesmessige. Dette er risikabelt for pasienten, som ikke får behandlingen hun trenger, men også i et folkehelseperspektiv, da det i realiteten betyr at vi ikke får kontroll med eksempelvis smittsomme sykdommer.

Svar:

Som representanten viser til er rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket regulert i forskrift gitt med hjemmel i pasient- og brukerrettighetsloven, jf. forskrift 16. desember 2011 nr. 1255.

Av forskriften fremgår at alle personer som oppholder seg i Norge har rett til øyeblikkelig hjelp og rett til vurdering fra spesialisthelsetjenesten.

Alle personer som oppholder seg i Norge har også rett til helsehjelp som er helt nødvendig og ikke kan vente uten fare for nært forestående død, varig sterkt nedsatt funksjonstilstand, alvorlig skade eller sterke smerter. Med helsehjelp som ikke kan vente menes blant annet situasjoner der pasientens tilstand er slik at det i løpet av kort tid mest sannsynlig vil oppstå behov for øyeblikkelig hjelp. Når det gjelder gravide er det i forskriften presisert at de også har rett til nødvendig helsehjelp før og etter fødsel.

I henhold til forskriften har altså barn og gravide i stor grad samme rettigheter som personer med lovlig opphold i Norge. Det innebærer at de som hovedregel har rett til nødvendig helsehjelp både fra kommunen og spesialisthelsetjenesten.

Jeg mener det gis et forsvarlig helsetilbud til personer uten fast opphold i riket. Jeg legger til grunn at det norske regelverket ikke bryter med menneskerettighetene eller våre internasjonale forpliktelser på dette området, og kan derfor ikke se at vi av den grunn skulle behøve å endre regelverket. Norge, som andre land, har et regelverk som skiller noe mellom de som oppholder seg her lovlig eller ulovlig. Jeg mener dette er riktig. Hvis personer uten lovlig opphold i Norge skulle ha samme rett til helsehjelp som personer med lovlig opphold, kan det innebære at flere vil oppsøke Norge for å få helsehjelp. Det vil være uheldig.

Når det gjelder hensynet til folkehelsen viser jeg til at det av forskriften fremgår at alle personer som oppholder seg i Norge har krav på smittevern hjelp etter smittevernloven. Dette gjelder uavhengig av om de oppholder seg i riket lovlig eller ulovlig.

Som nevnt er det fastsatt en egen forskrift som samlet regulerer rett til helse- og omsorgstjenester til personer uten fast opphold i riket. Forskriften er nettopp utarbeidet for å samle og tydeliggjøre regelverket slik at det skal bli enklere for helsepersonell. Samtidig som jeg har forståelse for at helsepersonell i konkrete situasjoner kan synes det er vanskelig å ta stilling til om en person har rett til helsehjelp i henhold til forskriften eller ikke, kan jeg imidlertid ikke se en mer hensiktsmessig måte å regulere dette på. Dagens re-

gulering legger til grunn at det i en rekke situasjoner må foretas en konkret vurdering basert på den enkelte pasients sykdom eller helsetilstand. Jeg mener en reguleringsform som baserer seg på at det må gjøres en konkret helsefaglig vurdering av hvert enkelt tilfelle, er mer hensiktsmessig enn regulering i form av detaljert opplisting av sykdommer, helsetilstander eller enkelt diagnoser som skal gi eller ikke gi rett til helsehjelp. Et regelverk som ikke i det hele tatt skiller mellom personer som oppholder seg her lovlig og personer som oppholder seg her ulovlig, mener jeg som nevnt vil være uheldig.

I begrunnelsen for representantens spørsmål er det også vist til innspill fra Røde Kors som blant annet har påpekt at personer uten lovlig opphold kan unngå å søke nødvendig helsehjelp, fordi de er redde for å bli sendt ut av landet.

Jeg vil til dette presisere at helsepersonell er underlagt strenge regler om taushetsplikt. Dette gjelder

uavhengig av om en person oppholder seg lovlig eller ulovlig i Norge. Taushetsplikten er begrunnet med at den er nødvendig for tillitsforholdet mellom behandler og pasient, noe som er en forutsetning for å yte forsvarlig helsehjelp. Taushetsplikten er også begrunnet med at den er nødvendig for å unngå at personer som trenger helsehjelp, unnlater å ta kontakt med helsetjenesten av frykt for at opplysninger da blir oversendt for eksempel innvandringsmyndigheter eller politi. Etter dagens regelverk skal det mye til før helsepersonell kan utlevere taushetsbelagte opplysninger til utenforstående. Bare helt unntaksvis har helsepersonell adgang til å varsle politi om straffbare handlinger som er eller vil bli begått. Slik jeg vurderer det, er dagens regelverk balansert og godt. Det er ikke aktuell politikk for regjeringen å foreslå endringer for å gi helsepersonell utvidet rett eller plikt til å melde fra til innvandringsmyndigheter eller politi i disse sakene.

SPØRSMÅL NR. 1664

Innlevert 29. september 2016 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 6. oktober 2016 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Hva er statsrådets holdning til kulturell boikott av Israel?»

BEGRUNNELSE:

Internasjonalt, også i Norge, er det et sterkt engasjement i visse miljøer for å ramme Israel med boikottaksjoner rettet mot handel, forskning og kultur.

I senere tid opplever vi at sentrale aktører innenfor kultursektoren har tatt til orde for kulturell boikott av Israel. Man antar at den type aksjoner skal bidra til å skape fred i Midtøsten mellom Israel og det palestinske folk.

Israel er Midtøstens eneste demokrati og framstår som en nasjon med sterke kulturelle tradisjoner. Dette er tradisjoner og kompetanse som har bidratt til å gi innhold til sterke kulturelle nasjonale institusjoner med viktige bånd til utlandet. Kulturell boikott av Israel kan i stedet for å fremme forståelse og toleranse kunne bidra til isolasjon.

Svar:

Boikott av Israel er ikke norsk politikk. Regjeringen tror på dialog og samarbeid for å løse konflikter og skape tillit, og er uenig med dem som tar til orde for boikott av Israel – uansett form.

Norge har nære, langvarige og vennskapelige forbindelser med Israel, og ønsker et bredt politisk, kulturelt og økonomisk samarbeid. Boikott av israelske kunstnere og kultur-institusjoner vil ikke være et konstruktivt bidrag til å løse konflikten i Midtøsten. Jeg erfarer da heller ikke at det oppfordres til kulturell boikott av Israel fra sentrale aktører innenfor kultursektoren i Norge.

Ytringsfriheten er en viktig og grunnleggende rettighet, og er også et sentralt mål og virkemiddel i vår utenrikspolitikk. Den kunstneriske friheten må også beskyttes. Denne grunnholdningen forutsetter naturlig nok ikke at vi er enig i alt som sies, skrives eller uttrykkes.

Kultursamarbeid bidrar til økt forståelse og er også derfor et sentralt utenrikspolitisk mål. Regjeringen støtter aktivt opp under slik utveksling mellom Norge og Israel, og fremmer flere prosjekter som har som mål å øke dialogen og kontakten både mellom befolkningsgrupper og religiøse grupper. I tillegg til et tilsvaren-

de samarbeid med Palestina, støtter vi også prosjekter

som fremmer religiøst samarbeid mellom israelere og palestinere.

SPØRSMÅL NR. 1665

Innlevert 29. september 2016 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 3. oktober 2016 av justis- og beredskapsminister Anders Anundsen

Spørsmål:

«Som er ledd i politireformen pågår det nå lokale prosesser som skal bidra til å avgjøre tjenestestedstrukturen i politiet. I lys av Stortingets klare føringer om kommunenes medvirkning og innflytelse i denne prosessen:

Vil justisministeren revurdere avslaget han gav kommunene som ba om lengre høringsfrist, og eventuelt hvorfor ikke?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til brev av 30.08.16 fra 26 kommuner i Agder, signert av fem regionrådsledere som sitter i styringsgruppen for nærpolitireformen. Brevet er adressert til justisministeren, og det bes om utsatt høringsfrist i forbindelse med lokalisering av tjenestesteder i politiet. Flere av kommunene hadde betenkeligheter knyttet til høringsfristen på seks uker. Kommunelovens regler om saksutredning og saksfremlegg krever en viss tid i seg selv. For noen kommuner ville dette gi så lite tid som kun en uke til forberedelser. Det sier seg selv at dette er alt for kort tid til å sikre en forsvarlig og god prosess, hvor kommunene får fatte informerte og gode valg for sine innbyggere.

Lokaliseringen av tjenestesteder i politiet er en sak som er svært viktig for kommunene. I flere politidistrikt ble kun medlemmer fra regionrådene inviterte til å sitte i styringsgruppene som skulle utforme forslag til tjenestestedstruktur. Da det ble påpekt at dette ikke var i tråd med Stortinget sine føringer om at berørte kommuner skulle få sitte i styringsgruppene, ble det blant annet vist til at kommunene skulle få medvirke gjennom høringsprosessene. I lys av Stortingets klare føringer om kommunenes medvirkning og innflytelse i denne prosessen, er det derfor påfallende dersom kommunenes ønsker om lengre høringsfrist ikke blir imøtekommet av justisministeren.

Jeg mener at kommunene må få tilstrekkelig tid til å gjøre nødvendig politisk arbeid i denne prosessen. En utsettelse av høringsfristen vil kunne sikre en bedre og

grundigere prosess, i tillegg til at dette kan begrense antall klagesaker i etterkant.

Svar:

Det er gitt klare føringer for involvering og prosess mot kommunene om endring av tjenestestedsstruktur under gjennomføringen av Nærpolitireformen i samsvarende med Stortingets føringer.

Ifølge Politidirektoratet arbeider nå alle politidistrikter i samsvar med det planverket som ligger til grunn for gjennomføringen av reformen og samarbeidet med kommunene. Det er svært viktig med reell lokal involvering, og politidistrikter legger opp til prosesser med stor grad av dialog med kommunene. Politidistrikter har gjennomført og planlagt en lang rekke aktiviteter og møter for å sikre lokal involvering. Eksempelvis møter i regionråd, kommunestyre, formannskap, arenaer for dialog i distriktet, høringskonferanser mv. Basert på rapporteringen fra Politidirektoratet er dialogen med kommunene i all hovedsak god, selv om det kan være en utfordring med knappe tidsfrister i enkelte politidistrikt.

Reformarbeid er krevende. Det vil alltid være ulike hensyn som må veies mot hverandre. Hensynet til å sikre at politiet som organisasjon må stå kortest mulig tid i omstilling og hensynet til raskt å oppnå de viktige resultatene Nærpolitireformen skal bidra med, taler sterkt for å ha rask fremdrift. Fremdriften er også viktig for de ansatte i politiet, som for tiden lever under stor usikkerhet og press. Det er heller ikke åpenbart at lang gjennomføringstid bedrer kvaliteten på det arbeidet som gjøres.

Nærpolitireformen har mange elementer og avhengigheter, og en overskridelse av tidsplanen på ett område kan raskt gi forsinkelser på en rekke andre områder. Vi skal gjennomføre en omfattende reform samtidig som politiet skal opprettholde nivået på tjenestene. Jeg er derfor opptatt av å motvirke endringstretthet og slitasje i organisasjonen, som kan oppstå når omstillingen går over tid.

I forhold til opprinnelig plan er klagefristen for kommunene utvidet fra seks til åtte uker etter tilbakemeldinger fra kommunene da departementet hadde forskriften om klageordning på høring.

Prosessen med involvering av kommunene gjennomføres nå i alle politidistrikter etter samme tidsplan. Tidsplanen er etter min mening ambisiøs, men forsvarlig. Det er viktig at tidsplanen holdes i alle politidistrikter.

SPØRSMÅL NR. 1666

Innlevert 29. september 2016 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 6. oktober 2016 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil statsråden gi UFK sine medlemmer tilgang til innholdet og konklusjonene i Terskelstudien, opplyse kor lenge den har pågått, samt gi medlemmene i komiteen tilgang til alle rapportar som er utarbeidd og under arbeid som grunnlag for Terskelstudien?»

GRUNNGJEVING:

Klassekampen skreiv tysdag 13. september at analytikarar ved FFI hausten 2014 begynte å jobbe fram alternativ til dagens forsvar, då ein meinte at Noreg ikkje hadde råd til alle dagens kapasitetar i Forsvaret. Arbeidet fekk namnet Terskelstudien og held på framleis.

Rådet var, i følge Klassekampen, å førebu omlegginga av det norske forsvar til ein ny og «radikal» forsvarsstruktur. Framtidas forsvar er offensivt, langt meir tilpassa Nato sine behov – og utan ein tradisjonell hær, hevda forskarane. Det var konklusjonen i ein hemmeligstempla rapport datert august 2015.

Klassekampen skriv at dei kjenner til dei oppsiktsvekkande konklusjonane i arbeidet med Terskelstudien. Desse skal vere at det einaste bærekraftige Forsvaret innafor dagens budsjetttrammer, er «operasjonelt offensivt» og består i hovudsak av kampfly, ubåtar og spesialstyrker, der den tradisjonelle hæren må avviklast, til fordel for lette og meir mobile bakkestyrkar. FFI omtalar sjølv denne forsvarsstrukturen som «radikal».

Forsvarsministeren har fleire gonger, seinast på Army Summit, vist til usemje rundt kva Hæren treng av investeringar og innretning på Hæren. Stortinget og offentlegheita har like fullt aldri fått informasjon som skulle tilseie anna enn at vi treng ein hær med ein mekanisert brigade. Seinast fredag 23.

august stadfesta sjefen for Etterretningstenesta dette, med en tydeleg kritikk av langtidsplanen.

Statsråden har fleire gonger signalisert at ho vil syte for openheit i Forsvaret. Til dømes er statsråden

sitert av Aftenposten 7. januar 2014 på at «åpenhet er viktig for meg. Og da mener jeg ikke åpenhet som et honnørord, men reell åpenhet. Åpenhet betyr særlig å bidra til et korrekt bilde av virkeligheten».

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 29. september 2016 med spørsmål fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete om Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) arbeid under tittelen «Terskelstudien». Representanten Navarsete viser til omtale i Klassekampen 13. september av en gradert rapport fra dette arbeidet som er datert august 2015, og spør om utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer vil få tilgang til innholdet og konklusjonene i studien, samt ytterligere opplysninger om arbeidet.

Som kjent er FFIs formål å drive forskning og utvikling for forsvarssektorens behov, herunder å gi den politiske og militære ledelsen rettidige råd i faglige spørsmål innenfor instituttets arbeidsområde. Dette gjelder særlig forhold som kan påvirke forutsetninger for forsvarspolitikken, forsvarsplanleggingen og forvaltningen av sektoren. FFI har således vært en viktig bidragsyter i grunnlagsarbeidet for forsvarssjefens fagmilitære råd og den nye langtidsplanen for forsvarssektoren, Prop. 151 S.

Forsvarsdepartementet har med bakgrunn i spørsmålet fra stortingsrepresentant Navarsete anmodet om en redegjørelse fra FFI om instituttets arbeid med «Terskelstudien» og den omtalte rapporten. Redegjørelsen fra FFI av 4. oktober 2016 følger vedlagt.

Som det fremgår av FFIs redegjørelse, igangsatte instituttet høsten 2014 et arbeid som fikk tittel «Terskelstudien». Studien skal fremskaffe kunnskap om hvordan terskelforsvaret kan operasjonaliseres på andre måter enn gjennom dagens konsept for bruk av Forsvaret, og gjennom det bidra til å skape større handlefrihet i forsvarsplanleggingen på sikt. Studiens første

fase ble dokumentert i FFI-rapport 2015/01450 "Operasjonell nektelse - et radikalt terskelforsvar". Rapporten er gradert begrenset i henhold til sikkerhetsloven § 11 og 12. Arbeidet i «terskelstudien» er pågående, og så langt er det kun FFI-rapport 2015/01450 som er utgitt som dokumentasjon. FFI opplyser at instituttet planlegger å utgi en ny rapport som dokumenterer det

pågående arbeidet i studien denne høsten/vinteren og nye rapporter i årene frem mot neste langtidsplan.

Den graderte FFI-rapporten 2015/01450 vil kunne oversendes utenriks- og forsvarskomiteén i egen ekspedisjon

Vedlegg til svar:



FFI Forsvarets
forskningsinstitutt

Dato:	Vår referanse:	Deres referanse:
4. oktober 2016	16/01892-2/FFI/	Spørsmål nr. 1666 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant L.S. Navarsete

Forsvarsdepartementet
Postboks 8126, Dep
0032 Oslo

Nærmere redegjørelse for FFIs arbeid med "Terskelstudien"

Vi viser til henvendelse fra Forsvarsdepartementet 3. oktober 2016 om en nærmere redegjørelse for instituttets arbeid med «Terskelstudien».

Våren 2014 gjennomførte FFI en analyse som viste at Forsvaret vil være utilstrekkelig for å møte de mest krevende utfordringene mot norsk sikkerhet, og at det vil oppstå et stort og tiltagende gap mellom strukturens kostnader og budsjett videreført på 2014-nivå. Analysen skisserte tre alternative strategier for å møte disse ubalansene, men bare én av dem, "et mer radikalt terskelforsvar", med potensial til å sikre sammenheng mellom oppgaver, struktur og budsjett på sikt. Dette var utgangspunktet for arbeidet som ble igangsatt høsten 2014 på FFIs eget initiativ og som fikk tittel "Terskelstudien".

Studien er et skritt mot å skaffe oss nødvendig kunnskap om en slik strategi og derved skape større handlemåtefrihet i forsvarsplanleggingen på sikt. Studiens første fase ble dokumentert i FFI-rapport 2015/01450 "Operasjonell nektelse - et radikalt terskelforsvar", gradert Begrenset. Dette er den eneste rapporten som hittil er utgitt i regi av terskelstudien.

Et mer radikalt terskelforsvar er ikke noe valgbart alternativ i dag, og analysen utgjør derfor ikke noe alternativ til Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) eller regjeringens langtidsplan (Prop. 151 S). Likevel gir den indikasjoner på at kjernekapasiteter som kampfly, ubåter og spesialstyrker, bør prioriteres gjennom kommende langtidsplanperiode (2017–2020). Samtidig må sentrale sider ved konseptet utvikles videre. Dette gjelder operativ eksperimentering; ledelse, kommando og kontroll; operative krav; kosteffektiv organisering; og støtte fra det sivile samfunnet. Det må også bygges mer kunnskap om de teknologiske forutsetningene for konseptet. Av denne grunn fortsetter arbeidet med terskelstudien ved FFI.

Saksbehandler:
Anne-Lise Hammer

Postboks 25, 2027 Kjeller
Besøksadresse:

Sentralbord: 63 80 70 00
Dir: 63 80 71 03

Mil retn nr:
Org.nr: NO 970 963 340 MVA

Epost: Anne-Lise.Hammer@ffi.no

Instituttveien 20, 2007 Kjeller

Faks: 63 80 71 15

e-post: ffi@ffi.no

www.ffi.no

FFI deler med glede kunnskap som vi står inne for. Vi planlegger å utgi en rapport som dokumenterer det pågående arbeidet i studien denne høsten/vinteren og nye rapporter i årene frem mot neste langtidsplan i 2020.

Kjeller, 4. oktober 2016

Hilsen

John-Mikal Størdal
administrerende direktør, FFI

SPØRSMÅL NR. 1667**Innlevert 29. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 10. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden legge frem en engangsrapport for "median ventetid" og gjennomsnittlig "tid til tjenestestart" til og med andre tertial 2016 (august 2016)?»

BEGRUNNELSE:

Ventelistetallene er nå offentliggjort til og med august 2016. Men tallene for median ventetid og gjennomsnittlig tid til tjenestestart (prosedyre, inngrep osv.) er kun publisert frem til og med 2015. Når tallene for f. eks "tid til tjenestestart" viser dobbelt så lang ventetid som de "offisielle" ventetidstallene, ønsker Stortinget innsyn i status per august 2016.

Jeg ber om at tallene presenteres på vanlig måte med nasjonale tall og brutt ned på region og foretak der dette er mulig og ønskelig.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet opplyser at tall på tid til tjenestestart for 2016 foreløpig ikke er tilgjengelig i NPR (Norsk pasientregister). Disse tallene har hittil blitt pu-

blisert årlig. Årlig revisjon er nødvendig som følge av endringer i kodeverk for prosedyrer og diagnoser. For året 2016 kreves en større revisjon av tjenestegruppene som følge av overgang til nytt prosedyrekodeverk, NCRP, for en del av tjenestene.

Til forskjell fra ordinær ventetidsmåling, vil definisjon av tjenestegruppene og måling av tid til tjenestestart kreve et mer omfattende analysearbeid. Dette følger av endringer i behandlingstilbudet, slik som nye behandlingsformer, og endrede kodingsregler. Innholdet i tid til tjenestestart endres også ved at nye pasientgrupper legges til, eller at grupper slås sammen. Datagrunnlaget fra NPR er ikke de månedlige ventelistedataene, men krever tertialvise aktivitetsdata. Prosessen før publisering inkluderer også kvalitetssjekk av volumtall for de ulike tjenestegruppene i somatiske sykehus.

Årstall for 2016 vil bli publisert i 2017. Helsedirektoratet opplyser at de arbeider med å legge om prosessene i dette arbeidet, slik at foreløpige tall på tid til tjenestestart kan publiseres tertialvis fra 2017.

Jeg vil for øvrig minne om at både gjennomsnittlig og median tid til tjenestestart er redusert med syv dager fra 2013 til 2015.

SPØRSMÅL NR. 1668**Innlevert 29. september 2016 av stortingsrepresentant Ingrid Heggø****Besvart 6. oktober 2016 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Studentsamskipnaden ved Høgskulen i Sogn og fjordane har levert gode tenester, vore ein lokal samfunnsutviklar og fordra godt studentpolitisk arbeid. Ved omorganisering av studentsamskipnaden vil Høgskulen lite truleg få plass i styret, noko som gjev elevane dårlege påverknadsmogeligheter og svekka studentvelferd, i tillegg til at fylket misser lokal strategisk handlekraft og utviklingskraft.

Vil ministeren treffe tiltak for å få ein modell som ivaretek dei ulike studiestadane sine behov og studentvelferda?»

GRUNNGJEVING:

Høgskulen i Sogn og Fjordane er vedteken fusjonert med Høgskulen i Bergen og Høgskulen Stord/Haugesund. Det er og vedteke å fusjonere studentsamskipnadane.

I kongeleg resolusjon står det at studentvelferda ikkje skal svekkast. I Sogn Og Fjordane har me hatt ein veldreven studentsamskipnad gjennom ein lang periode, som har levert gode tenester, vore ein lokal samfunnsutviklar, og fordra godt studentpolitisk arbeid. Gjennom ny organisering og ny styringsmodell vil studentar frå avdelingane i Sogn og Fjordane neppe kome inn i hovudstyret i det heile, og graden/rolla til lokalt styre er uklart. Dette gjev studentane dårlegare

påverkningsmuligheter, og fylket misser lokal strategisk handle- og utviklingskraft når ein misser studentsamskipnaden som ein viktig samfunnsutviklar. Sentraliseringa av styringslinjer gjev mindre lokal styring, og totaliteten vert dermed svekka studentvelferd.

Svar:

Ved samanslåinga av Studentsamskipnaden i Sogn og Fjordane, Studentsamskipnaden i Bergen og Studentsamskipnaden Stord/Haugesund er det sett som ein klar føresetnad at studentvelferda ikkje skal svekkjast på nokre av studiestadene. Med dette som utgangspunkt

er dei tre studentsamskipnadene no i gong med å førebu samanslåinga.

Det er styret for den nye studentsamskipnaden som har ansvaret for å fastsetje den interne organiseringa. Innanfor dei rammer som er lagde i lov og forskrift om studentsamskipnader, er det studentane som fastset samansetjinga av styret for studentsamskipnaden. Studentane vel styremedlemer gjennom studentorganet sitt.

Det er fleire studentsamskipnader i Noreg som betener meir enn ein utdanningsinstitusjon. Studentsamskipnaden i Bergen har lang tradisjon for nettopp dette og eg er trygg på at den nye Studentsamskipnaden på Vestlandet vil finne gode løysingar for alle studentane sine.

SPØRSMÅL NR. 1669

Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter

Besvart 7. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden det er akseptabelt i "pasientens helsevesen" at Utenlandskontoret avslår søknader om behandling i utlandet med en generell henvisning til at kompetanse finnes i Norge, uten at det oppgis hvilken behandling som Utenlandskontoret mener er aktuell og hvor en slik behandling tilbys?»

Svar:

Det følger av pasient- og brukerrettighetsloven at pasienter som ikke kan få nødvendig helsehjelp i Norge fordi det ikke finnes et adekvat tilbud her, har rett til behandling i utlandet. Det er en forutsetning at helsehjelpen kan utføres forsvarlig av tjenesteyter i utlandet etter akseptert metode. Eksperimentell eller utprøvende behandling omfattes ikke av bestemmelsen. Unntaksvis kan imidlertid enkeltpersoner med sjeldne sykdomstilstander i spesielle tilfeller få dekket eksperimentell eller utprøvende behandling i utlandet.

Det er pasient- og brukerrettighetsloven § 2-1b femte ledd som regulerer retten til behandling "utenfor riket" dersom det ikke finnes et adekvat tilbud i riket for en pasient som etter samme bestemmelse har rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten. Forskrift om prioritering av helsetjenester, rett til nødvendig helsehjelp fra spesialisthelsetjenesten, rett til behandling i utlandet og om klagenemnd (prioriteringsforskriften) utdyper denne retten ytterligere i § 3.

Jeg har i forbindelse med spørsmålet fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiter vært i kontakt med Utenlandskontoret for Helse Sør-Øst RHF, som også har ansvaret for søknader om behandling "utenfor riket" for Helse Nord RHF. Utenlandskontoret opplyser på generelt grunnlag at avslagene som gis derfra er ulike i sin utforming, alt avhengig av søknadens innhold og dokumentasjon. Begrunnelsene er ofte på et generelt og overordnet nivå, for eksempel kan det være vist til hvor i helsetjenesten det finnes adekvat behandling for aktuelle tilstander, for eksempel "ved alle universitets-sykehusene", "ved de fleste lokalsykehusene" eller "i primærhelsetjenesten". Det er pasientens fastlege eller sykehuslege som i samråd med pasienten må avgjøre hvor det er aktuelt å henvise pasienten videre.

Dersom søker ønsker å klage på avslaget, kan det rettes en klage til Klagenemnda, jf. ovennevnte forskrift § 7. Nemnda er sammensatt med fem medlemmer med tverrfaglig bakgrunn.

SPØRSMÅL NR. 1670**Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 5. oktober 2016 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden garantere at ingen transfer- eller transittpassasjerar betalar den flypassasjeravgifta meir enn ei gong per reise?»

Svar:

Flypassasjeravgifta er som alle andre særavgifter ei deklareringsavgift, dvs. at dei avgiftspliktige (flysels-

kapa) sjølve og uoppmoda skal berekne og betale rett avgift .

Som nemnt i svaret på tilsvarende spørsmål nr. 1176 må dermed dei avgiftspliktige dokumentere at vilkåra for fritak er oppfylte dersom dei vil nytte fritaket, dvs. at dei må berekne og betale avgift dersom dei ikkje kan dokumentere dette. Flyselskapa vel sjølve korleis dei vil dokumentere fritaket. Eg kan ikkje garantere på vegne av flyselskapa.

SPØRSMÅL NR. 1671**Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 5. oktober 2016 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Fylkesmennene har no levert sitt råd om kommunestruktur.

Skal fylkesmennene framleis arbeide med kommunereforma eller er det no regjeringa og stortinget som tek over?»

Svar:

Fylkesmennene hadde, jf. tildelingsbrevet til fylkesmennene for 2016, frist til 1. oktober med å sende inn sine tilrådingar. Fylkesmennene har òg fått i oppdrag å halde fram arbeidet med å rettleie kommunar med behov for noko ekstra tid, jf. brevet eg sende 1. juli i år:

«Jeg vil derfor legge til rette for at kommuner som fatter vedtak etter 1. juli også vil bli omfattet av vurderingene og forslagene i proposisjonen som legges fram for Stortinget våren 2017. For å få til dette, bør kommunene ha fattet sine vedtak innen årsskiftet 2016, slik at de kan bli en del av Stortingets behandling våren 2017. Det er viktig at fylkesmennene har tett dialog med kommunene og departementet for å sikre at alle kommuner som er på vei kommer i mål i tide.

Kommunenes vedtak sendes fylkesmannen, som behandler disse ved å gi et tillegg til tilrådingen av 1. oktober.»

Jf. kommuneproposisjonen for 2017 varer støtta til prosessrettleiar i det einskilde fylkesmannsembete ut 2016. Frå og med 2017 inngår oppfølging av kommunar som er slått saman i det ordinære rettleiingsarbeidet til fylkesmennene. Fylkesmannen har mellom anna ei rolle i oppfølginga av Stortinget sine vedtak våren 2017, og skal kalle inn til felles kommunestyremøte når det er gjort nasjonalt vedtak om samanslåing, jf. inndelingslova § 25. Fylkesmannen skal og rettleie kommunar og andre interessantar om inndelingslova.

Alle fylkesmenn har i sine tilrådingar peika på langsiktige behov for strukturreformer i sine fylke. Eg legg derfor til grunn at fylkesmennene også i åra framover vil leggje til rette for at kommunar vurderer samanslutning med andre kommunar.

SPØRSMÅL NR. 1672**Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 10. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden informere stortinget om hvordan stortingets krav om geriatriisk kompetanse på alle store akutt sykehus blir fulgt opp, hvor mange geriater som da må utdannes og hvordan dette sikres, og kan statsråden gi en oversikt over geriatriisk kompetanse og utvikling av geriaterstillinger nasjonalt og ved alle store akutt sykehus, og hvilke planer som de store sykehuse- ne har for økning i geriaterstillinger?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget fastslo i Innst. 2006 S (2015-2016) Nasjonal Helse- og sykehusplan at alle store akutt sykehus skal ha geriatriisk kompetanse. En samlet Helse- og omsorgskomite skrev:

«Komiteen viser til at demografiske forhold, og særlig utviklingen i antall eldre og flere innvandrere, levevaner og bedret helsetilstand i befolkningen generelt, fører til et endret sykdomsmønster. Det blir viktig med spesialister med bred kompetanse i front både i kommune- og spesialisthelsetjenesten, som kan ta ansvar for helheten i diagnostikk, behandling og oppfølging av de vanligste sykdommene og sykdomskombinasjonene. Det blir også viktig å styrke den geriatriiske kompetansen i alle deler av helsetjenesten.

Komiteen viser til at eldre lever lenger og oftere med lidelser som medfører økt medisinerings. Det er viktig med kunnskap om sykdomsbilder hos eldre, og riktig medisinerings og god samhandling med de kommunale tjenestene som følger pasientene til daglig. Store akutt sykehus skal ha geriatriisk kompetanse for å møte disse utfordringene.»

I avtalen mellom regjeringspartiene og Venstre om Nasjonal helse- og sykehusplan står det:

"Eldre lever stadig og oftere med lidelser og derav økt medisinerings. Det er viktig med kunnskap om sykdomsbilder hos eldre og riktig medisinerings og god samhandling med de kommunale tjenestene som følger pasientene til daglig. Store akutt sykehus skal ha geriatriisk kompetanse for å møte disse utfordringene."

Nå etterlyser fagmiljøene oppfølging av Stortingets innstilling og regjeringspartiernes avtale.

Både fra forskerhold og praksis etterlyses økt kunnskap om eldre og deres helse i alle deler av helsetjenesten. Spørsmålsstilleren mener alle store akutt sykehus bør ha egen geriatriisk avdeling. Dette vil gi bedre pasientbehandling og pasientsikkerhet for eldre pasienter ved norske sykehus. Det vil gi utvikling i de geriatriiske fagmiljøene som også vil komme resten av helsetjenesten til gode. Det er betydelig behov for

kunnskapsoverføring og samhandling mellom spesialisthelsetjenesten og primærhelsetjenesten om eldre og helse.

Ifølge nors geriatriforening (ABC nyheter 26/9-16) er det behov for minst 60 nye geriatristillinger for å dekke et minimum.

Det bes derfor om å få en oversikt over hvor arbeidet med å styrke den geriatriiske kompetansen i de store akutt sykehusene står.

Svar:

Representanten Toppe tar opp et viktig tema. Nasjonal helse- og sykehusplan viser at det vil bli et økende antall eldre med flere diagnoser og behov for langvarig oppfølging. For å gi et økende antall eldre pasienter god behandling og oppfølging i helsetjenesten, er vi avhengig av mange ulike profesjoner, både dem med den spisse kompetansen og dem med den brede kompetansen.

Geriater har en kompetanse som er viktig på fremtidens sykehus. Relativt få blir godkjent som spesialister i geriatri i Norge. Geriatri har vært meldt som en sårbar spesialitet fra de regionale helseforetakene. Den geriatriiske virksomheten ved sykehuse- ne i endring, og det er organisert på ulike måter. Regionale helseforetak har ansvar for å sørge for tilstrekkelig kompetanse og forsvarlige tjenestetilbud i spesialisthelsetjenesten, dette omfatter også geriatriisk kompetanse. Mange steder oppleves utfordringer både med å utdanne nye geriater og med rekruttering til spesialiststillinger. Dette er en kjent problemstilling som det jobbes med. I regelverket for spesialistutdanning av leger er det gitt en dispensasjonsadgang for at tjeneste ved relevante utdanningssteder, som sykehjem, skal kunne gi uttelling for spesialiseringen. Dette er gjort bl.a. for å bedre rekruttering av geriater. Tiltaket vil i tillegg bidra til å styrke kontakten mellom spesialist- og primærhelsetjenesten. Ulike tiltak er satt inn og vurderes i helseforetakene, tilpasset regionenes behov. Flere helseforetak har vært opptatt av å ansette leger i spesialisering for å styrke rekrutteringen til faget, noe som på sikt vil styrke kompetansen. I den sammenheng vil flere søke om å bli utdanningsinstitusjon i grens- spesialiteten geriatri.

Geriatriisk kompetanse handler om flere faggrupper enn leger, og det tverrfaglige samarbeidet er viktig for å gi et godt tilbud til pasientene. Når det gjelder sykepleiere med geriatriisk kompetanse har enkelte foretak god tilgang på ferdig utdannende, mens andre trenger

flere ansatte med denne fagkompetansen og vil styrke rekrutteringen.

Helse- og omsorgsdepartementet arbeider med å skaffe oversikt over framtidige kompetansebehov, og har gitt oppdrag til de regionale helseforetakene om å utvikle Nasjonal bemanningsmodell som et verktøy for strategisk planlegging av personell- og kompetansebehov i sykehusene. Helsedirektoratet har oppdrag om å utarbeide årlig oversikt over utvikling i legestillinger som gir grunnlag for analyse og fordeling av legestillinger.

I foretaksmøtet med de regionale helseforetakene 4. mai i år, var sak 7 oppfølging av Nasjonal helse- og sykehusplan. Foretaksmøtet viste til Innst. 206 S (2015-2016), jf. Meld. St. 11 (2015-2016) som ble behandlet i Stortinget 17. mars 2016. Av føringer som ble lagt til grunn fra Stortingets behandling av Nasjonal helse- og sykehusplan var blant annet at store akuttsykehus skal ha geriatriisk kompetanse.

Helse- og omsorgsdepartementet følger utviklingen, blant annet gjennom årlig melding og oppfølgingsmøter med de regionale helseforetakene.

Nedenfor gjengis en oversikt over geriatriisk kompetanse og utvikling av geriaterstillinger ved de store akuttsykehusene og hvilke planer de har for økning i geriaterstillinger.

I Helse Sør-Øst har Akershus universitetssykehus 5,2 overlegeårsverk, to besatt med geriater, en overlege er klar for å søke om godkjent spesialitet i geriatri og to leger er i utdanningspermisjon for gruppe-1 tjeneste til november 2016. Avdelingen sendte i august 2016 søknad om godkjenning for spesialistutdanning med gruppe 2-status. Sykehuset har professorat i geriatri. Ved utlysning av geriatristillinger er det få/ingen søkere med ferdig spesialitet i geriatri. Oslo universitetssykehus har geriatriisk avdeling med 15 overlegestillinger besatt av spesialister i geriatri og 10 utdanningsstillinger for leger i spesialisering. De samarbeider med to kommuner om å utdanne geriater. De har en stor og bred forskningsaktivitet, også i samarbeid med primærhelsetjenesten. Det er ingen planer om å øke stillingsandelen, de har nødvendig antall for å utvikle fag og tilbud videre.

Sykehuset Telemark har to overlegestillinger i geriatri. De samarbeider med kommunene på geriatriområdet, og geriaterne har en dag hver 14. dag i to kommuner. De har ikke lyktes med å rekruttere en geriater til Notodden sykehus. Sykehuset er for tiden godkjent med seks mnd. tellende tjeneste til spesialiteten i geriatri, men det er utfordrende å motivere yngre leger til å ta spesialiteten tross tydeliggjort behov. I Vestre Vikens strategiplan er styrking av geriatri et prioritert område. Bærum Sykehus har i en årrekke satset på å utvikle og styrke geriatriisk kompetanse. De har en seksjon for geriatri mv med fire overleger i geriatri og to B-gren LIS i faget. Avdelingen er gruppe 1-utdanningsinstitusjon i geriatri. To nevrologer, en 50 pst forskningsstipendiat

og en 50 pst postdoc forskningsoverlege er tilknyttet posten. Utdanningskapasiteten er benyttet bl.a. til å utdanne geriater til de andre sykehusene i foretaket. Drammen sykehus har to overlegestillinger, men det har vært vanskelig å rekruttere kompetente geriater de siste årene. Det er nå konstituert en erfaren LIS-lege med interesse for og kompetanse i geriatri, og det er ansatt spesialsykepleier i geriatri. De har LIS-leger i utdanning i geriatri hvorav en snart er ferdig. Kongsberg sykehus har 1,5 overlege i geriatri fra 2017 og ved Ringerike sykehus er en overlege i ferd med å avslutte sin spesialistutdanning i geriatri. Sykehuset i Vestfold har 3,05 stilling geriatri besatt og tre LIS som kun mangler gruppe-1 i geriatri før de er ferdige geriater. Det er derfor på noe sikt potensiale til å øke til 5-6 stillinger for geriater. Ved Sykehuset Sørlandet har Kristiansand sykehus to overlegestillinger i geriatri, ingen endring siste 15 år og det er ikke konkrete planer om å øke. Utdanningsstillingen i geriatri har vært ubrukt i 6 år. Det sendes søknad til Helsedirektoratet om å gjenopprette gruppe II-status i geriatri. Arendal sykehus har to overlegestillinger besatt av geriater samt en overlegekompetent lege som har sendt søknad om godkjenning for geriatri ansatt i LIS-stilling fordi sykehus har kun to overlegestillinger. De er godkjent gruppe-II avdeling og ønsker å søke gruppe-I status. De har lege med dr. grad. De har to LIS stillinger (B-gren), en lege som snart er ferdig spesialist i indremedisin og "langtidsplaner" for tre andre leger med flere års indremedisinsk tjeneste som ønsker spesialisering i geriatri og som kan bli ferdige spesialister i geriatri innen relativt få år. Sykehuset Østfold har tre geriater og to sykepleiere med geriatriisk kompetanse, en med en master i klinisk geriatri våren 2017 og flere hjelpepleiere med geriatriisk kompetanse. Det foreligger ingen umiddelbare planer om ytterligere økning i geriaterstillinger. Lovisenberg Diakonale Sykehus har 3,5 overlegestillinger i geriatri og har ikke planlagt å øke antall geriater de nærmeste par årene. De forbereder søknad om godkjenning som gruppe-1 utdanningsinstitusjon i geriatri. Diakonhjemmet sykehus har en geriatriisk sengepost med 2,8 overlegestillinger i geriatri samt to B-grens stillinger tilknyttet, 0,8 overlegestilling er professorkompetent. Fagmiljøet er av en størrelsesorden som Handlingsplan geriatri Helse Sør-Øst 2010-2020 betegner som tilstrekkelig for å være levedyktig og bemanningen og antallet senger er innenfor rammen av det handlingsplanen anbefaler ift. opptaksområde.

I Helse Vest har alle de store akuttsykehusene med unntak av Helse Førde spesialister i geriatri. Det har vært en økning i geriatriisk kompetanse i regionen og det er et klart ønske om å øke antall stillinger. Helse Førde har behov for å styrke fagområdet, de har i dag ingen spesialist i geriatri pga. rekrutteringsproblemer. Helse Bergen har to geriater og ønsker 1-2 stillinger til i 2017. De vil søke om godkjenning som utdanningsinstitusjon. Haraldsplass diakonale sykehus har

fem overlegestillinger i geriatri og seks utdanningsstillinger (fire ordinære utdanningsstillinger og to som kombinerer klinikk og forskning. De har ikke planer om økning nå fordi det er noe utfordring med å besette alle overlegestillingene. Helse Fonna har to legespesialister i geriatri og en i utdanningsstilling. Det er behov for å utdanne flere spesialister og styrke kompetansen. Helse Stavanger har fire overlegestillinger i geriatri og fire utdanningsstillinger som benyttes til utdanning av egne kandidater, gruppe 1-tjeneste for andre og gi erfaring i geriatri til andre indremedisinere. Videre utvikling og ivaretagelse av kompetanse i geriatri er viktig, også med sikte på å utdanne for primærhelsetjenesten.

Helse Midt-Norge hadde en gjennomgang av fagmiljøene i regionen i 2012, og geriater er en av legespesialitetene som den gang ble vurdert som sårbar dersom rekrutteringen ikke ble styrket. Antallet geriater er doblet i regionen siden det. Det er fortsatt behov for flere geriater i regionen, samtidig er det nødvendig å bygge opp geriatriisk kompetanse i andre grupper av helsepersonell som sykepleiere, fysioterapeuter og ergoterapeuter. Det regionale helseforetaket er ikke kjent med at det foreligger konkrete planer om å øke antall geriatristillinger i regionen. Helse Nord-Trøndelag har to overlegestillinger og en utdanningsstilling og Helse Møre og Romsdal har fem geriater. St Olavs Hospital

har fire overlegestillinger, tre LIS i B-gren og 1 LIS rotasjon. Dersom alle innsendte spesialis søknader blir godkjent vil de ha seks ferdige spesialister, totalt ti stillinger.

Helse Nord har totalt åtte geriater; Nordlands-sykehuset, Helgelandssykehuset og Finnmarkssykehuset har en geriater hver, mens Universitetssykehuset Nord-Norge har fem. Rekruttering til eksisterende stillinger for geriater og til utdanningsstillingene er en utfordring i Helse Nord. Utdanning skjer for tiden kun ved UNN Tromsø og UNN Harstad. Helse Nord har siden 2007 hatt et regionalt utdanningsprogram i geriatri som innebærer et aktivt arbeid for rekruttering og utdanning av geriater som ønsker å bli værende i regionen etter fullført utdanning. Sentrale elementer i programmet er nettverksbygging, forutsigbare utdanningsløp uten uønskede forsinkelser i spesialiseringen, og mulighet for forskning og fagutvikling. Gevinsterne av dette utdanningsprogrammet har ikke vært like gode som de har erfart innen andre fagfelt. Det pågår for tiden et arbeid med utvikling av en regional plan for eldrehelse i Helse Nord. Det gjøres en kartlegging av kompetansen og tilbudet i geriatri i helseforetakene som vil danne grunnlaget for videre utvikling av fagfeltet.

SPØRSMÅL NR. 1673

Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 10. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden innføre tiltak for å få flere kvinner til å sjekke seg for livmorhalskreft, og vil regjeringen snarlig innføre en ordning der alle kvinner i aktuell alder hvert tredje år får brev med innkalling til undersøkelse for livmorhalskreft?»

BEGRUNNELSE:

Fire av ti kvinner mellom 25 og 29 år følger ikke anbefalingen om å ta celleprøve fra livmorhalsen. En slik celleprøve kan føre til at livmorhalskreft oppdages og at behandling startes i tide med et godt resultat.

Kreftforeningen har tatt til orde for en lignende praksis som ved mammografi. De ber om at alle aktuelle kvinner regelmessig mottar innkalling til å ta celleprøve. Det er stor sannsynlighet for at dette vil få antallet som lar seg undersøke til å gå opp og at flere

tilfeller av livmorhalskreft vil oppdages på et tidlig stadium.

Hvert år får over 300 kvinner livmorhalskreft, og 70 dør av sykdommen.

Svar:

De siste årene er det observert et økende antall tilfeller av livmorhalskreft hos kvinner under 40 år. Samtidig viser en studie fra Kreftregisteret at under halvparten av inviterte kvinner med innvandrerbakgrunn møter opp til prøvetaking, og også at færre unger kvinner generelt følger anbefalingen om regelmessige celleprøver. Det er ønskelig å øke oppslutningen om livmorhalsprogrammet hos disse målgruppene.

Som et av tiltakene har Kreftforeningen foreslått at invitasjonen til å delta i livmorhalsprogrammet skal omfatte timeavtale for oppmøte til celleprøve, slik det

gjør for mammografiprogrammet. Jeg er kjent med at det har vært gjennomført en randomisert studie i regi av Kreftregisteret der målet var å se om invitasjon til screening med tid og sted ville føre til økt oppmøte, og at denne studien viste at oppmøte var 20 % blant kvinner som fikk normal påminnelse, mot 37 % hos kvinner som fikk invitasjon med tid og sted.

Jeg ber derfor Helsedirektoratet utrede hvordan livmorhalsprogrammet eventuelt kan endres slik at invitasjonen til å delta inneholder timeavtale hos fastlege eller jordmor, og hvor effektivt et slikt tiltak vil være sammenliknet med andre mulige tiltak for å øke oppslutningen om programmet.

SPØRSMÅL NR. 1674

Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 10. oktober 2016 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvor langt har arbeidet kommet med å implementere antibiotikastyringsprogrammer ved sykehusene, og vil slike programmer også inkludere tiltak for å redusere restvolum av antibiotika i medisinsk utstyr?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen har som mål at bruken av antibiotika i helsetjenesten skal reduseres med 30 prosent innen 2020. Undertegnede er derfor glad for at det er laget en egen handlingsplan for redusert bruk av antibiotika, og at et av tiltakene er antibiotikastyringsprogrammer i sykehus. Dette tiltaket har som mål å redusere bruken av bredspektret antibiotika. I Danmark og Sverige har etablering av antibiotikastyringsprogrammer på enkeltsykehus gitt reduksjon i bruken av noen typer bredspektret antibiotika med så mye som 30-50 prosent i løpet av kort tid.

Vi står overfor en alvorlig, global trussel gjennom antibiotikaresistens. Bruken må reduseres med både store og små tiltak. 80 prosent av all forskrivning av antibiotika skjer i allmennpraksis, men en betydelig andel brukes også i sykehusene gjennom infusjon. Undertegnede har blitt kontaktet av helsearbeidere som er bekymret for noe de beskriver som en lemfeldig holdning til restvolum av antibiotika ved norske sykehus, som særlig går på restvolum i infusjonsslanger. Det antydes at det i hver infusjonsslange som kastes er ca. 12 ml, noe som utgjør relativt store restvolum som ikke har noen pasienteffekt, men som det er enkelt å gjøre noe med.

Svar:

I oppdragsdokumentene til de regionale helseforetakene for 2016 står det:

"Sette i gang etablering av et antibiotikastyringsprogram i sykehus, i tråd med Helse- og omsorgsdepartementets handlingsplan mot antibiotikaresistens."

Basert på en foreløpig tilbakemelding på status for implementeringen mottatt fra den nasjonale kompetansetjeneste for antibiotikabruk i spesialisthelsetjenesten (KAS) den 5. september synes alle helseregionene å være i gang med arbeidet. Nærmere redegjørelse vil komme i RHFenes årlige melding for 2016. Som del av antibiotikastyringsprogrammet vil sykehusene gjennomgå egne rutiner for antibiotikabruk og tiltak for redusere bruken.

Når det gjelder det konkrete spørsmålet om restvolum fra medisinsk utstyr kan jeg opplyse om at Helse- og omsorgsdepartementet i foretaksmøtet har bedt de regionale helseforetakene om å sikre en helhetlig tilnærming i arbeidet for å oppfylle de nasjonale miljø- og klimamålene. Miljøarbeidet er organisert som et samarbeidsprosjekt mellom de regionale helseforetakene under ledelse av Helse Vest. Det har vært et eget delprosjekt med mål om å utrede hvilke konsekvenser legemidler har på miljøet og hvilke tiltak spesialisthelsetjenesten kan iverksette for å redusere utslipp av legemidler. Når det gjelder retur, destruksjon og kassasjon av legemidler har de kommet med følgende anbefalinger til alle landets helseforetak:

- Det enkelte helseforetak er ansvarlig for å sørge for at ubrukte legemidler samt legemiddelrester blir håndtert på en forsvarlig måte og ikke kastes i restavfall eller i utslagsvaskene på sykehuset. Helseforetakene bør jevnlig gjennomgå sine rutiner for dette og påse at disse blir etterfulgt.
- Helseforetakene må sikre at sykehusavdelingene har riktige prosedyrer og sjekklistor som ivaretar en

trygg og sikker avfallshåndtering og deponering av risikoavfall.

- Helseforetakene bør sørge for jevnlig opplæring og bevisstgjøring blant sine ansatte på alle nivåer for å sikre at riktig kildesortering/håndtering av legemidler og emballasje gjennomføres.
- Helseforetakene bør sikre at pasienter får god innføring i riktig bruk av legemidler/emballasje, herunder

informasjon om avfallshåndtering og om apotekenes returordning av ubrukte eller utdaterte legemidler.

- Sykehusapotekenes publikumsavdelinger bør sørge for å informere sine kunder om denne muligheten. Det bør jevnlig gjennomføres informasjonskampanjer i regi av sykehusapotekenes publikumsavdelinger.

SPØRSMÅL NR. 1675

Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 6. oktober 2016 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«I viktige kvinneedominerte velferdsyrker er det rekrutteringsutfordringer. Vi trenger blant annet flere sykepleiere og helsefagarbeidere. Lønn er et viktig virkemiddel for å rekruttere flere til disse yrkene.

Hva er status på regjeringens arbeid med likelønn etter Stortingets vedtak i vår om å vedta en tidsplan for å redusere lønnsforskjellene mellom kvinner og menn?»

BEGRUNNELSE:

I vår vedtok Stortinget følgende: «Stortinget ber regjeringen utforme krav om en tidsplan for partene i arbeidslivet for å rette opp lønnsdiskrimineringen mellom kvinner og menn, slik at lønnsforskjellene reduseres, og gi det foreslåtte trepartsprogrammet for likestilling i mandat å arbeide med dette.» Ber om en oppdatering på hvor langt man har kommet i dette arbeidet.

Svar:

Ansvar for gjennomføringen av lønnsoppgjørene ligger på partene i arbeidslivet.

Arbeidet i det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU), bidrar til at myndighetene og partene i arbeidslivet har en felles forståelse og kunnskap om inntektsutviklingen og den økonomiske situasjonen. Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene utarbeider blant annet dokumentasjon på lønnsutviklingen for kvinner og menn se f.eks. NOU 2016:6 "Grunnlaget for inntektsoppgjørene 2016" side 23-29 hvor lønnsutviklingen mellom kvinner og menn er omtalt. Over tid har forskjellene blitt noe redusert.

Med grunnlag i Stortingets vedtak har regjeringen tatt opp med partene i arbeidslivet hvordan det bør arbeides for å redusere lønnsforskjellene og eventuelt hva myndighetenes bidrag kan være. Det er et etablert trepartssamarbeid om likestilling i arbeidslivet - Arbeidsgruppe for likestilling i arbeidslivet under Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd. Denne arbeidsgruppen vil drøfte disse spørsmålene og bidra med et grunnlag for diskusjonen i Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd.

SPØRSMÅL NR. 1676**Innlevert 30. september 2016 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 7. oktober 2016 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Regjeringa har nettopp foreslått å utvide grensene for hvor mye fisk turister kan ta med ut av landet fra 15 til 30 kilo.

Hva kan utlendinger ta med seg i øvrig fiske og fangst ut av landet, og har statsråden eksempler på andre land med lignende ordninger som åpner for at turister kan ta med fisken ut av landet?»

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet sendte 28. september 2016 på høring forslag om endring av havressursloven § 22 om sports- og rekreasjonsfiske og forslag til ny forskrift om turistfiskevirksomheter. Høringsforslaget inneholder en rekke forslag til tiltak som skal legge til rette for rapportering av fangst og registrering av turistfiskebedrifter. Forslaget om å heve utførselskvoten fra 15 til 30 kilo er bare ett av disse.

I de siste 15-20 årene har det vært en framvekst av flere reiselivsbedrifter som tilrettelegger for såkalt turistfiske. Disse bedriftene baserer sin næringsvirksomhet på uttak av våre felles begrensede fiskeressurser. Vi har ikke en god oversikt over hvor mye fisk denne næringsaktiviteten samlet sett tar av våre fellesressurser.

Jeg mener det er viktig at vi nå kan lage en ordning som gir oss mulighet til å få oversikt over turisternes uttak av ressursene i havet. Mitt inntrykk er at store deler av kystbefolkningen, yrkesfiskerne og ikke minst turistfiskerier selv stiller seg positiv til en viss regulering av denne næringen. Høringen bygger langt på vei på en enstemmig rapport, Turistfiske i sjø, avgitt 27. juni 2011 av en partssammensatt arbeidsgruppe.

Når det gjelder det konkrete forslaget om å åpne for at turister kan ta med 30 kg fisk ut av landet, så gjelder dette bare når turistene har fangstet i regi av registrerte turistfiskevirksomheter. Forslaget er ment å gjøre det mer attraktivt for turistene å velge turistfiskeanlegg som rapporterer fangst. En slik endring vil også kunne tjene som en gulrot for de bedriftene som bruker de nye registrerings- og fangstrapporteringsordningene, og vil styrke seriøse aktører i bransjen.

Utførselskvoten på 15 kilo fisk og fiskevarer ble opprinnelig innført i 2005 som ett av flere tiltak for å styrke kysttorskvernet. Før dette var det ikke en egen utførselskvote for fangst fra sportsfiske. Bestemmelsen må ses i sammenheng med at det i Norge ikke gjelder noen kvantumsbegrensninger eller krav om fiskekort for turistfiske eller annet fritidsfiske til eget konsum. Dette gir regelen et særnorsk preg, og vi er ikke kjent

med om en slik utførselsbegrensning gjenfinnes i andre land, i hvert fall ikke i en identisk versjon.

Når det gjelder utformingen av gjeldende utførselskvote, så innebærer den at ingen kan utføre mer enn 15 kg fisk eller fiskevarer, samt en trofefisk, innenfor en periode på 24 timer, med mindre det sannsynliggjøres at fisken er kjøpt i Norge. Bestemmelsen gjelder for alle personer som forlater Norge, ikke bare utenlandske turistfiskere. Den gjelder bare saltvannsfisk, og heller ikke andre marine ressurser enn fisk. Det er således ingen egen begrensning på utførsel av for eksempel kongekrabbe fra sportsfiske. Dette har imidlertid begrenset praktisk betydning fordi utlendinger som ikke er bosatt i Norge kun har adgang til å fiske med håndsnøre og derfor ikke anledning til å høste så mange andre arter enn fisk fra havet.

For helhetens skyld legger jeg til at det vil være den reisendes eget ansvar å påse at man overholder regler om innførsel til et land man reiser gjennom eller bestemmelseslandet, ved utreise fra Norge.

